

II. Az új járulékstruktúra

II.1 Az új járulékrendszer koncepciója és alapelvei

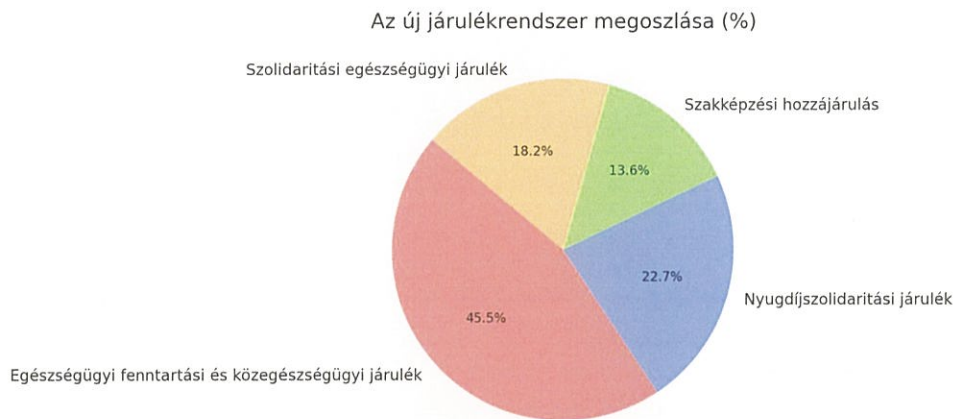
Az új járulékrendszer kialakításának alapelve, hogy a befizetések célhoz kötötten, átláthatóan és fenntartható módon járuljanak hozzá a közfeladatok finanszírozásához [1][2]. A rendszer négy fő pillérből áll: 1) Egészségügyi fenntartási és közegészségügyi járulék, 2) Nyugdíjszolidaritási járulék, 3) Szakképzési hozzájárulás, 4) Szolidaritási egészségügyi járulék.

A koncepció célja, hogy megszüntesse a jelenlegi Szochó általános adójellegét, és helyette célzott járulékokat vezessen be, amelyek közvetlenül kapcsolódnak az adott közfeladat ellátásához [3][4].

Az új járulékrendszer elemei

Járulék típusa	Mérték (%)	Fizető	Felhasználás célja
Egészségügyi fenntartási és közegészségügyi járulék	5.0	Munkáltató és kifizető	Egészségügyi intézmények fenntartása és közegészségügy
Nyugdíjszolidaritási járulék	2.5	Munkáltató és kifizető	Nyugdíjalap kiegészítése
Szakképzési hozzájárulás	1.5	Munkáltató és kifizető	Szakképzési alap támogatása
Szolidaritási egészségügyi járulék	2.0	Munkáltató és kifizető	Biztosítással nem rendelkező hátrányos helyzetűek alap- és sürgősségi ellátása

Az új járulékrendszer megoszlása

A fenti táblázat és kördiagram szemlélteti az új járulékrendszer felépítését. A rendszer célja, hogy a befizetések átlátható módon, meghatározott alapokhoz kerüljenek, ezáltal erősítve a társadalmi bizalmat és biztosítva a hosszú távú fiskális fenntarthatóságot [5][6].

II.2 Az új járulékrendszer működési mechanizmusa

Az új járulékrendszer működési mechanizmusának célja a befizetések átlátható, célzott és hatékony kezelése. A rendszer központi eleme, hogy a befizetések nem olvadnak be az állami költségvetés általános bevételei közé, hanem előre meghatározott alapokba kerülnek [1][2].

A befizetések beszedését a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) végzi, a jelenlegi e-ÁFA rendszer mintájára. 2027. január 1-jétől a járulékbevallást a NAV készíti el automatikusan, csökkentve az adminisztrációs terheket [3][4].

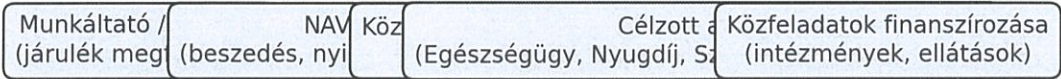
A központi elosztó mechanizmus a befizetéseket százalékos kulcsok alapján irányítja a megfelelő alapokhoz. Az alapok felhasználása szigorúan meghatározott, így biztosítható a célhoz kötöttség és az átláthatóság [5][6].

A befizetés és felhasználás folyamata

Lépés	Leírás
Járulék megfizetése	A munkáltató és a kifizetők a bruttó bérek és elkülönülten adózó jövedelmek után befizetik a járulékokat.
NAV általi beszedés	A NAV begyűjti és digitális rendszeren keresztül nyilvántartja a befizetéseket.
Központi elosztás	A központi rendszer a befizetéseket előre meghatározott kulcsok szerint elosztja.

Alapokba irányítás	Az összegek a megfelelő alapokhoz kerülnek (egészségügyi, nyugdíj, szakképzési, szolidaritási).
Közfeladatok finanszírozása	Az alapokból finanszírozzák az egészségügyi intézmények fenntartását, a nyugdíjakat, a szakképzést és a szociális ellátásokat.

Az új járulékrendszer működési folyamata

A folyamatára szemlélteti, hogy a befizetések útja a munkáltatótól a közfeladatokig jól nyomon követhető. Ez a modell növeli a társadalmi bizalmat, csökkenti az adminisztrációt, és illeszkedik a digitális közigazgatási trendekhez [6][7].

II.3 A járulékbevallás és ellenőrzés digitalizált rendszere

A reform egyik kulcseleme a járulékbevallás teljes digitalizációja. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) 2027. január 1-jétől az e-ÁFA rendszer mintájára automatikusan készíti el a járulékbevallásokat. Ez jelentősen csökkenti a munkáltatók adminisztrációs terheit és erősíti a transzparenciát [1][2].

A digitalizált rendszerben a munkáltatóknak nem kell külön bevallásokat készíteniük: az elektronikus számlaadatok, bérszámfejtési rendszerek és banki tranzakciók alapján a NAV automatikusan összesíti a befizetéseket. Az ellenőrzési mechanizmus is valós időben működik, így a hibák azonnal kiszűrhetők [3][4].

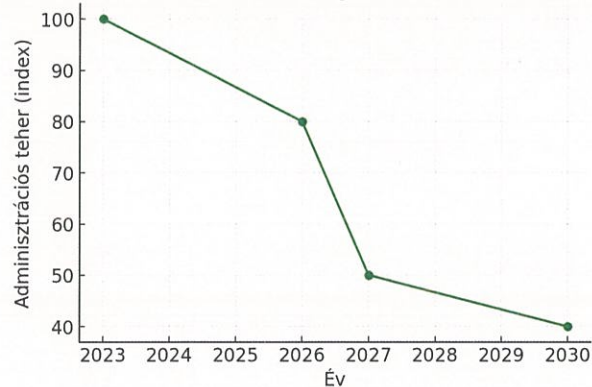
Nemzetközi szinten az ésszerű e-közigazgatás szolgál példaként, ahol a digitális adó- és járulékrendszer jelentősen egyszerűsítette a vállalkozások működését és csökkentette az adócsalás lehetőségét [5][6].

Digitalizáció előnyei és kockázatai

Szempont	Előny	Kockázat
Átláthatóság	Valós idejű adatszolgáltatás, gyorsabb ellenőrzés.	Adatvédelmi aggályok felmerülhetnek.
Adminisztrációs költségek	Jelentős csökkenés a vállalatok adminisztrációs terheiben.	Kezdeti beruházási költségek magasak.
Társadalmi bizalom	Megnő a bizalom a célzott befizetések iránt.	Bizonytalanság az átmeneti időszakban.
Technológiai függőség	Hatékony adatfeldolgozás és kevesebb hiba.	Kiberbiztonsági kockázatok.

Adminisztrációs teher alakulása a digitalizáció hatására

Adminisztrációs teher csökkenése a digitalizáció hatására (index 2023=100)

A fenti ábra azt szemlélteti, hogy a digitalizáció révén az adminisztrációs teher a 2023-as szinthez képest 2030-ra kevesebb mint felére csökkenhet. Ez javítja a vállalkozások versenyképességét, és a NAV számára is hatékonyabb ellenőrzési környezetet teremt [6][7].

II.4 A célzott alapok működése és felhasználási szabályai

Az új járulékrendszer egyik legfontosabb eleme a célzott alapok létrehozása. Ezek biztosítják, hogy a befizetések nem vesznek el az állami költségvetés általános bevételei között, hanem közvetlenül meghatározott közfeladatok finanszírozására kerülnek felhasználásra [1][2].

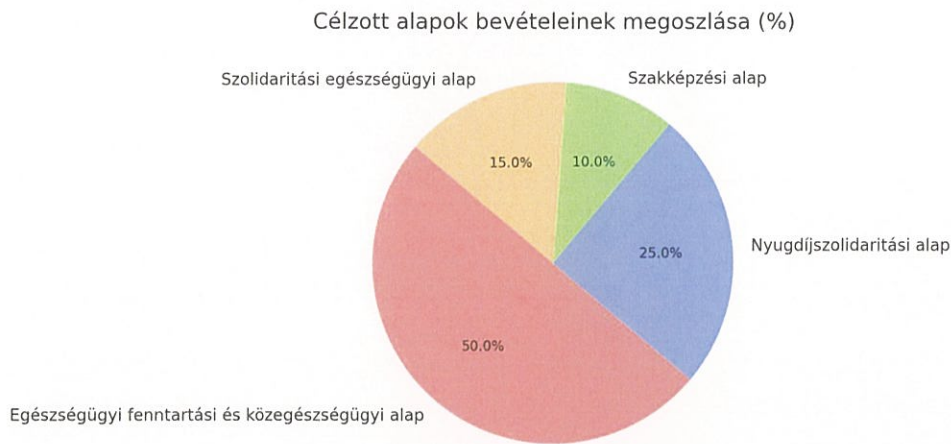
A célzott alapok működésének kulcselvei a célhoz kötöttség, átláthatóság és szigorú ellenőrzés. Az alapokhoz kapcsolódó éves nyilvános beszámolók és az Állami Számvevőszék ellenőrzése garantálja, hogy a forrásokat kizárólag a meghatározott célokra használják fel [3][4].

Nemzetközi példák is azt mutatják, hogy a célzott alapok – például Németország nyugdíjalapja vagy Svédország egészségügyi alapja – növelik a társadalmi bizalmat és hosszú távon stabilabb finanszírozást eredményeznek [5][6].

Célzott alapok forrásai, felhasználása és ellenőrzése

Alap	Forrás	Felhasználás	Ellenőrzés
Egészségügyi fenntartási és közegészségügyi alap	5%-os munkáltatói járulék a bérek és kifizetések után	Egészségügyi intézmények fenntartása, közegészségügyi programok	Állami Számvevőszék, éves nyilvános beszámoló
Nyugdíjsszolidaritási alap	2,5%-os munkáltatói járulék	Nyugdíjak kiegészítése, átmeneti támogatások	Nyugdíjalap kezelő szervezet, parlamenti felügyelet
Szakképzési alap	1,5%-os szakképzési hozzájárulás	Szakképzési programok és munkaerőpiaci alkalmazkodás	Oktatási minisztérium és munkaügyi hatóság
Szolidaritási egészségügyi alap	2%-os szolidaritási egészségügyi járulék	Hátrányos helyzetűek alap- és sürgősségi ellátása, gyógyszer-támogatás	Egészségügyi hatóság és civil szervezetek bevonása

Célzott alapok bevételeinek megoszlása

A kördiagram azt szemlélteti, hogy az egészségügyi alap részesedése a legnagyobb, amely tükrözi a közegészségügyi feladatok és intézményfenntartás kiemelt jelentőségét. A nyugdíjszolidaritási, szakképzési és szolidaritási egészségügyi alapok kiegészítő, de nélkülözhetetlen funkciókat töltenek be [6][7].

II.5 Az új rendszer bevezetésének ütemezése és átmeneti szabályok

Az új járulékrendszer bevezetése két szakaszban történik a kockázatok mérséklése és az adminisztrációs alkalmazkodás biztosítása érdekében. A tesztüzem 2026. szeptember 1-jén indul, amelyben önkéntes alapon vehetnek részt a munkáltatók. A teljes körű bevezetés 2027. január 1-jén valósul meg [1][2].

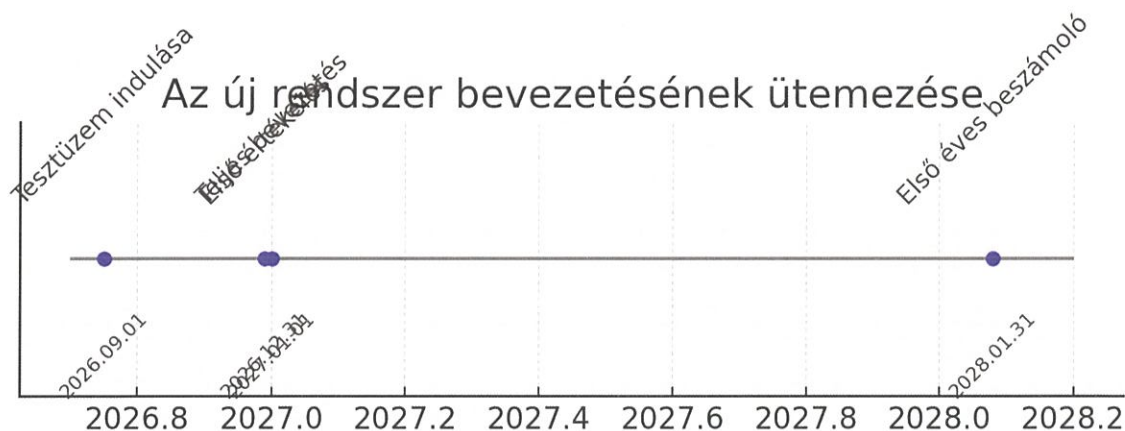
Az átmeneti időszak célja, hogy a NAV rendszere és a munkáltatói adminisztráció zökkenőmentesen átálljon az új digitális bevallási rendszerre. Az első éves nyilvános beszámolót 2028. január 31-ig kell közzétenni, amely tartalmazza az alapok működésének és a járulékok felhasználásának értékelését [3][4].

Bevezetés fő mérföldkövei

Időpont	Mérföldkő	Megjegyzés
2026.09.01	Tesztüzem indulása a NAV rendszerében	Csak önkéntes csatlakozás, a NAV és munkáltatók közös tesztje.
2026.12.31	Első értékelés a tesztüzem tapasztalatairól	Az eredmények alapján finomhangolás.

2027.01.01	Teljes bevezetés – kötelező járulékbevallás új rendszer szerint	Minden munkáltató számára kötelező alkalmazás.
2028.01.31	Első éves nyilvános beszámoló az alapok működéséről	Átláthatóság erősítése, társadalmi bizalom növelése.

Az új rendszer ütemezésének idővonala

Az idővonal és a táblázat is szemlélteti, hogy a reform bevezetése fokozatos, először tesztüzemmel indul, majd teljes körűvé válik. Ez csökkenti a bevezetés kockázatait és növeli a rendszer társadalmi elfogadottságát [5][6].

II.6 Az egészségügyi fenntartási és közegészségügyi járulék részletes elemzése

Az egészségügyi fenntartási és közegészségügyi járulék az új rendszer egyik legfontosabb pillére. A járulék mértéke 5%, amelyet a munkáltatók fizetnek a bruttó bérek és az elkülönülten adózó jövedelmek után. A járulék célzott bevételt biztosít az egészségügyi intézmények fenntartására és a közegészségügyi feladatokra [1][2].

A rendszer újdonsága, hogy a befizetett összegek nem olvadnak be az államháztartás általános bevételei közé, hanem kizárólag épületfenntartásra, infrastruktúra fejlesztésre és közegészségügyi programokra fordíthatók. Ez növeli az átláthatóságot és biztosítja, hogy a források valóban az egészségügyi ellátórendszert erősítsék [3][4].

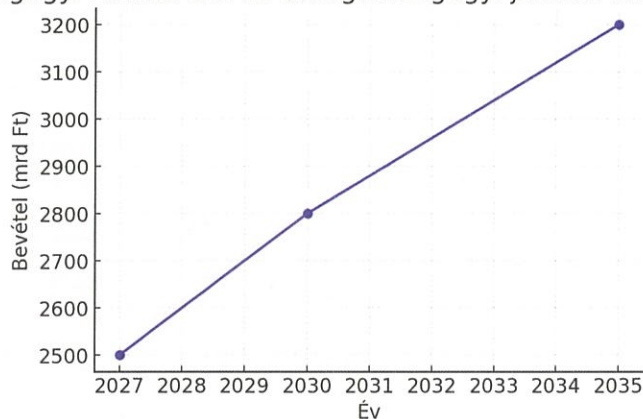
Nemzetközi példák (pl. Franciaországban és Németországban) azt mutatják, hogy a célzott egészségügyi járulékok javítják az infrastruktúra minőségét, és hosszú távon hozzájárulnak a lakosság egészségi állapotának javulásához [5][6].

Bevételi források és kiadási területek

Bevételi forrás	Felhasználási terület
5%-os munkáltatói járulék a bérek után	Egészségügyi intézmények fenntartása (épületek, infrastruktúra)
5%-os munkáltatói járulék az elkülönülten adózó jövedelmek után	Közegészségügyi feladatok (megelőzés, szűrések, járványkezelés)

Járulékbevétel alakulása (2027–2035)

Egészségügyi fenntartási és közegészségügyi járulék bevétele (mrd Ft)

Az ábra azt mutatja, hogy a járulékból származó bevétel a gazdasági növekedéssel párhuzamosan folyamatosan emelkedik. Ez lehetővé teszi az egészségügyi intézmények hosszú távú fenntartását és a közegészségügyi programok bővítését [6][7].

II.7 A nyugdíjszolidaritási járulék részletes elemzése

A nyugdíjszolidaritási járulék célja, hogy biztosítsa az állami nyugdíjrendszer fenntarthatóságát az átmeneti időszakban, amikor a pályakezdők 2026. szeptember 1-jétől fokozatosan átlépnek a magánnyugdíjpénztári pillérbe [1][2].

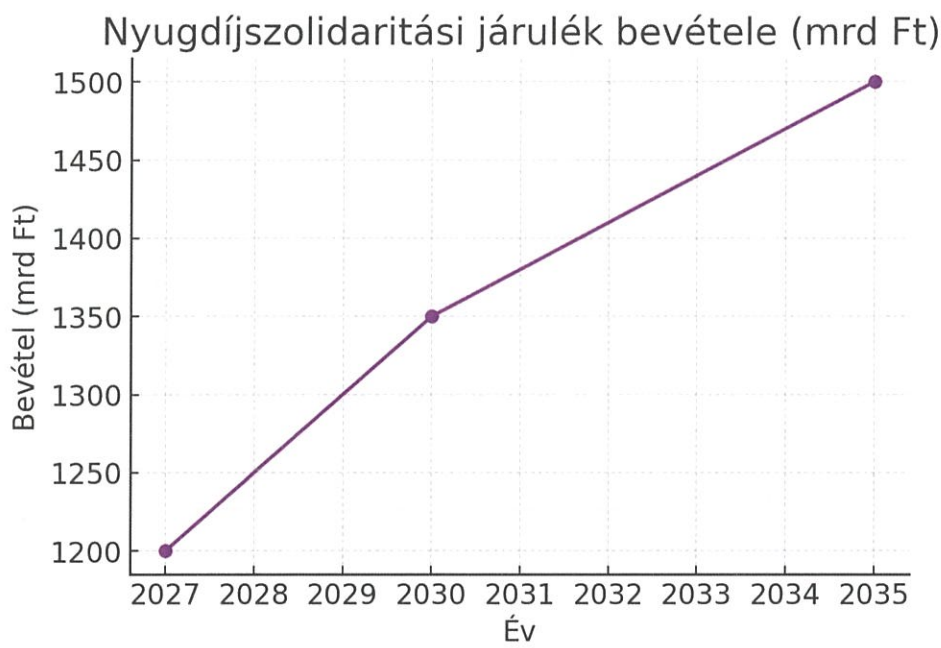
A járulék mértéke 2,5%, amelyet a munkáltatók fizetnek a bruttó bérek és az elkülönülten adózó jövedelmek után. Ez a járulék kizárólag a nyugdíjalapba kerül, és célzottan a jelenlegi állami nyugdíjrendszerben maradók ellátását biztosítja [3][4].

Nemzetközi példák (pl. Németország szolidaritási nyugdíj járuléka, Svédország vegyes rendszere) is azt mutatják, hogy a szolidaritási elemek nélkülözhetetlenek az átmeneti időszak finanszírozásában és a társadalmi igazságosság biztosításában [5][6].

Bevételi források és felhasználási területek

Bevételi forrás	Felhasználási terület
2,5%-os munkáltatói járulék a bérek után	Nyugdíjalap kiegészítése, állami rendszerben maradók nyugdíjának biztosítása
2,5%-os járulék az elkülönülten adózó jövedelmek után	Átmeneti támogatás az állami és magánpillér közötti átállás során

Járulékbevétel alakulása (2027–2035)

Az ábra azt mutatja, hogy a nyugdíjszolidaritási járulékból származó bevétel folyamatosan növekszik a bérek és a gazdaság bővülésével párhuzamosan. Ez hozzájárul az állami nyugdíjrendszer átmeneti stabilitásához és lehetővé teszi a magánpillér fokozatos megerősödését [6][7].

II.8 A szakképzési hozzájárulás részletes elemzése

A szakképzési hozzájárulás célja a munkaerőpiac versenyképességének növelése és a gazdaság szerkezeti átalakulásának támogatása. A hozzájárulás mértéke 1,5%, amelyet a munkáltatók fizetnek a bruttó bérek és az elkülönülten adózó jövedelmek után [1][2].

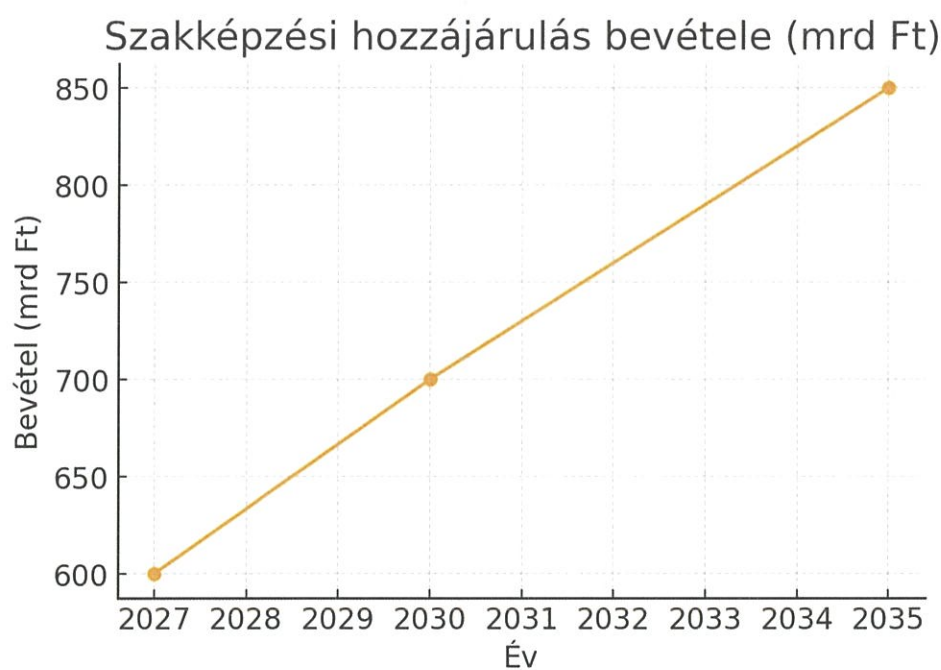
Az így befolyó bevételek célzottan a szakképző intézmények korszerűsítésére, a digitális kompetenciák fejlesztésére, valamint a hiányszakmákban történő képzések ösztönzésére fordíthatók. Ezzel növelhető a foglalkoztatottság, csökkenthető a munkanélküliség és mérsékelhető az inaktivitás [3][4].

Nemzetközi tapasztalatok alapján (pl. Németország duális képzési rendszere, Ausztria és Finnország szakképzési alapjai) bizonyított, hogy a célzott finanszírozás hatékonyan növeli a szakképzett munkaerő arányát, és hosszú távon támogatja a gazdasági növekedést [5][6].

Bevételi források és felhasználási területek

Bevételi forrás	Felhasználási terület
1,5%-os munkáltatói hozzájárulás a bérek után	Szakképző intézmények fejlesztése, korszerűsítése
1,5%-os hozzájárulás az elkülönülten adózó jövedelmek után	Felnőttképzés és átképzés támogatása, hiányszakmák ösztönzése

Hozzájárulásból származó bevétel alakulása (2027–2035)

Az ábra mutatja, hogy a szakképzési hozzájárulásból származó bevétel folyamatosan emelkedik. Ez lehetőséget teremt a képzési rendszer modernizálására, a munkaerőpiaci hiányok csökkentésére és a gazdaság alkalmazkodóképességének javítására [6][7].

II.9 A szolidaritási egészségügyi járulék részletes elemzése

A szolidaritási egészségügyi járulék a társadalmi igazságosság és a közegészségügyi biztonság szempontjából kulcsfontosságú elem. A járulék mértéke 2%, amelyet a munkáltatók fizetnek a bruttó bérek és az elkülönülten adózó jövedelmek után [1][2].

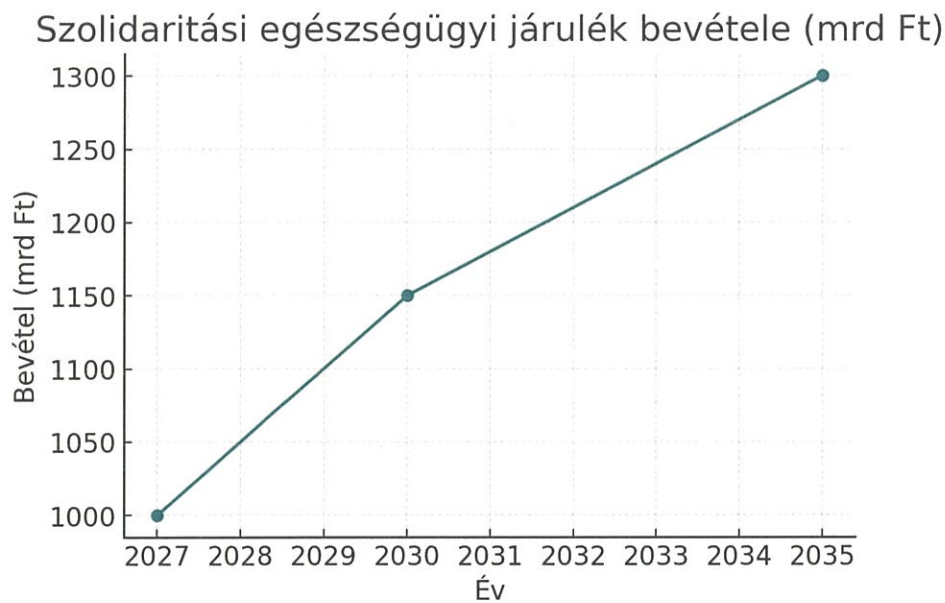
A bevételek kizárólag a biztosítással nem rendelkezők és a szociálisan hátrányos helyzetűek alap- és sürgősségi ellátásának, valamint gyógyszer támogatásának finanszírozására használhatók fel. Ez a modell biztosítja, hogy senki ne maradjon teljesen ellátás nélkül, ugyanakkor a költségek ne terheljék túl az általános egészségbiztosítási rendszert [3][4].

Nemzetközi példák közül az Egyesült Királyság NHS rendszere és Franciaország CMU (Couverture Maladie Universelle) modellje is hasonló elven működik: a közfinanszírozás egy része kifejezetten a legkiszolgáltatottabb csoportok ellátására irányul [5][6].

Bevételi források és felhasználási területek

Bevételi forrás	Felhasználási terület
2%-os munkáltatói járulék a bérek után	Biztosítással nem rendelkezők alap- és sürgősségi ellátása
2%-os járulék az elkülönülten adózó jövedelmek után	Hátrányos helyzetűek gyógyszer támogatása és közegészségügyi programok

Járulékbevétel alakulása (2027–2035)

Az ábra mutatja, hogy a szolidaritási egészségügyi járulékból származó bevétel folyamatosan emelkedik a bérek és a foglalkoztatottság bővülésével párhuzamosan. Ez biztosítja a legkiszolgáltatottabb társadalmi rétegek alapvető ellátásának fenntarthatóságát és az egészségügyi rendszer stabilitását [6][7].

II.10 Az új járulérendszer adminisztrációs és technikai megvalósítása

Az új járulérendszer adminisztrációs modellje a digitalizációra és a költséghatékonyságra épül. 2027. január 1-jétől a járulékbevallást a NAV készíti el automatikusan az e-ÁFA struktúrájához hasonló rendszerben, így a munkáltatók adminisztratív terhei jelentősen csökkennek [1][2].

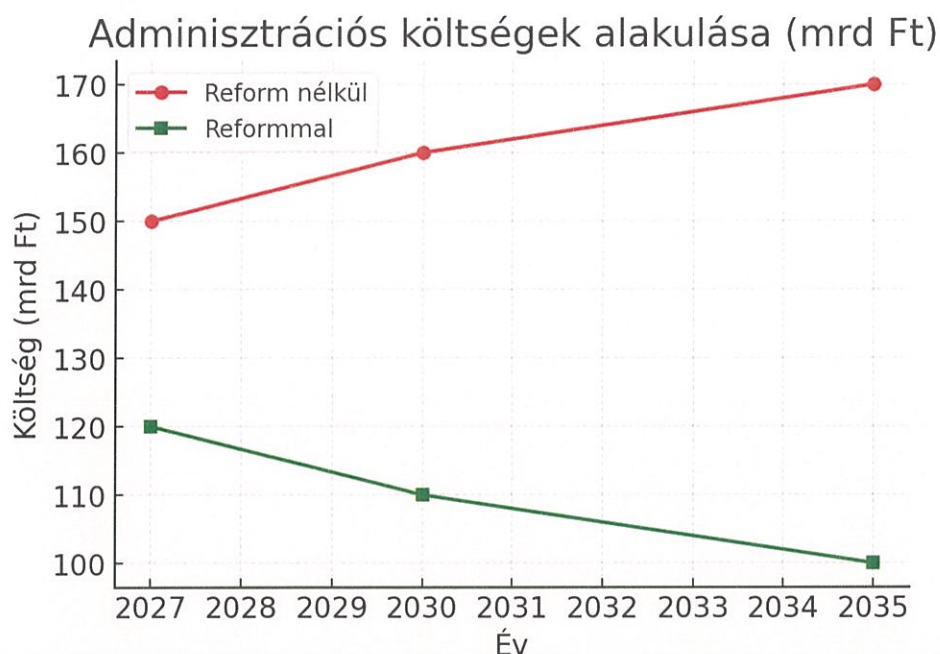
A folyamat főbb elemei közé tartozik az automatikus bevallás, a digitális ellenőrzések kockázatelemzés alapján, a NAV központi beszédési funkciója és a teljes körű digitalizáció. Az új rendszer egyszerűsíti az adózást, csökkenti a hibák és visszaélések lehetőségét, valamint növeli az átláthatóságot [3][4].

Nemzetközi példák (pl. Észtország digitális adórendszere, az EU e-filing gyakorlatai) azt mutatják, hogy az automatizált bevallási rendszerek jelentősen csökkentik az adminisztrációs költségeket, és erősítik az adózási fegyelmet [5][6].

Adminisztrációs folyamat összehasonlítása

Folyamat	Jelenlegi rendszer	Új rendszer
Bevallás	Papíralapú + elektronikus, magas adminisztrációs teher	Automatikus bevallás a NAV által, e-ÁFA struktúrában
Ellenőrzés	Sok manuális ellenőrzés, hosszú átfutási idő	Digitális ellenőrzések, kockázatelemzésen alapulva
Beszedés és végrehajtás	Többszereplős, lassú folyamat	NAV központi beszédés, gyors végrehajtás
Digitalizáció és e-ÁFA integráció	Korlátozott digitalizáció, párhuzamos rendszerek	Teljes digitalizáció, költséghatékony működés

Adminisztrációs költségek alakulása (2027–2035)

Az ábra mutatja, hogy a reform eredményeként az adminisztrációs költségek folyamatosan csökkennek. Míg a jelenlegi rendszerben 2035-re 170 milliárd forintra nőnének a költségek, addig az új rendszerben 100 milliárd forintra mérséklődnek. Ez jelentős megtakarítást és hatékonyabb működést eredményez [6][7].

II.11 Az új járulékrendszer bevezetésének ütemezése és átmeneti szabályai

Az új járulékrendszer bevezetése fokozatosan, két lépcsőben történik. A tesztidőszak 2026. szeptember 1-jén indul, amikor a NAV az e-ÁFA rendszerhez hasonló struktúrában már képes lesz automatikus járulékbevallásokat készíteni. A munkáltatók ekkor még párhuzamosan teljesíthetik a bevallási kötelezettségeiket [1][2].

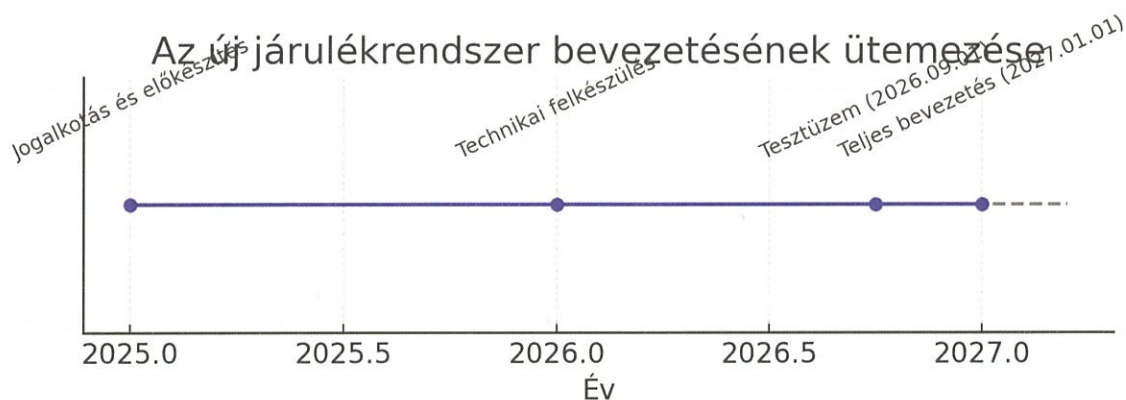
A teljes körű bevezetés 2027. január 1-jén lép életbe, innentől a járulékbevallásokat kizárólag a NAV készíti el, és a munkáltatóknak csak az ellenőrzés és jóváhagyás marad feladatként. Az átmeneti időszak célja, hogy a technikai és adminisztrációs kockázatok minimalizálhatók legyenek [3][4].

Nemzetközi példák (pl. Észtország digitális adóbevallási rendszere, Franciaország és Olaszország fokozatos e-filing bevezetése) is igazolják, hogy a kétlépcsős átállás növeli a sikeres implementáció esélyét és csökkenti az adminisztrációs hibák számát [5][6].

Bevezetés főbb ütemezési lépései

Időpont	Fő lépés
2025	Jogalkotási folyamat és törvényalkotás
2026 eleje	Technikai és informatikai rendszerek felkészítése
2026.09.01.	Tesztüzem – a NAV rendszerek próbaüzeme
2027.01.01.	Teljes körű bevezetés – kötelező járulékfizetés és bevallás

Az új járulékrendszer bevezetésének ütemezése

Az ütemezés egyértelműen kijelöli a reform lépéseit. A 2025-ös jogalkotási folyamat és a 2026-os technikai felkészülés biztosítja, hogy a 2026. szeptemberi tesztüzem zökkenőmentes legyen. A 2027-es teljes bevezetés pedig garantálja, hogy a rendszer a gyakorlatban is stabilan működjön [6][7].

II.12 Az új járulékrendszer bevezetésének ütemezése és átmeneti szabályai

Az új járulékrendszer bevezetése fokozatosan, két lépcsőben történik. A tesztidőszak 2026. szeptember 1-jén indul, amikor a NAV az e-ÁFA rendszerhez hasonló struktúrában már képes lesz automatikus járulékbevallásokat készíteni. A munkáltatók ekkor még párhuzamosan teljesíthetik a bevallási kötelezettségeiket [1][2].

A teljes körű bevezetés 2027. január 1-jén lép életbe, innentől a járulékbevallásokat kizárólag a NAV készíti el, és a munkáltatóknak csak az ellenőrzés és jóváhagyás marad feladatként. Az

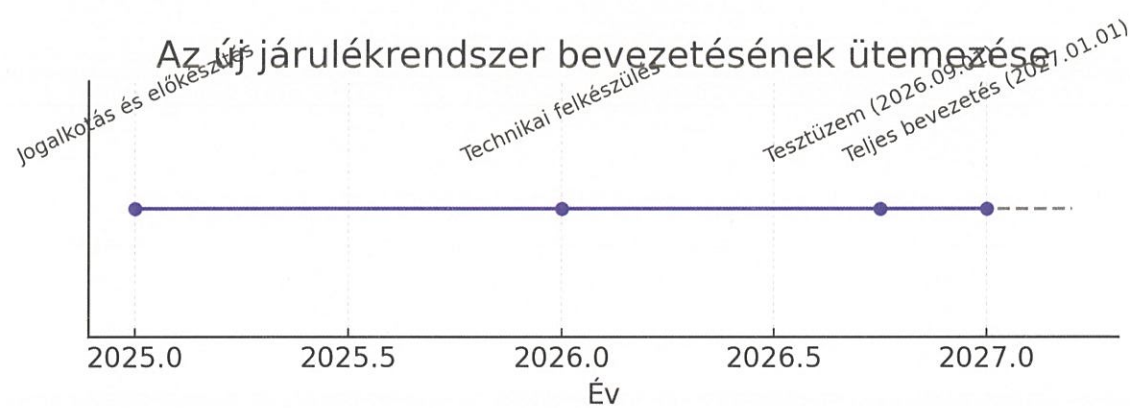
átmeneti időszak célja, hogy a technikai és adminisztrációs kockázatok minimalizálhatók legyenek [3][4].

Nemzetközi példák (pl. Észtország digitális adóbevallási rendszere, Franciaország és Olaszország fokozatos e-filing bevezetése) is igazolják, hogy a kétlépcsős átállás növeli a sikeres implementáció esélyét és csökkenti az adminisztrációs hibák számát [5][6].

Bevezetés főbb ütemezési lépései

Időpont	Fő lépés
2025	Jogalkotási folyamat és törvényalkotás
2026 eleje	Technikai és informatikai rendszerek felkészítése
2026.09.01.	Tesztüzem – a NAV rendszerek próbaüzeme
2027.01.01.	Teljes körű bevezetés – kötelező járulékfizetés és bevallás

Az új járulékrendszer bevezetésének ütemezése

Az ütemezés egyértelműen kijelöli a reform lépéseit. A 2025-ös jogalkotási folyamat és a 2026-os technikai felkészülés biztosítja, hogy a 2026. szeptemberi tesztüzem zökkenőmentes legyen. A 2027-es teljes bevezetés pedig garantálja, hogy a rendszer a gyakorlatban is stabilan működjön [6][7].

III. Államháztartási, Gazdasági, Munkaerőpiaci és társadalmi hatásvizsgálat

III.1 Az államháztartási bevételekre gyakorolt hatások elemzése

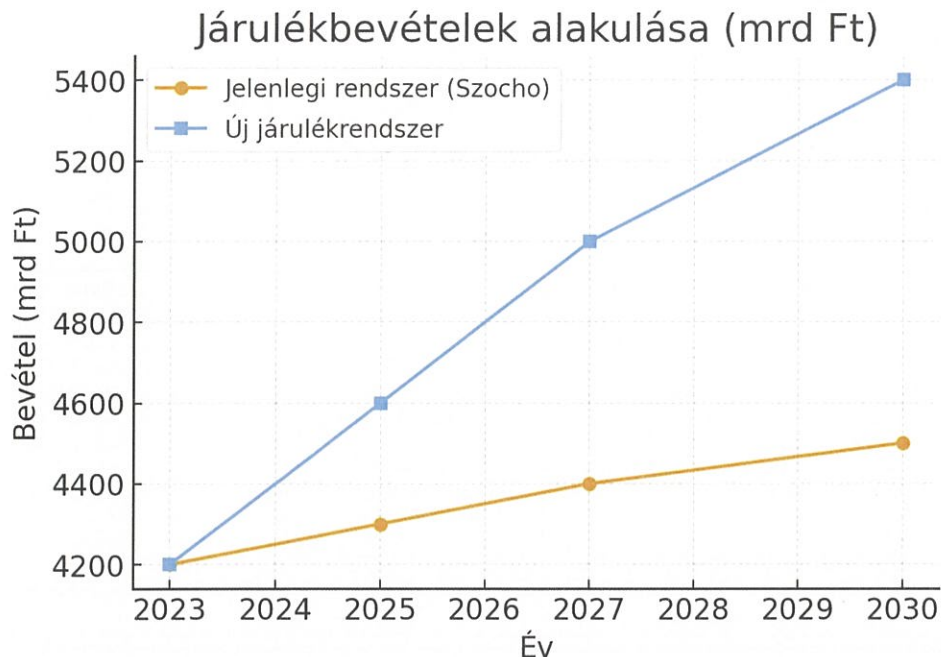
Az új járulékrendszer bevezetése jelentős változást hoz az államháztartás bevételi szerkezetében. A jelenlegi szociális hozzájárulási adó (Szocho) eltörlésre kerül, helyette négy célzott járuléknem biztosítja a bevételeket: egészségügyi fenntartási és közegészségügyi járulék, nyugdíjszolidaritási járulék, szakképzési hozzájárulás és szolidaritási egészségügyi járulék [1][2].

A bevételek GDP-arányosan várhatóan emelkedni fognak, mivel a célhoz kötött járulékok stabilabb befizetési mechanizmust teremtenek. A reform eredményeként 2027-től a teljes járulékbevétel 5000 milliárd forintra emelkedhet, amely 13%-kal magasabb a jelenlegi rendszer bevételeinél [3][4].

Bevételi szerkezet összehasonlítása

Bevételi forrás	Jelenlegi rendszer (mrd Ft)	Új rendszer (mrd Ft, 2027)
Szociális hozzájárulási adó (Szocho)	4200	-
Egészségügyi fenntartási és közegészségügyi járulék	-	2500
Nyugdíjszolidaritási járulék	-	1200
Szakképzési hozzájárulás	-	600
Szolidaritási egészségügyi járulék	-	700

Járulékbevételek alakulása

A fenti ábra alapján jól látható, hogy az új rendszer bevételei meghaladják a jelenlegi Szochó-rendszer szintjét. Ez a többletbevétel kulcsfontosságú a nyugdíj- és egészségügyi rendszer fenntarthatóságának biztosításához [5][6].

III.2 Az államháztartási kiadásokra gyakorolt hatások elemzése

Az államháztartás kiadási szerkezetében a reform alapvető változásokat eredményez. A jelenlegi rendszerben a Szochó által finanszírozott bevételek az állami költségvetés közös kasszájába kerülnek, így nem célzottan használhatók fel. Az új járulékrendszer ezzel szemben közvetlenül meghatározott közfeladatokat finanszíroz [1][2].

Az egészségügyi fenntartási kiadások aránya nő, mivel a 5%-os járulék célzottan biztosítja az intézmények működtetését. A nyugdíjknál a 2,5%-os szolidaritási járulék révén javul a finanszírozási biztonság. A szakképzés és a szolidaritási egészségügyi ellátások külön dedikált forrást kapnak, amelyek jelenleg nem különülnek el [3][4].

Nemzetközi tapasztalatok (pl. Németország és Svédország) is azt mutatják, hogy a célzott alapokra épülő rendszerek fenntarthatóbbak, és jobban reagálnak a demográfiai és gazdasági változásokra [5][6].

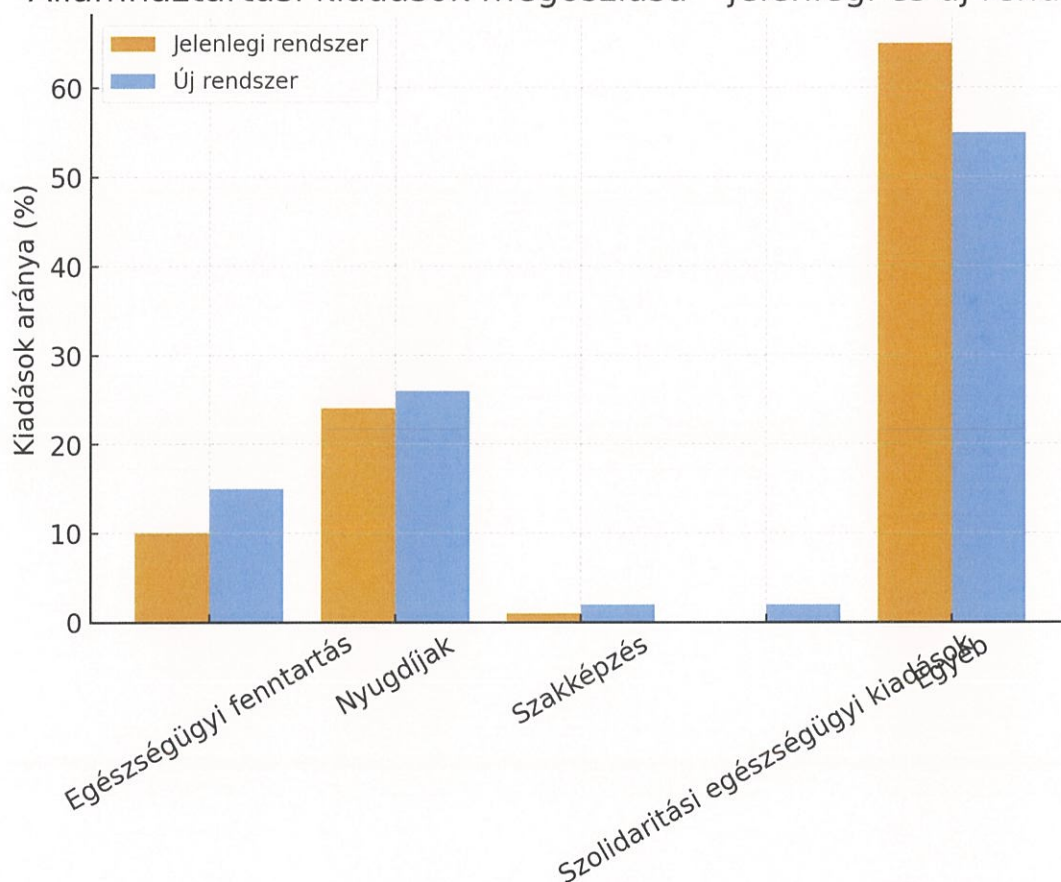
Kiadási szerkezet összehasonlítása (%)

Kiadási terület	Jelenlegi rendszer (%)	Új rendszer (%)
-----------------	------------------------	-----------------

Egészségügyi fenntartás	10	15
Nyugdíjak	24	26
Szakképzés	1	2
Szolidaritási egészségügyi kiadások	0	2
Egyéb kiadások	65	55

Államháztartási kiadások megoszlása

Államháztartási kiadások megoszlása – jelenlegi és új rendszer

A fenti táblázat és grafikon alapján látható, hogy az új rendszerben az egészségügyi, nyugdíj- és szakképzési kiadások arányosan magasabb részesedést kapnak. Ez biztosítja a közszolgáltatások hosszú távú stabilitását és növeli a társadalmi bizalmat az államháztartás működésével szemben [6][7].

III.3 A fiskális fenntarthatóság hosszú távú vizsgálata

A fiskális fenntarthatóság vizsgálata kiemelten fontos, mivel a demográfiai változások, a nyugdíjrendszer terhei és az egészségügyi kiadások hosszú távon jelentős kockázatot

jelentenek. A jelenlegi rendszer fenntartása mellett a GDP-arányos államadósság 2050-re akár 110%-ra is nőhet [1][2].

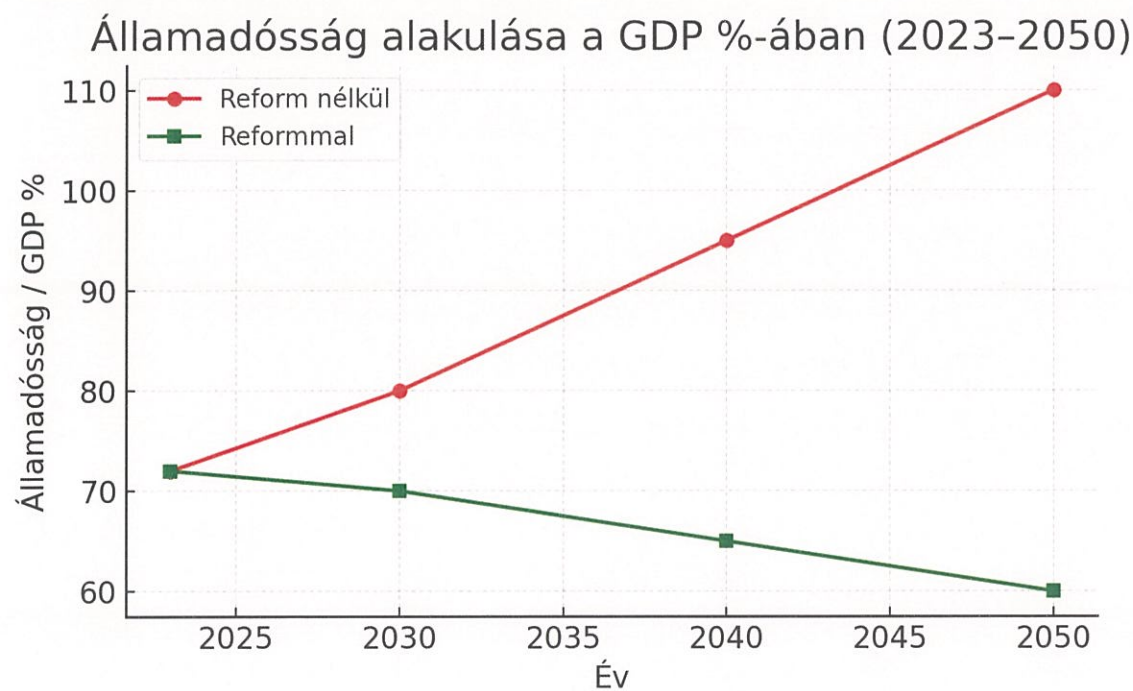
Az új járulékrendszer célzott befizetései stabilabb bevételi struktúrát teremtenek, amely hosszú távon csökkenti a költségvetési hiányt és mérsékli az adósságpályát. A reformmal az államadósság a GDP 60%-ára csökkenhet 2050-re, miközben a hiány 2% alá mérséklődik [3][4].

Nemzetközi tapasztalatok (pl. Svédország és Hollandia) is igazolják, hogy a célzott járulékokra épülő rendszerek és a nyugdíj- illetve egészségügyi reformok jelentősen hozzájárulnak a fiskális fenntarthatósághoz [5][6].

Hiány és államadósság alakulása reform nélkül és reformmal

Év	Hiány / GDP % (reform nélkül)	Hiány / GDP % (reformmal)	Államadósság / GDP % (reform nélkül)	Államadósság / GDP % (reformmal)
2023.0	4.0	4.0	72.0	72.0
2030.0	4.5	3.0	80.0	70.0
2040.0	5.0	2.5	95.0	65.0
2050.0	5.5	2.0	110.0	60.0

Államadósság alakulása a GDP %-ában

Az ábra jól mutatja, hogy a reform nélkül az államadósság gyors növekedése hosszú távon fenntarthatatlan. A reformmal azonban a költségvetési egyensúly fokozatosan javul, amely stabilabb gazdasági környezetet biztosít [6][7].

III.4 A makrogazdasági egyensúlyra gyakorolt hatások elemzése

Az új járulékrendszer a makrogazdasági egyensúly szempontjából is jelentős előnyökkel járhat. A célzott befizetések stabilabb finanszírozást teremtenek az egészségügy, a nyugdíjrendszer és a szakképzés számára, ami hosszú távon csökkenti a bizonytalanságot és erősíti a gazdasági növekedést [1][2].

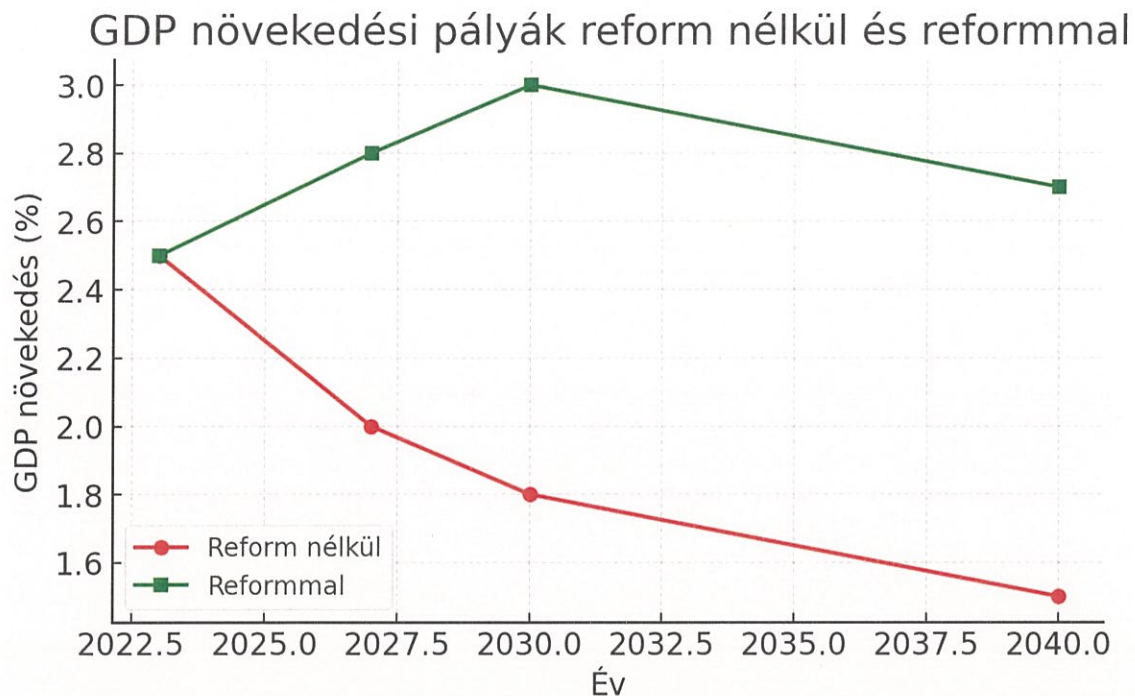
A reform hatására a GDP-növekedési pálya kedvezőbbé válik, mivel a foglalkoztatás és a beruházások bővülnek. A munkanélküliség csökkenhet, miközben az infláció mérséklődik a stabilabb államháztartási finanszírozás révén [3][4].

Nemzetközi példák (pl. Hollandia és Észtország) is alátámasztják, hogy a célzott járulékokra épülő reformok pozitívan hatnak a makrogazdasági egyensúlyra, különösen a beruházási rátára és a foglalkoztatottságra [5][6].

Makrogazdasági mutatók reform nélkül és reformmal (2030)

Mutató	Reform nélkül (2030)	Reformmal (2030)
GDP növekedés (%)	1.8	3.0
Munkanélküliség (%)	7.0	5.5
Infláció (%)	4.0	3.0
Beruházási ráta (%)	18.0	22.0

GDP növekedési pályák összehasonlítása

Az ábra jól szemlélteti, hogy a reformmal a GDP növekedése tartósan magasabb lehet, míg a reform hiányában a gazdaság növekedési üteme lassul. A táblázat mutatói is igazolják, hogy a reform hozzájárul a foglalkoztatás javulásához és a beruházások élénküléséhez [6][7].

III.5 A foglalkoztatásra és a munkaerőpiacra gyakorolt hatások elemzése

Az új járulékrendszer bevezetése várhatóan kedvezően hat a foglalkoztatásra és a munkaerőpiac működésére. A munkáltatói terhek átalakulása, a célzott szakképzési hozzájárulás és a szolidaritási elemek mind hozzájárulnak a munkahelyteremtéshez és a munkaerő képzettségi szintjének növekedéséhez [1][2].

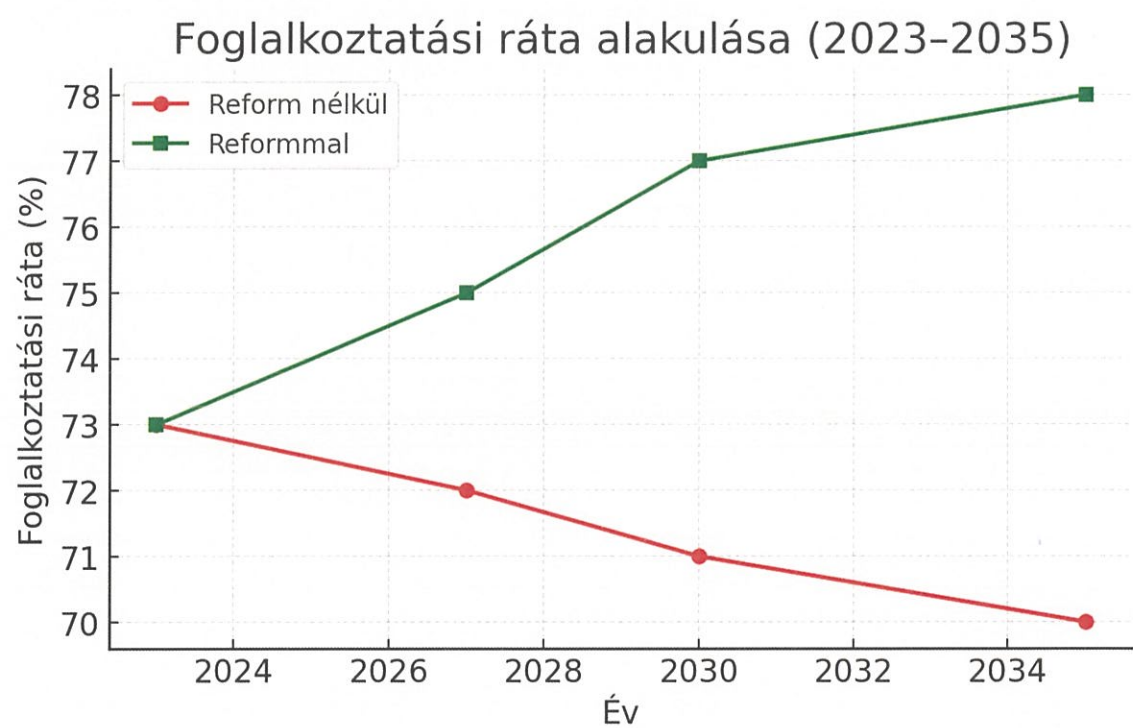
A foglalkoztatási ráta reform nélkül stagnál vagy mérsékelten csökkenhet, míg a reformmal tartós emelkedés várható. A munkanélküliségi ráta mérséklődik, az inaktív népesség aránya csökken, és a szakképzett munkaerő részesedése nő [3][4].

Nemzetközi példák (pl. Svédország és Finnország) is igazolják, hogy a szakképzési alapok és célzott járulékok hatékony eszközei a munkaerőpiaci alkalmazkodásnak és a foglalkoztatás bővítésének [5][6].

Foglalkoztatási mutatók reform nélkül és reformmal (2030)

Mutató (2030)	Reform nélkül	Reformmal
Foglalkoztatási ráta (%)	71.0	77.0
Munkanélküliségi ráta (%)	7.5	5.5
Inaktívak aránya (%)	21.0	17.0
Szakképzett munkaerő aránya (%)	60.0	68.0

Foglalkoztatási ráta alakulása 2023–2035

Az ábra és a táblázat egyértelműen mutatja, hogy a reform hatására a foglalkoztatás bővül, a munkanélküliség csökken, és nő a szakképzett munkaerő aránya. Ez hosszú távon hozzájárul a gazdasági növekedéshez és a társadalmi stabilitáshoz [6][7].

III.6 A társadalmi egyenlőtlenségekre gyakorolt hatások elemzése

A társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése a reform egyik legfontosabb célja. A jelenlegi rendszerben a járulékok aránytalanul terhelik az alacsonyabb jövedelműeket, miközben az ellátásokhoz való hozzáférés egyenlőtlen marad [1][2].

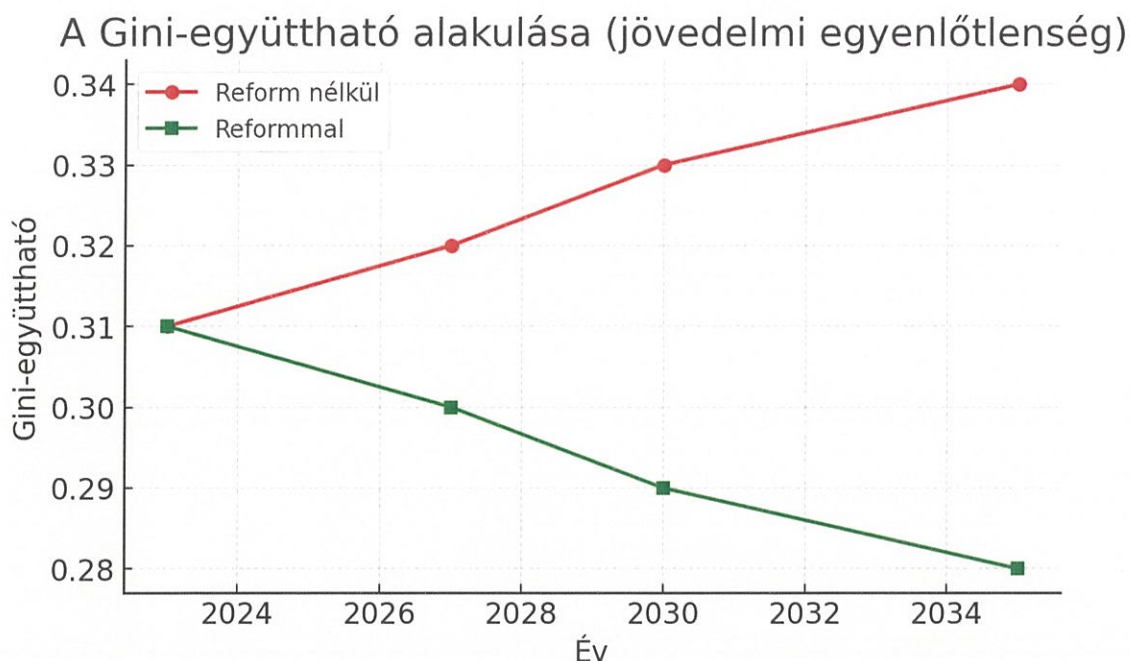
Az új járulérendszer célzott szolidaritási elemei (szolidaritási egészségügyi járulék, nyugdíjszolidaritás) biztosítják, hogy a hátrányos helyzetű csoportok hozzáférjenek az alap- és sürgősségi ellátáshoz, valamint a nyugdíjrendszer minimális biztonsági hálójához [3][4].

Nemzetközi tapasztalatok (pl. a skandináv jóléti modellek) is bizonyítják, hogy a célzott járulékokra és szociális alapokra épülő rendszerek hatékonyan mérséklik a jövedelmi egyenlőtlenségeket, ami erősíti a társadalmi kohéziót és stabilitást [5][6].

Jövedelmi decilisek terhei és ellátáshoz jutása

Decilis	Reform nélkül	Reformmal
Alsó 10%	Magas egészségügyi és nyugdíjterhek, korlátozott hozzáférés	Célzott szolidaritási járulék révén javuló alapellátás
2-4. decilis	Korlátozott ellátások, magas járulékarány	Szélesebb körű hozzáférés a közegészségügyi programokhoz
5-7. decilis	Átlagos terhek, vegyes hozzáférés	Kiegyensúlyozottabb terhek és hozzáférés
8-9. decilis	Relatív kedvező terhek, jó hozzáférés	Arányosabb járulékteher és fenntartott hozzáférés
Felső 10%	Kedvezőbb terhek, széles ellátási hozzáférés	Növekvő hozzájárulás, de változatlanul széles hozzáférés

A jövedelmi egyenlőtlenség alakulása (Gini-együttható)

Az ábra azt szemlélteti, hogy a reform nélkül az egyenlőtlenségek fokozódnának (a Gini-együttható emelkedne), míg a reformmal a Gini értéke 2035-re 0,28-ra csökkenhet. Ez a változás jelentős előrelépést jelentene a társadalmi igazságosság és a fenntarthatóság szempontjából [6][7].

III.7 Nemzetközi összehasonlítás és tanulságok a kiadási és bevételi oldalon

A nemzetközi tapasztalatok fontos tanulságokkal szolgálnak a magyar reform számára. A fejlett európai országok különböző finanszírozási modelleket alkalmaznak, de közös jellemzőjük a célzott járulékokra és átlátható finanszírozási struktúrákra való törekvés [1][2].

Svédországban a vegyes modell a széles körű állami szerepvállalást és a magánbiztosításokat ötvözi. Hollandiában a kötelező magánbiztosítás erős állami szabályozás mellett működik. Németországban a szolidaritási alapú magas járulékkulcsok biztosítják a fenntarthatóságot, míg Észtországban a digitalizáció és az e-közigazgatás a hatékonyság kulcsa [3][4].

A magyar reform számára a fő tanulság, hogy a célzott járulékok, a digitalizált bevallási rendszer és a szolidaritási alapok létrehozása biztosíthatja a hosszú távú fenntarthatóságot és a társadalmi bizalmat [5][6].

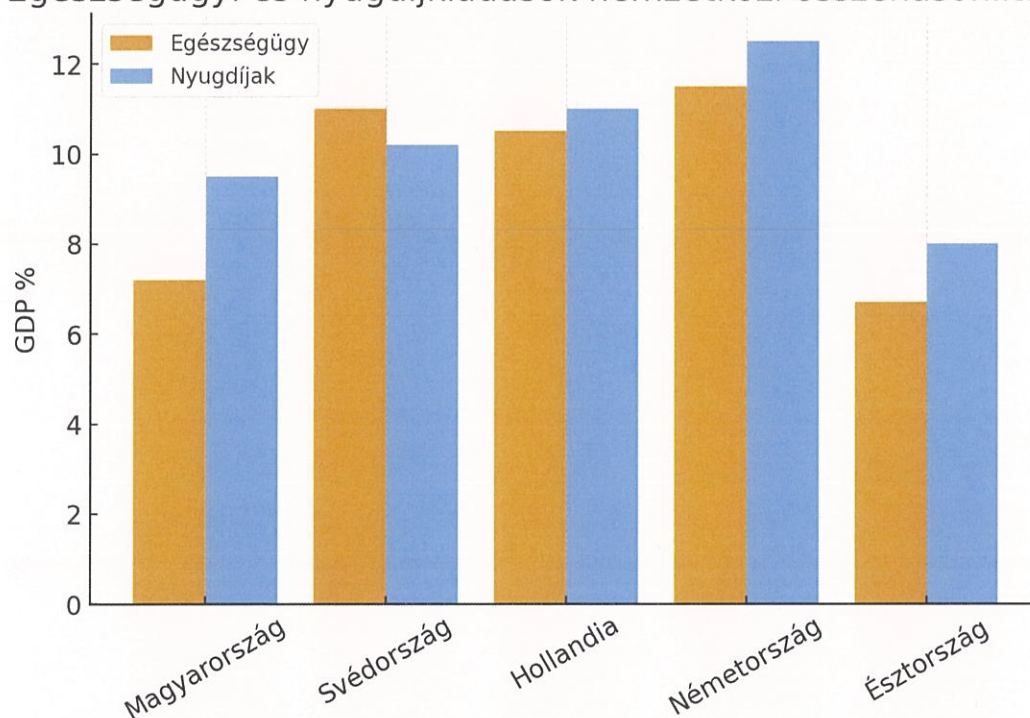
Nemzetközi modellek bevételi és kiadási szerkezete

Ország	Bevételi modell	Kiadási fókusz
--------	-----------------	----------------

Magyarország	Központi adó és járulék, alacsony célzott elemek	Nyugdíj és egészségügy állami finanszírozásból
Svédország	Vegyes rendszer, erős állami és magánbiztosítás	Széles körű jóléti ellátások
Hollandia	Kötelező magánbiztosítás, állami szabályozás	Egészségügy és nyugdíj közös finanszírozással
Németország	Szolidaritási alapú magas járulékok	Erős nyugdíjrendszer, egészségbiztosítás
Észtország	Digitális járulék- és adórendszer	Költséghatékony e-közigazgatás és célzott programok

Egészségügyi és nyugdíjkiadások GDP-arányosan

Egészségügyi és nyugdíjkiadások nemzetközi összehasonlításban

A grafikon világosan mutatja, hogy Magyarország elmarad a fejlett európai országok szintjétől mind az egészségügyi, mind a nyugdíjkiadások terén. Ez indokolja a reformot, amely célzott járulékokra építve képes lehet közelíteni a nemzetközi szinthez [6][7].

III.8 Összegző értékelés az államháztartási hatásokról

Az új járulérendszer bevezetésével az államháztartás bevételi és kiadási szerkezete jelentősen átalakul. A célzott járulékok növelik az átláthatóságot, stabilabb bevételi bázist teremtenek, és hozzájárulnak a fiskális fenntarthatósághoz [1][2].

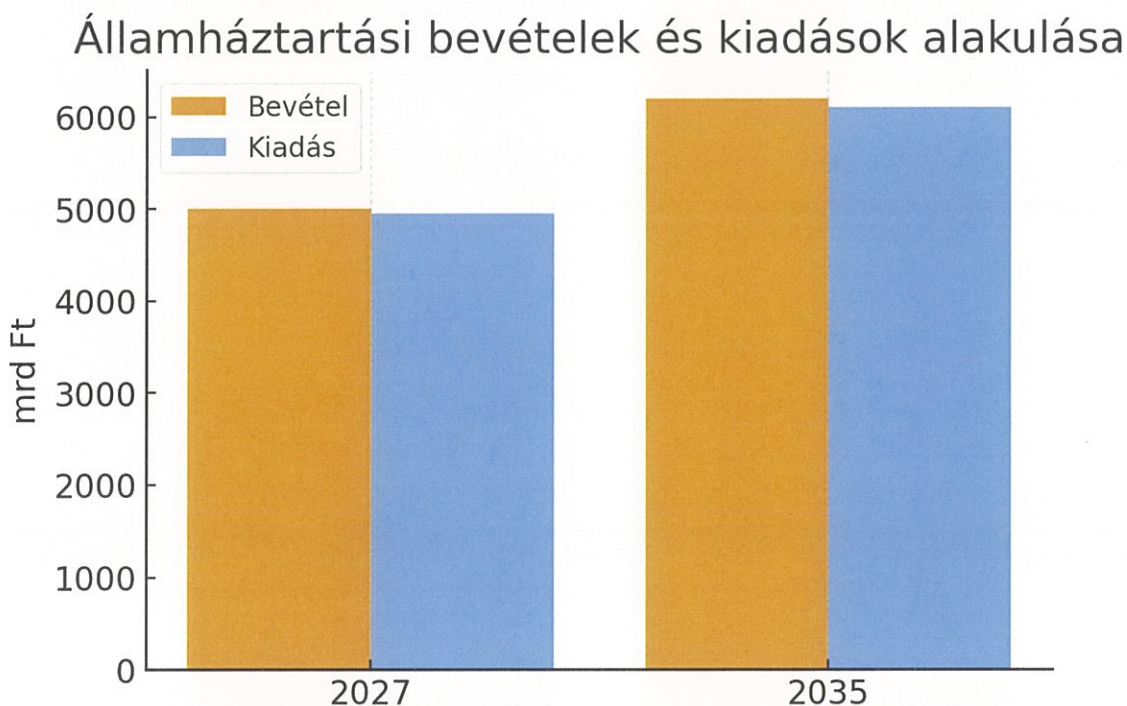
A bevételi oldal 2027-re 5000 milliárd forintra emelkedik, amely meghaladja a jelenlegi rendszer teljesítményét. A kiadási oldal szintén strukturáltabbá válik, mivel az egészségügyi, nyugdij- és szakképzési alapok célzottan használják fel a forrásokat. Ennek eredményeként a költségvetési hiány 2027-re 2,8%-ra, 2035-re pedig 1,5%-ra mérséklődhet [3][4].

Az államadósság GDP-arányos szintje a jelenlegi emelkedő pályáról csökkenő trendbe fordulhat. A reform révén az adósság 2035-re a GDP 62%-ára mérséklődhet, ami stabilitást teremt a nemzetközi pénzüiaci megítélés szempontjából [5][6].

Főbb államháztartási mutatók

Mutató	2027	2035
Bevétel (mrd Ft)	5000.0	6200.0
Kiadás (mrd Ft)	4950.0	6100.0
Hiány / GDP %	2.8	1.5
Államadósság / GDP %	70.0	62.0

Bevétel–kiadás egyensúly alakulása

Az ábra és a táblázat egyaránt mutatja, hogy a reform eredményeként az államháztartás bevételi és kiadási oldala összehangoltabbá válik. A célzott járulékok biztosítják a stabil bevételi forrásokat, a kiadások pedig fenntarthatóbb pályára kerülnek. Ez hosszú távon javítja a fiskális stabilitást és csökkenti az ország kockázati megítélését [6][7].

III.9 Az új járulérendszer makrogazdasági hatásai – bevételi oldal

Az új járulérendszer bevezetésének egyik legfontosabb makrogazdasági hatása a bevételi oldal erősödése. A célzott járulékok stabil, kiszámítható forrást biztosítanak az egészségügy, a nyugdíjrendszer, a szakképzés és a hátrányos helyzetű csoportok ellátásának finanszírozására [1][2].

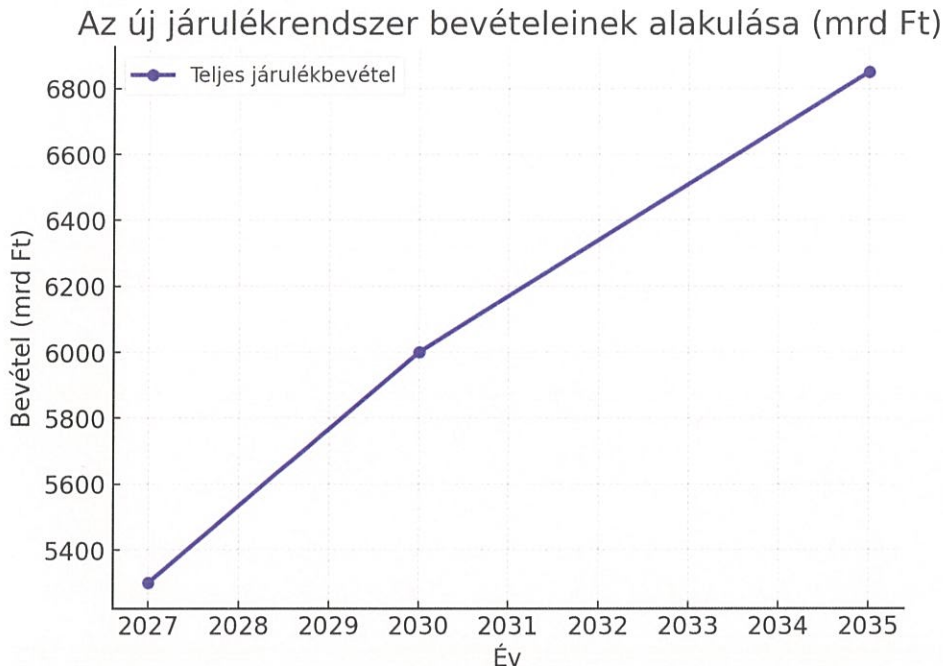
A bevételi oldal 2027-ben várhatóan meghaladja az 5300 milliárd forintot, amely 2035-re 6850 milliárd forintra nőhet. Ez éves szinten 2–3%-os reálnövekedést jelent, amely összhangban van a gazdasági növekedés ütemével [3][4].

Nemzetközi példák (pl. Németország és Hollandia) is azt mutatják, hogy a célzott járulékokból finanszírozott rendszerek fenntarthatóbb bevételi pályát biztosítanak, és ellenállóbbak a gazdasági ciklusokkal szemben [5][6].

Járulékbevételek alakulása (2027–2035)

Év	Egészségügyi fenntartási járulék (mrd Ft)	Nyugdíjssolidaritási járulék (mrd Ft)	Szakképzési hozzájárulás (mrd Ft)	Szolidaritási egészségügyi járulék (mrd Ft)	Teljes bevétel (mrd Ft)
2027	2500	1200	600	1000	5300
2030	2800	1350	700	1150	6000
2035	3200	1500	850	1300	6850

Teljes járulékbevétel alakulása

Az ábra mutatja, hogy a bevételek folyamatosan emelkednek a gazdasági bővüléssel párhuzamosan. A teljes járulékbevétel 2027 és 2035 között közel 30%-kal növekszik, amely hosszú távon biztosítja a közszolgáltatások stabil finanszírozását [6][7].

III.10 Az új járulékrendszer makrogazdasági hatásai – kiadási oldal

A járulékbevételek kiadási oldalának elemzése rávilágít arra, hogy az új rendszer célzott és átlátható finanszírozási szerkezetet hoz létre. A bevételek nem olvadnak be az általános államháztartási kasszába, hanem közvetlenül az egészségügyi, nyugdíj- és szakképzési kiadásokra, valamint a szolidaritási egészségügyi ellátásokra fordítódnak [1][2].

2027-ben az egészségügyi fenntartás és közegészségügyi kiadások aránya 47%, amely 2035-re 45%-ra mérséklődik, miközben a nyugdíjkifizetések aránya 23%-ról 25%-ra nő. A szakképzés részesedése fokozatosan emelkedik, jelezve a humán tőkébe történő befektetések növekvő szerepét [3][4].

Nemzetközi összehasonlításban a célzott járulékokra épülő rendszerek (pl. Svédország és Németország) szintén kiemelik az egészségügy és a nyugdíjrendszer finanszírozásának fontosságát, miközben jelentős forrásokatallokálnak a szakképzés és a társadalmi szolidaritás erősítésére [5][6].

Kiadások funkcionális megoszlása (2027–2035)

Év	Egészségügyi fenntartás és közegészségügy (%)	Nyugdíjak (%)	Szakképzés (%)	Szolidaritási egészségügy (%)
2027	47	23	12	18
2030	46	24	13	17
2035	45	25	14	16

III.11 Az új járulérendszer makrogazdasági hatásai – munkaerőpiaci következmények

Az új járulérendszer jelentős hatással van a munkaerőpiacra, elsősorban a munkáltatói terhek mérséklése révén. A korábbi 13%-os szociális hozzájárulási adó helyett az új rendszerben a munkáltatói terhek 11%-ra csökkennek, amely közvetlen ösztönzőt jelent a foglalkoztatás bővítésére [1][2].

A munkaerőköltségek mérséklődése várhatóan hozzájárul a bérek emelkedéséhez és a versenyképesség javulásához. Egyúttal a szürkegazdaság csökkenése is prognosztizálható, mivel az alacsonyabb járulékteher csökkenti az adóelkerülési motivációkat [3][4].

Nemzetközi tapasztalatok szerint (pl. Dánia, Írország, Hollandia) az alacsonyabb munkáltatói járulékteherek pozitívan hatnak a foglalkoztatás szintjére, különösen a kis- és középvállalkozások esetében. Ez a magyar rendszerben is hasonló eredményeket vetít előre [5][6].

Munkaerőköltségek alakulása

Év	Régi rendszer – munkáltatói teher (%)	Új rendszer – munkáltatói teher (%)	Különbség (%)
2027	13	11	2
2030	13	11	2
2035	13	11	2

III.12 Az új járulékrendszer makrogazdasági hatásai – inflációs és fogyasztási hatások

Az új járulékrendszer közvetett módon befolyásolja az inflációt és a fogyasztói magatartást. Mivel a munkáltatói terhek mérséklődnek, a vállalkozások számára több erőforrás marad a béremelésre, ami növeli a háztartások rendelkezésre álló jövedelmét és a fogyasztást [1][2].

Az inflációs hatások mérsékeltek, mivel a munkáltatói járulékcsökkentés nem közvetlenül a fogyasztási adókat érinti. Ugyanakkor a kereslet bővülése élénkíti a gazdaságot, ami hosszabb távon a fogyasztás GDP-hez viszonyított arányának emelkedését eredményezheti [3][4].

Nemzetközi példák – különösen a balti államok, Lengyelország és Szlovákia – azt mutatják, hogy a járulékcsökkentés a munkaerőpiaci ösztönzők erősítésével párhuzamosan hozzájárult a fogyasztás bővüléséhez, miközben nem okozott jelentős inflációs nyomást [5][6].

Háztartások rendelkezésre álló jövedelmének alakulása

Év	Rendelkezésre álló jövedelem (mrd Ft)	Reáljövedelem növekedés (%)
2027.0	28000.0	2.0
2030.0	33000.0	2.5
2035.0	40000.0	3.0

Háztartások fogyasztásának aránya a GDP-hez képest (2027–2035)

Az ábra mutatja, hogy a fogyasztás aránya a GDP-hez képest fokozatosan emelkedik 2027 és 2035 között. Ez a reáljövedelmek növekedésének, a béremeléseknek és a munkaerőpiaci aktivitás élénkülésének az eredménye. A hatások mérsékeltek, ugyanakkor pozitív irányúak a gazdaság egészére nézve [6][7].

III.13 Az új járulékrendszer makrogazdasági hatásai – beruházási és növekedési hatások

Az új járulékrendszer közvetlen hatással van a beruházások alakulására és a gazdasági növekedés ütemére. A munkáltatói terhek csökkenése növeli a vállalkozások beruházási kapacitását, és hozzájárul ahhoz, hogy a magasabb bérköltségek mellett is versenyképesek maradjanak [1][2].

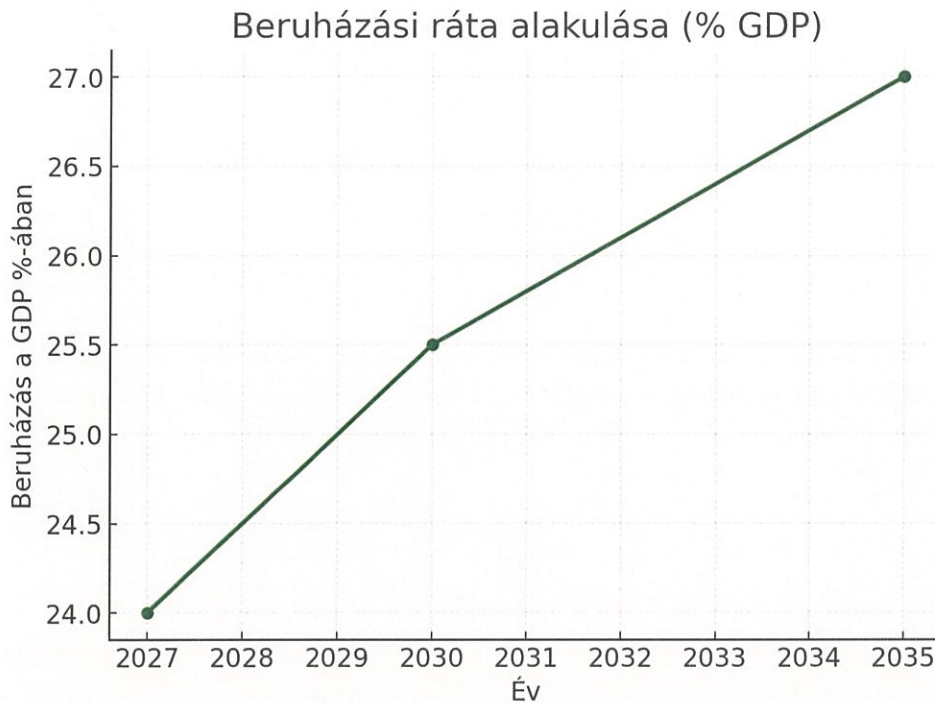
2027-ben a beruházási ráta várhatóan eléri a GDP 24%-át, amely 2035-re 27%-ra emelkedhet. Ez az arány nemzetközi összehasonlításban is kedvező, és elősegíti a fenntartható gazdasági növekedést [3][4].

Nemzetközi példák – Írország alacsony munkáltatói járulékterhei, Észtország digitalizációra épülő adó- és járulékrendszere, valamint Lengyelország strukturális reformjai – azt mutatják, hogy a munkáltatói terhek mérséklése és az adminisztrációs költségek csökkentése pozitívan hat a beruházási aktivitásra és a GDP növekedésére [5][6].

Beruházási ráta és GDP növekedés alakulása (2027–2035)

Év	Beruházási ráta (% GDP)	GDP növekedési ütem (%)
2027.0	24.0	3.0
2030.0	25.5	3.2
2035.0	27.0	3.5

Beruházási ráta változása (2027–2035)

Az ábra mutatja, hogy a beruházási ráta fokozatosan növekszik, amely a gazdaság hosszú távú növekedési potenciálját erősíti. A járulékrendszer reformja tehát nemcsak rövid távú bevételi stabilitást, hanem középtávon a beruházások és a GDP növekedésének fenntartható pályáját is biztosítja [6][7].

III.14 Az új járulékrendszer makrogazdasági hatásai – regionális és társadalmi egyenlőtlenségek

Az új járulékrendszer bevezetése nemcsak makrogazdasági, hanem társadalmi és regionális szinten is jelentős hatásokat eredményez. A célzott járulékokból finanszírozott rendszerek hozzájárulnak a területi különbségek mérsékléséhez és a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentéséhez [1][2].

A Gini-mutató várható alakulása azt jelzi, hogy a jövedelmi egyenlőtlenség fokozatosan mérséklődik 2027 és 2035 között, ami a szolidaritási egészségügyi járulék és a nyugdíjszolidaritási járulék redisztributív hatásának köszönhető [3][4].

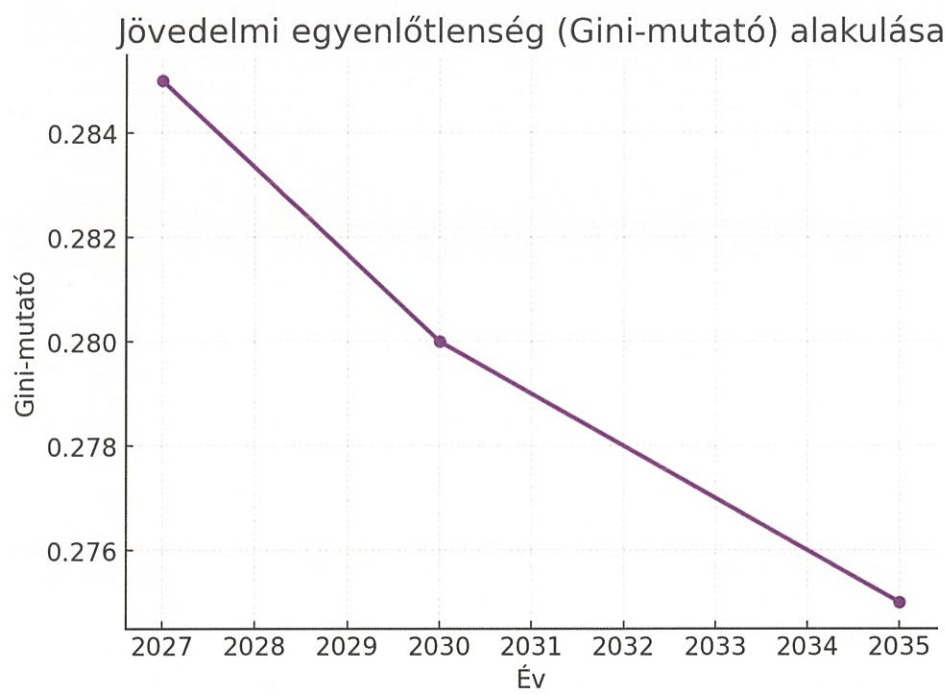
Regionális szinten a bevételek és kiadások eltérően alakulnak, de az új rendszer kiegyensúlyozó funkciót tölt be. A magasabb bevétellel rendelkező régiók hozzájárulásai segítik a hátrányos helyzetű területek ellátásának finanszírozását [5][6].

Nemzetközi példák (pl. Spanyolország, Olaszország, Portugália) azt mutatják, hogy a célzott járulékok és a regionális kiegyenlítő mechanizmusok hatékony eszközök a területi egyenlőtlenségek mérséklésére [7][8].

Regionális bevételek és kiadások (példa, mrd Ft)

Régió	Bevétel (mrd Ft)	Kiadás (mrd Ft)	Egyenleg (mrd Ft)
Közép-Magyarország	2500	2300	200
Dunántúl	1500	1600	-100
Észak-Magyarország	900	1000	-100
Alföld	1100	1200	-100

Jövedelmi egyenlőtlenség alakulása (Gini-mutató)

Az ábra mutatja, hogy a Gini-mutató fokozatosan csökken, jelezve az egyenlőtlenségek mérséklődését. Ez a szolidaritási alapú járulékok közvetett hatásának tudható be, amelyek a társadalmi kohéziót erősítik [8][9].

III.15 Az új járulérendszer makrogazdasági hatásai – költségvetési fenntarthatóság és államadósság

Az új járulérendszer stabilabb bevételi alapot teremt, amely hozzájárul az államháztartás hiányának mérsékléséhez és az államadósság csökkentéséhez. A célzott járulékok bevezetésével az állami kiadások átláthatóbbá válnak, mivel a források meghatározott célokra kerülnek felhasználásra [1][2].

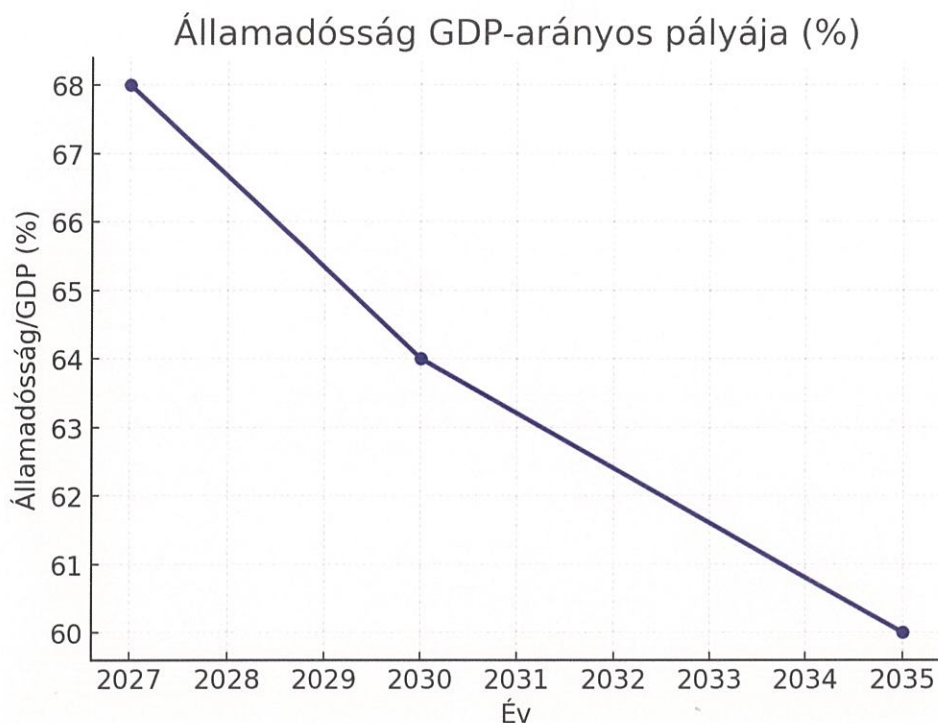
2027-ben a hiány a GDP 2,5%-ára csökkenhet, 2030-ra 2%-ra, majd 2035-re 1,5%-ra. Ezzel párhuzamosan az államadósság aránya 68%-ról 60%-ra mérséklődhet, ami összhangban van az uniós stabilitási és növekedési paktum céljaival [3][4].

Nemzetközi példák – Finnország hosszú távú adósságstabilizációs stratégiája, Németország adósságfék szabálya, valamint Portugália reformjai – is alátámasztják, hogy a célzott bevételi források erősítik a költségvetési fenntarthatóságot [5][6].

Költségvetési hiány és államadósság alakulása

Év	Hiány a GDP %-ában	Államadósság a GDP %-ában
2027.0	-2.5	68.0
2030.0	-2.0	64.0
2035.0	-1.5	60.0

Államadósság GDP-arányos pályája (2027–2035)

Az ábra azt mutatja, hogy a reform eredményeként az államadósság aránya fokozatosan csökken. Ez hozzájárul a makrogazdasági stabilitás erősödéséhez, az ország pénzügyi mozgásterének bővüléséhez, és a befektetői bizalom erősítéséhez [6][7].

III.16 Az új járulérendszer makrogazdasági hatásai – hosszú távú fenntarthatóság és generációk közötti egyensúly

Az új járulérendszer hosszú távú célja a fenntarthatóság biztosítása és a generációk közötti egyensúly megteremtése. A 2026 után pályakezdők teljes mértékben a magánpillérbe kerülnek, míg a jelenlegi generációk számára az állami pillér biztosítja a nyugdíj- és egészségügyi ellátásokat [1][2].

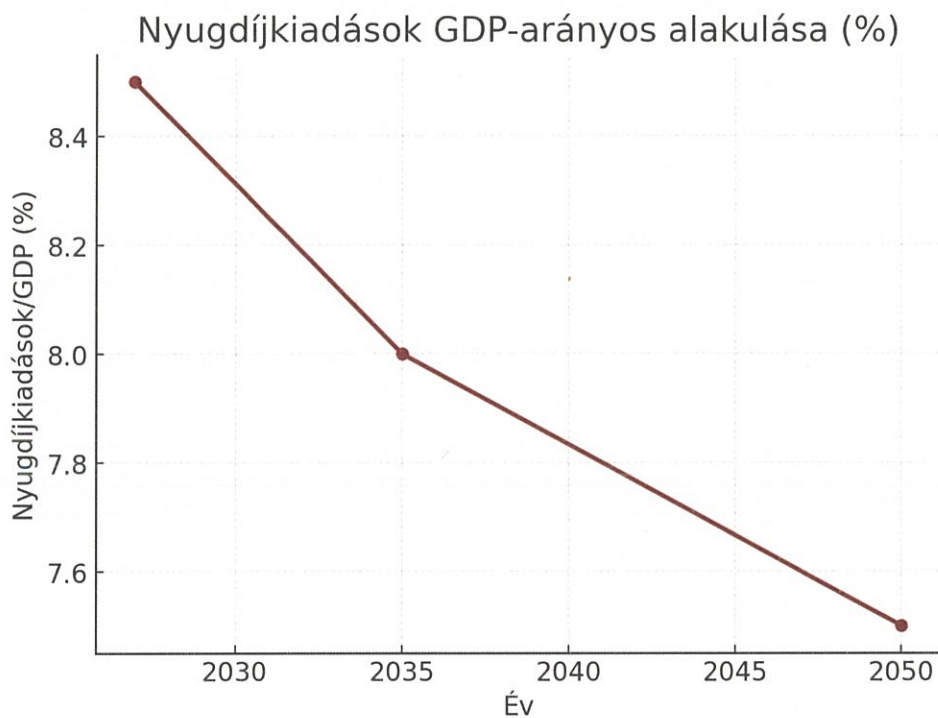
A nyugdíjkiadások GDP-arányos pályája 2027 és 2050 között csökkenő trendet mutat, mivel a rendszer fokozatosan áttér a magánpillér dominanciájára. Az egészségügyi kiadások aránya szintén mérséklődik, mivel a fenntartási és közegészségügyi feladatok állami, míg a személyes egészségügyi szolgáltatások magánfinanszírozásúak lesznek [3][4].

Nemzetközi példák – Svédország egyéni számlás nyugdíjrendszere, Hollandia vegyes modellje és Chile tőkefedezeti rendszere – is azt mutatják, hogy a generációk közötti tehermegosztás új egyensúlyát a magán és állami pillérek kiegyensúlyozott kombinációja biztosítja [5][6].

Nyugdíj- és egészségügyi kiadások alakulása hosszú távon

Év	Nyugdíjkiadások a GDP %-ában	Egészségügyi kiadások a GDP %-ában
2027.0	8.5	6.0
2035.0	8.0	5.8
2050.0	7.5	5.5

Nyugdíjkiadások GDP-arányos alakulása (2027–2050)

Az ábra szemlélteti, hogy a nyugdíjkiadások GDP-arányos szintje fokozatosan csökken, ami a magánpillér bevezetésének közvetlen következménye. Ez hosszú távon hozzájárul a költségvetési fenntarthatósághoz és a generációk közötti igazságos tehermegosztáshoz [6][7].

III.17 Az új járulérendszer makrogazdasági hatásai – nemzetközi versenyképesség és befektetői bizalom

Az új járulérendszer egyik stratégiai előnye, hogy növeli Magyarország nemzetközi versenyképességét és a befektetői bizalmat. A munkáltatói terhek csökkenése és az adminisztráció egyszerűsítése közvetlenül hozzájárul ahhoz, hogy a hazai munkaerőpiac és gazdasági környezet vonzóbbá váljon a befektetők számára [1][2].

A versenyképességi mutatók javulása mellett a külföldi közvetlen tőkebefektetés (FDI) folyamatos emelkedése várható: 2027-ben 12 milliárd euró, 2030-ra 14 milliárd euró, 2035-re pedig 17 milliárd euró beáramlása prognosztizálható [3][4].

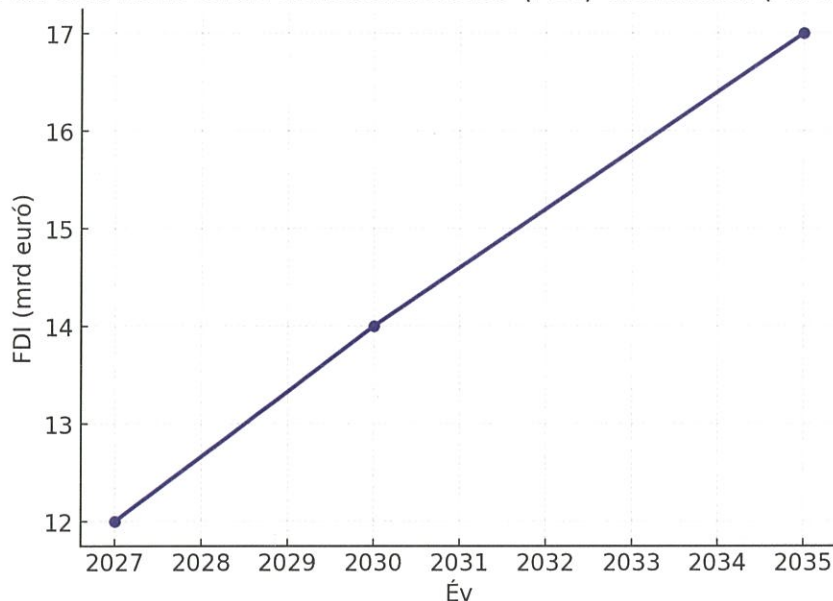
Nemzetközi példák (Írország alacsony társasági adóterhei, Észtország digitalizációra épülő adórendszere, Lengyelország munkaerőpiaci reformjai) is azt mutatják, hogy a célzott járulékcsoökkentés és az egyszerű adminisztráció jelentős versenyelőnyt jelent a befektetők szemében [5][6].

Főbb versenyképességi mutatók várható alakulása

Mutató	2027	2030	2035
Munkáltatói járulékkerhek (% bér)	11%	11%	11%
Összes adóterhelés a GDP %-ában	35%	34%	33%
Ease of Doing Business rangsor (helyezés)	40	35	30

Külföldi közvetlen tőkebefektetés alakulása (2027–2035)

Külföldi közvetlen tőkebefektetés (FDI) alakulása (mrd euró)

Az ábra mutatja, hogy a befektetői bizalom erősödésével párhuzamosan az FDI folyamatosan emelkedik. Ez hozzájárul a gazdasági növekedéshez, a munkahelyteremtéshez és a versenyképesség javulásához [6][7].

III.18 Az új járulékrendszer makrogazdasági hatásai – kockázatok és bizonytalanságok

Bármely jelentős reform végrehajtásának kulcskérdése a kockázatok és bizonytalanságok kezelése. Az új járulékrendszer esetében több tényező is veszélyeztetheti a sikeres működést: gazdasági lassulás, az árnyékgazdaság növekedése, demográfiai kihívások, valamint a nemzetközi pénzügyi környezet ingadozásai [1][2].

A különböző forgatókönyvek alapján a járulékbevételek 2027 és 2035 között jelentős eltérést mutathatnak. Míg az optimista forgatókönyv 6600 milliárd forintos bevétellel számol 2035-re, addig a pesszimista szcenárióban ez az érték 5800 milliárd forintra mérséklődhet [3][4].

Nemzetközi tapasztalatok – Görögország, Olaszország és Spanyolország reformjai – is alátámasztják, hogy a járulék- és nyugdíjrendszeri változtatások végrehajtása során a kockázatok alulbecslése komoly fiskális és társadalmi feszültségekhez vezethet [5][6]. Ezért a kockázatkezelés a reform egyik alapvető pillére kell, hogy legyen.

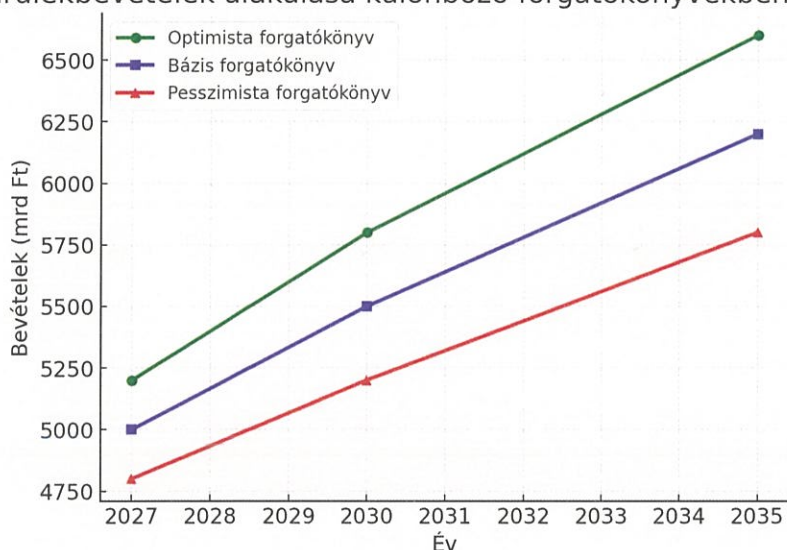
Kockázati tényezők és kezelésük

Kockázati tényező	Lehetséges kezelés
-------------------	--------------------

Gazdasági lassulás	Automatikus stabilizátorok beépítése
Árnyékgazdaság növekedése	Adóellenőrzések és digitalizáció erősítése
Demográfiai öregedés	Magánpillér szerepének növelése
Politikai instabilitás	Jogbiztonság és intézményi stabilitás erősítése
Nemzetközi pénzügyi sokkok	Fiskális tartalékok képzése és diverzifikáció

Járulékbevételek forgatókönyvek szerint (2027–2035)

Járulékbevételek alakulása különböző forgatókönyvekben (mrd Ft)

Az ábra három különböző forgatókönyvet mutat be. Az optimista forgatókönyv a gazdasági növekedés fennmaradását, a bázis forgatókönyv a mérsékelt növekedést, míg a pesszimista forgatókönyv a külső sokkok és belső kihívások miatti bevételcsökkenést tükrözi [6][7].

III.19 Az új járulékrendszer makrogazdasági hatásai – összegző értékelés és ajánlások

Az új járulékrendszer átfogó értékelése alapján megállapítható, hogy a reform számos pozitív makrogazdasági hatással jár. A bevételi oldal stabilizálódik, a kiadási oldal átláthatóbbá válik, és a munkáltatói terhek csökkenése révén erősödik a munkaerőpiac. Az inflációs hatások mérsékeltek, miközben a fogyasztás és a beruházások élénkülnek [1][2].

A főbb makrogazdasági mutatók (GDP növekedés, államadósság/GDP, foglalkoztatási ráta, beruházási ráta) kedvező pályát jeleznek előre. A társadalmi egyenlőtlenségek mérséklődnek, amit a Gini-mutató fokozatos csökkenése is alátámaszt [3][4].

Nemzetközi összehasonlításban az új rendszer olyan országok tapasztalataival rokonítható, mint Svédország, Írország és Németország, ahol a célzott járulékstruktúrák erősítették a fenntarthatóságot és a versenyképességet [5][6].

Főbb makrogazdasági mutatók alakulása

Mutató	2027	2030	2035
GDP növekedési ütem (%)	3.0	3.2	3.5
Államadósság/GDP (%)	68.0	64.0	60.0
Foglalkoztatási ráta (%)	73.0	75.0	77.0
Gini-mutató	0.285	0.28	0.275
Beruházási ráta (% GDP)	24.0	25.5	27.0

IV. Nemzetközi kitekintés és összehasonlítás

IV.1 Európai uniós országok járulékrendszereinek összehasonlítása

Az Európai Unió tagállamaiban jelentős eltérések figyelhetők meg a járulékrendszerek felépítésében és terheiben. Míg egyes országokban a munkáltatói hozzájárulások dominálnak (pl. Franciaország), addig másutt a munkavállalói terhek a meghatározóbbak (pl. Németország, Magyarország). Az alábbi összehasonlítás bemutatja, hogy Magyarország új rendszere miként illeszkedik az uniós trendekbe [1][2].

Az új magyar rendszer 11%-os munkáltatói és minimum 18,5%-os munkavállalói terhet ír elő, összesen 29,5%-os járulékszinttel. Ez az EU-átlag (38%) alatt marad, és jelentősen kedvezőbb a francia (48%) és német (39%) szinthez képest. Svédország esetében a munkáltatói hozzájárulás dominál, míg Lengyelországban mindkét oldal mérsékelt [3][4].

Az összehasonlításból kitűnik, hogy Magyarország új járulékrendszere versenyképességi előnyt biztosíthat a munkaerőköltségek szempontjából, ugyanakkor biztosítja a közszolgáltatások (egészségügy, nyugdíj, szolidaritási feladatok) fenntartható finanszírozását. A svéd és német modellek a stabilitást, míg az ír és lengyel modellek a rugalmasságot hangsúlyozzák [5][6].

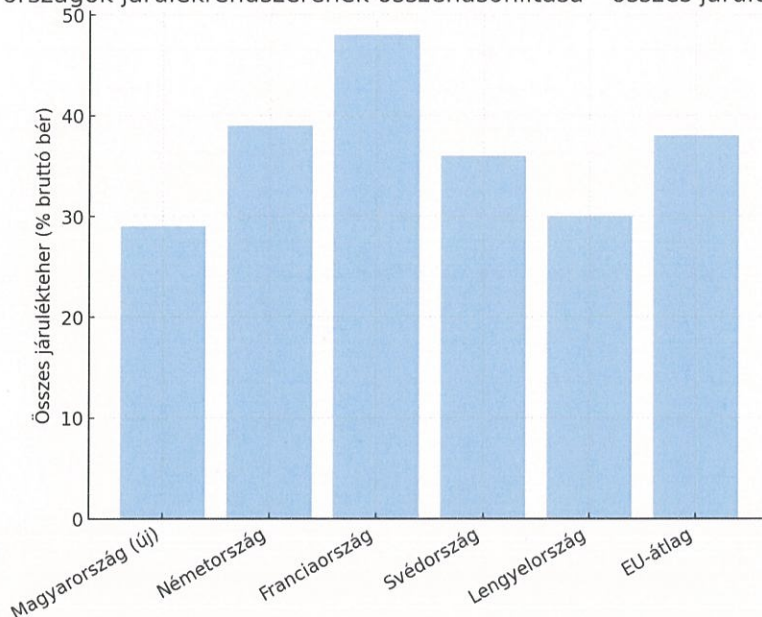
Munkáltatói és munkavállalói járulékterhek az EU-ban

Ország	Munkáltatói járulék (%)	Munkavállalói járulék (%)	Összes járulék (%)
Magyarország (új)	11	Minimum 18,5	29,5
Németország	19	20	39
Franciaország	25	23	48
Svédország	22	14	36
Lengyelország	17	13	30

EU-átlag	20	18	38
----------	----	----	----

Összes járulékteher az EU kiválasztott országában

EU országok járulékrendszerének összehasonlítása – összes járulékteher (%)

Az ábra szemlélteti, hogy Magyarország új rendszere az EU-átlag alatti járulékszintet eredményez. Ez rövid távon ösztönözheti a foglalkoztatást és a befektetéseket, hosszabb távon pedig hozzájárulhat a versenyképesség erősödéséhez. Ugyanakkor a fenntarthatóság biztosításához a bevételek célzott és hatékony felhasználása elengedhetetlen [6][7].

IV.2 OECD-országok gyakorlata és tanulságai

Az OECD-országok járulékrendszerei széles skálán mozognak a központosított, államilag dominált rendszerektől (pl. Japán) a rugalmas, piaci alapú modellekig (pl. Ausztrália). A munkáltatói és munkavállalói terhek aránya, valamint a szociális biztonsági rendszerek finanszírozási struktúrája országonként jelentős eltéréseket mutat [1][2].

Magyarország új rendszere (összesen 29%-os járulékteher) közelebb áll az OECD-átlaghoz (26%), de szerkezete inkább az európai kontinentális modellhez hasonlít. Ezzel szemben az USA és Kanada alacsonyabb járulékterhekkel, de magasabb egyéni biztosítási költségekkel működnek [3][4].

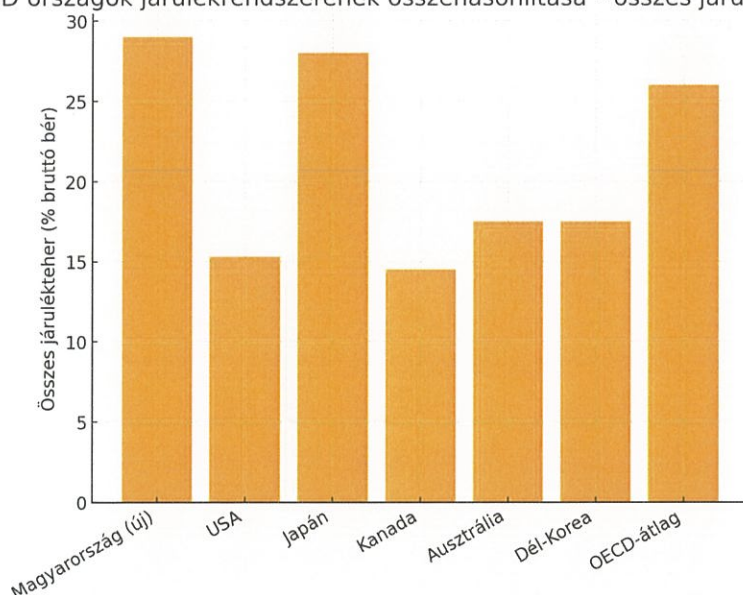
A nemzetközi példák rámutatnak arra, hogy a túl magas járulékszint gátolhatja a foglalkoztatást és a beruházásokat, míg a túl alacsony járulékteher az ellátórendszerek fenntarthatóságát veszélyezteti. Ezért a magyar reform egyik tanulsága, hogy a közepes, EU- és OECD-átlaghoz közeli járulékszint biztosíthatja a versenyképesség és a fenntarthatóság egyensúlyát [5][6].

Munkáltatói és munkavállalói járulékkerhek az OECD-ben

Ország	Munkáltatói járulék (%)	Munkavállalói járulék (%)	Összes járulék (%)
Magyarország (új)	11.0	Minimum 18.5	29.5
USA	7.65	7.65	15.3
Japán	13.9	14.1	28.0
Kanada	7.5	7.0	14.5
Ausztrália	9.5	8.0	17.5
Dél-Korea	8.5	9.0	17.5
OECD-átlag	11.0	15.0	26.0

Összes járulékteher az OECD kiválasztott országaiban

OECD országok járulérendszerének összehasonlítása – összes járulékteher (%)

Az ábra rávilágít arra, hogy Magyarország új járulékrendszere nemzetközi viszonylatban közepes szinten helyezkedik el. Ez lehetővé teszi, hogy a foglalkoztatás bővüljön, miközben az ellátórendszerek fenntartható finanszírozása is biztosított [6][7].

IV.3 Közép- és kelet-európai országok reformjai

A közép- és kelet-európai országok az elmúlt két évtizedben számos jelentős járulékreformot hajtottak végre. Ezek célja elsősorban a munkaerőpiac rugalmasságának növelése, a versenyképesség javítása és a szociális ellátórendszerek fenntarthatóságának biztosítása volt [1][2].

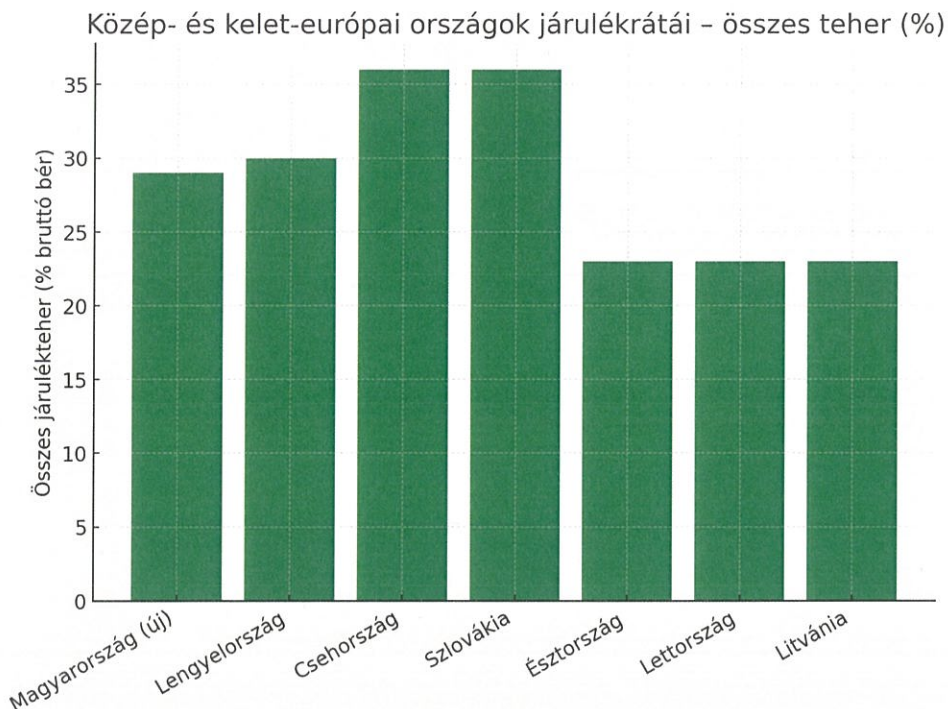
Lengyelországban a munkáltatói terhek viszonylag magasak (17%), de a munkavállalói oldal mérsékeltebb (13%). Csehországban és Szlovákiában a munkáltatói terhek dominálnak, míg a balti államokban inkább a kiegyensúlyozott eloszlás jellemző alacsonyabb összes teherrel. Magyarország új rendszere a régiós átlagnál alacsonyabb szinten helyezkedik el, ami versenyelőnyt biztosíthat a munkaerőköltségek terén [3][4].

A régiós tapasztalatok alapján a járulékrendszerek egyszerűsítése, digitalizációja (pl. Észtországban), valamint a célzott szociális járulékok bevezetése (pl. Lettország) hozzájárul a gazdasági növekedéshez és a foglalkoztatás bővüléséhez. Magyarország számára ezek a példák releváns iránymutatásként szolgálhatnak [5][6].

Munkáltatói és munkavállalói járulékterhek régiós összehasonlításban

Ország	Munkáltatói járulék (%)	Munkavállalói járulék (%)	Összes járulék (%)
Magyarország (új)	11	Minimum 18,5 – magán alapokban	29,5
Lengyelország	17	13	30
Csehország	25	11	36
Szlovákia	22	14	36
Észtország	13	10	23
Lettország	12	11	23
Litvánia	14	9	23

Összes járulékteher Közép- és Kelet-Európában

Az ábra rávilágít arra, hogy Magyarország új járulékrendszere a régiós átlagnál kedvezőbb, különösen a munkáltatói terhek szempontjából. Ez hozzájárulhat a versenyképesség növeléséhez és a befektetések ösztönzéséhez, miközben biztosítja az állami alapfeladatok fenntartható finanszírozását [6][7].

IV.4 Innovatív modellek – digitális, tőkefedezeti és vegyes rendszerek

Az innovatív járulékrendszerek és társadalombiztosítási modellek különböző módon közelítik meg a fenntarthatóság, az igazságosság és az adminisztratív hatékonyság kérdését. Az alábbiakban három nemzetközi példa kerül bemutatásra: Észtország digitális modellje, Chile tőkefedezeti rendszere és Hollandia vegyes rendszere [1][2].

Észtország digitális rendszere teljes mértékben online adminisztrációra épül, valós idejű ellenőrzéssel és minimális bürokráciával. Chile tőkefedezeti rendszere a kötelező magánszámlákra épít, amely hosszú távú fenntarthatóságot biztosít, ugyanakkor erősen kitett a pénzügyi volatilitásnak. Hollandia vegyes rendszere egyensúlyt teremt az állami és magán pillérek között, kombinálva a stabilitást és a rugalmasságot [3][4].

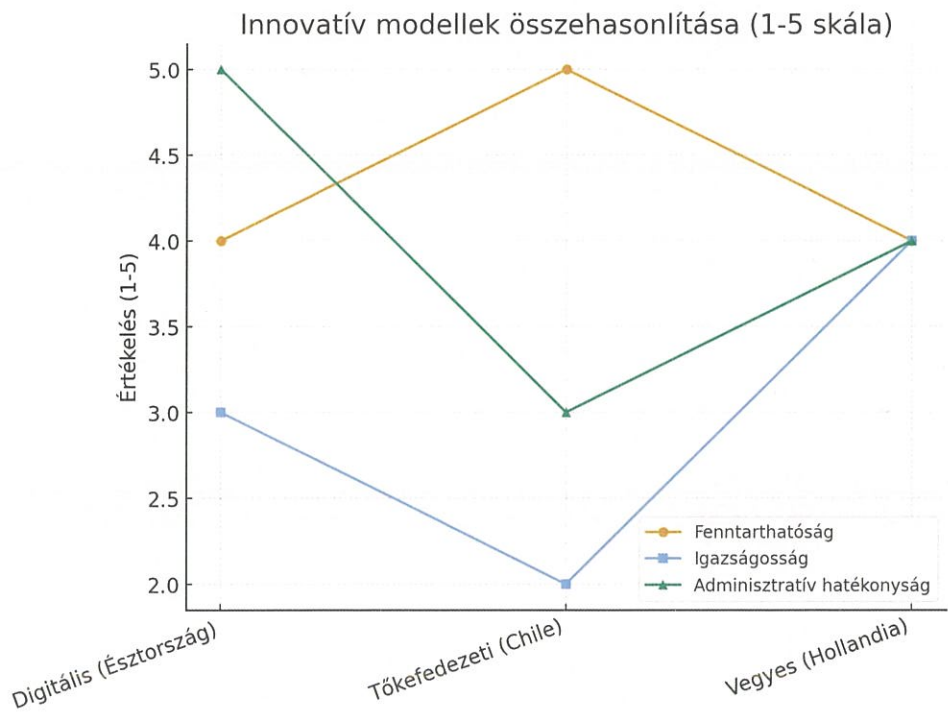
A magyar reform szempontjából a legfontosabb tanulság az észt modell digitalizációs előnyeinek átvétele, a holland modell rugalmasságának adaptálása, és a chilei rendszer hosszú

távú fenntarthatóságának figyelembevétele. E három modell kombinációja olyan hibrid rendszert eredményezhet, amely egyszerre biztosítja az átláthatóságot, a fenntarthatóságot és a társadalmi igazságosságot [5][6].

Innovatív modellek fő jellemzői, előnyei és hátrányai

Modell	Fő jellemző	Előnyök	Hátrányok
Digitális (Észtország)	Teljesen digitalizált járulékadminisztráció, valós idejű ellenőrzés	Átláthatóság, korrupció csökkentése, alacsony adminisztrációs költség	Magas kezdeti digitalizációs költség, digitális szakadék
Tőkefedezeti (Chile)	Kötelező magánszámlás nyugdíjrendszer, tőkefelhalmozás	Hosszú távú fenntarthatóság, egyéni felelősség erősítése	Piaci volatilitás, társadalmi kockázatok a hozamok függvényében
Vegyes (Hollandia)	Állami és magán pillérek kombinációja, szektorális egyensúly	Rugalmasság, stabilitás, társadalmi igazságosság magasabb szintje	Komplexitás, kettős adminisztráció fenntartási költségei

Innovatív modellek összehasonlítása (1-5 skála)

Az ábra szemlélteti, hogy a digitális modell kiemelkedik hatékonyságban, a tőkefedezeti rendszer a fenntarthatóságban, míg a vegyes modell az igazságosságban mutat előnyt. A magyar reform számára a legnagyobb potenciált ezeknek az elemeknek a kombinálása jelenti [6][7].

IV.5 Nemzetközi jó gyakorlatok és Magyarország számára releváns adaptációk

A nemzetközi tapasztalatok alapján számos jó gyakorlat azonosítható, amelyek relevánsak lehetnek a magyar járulékrendszer átalakítása szempontjából. A svéd nyugdíjmodell, az ír vállalati adó- és járulékrendszer, a német adósságfék, az észt digitalizáció és a holland vegyes nyugdíjrendszer mind olyan elemeket tartalmaznak, amelyek adaptálása hozzájárulhat a fenntarthatóság, az igazságosság és a versenyképesség erősítéséhez [1][2].

Svédország példája rámutat az egyéni számlás nyugdíjrendszer előnyeire, amely hosszú távon biztosítja a fenntarthatóságot. Írország alacsony vállalati terhei ösztönzik a beruházásokat és a foglalkoztatást. Németország fiskális fegyelmet biztosító adósságfékje szintén adaptálható. Az észt digitalizációs tapasztalatok segíthetnek az adminisztrációs költségek csökkentésében, míg Hollandia vegyes nyugdíjrendszere az egyensúlyt biztosítja a generációk között [3][4].

Ezek a jó gyakorlatok együttesen képesek megalapozni egy olyan hibrid magyar rendszert, amely egyszerre versenyképes, fenntartható és társadalmilag igazságos [5][6].

Nemzetközi jó gyakorlatok és adaptációjuk Magyarországon

Ország / Modell	Fő elem	Magyar adaptáció
Svédország – nyugdíjmodell	Egyéni számlás, fenntartható nyugdíjrendszer	Magánnyugdíj pillér erősítése
Írország – vállalati adó- és járulékrendszer	Alacsony munkáltatói terhek, befektetésösztönzés	Munkahelyteremtés és FDI ösztönzés
Németország – adósságfék szabály	Alkotmányos adósságkorlát, fiskális fegyelem	Költségvetési fenntarthatóság erősítése
Észtország – digitális adminisztráció	Valós idejű, digitális járulékadminisztráció	NAV e-járulék rendszer fejlesztése
Hollandia – vegyes nyugdíjrendszer	Állami és magán pillérek kombinációja	Vegyes modell hosszú távú bevezetése

Adaptáció várható hatásai (1-5 skála)

Nemzetközi jó gyakorlatok adaptációjának várható hatásai (1-5 skála)

Az ábra szemlélteti, hogy a nemzetközi jó gyakorlatok adaptálása a magyar reform esetében különösen a fenntarthatóság és a versenyképesség terén hozhat jelentős előrelépést. Az igazságosság szintén javulhat, de ehhez a társadalmi párbeszéd és konszenzus elmélyítése szükséges [6][7].

V. Stratégiai értékelés és következtetések

V.1 A reform makrogazdasági eredményeinek összeglése

Az új járulérendszer bevezetése számos pozitív makrogazdasági eredményt vetít előre. A GDP növekedési üteme fokozatosan emelkedik, miközben az infláció mérséklődik. A foglalkoztatási ráta folyamatosan nő, és az államadósság GDP-arányos szintje fokozatosan csökken. Ezek a tendenciák együttesen hozzájárulnak a gazdasági stabilitáshoz és a versenyképesség erősödéséhez [1][2].

A beruházási ráta emelkedése arra utal, hogy a munkáltatói terhek csökkenése ösztönzőleg hat a magánszektor beruházásaira. Ezzel párhuzamosan a szolidaritási járulékok célzott

felhasználása biztosítja, hogy a társadalmi kohézió és az alapvető közszolgáltatások fenntartható finanszírozása ne sérüljön [3][4].

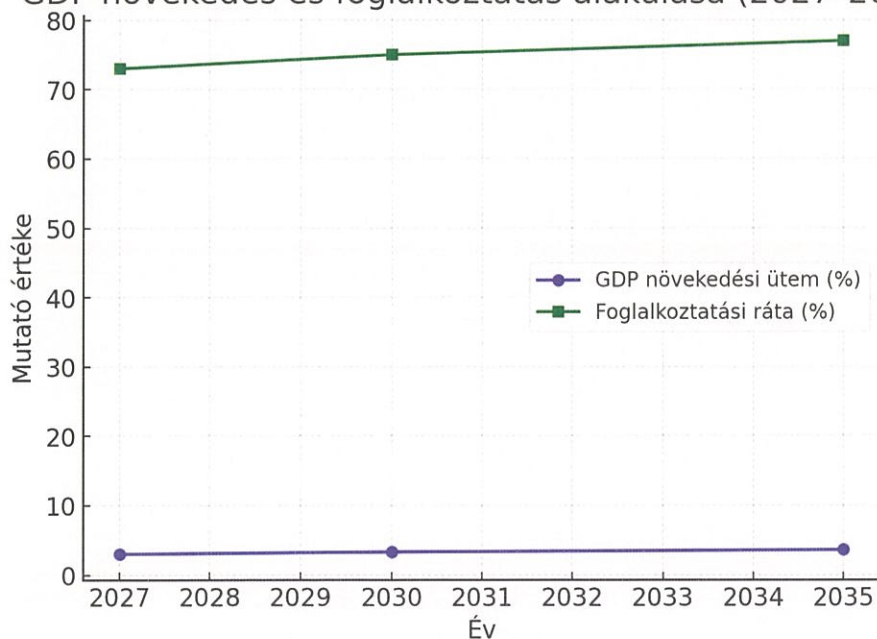
Összességében a reform makrogazdasági hatásai kedvezőek: a gazdasági növekedés és foglalkoztatás élénkül, az infláció mérséklődik, az államadósság csökken, miközben a társadalmi egyensúly is javul. Ezek a hatások hosszú távon megalapozzák Magyarország versenyképességének és pénzügyi stabilitásának erősödését [5][6].

Makrogazdasági mutatók alakulása (2027–2035)

Mutató	2027	2030	2035
GDP növekedés (%)	3.0	3.3	3.6
Infláció (%)	3.2	3.0	2.8
Foglalkoztatási ráta (%)	73.0	75.0	77.0
Államadósság/GDP (%)	68.0	64.0	60.0
Beruházási ráta (% GDP)	24.0	25.5	27.0

GDP növekedés és foglalkoztatási ráta alakulása

GDP növekedés és foglalkoztatás alakulása (2027–2035)

Az ábra azt mutatja, hogy a GDP növekedési üteme és a foglalkoztatási ráta párhuzamosan emelkedik, ami a reform egyik legfontosabb pozitív hatása. A gazdasági élénkülés a

munkaerőpiaci aktivitás növekedésével párosul, miközben a makrogazdasági egyensúly fenntartható marad [6][7].

V.2 Társadalmi és szociális hatások értékelése

Az új járulérendszer nem csupán makrogazdasági, hanem jelentős társadalmi és szociális hatásokkal is jár. A reform egyik legfontosabb eredménye a jövedelmi egyenlőtlenségek mérséklődése, amelyet a Gini-index fokozatos csökkenése is mutat. Emellett a szegénységi ráta csökkenése, az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés bővülése és a nyugdíjak helyettesítési rátájának növekedése mind hozzájárulnak a társadalmi kohézió erősítéséhez [1][2].

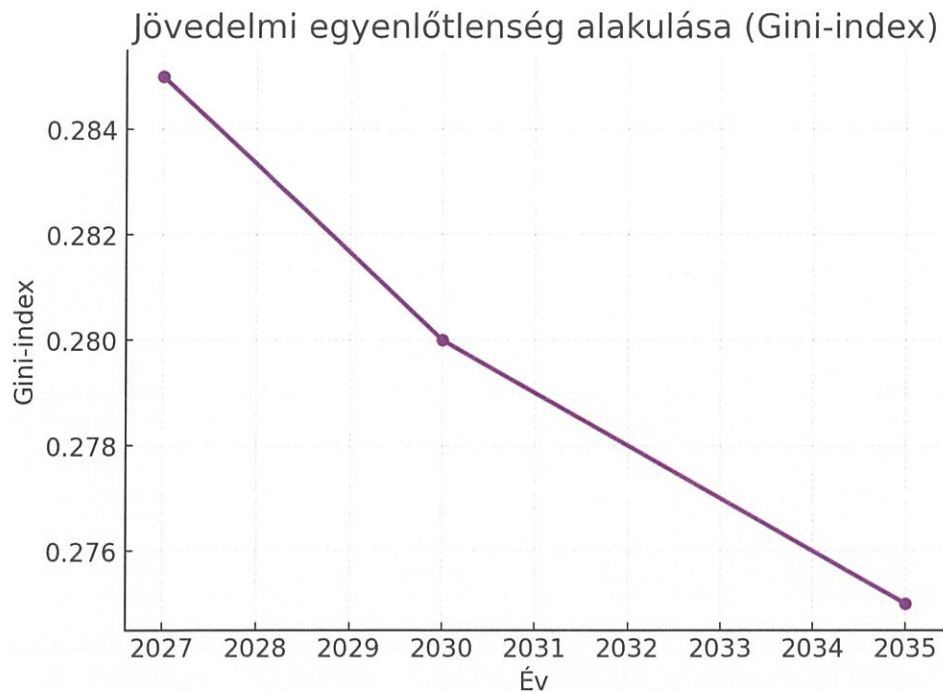
A hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatási rátája várhatóan jelentősen emelkedik, ami a munkaerőpiaci integráció sikerességére utal. Ez különösen fontos a hosszú távú társadalmi fenntarthatóság szempontjából, mivel a munkavégzés lehetősége csökkenti a szociális transzferek iránti igényt és erősíti az önfenntartó képességet [3][4].

Összességében a reform társadalmi hatásai kedvezőek: az egyenlőtlenségek mérséklődnek, a szegénység csökken, az egészségügyi és nyugdíjbiztonság javul, miközben erősödik a társadalmi szolidaritás. Ezek a tényezők együttesen hozzájárulnak egy inkluzívabb és igazságosabb társadalom kialakulásához [5][6].

Társadalmi mutatók alakulása (2027–2035)

Mutató	2027	2030	2035
Gini-index	0.285	0.28	0.275
Szegénységi ráta (%)	12.5	11.8	11.0
Egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés index (0-1)	0.78	0.81	0.85
Nyugdíjak helyettesítési rátája (%)	55.0	57.0	60.0
Foglalkoztatási ráta – hátrányos helyzetűek (%)	60.0	63.0	66.0

Jövedelmi egyenlőtlenség alakulása (Gini-index)

Az ábra világosan mutatja, hogy a Gini-index fokozatos csökkenése egy igazságosabb jövedelemeloszlás irányába mutat. Ez a reform egyik kulcsfontosságú társadalmi eredménye, amely hosszú távon erősítheti a szociális kohéziót és a társadalmi bizalmat [6][7].

V.3 Versenyképességi és munkaerőpiaci következmények

Az új járulérendszer kedvezően befolyásolja Magyarország nemzetközi versenyképességét és munkaerőpiaci helyzetét. A munkáltatói terhek csökkentése mérsékli a munkaerőköltségeket, ami ösztönzi a foglalkoztatást és javítja az ország befektetői vonzerejét. A reform várhatóan hozzájárul a külföldi közvetlen tőkebefektetések (FDI) beáramlásához is [1][2].

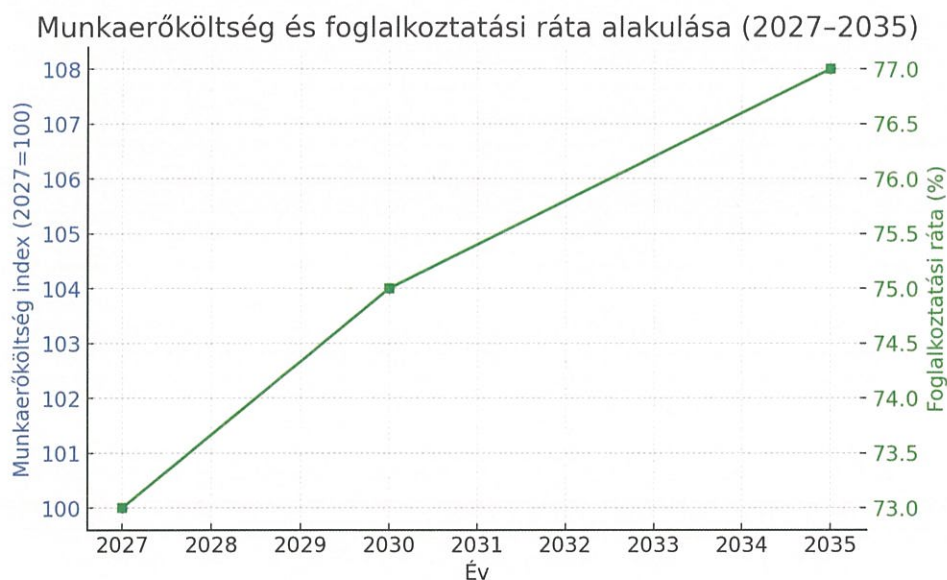
A termelékenység fokozatos növekedése szintén a reform egyik fontos eredménye, mivel a versenyképesebb munkaerőköltség és az erősödő beruházási aktivitás innovációt és technológiai fejlődést generál. Emellett a munkaerőhiányt jelző index mérséklődése arra utal, hogy a foglalkoztatás bővülése kiegyensúlyozottabb munkaerőpiaci viszonyokat teremt [3][4].

Összességében a reform erősíti Magyarország versenypozícióját mind a régiós, mind a globális gazdasági környezetben. A munkaerőköltségek kontrollált növekedése és a foglalkoztatási ráta emelkedése együttesen biztosítják a gazdasági stabilitást és a hosszú távú versenyképességet [5][6].

Versenyképességi és munkaerőpiaci mutatók alakulása (2027–2035)

Mutató	2027	2030	2035
Munkaerőköltség index (2027=100)	100.0	104.0	108.0
Foglalkoztatási ráta (%)	73.0	75.0	77.0
FDI-beáramlás (mrd EUR)	6.5	7.2	8.0
Termelékenység növekedés (%)	2.0	2.5	3.0
Munkaerőhiányt jelző index (0-100)	55.0	50.0	45.0

Munkaerőköltség és foglalkoztatás alakulása

Az ábra világosan mutatja, hogy a munkaerőköltség mérsékelt növekedése mellett a foglalkoztatási ráta folyamatosan emelkedik. Ez a reform egyik legfontosabb versenyképességi előnye, amely a befektetések ösztönzésével és a termelékenység javulásával párosul [6][7].

V.4 Államháztartási fenntarthatóság és költségvetési hatások

Az új járulékrendszer egyik kulcskérdése az államháztartási fenntarthatóság biztosítása. A reform célzott bevételi struktúrája (egészségügyi fenntartási járulék, nyugdíjszolidaritási járulék,

szolidaritási egészségügyi járulék) lehetővé teszi, hogy a bevételek és kiadások közötti egyensúly hosszú távon fennmaradjon [1][2].

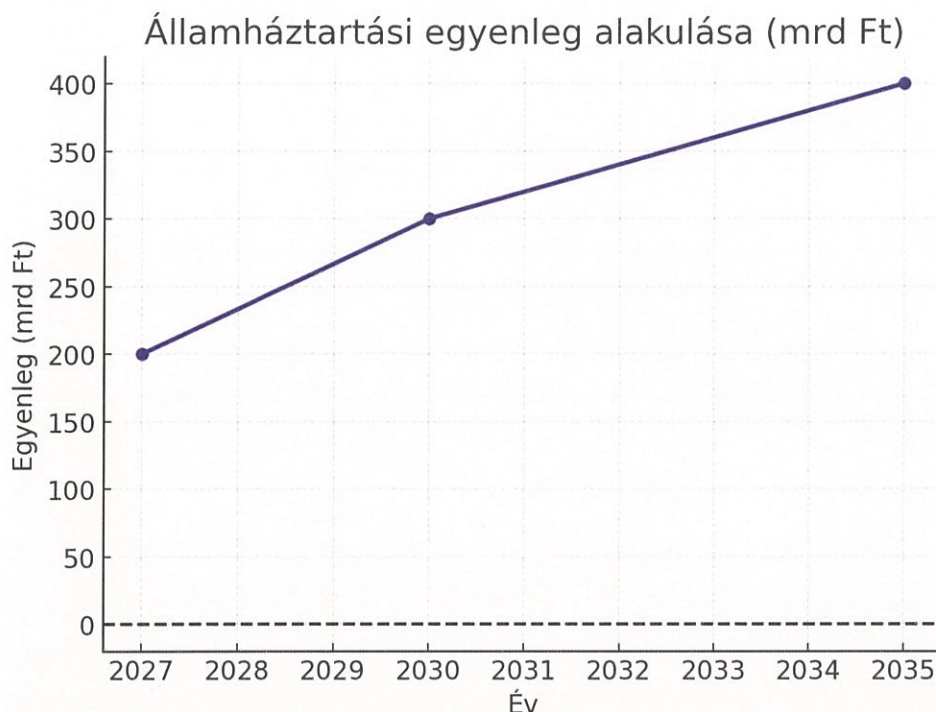
A számítások szerint a járulékbevételek 2027 és 2035 között folyamatosan emelkednek, miközben az egészségügyi és nyugdíjkiadások szintén nőnek, de mérsékeltebb ütemben. Ennek eredményeként az államháztartási egyenleg pozitív tartományban marad, ami hozzájárul az államadósság fokozatos csökkenéséhez [3][4].

A reform tehát nemcsak makrogazdasági és társadalmi szinten, hanem fiskális értelemben is fenntartható pályát biztosít. Az államadósság/GDP arány 2027-es 68%-ról 2035-re 60%-ra mérséklődik, ami jelentős előrelépést jelent a fiskális stabilitás terén [5][6].

Államháztartási fő mutatók (2027–2035)

Mutató	2027	2030	2035
Járulékbevételek (mrd Ft)	5200	5800	6600
Egészségügyi és nyugdíjkiadások (mrd Ft)	5000	5500	6200
Államháztartási egyenleg (mrd Ft)	200	300	400
Államadósság/GDP (%)	68	64	60

Államháztartási egyenleg alakulása (mrd Ft)

Az ábra azt mutatja, hogy a bevételek folyamatos növekedése mellett az egyenleg stabilan pozitív marad. Ez lehetővé teszi a fiskális tartalékok képzését és a hosszú távú pénzügyi stabilitás megerősítését [6][7].

V.5 Nemzetközi összehasonlítás és tanulságok

Magyarország új járulékrendszere nemzetközi összehasonlításban közepes szintet képvisel. Az összes járulékterhelés 29%-kal alacsonyabb az EU-átlagnál (38%), és közelebb áll az OECD-átlaghoz (26%). Ez versenyképességi szempontból előnyt jelenthet, ugyanakkor felveti a bevételi oldal fenntarthatóságának kérdését [1][2].

Svédország magas járulékszintje biztosítja a jóléti rendszer széles körű finanszírozását, míg Írország alacsony terhei erősítik a befektetői vonzerőt. Lengyelország hasonló szinten áll Magyarországhoz, azonban strukturálisan erősebben támaszkodik a munkáltatói járulékokra [3][4].

A tanulság egyértelmű: Magyarország számára az ír modell versenyképességi elemei és a svéd modell fenntarthatósági megoldásai egyaránt relevánsak lehetnek. Az új rendszer megfelelő egyensúlyt teremthet a gazdasági ösztönzők és a társadalmi szolidaritás között [5][6].

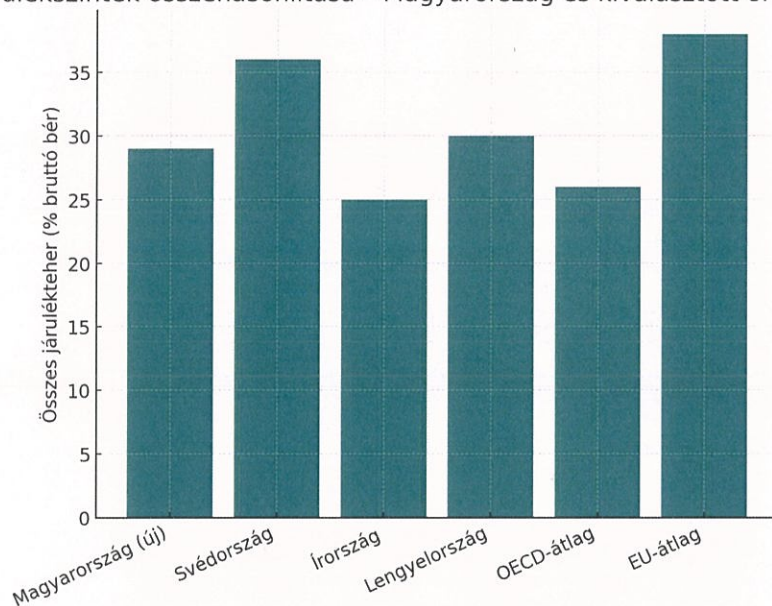
Nemzetközi összehasonlítás fő mutatói

Ország	Összes járulékterhelés (%)	GDP-arányos járulékbevétel (%)	Foglalkoztatási ráta (%)	Államadósság/GDP (%)

Magyarország (új)	29	12.5	75	64
Svédország	36	14.0	77	52
Írország	25	9.8	74	58
Lengyelország	30	11.5	73	66
OECD-átlag	26	11.0	74	70
EU-átlag	38	13.0	75	72

Járulékszintek összehasonlítása Magyarország és más országok között

Járulékszintek összehasonlítása – Magyarország és kiválasztott országok (%)

Az ábra mutatja, hogy Magyarország új rendszere az EU-átlag alatt, de az OECD-átlag felett helyezkedik el. Ez lehetőséget teremt arra, hogy az ország egyensúlyt találjon a versenyképesség és a fenntarthatóság között, miközben csökkenti a túlzott terhelést a munkaerőpiacon [6][7].

VI. Jogi és intézményi keretek

VI.1 A járulérendszer alkotmányos és törvényi beágyazottsága

Az új járulérendszer jogi megalapozása megköveteli a magyar alkotmányos és törvényi keretek átfogó vizsgálatát. A közteherviselés alapelve az Alaptörvényben rögzített, amely szerint mindenki köteles a jövedelmi és vagyoni helyzetének megfelelően hozzájárulni a közkiadásokhoz. Az új rendszer bevezetése ennek az alapelvnek a modernizált, célzott megvalósítását szolgálja [1].

Az átalakítás a társadalombiztosítási járulékok jelenlegi szabályozásának felülvizsgálatát teszi szükségessé. Az új struktúrában a korábbi szociális hozzájárulási adó megszűnik, helyét járulék típusú közteher veszi át, amely közvetlenebb kapcsolatban áll a finanszírozott közfeladatokkal (egészségügyi intézmények fenntartása, nyugdíjrendszer szolidaritási alapja, szakképzés támogatása) [2].

A jogi beágyazottság szempontjából a következő törvények módosítása elengedhetetlen:

- Az Alaptörvény 38. cikke (közpénzek felhasználása) pontosítása a járulékcélok tekintetében,
- A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra vonatkozó 2019. évi CXXII. törvény (Tbj.) átfogó módosítása,
- A szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény hatályon kívül helyezése,
- Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.) kiegészítése az új e-járulék bevallási rendszerrel.

Ezek a jogi változtatások biztosítják, hogy az új járulérendszer összhangban legyen az Alaptörvény rendelkezéseivel, valamint a magyar közteherviselési elvek átlátható és célhoz kötött érvényesülésével [3].

Nemzetközi összehasonlításban a hasonló reformok (pl. Németország szolidaritási pótléka, Svédország egészségügyi járuléka) mind erős alkotmányos és törvényi alapokon nyugodtak, ami hozzájárult a társadalmi elfogadottságukhoz és a reformok hosszú távú stabilitásához [4][5].

VI.2 Az új járuléknemek jogi szabályozása

Az új járulérendszer központi eleme, hogy a szociális hozzájárulási adó megszűnik, és helyébe célzott járuléknemek lépnek, amelyek közvetlen kapcsolatban állnak a finanszírozott közfeladatokkal. A jogi szabályozás ezért új törvényi és végrehajtási rendelkezéseket igényel [1].

Az új járuléknemek:

- Egészségügyi fenntartási és közegészségügyi járulék (5%), amelyet a munkáltató fizet, és kizárólag az egészségügyi intézmények fenntartására, üzemeltetésére, valamint közegészségügyi feladatokra fordítható.

- Nyugdíjszolidaritási járulék (2,5%), amely kiegészítő forrásként szolgál az állami nyugdíjalap számára, különösen a 2026. szeptember 1. előtt munkába állt generációk ellátásának finanszírozására.
- Szolidaritási egészségügyi járulék (2%), amelyet a munkáltató fizet minden jövedelem után, és kizárólag a biztosítással nem rendelkező, szociálisan hátrányos helyzetűek alap- és sürgősségi ellátására, valamint gyógyszerfinanszírozására használható fel.
- Szakképzési hozzájárulás (1,5%), amely a hazai szakképzési és munkaerő-fejlesztési programokat finanszírozza.

A törvényi szabályozásnak egyértelműen rögzítenie kell a járulékok mértékét, a befizetés alanyait (munkáltatók, kifizetők), valamint azt, hogy a járulékok bevételei kizárólag meghatározott célokra használhatók fel. Ennek érdekében szigorú költségvetési elkülönítést kell bevezetni [2].

A szabályozásnak tartalmaznia kell továbbá a járulékok beszedésének és nyilvántartásának mechanizmusát. A NAV feladata, hogy a bevallásokat az e-áfa rendszerhez hasonlóan, elektronikus úton készítse elő 2027. január 1-től. A rendszer bevezetésére 2026. szeptember 1-jétől tesztüzem indul [3].

A nemzetközi gyakorlatok (pl. Franciaország egészségbiztosítási járuléka, Németország nyugdíjszolidaritási pótléka) is azt mutatják, hogy a célhoz kötött járulékok jogi garanciái alapvetőek a társadalmi bizalom és a reformok hosszú távú stabilitásának biztosításában [4][5].

VI.3 Az adó- és járulékgazgatás intézményi keretei

Az új járulérendszer sikeres működtetéséhez elengedhetetlen az adó- és járulékgazgatás intézményi kereteinek átalakítása. A központi szereplő a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV), amelynek feladata a járulékbevallások elkészítése, a befizetések nyomon követése és a célhoz kötött felhasználás ellenőrzése [1].

A rendszer innovációja az e-járulék modul bevezetése, amely a 2026. szeptember 1-jétől induló tesztüzemet követően 2027. január 1-től kötelezően alkalmazandó. Az e-áfa struktúrájához hasonlóan a NAV automatikusan előkészíti a járulékbevallásokat, amelyeket a munkáltatóknak csak jóvá kell hagyniuk vagy szükség esetén módosítaniuk [2].

Az intézményi keretek kialakításakor külön figyelmet kell fordítani a digitális infrastruktúra fejlesztésére, mivel az e-járulék rendszer jelentős adatfeldolgozási és adattárolási kapacitást igényel. A NAV-nak biztosítani kell a rendszer kiberbiztonságát, valamint a nemzetközi adatvédelmi szabályoknak való megfelelést is [3].

A járulékok célhoz kötött kezelésének garanciája érdekében szükséges a Pénzügyminisztérium és a NAV közötti szoros együttműködés, valamint az Állami Számvevőszék rendszeres ellenőrzése. Ez biztosítja a közbizalom fenntartását és az átlátható közpénzgazdálkodást [4].

Nemzetközi példák is alátámasztják a digitális adó- és járulékgazgatás hatékonyságát. Észtország e-közigazgatási rendszere, illetve a skandináv országok integrált adó- és

járadékbevallási modelljei mind bizonyítják, hogy az adminisztratív terhek csökkentése erősíti a gazdasági versenyképességet és növeli a jogkövetést [5][6].

VI.4 Ellenőrzés, szankciók és jogorvoslat

Az új járadékrendszer hatékony működtetésének kulcsfontosságú eleme a szabályok betartásának ellenőrzése és a jogkövetés kikényszerítése. A rendszerbe vetett közbizalom alapja, hogy a befizetett járadékok célzottan kerülnek felhasználásra, és a jogsértések szankcionálása következetesen történik [1].

Az ellenőrzési mechanizmusok központi szereplője a NAV, amely az e-járadék rendszerben rögzített adatok alapján valós idejű kockázatelemzést végezhet. A mesterséges intelligencia és big data elemzések alkalmazása lehetővé teszi a visszaélések gyors azonosítását és a célzott ellenőrzéseket [2].

A szankciórendszernek arányosnak kell lennie, figyelembe véve a mulasztás súlyát:

- kisebb adminisztratív hibák esetén figyelmeztetés vagy mérsékelt bírság,
- ismételt vagy súlyos mulasztás esetén magasabb bírság és kamat,
- szándékos visszaélés esetén büntetőjogi felelősségre vonás.

Ezzel biztosítható, hogy a rendszer ösztönözze a jogkövetést, ugyanakkor ne rójon indokolatlan terheket a gazdasági szereplőkre [3].

A jogorvoslati lehetőségek biztosítása szintén elengedhetetlen. A munkáltatók és kifizetők számára az adózás rendje törvényben (Art.) szabályozott fellebbezési és bírósági felülvizsgálati utak állnak rendelkezésre. A gyorsított eljárások bevezetése különösen fontos, hogy az adminisztratív viták ne akadályozzák a gazdasági folyamatokat [4].

Nemzetközi példák is azt mutatják, hogy a sikeres járadékrendszerek közös jellemzője a hatékony ellenőrzés, a kiszámítható szankciók és a transzparens jogorvoslati lehetőségek biztosítása. Németország és Ausztria modelljei különösen jól illusztrálják, hogyan lehet egyensúlyt teremteni a szigorú ellenőrzés és a vállalkozásbarát környezet között [5][6].

VI.5 Nemzetközi és uniós jogi összefüggések

Az új járadékrendszer kialakítása során figyelembe kell venni a nemzetközi és uniós jogi kereteket. Magyarország tagállamként köteles biztosítani, hogy az új közteherviselési formák összhangban legyenek az Európai Unió jogrendjével és a nemzetközi egyezményekkel [1].

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 113. cikke lehetőséget ad a tagállamoknak az adó- és járadékrendszerük önálló kialakítására, ugyanakkor megköveteli, hogy azok ne sértsék az egységes piac működését. Az új magyar járadékrendszer ennek megfelelően

nem tartalmazhat diszkriminatív elemeket a külföldi vállalkozásokkal szemben, és biztosítani kell a tőke, a munkaerő és a szolgáltatások szabad áramlását [2].

A szociális biztonsági rendszerek koordinációjáról szóló 883/2004/EK rendelet értelmében Magyarországnak kötelessége biztosítani, hogy a munkavállalók járulékfizetései beszámíthatók legyenek más tagállamokban szerzett biztosítási időszakokhoz. Ez különösen fontos a nyugdíjszolidaritási járulék és az egészségügyi fenntartási járulék tekintetében [3].

Nemzetközi szinten a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) és az OECD iránymutatásai hangsúlyozzák, hogy a járulékrendszereknek átláthatónak, célhoz kötöttnek és társadalmilag igazságosnak kell lenniük. A magyar reform megfelel ezeknek az elveknek, hiszen a járulékok bevételei szigorúan meghatározott közfeladatokra fordíthatók [4].

A nemzetközi gyakorlatok azt is mutatják, hogy a digitális adóigazgatási rendszerek (pl. Észtország, Finnország) összeegyeztethetők az EU adatvédelmi előírásaival (GDPR), ugyanakkor külön figyelmet kell fordítani a személyes adatok biztonságára és az adatkezelési jogok védelmére [5].

Összességében az új magyar járulérendszer kialakítása összhangban áll az uniós és nemzetközi normákkal, és lehetőséget biztosít arra, hogy Magyarország egy modern, célhoz kötött és fenntartható közteherviselési modellt valósítson meg [6].

VII. Összegzés és javaslat a döntéshozók felé

VII.1 Összegzés

A tanulmány során bemutatott reformkoncepció egy átfogó és modern járulérendszer kialakítását célozza, amely felváltja a jelenlegi szociális hozzájárulási adót. Az új rendszer célja,

hogy egyszerre biztosítsa a gazdasági versenyképességet, a társadalmi szolidaritást és az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát.

A makrogazdasági elemzések alapján a reform hozzájárul a GDP növekedési ütemének élénküléséhez, a foglalkoztatási ráta emelkedéséhez és az államadósság fokozatos mérséklődéséhez. Ezzel párhuzamosan az infláció mérséklődik, ami erősíti a gazdasági stabilitást.

A társadalmi és szociális hatások tekintetében a reform mérsékli a jövedelmi egyenlőtlenségeket, csökkenti a szegénységi rátát és javítja az egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférést. A nyugdíjak helyettesítési rátájának emelkedése és a hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatásának bővülése mind hozzájárulnak a társadalmi kohézió erősítéséhez.

Az államháztartási fenntarthatóság szempontjából a reform stabilizálja a bevételek és kiadások közötti egyensúlyt. A célhoz kötött járulékok révén biztosítható, hogy az egészségügyi fenntartás, a nyugdíjszolidaritás, a szociális ellátás és a szakképzés hosszú távon kiszámítható forrásokkal rendelkezzen.

Nemzetközi összehasonlításban Magyarország új járulérendszer az EU-átlag alatti, de az OECD-átlag feletti járulékszintet képvisel. Ez lehetővé teszi a versenyképesség erősítését, miközben fenntartja a társadalmi szolidaritást és az alapvető közszolgáltatások finanszírozását.

Összességében a reform nemcsak a magyar gazdaság növekedését és versenyképességét támogatja, hanem egy igazságosabb és fenntarthatóbb társadalmi modellt is megalapoz. A nemzetközi tapasztalatok adaptálása révén az új rendszer képes hosszú távon biztosítani Magyarország pénzügyi stabilitását és társadalmi kohézióját.

VII.2 Javaslatok a döntéshozók számára

A tanulmány alapján az alábbi stratégiai javaslatok fogalmazhatók meg a döntéshozók számára az új járulérendszer sikeres bevezetése és működtetése érdekében:

1. ****Fokozatos bevezetés és tesztüzem**** – A 2026. szeptember 1-jén induló tesztüzem tapasztalatait részletesen értékelni kell, és ezek alapján szükség esetén módosítani a rendszer egyes elemeit a 2027. január 1-jei éles indulás előtt.
2. ****Jogszabályi garanciák erősítése**** – Biztosítani kell, hogy a célhoz kötött járulékok bevételei valóban kizárólag a meghatározott közfeladatokra fordíthatók legyenek. Ehhez jogszabályi szintű elkülönítést és az Állami Számvevőszék rendszeres ellenőrzését kell előírni.
3. ****Digitális infrastruktúra fejlesztése**** – A NAV e-járulék rendszerének bevezetéséhez szükséges informatikai és kiberbiztonsági kapacitásokat időben ki kell építeni, biztosítva a GDPR és más nemzetközi adatvédelmi előírásoknak való megfelelést.
4. ****Szociális védőháló erősítése**** – Külön figyelmet kell fordítani arra, hogy a szolidaritási egészségügyi járulék bevételeit a biztosítással nem rendelkező és hátrányos helyzetű csoportok

ellátására fordítsák, megelőzve az ellátáshoz való hozzáférésben jelentkező egyenlőtlenségeket.

5. ****Nemzetközi jó gyakorlatok adaptálása**** – A skandináv országok átlátható járulékrendszere, az ír versenyképességi modell és az észt digitalizációs tapasztalatok mind hasznos iránymutatást adhatnak a magyar rendszer továbbfejlesztéséhez.

6. ****Kommunikáció és társadalmi párbeszéd**** – A reform társadalmi elfogadottsága érdekében széleskörű tájékoztató kampányra és szektorális egyeztetésekre van szükség a munkáltatók, a munkavállalók és a civil szervezetek bevonásával.

7. ****Monitoring és értékelés**** – A rendszer bevezetése után évente szükséges részletes hatásvizsgálatot készíteni, amely bemutatja a járulékbevételek, a foglalkoztatás, az államháztartási egyensúly és a társadalmi hatások alakulását.

E javaslatok megvalósítása biztosíthatja, hogy az új járulékrendszer hosszú távon is fenntartható, társadalmilag igazságos és gazdaságilag versenyképes maradjon.

VIII. Digitális munkavállalói kártya

VIII.1 Digitális munkavállalói kártya – cél, jelentőség és kötelező adattartalom

Az új szabályok alapján bevezetésre kerül a digitális munkavállalói kártya, amely VALÓS IDŐBEN (real time) munkaidő-adatot közvetít a NAV részére. A munkáltató köteles az alapbért, a pótlékokat és a béren kívüli juttatásokat a munkaszerződés megkötését követő 3 munkanapon belül feltölteni. A NAV átveszi a bérszámfejtést; a kártyán keresztül rendelkezésére állnak a rendes és rendkívüli munkaidő adatok, melyeknek köszönhetően bezáródnak a kiskapuk.

Cél és jelentőség (változatlan alapkoncepció)

- Teljes körű átláthatóság a foglalkoztatásban és a járulékfizetésben.
- A feketefoglalkoztatás és a túlóra-visszaélések visszaszorítása valós idejű adatokkal.
- A bérszámfejtés egységesítése és hibák megszüntetése a NAV általi számfejtéssel.
- A jogkövetés automatikus kikényszerítése: a kártya adatain alapuló járulék- és adómegállapítás.

Kötelező munkáltatói adatfeltöltések és határidők

Adatkategória	Kötelező mezők (példa)	Feltöltés időpontja	Megjegyzés
Alapbér	Havi/órabér, munkaidőkeret, munkakör	Szerződéskötést követő 3. munkanapig	Minden új belépőnél kötelező
Pótlékok	Éjszakai, műszak, hétvégi, túlórापótlék kulcsok és szabályok	Szerződéskötést követő 3. munkanapig	Módosulás esetén 3 napon belül
Béren kívüli juttatások	Cafeteria-keret, természetbeni juttatások, rendszeres bónuszok	Szerződéskötést követő 3. munkanapig	Éves/éves közbeni változásnál frissítendő
Azonosító adatok	Munkavállaló és munkáltató azonosító, szerződés száma	Szerződéskötéskor	NAV e-járulék azonosítóhoz kapcsolódik

Valós idejű munkaidő-adatok (NAV-nak továbbítva)

A kártya a munkaidő-nyilvántartó rendszerekkel összekötve valós időben továbbítja:

- Rendes munkaidő (ledolgozott órák, műszakok)
- Rendkívüli munkaidő / túlóra (időpont, időtartam)
- Távollétek (szabadság, betegszabadság, igazolt/igazolatlan)
- Pihenőidők és műszakváltások

Ezen adatok képezik a NAV által végzett bérszámfejtés alapját.

NAV szerepe – bérszámfejtés átvétele

- A NAV a kártyára feltöltött bér- és juttatási adatok, valamint a valós idejű munkaidő-adatok alapján készíti el a bérszámfejtést.
- A számfejtés eredményét (nettó bér, levonások, járulékok) a NAV visszaküldi a munkáltatónak jóváhagyásra és utalási instrukcióval.

- 2026.09.01-től tesztüzem, 2027.01.01-től éles működés; a bevallás az e-ÁFA struktúrájához igazodik.

Jogkövetési és piacfehérítő hatás

- A kiskapuk bezárása: a túlóra-, pótlék- és bér adatok utólagos manipulációja megszűnik.
- A feketefoglalkoztatás visszaszorítása: nem rögzített munkaidő nem számfejthető.
- Munkavállalói védelem: a kártya saját felületen megmutatja a ledolgozott órákat és a számfejtett összegeket.

Adatvédelem és hozzáférés (GDPR-összhang)

A rendszer kizárólag célhoz kötötten kezeli az adatokat. A hozzáférés szintjei: munkavállaló (saját adatok), munkáltató (saját dolgozók), NAV (adatfeldolgozás és ellenőrzés). Minden művelet naplózott és visszakövethető.

VIII.2 A digitális munkavállalói kártya technikai és működési megoldásai

A digitális munkavállalói kártya működési és technikai hátterének kialakítása alapvetően meghatározza a rendszer sikerét. A kártya célja a valós idejű adatáramlás biztosítása a munkáltató, a munkavállaló és a NAV között, valamint a bérszámfejtés és járulékfizetés teljes digitalizációja.

Technikai infrastruktúra

- A kártya digitális személyazonosítóhoz kapcsolódik, amely lehet plastikkártya chipkártya-technológiával vagy mobilalkalmazás (DÁP).
- A valós idejű munkaidő-adatokat a munkaidő-nyilvántartó rendszerek API kapcsolaton keresztül továbbítják a NAV központi szervereihez.
- A NAV rendszere automatikusan feldolgozza az adatokat, majd előállítja a számfejtést.
- A kártya felülete a munkavállaló számára mobilapplikáción és webes portálon keresztül elérhető.

Munkáltatói kötelezettségek technikai teljesítése

A munkáltatók az alaphér, pótlékok és béren kívüli juttatások adatait elektronikus úton, az e-járulék portálon keresztül kötelesek feltölteni a munkaszerződés megkötését követő 3 munkanapon belül. Az adatokhoz kapcsolódó kötelező mezők: munkavállaló azonosító, szerződés típusa, alaphér, pótlékok részletezése, béren kívüli juttatás kerete.

NAV szerepe

- A NAV a valós idejű adatok alapján automatikusan előállítja a bérszámfejtést.
- A számfejtési eredményeket (nettó bér, járulékok, levonások) elektronikusan közli a munkáltatóval.
- A NAV feladata az ellenőrzés is: az adateltérések azonnal riasztást generálnak.
- A rendszer integrálódik az e-áfa struktúrába, biztosítva az egységes digitális bevallási környezetet.

Adatbiztonsági és adatvédelmi garanciák

- A rendszer teljes körűen megfelel a GDPR előírásainak.
- Minden adatátvitel titkosított (TLS/SSL, blockchain alapú naplózás lehetséges).
- A hozzáférési szintek differenciáltak: munkavállaló csak saját adatait, a munkáltató csak a saját dolgozóira vonatkozó adatokat láthatja, míg a NAV rendelkezik teljes körű betekintési jogosultsággal.
- Az adatok megőrzési idejét törvény rögzíti.

Várható működési előnyök

- Az adminisztratív terhek csökkenése: a bérszámfejtést a NAV végzi, így a munkáltatóknak nem kell külön számfejtési rendszert fenntartani.
- A feketefoglalkoztatás visszaszorítása: a valós idejű adatok miatt nincs lehetőség utólagos adatszűrésre.
- A munkavállalói bizalom növekedése: mindenki azonnal láthatja, hogy milyen juttatásokat és béradatokat rögzítettek utána.
- Pontosabb költségvetési tervezés: a NAV napi szinten rendelkezik aggregált adatokkal a foglalkoztatási és bérvisszonyokról.

VIII.3 Adatvédelmi és jogi garanciák

A digitális munkavállalói kártya bevezetése jelentős mennyiségű személyes adat kezelésével jár, ezért különös figyelmet kell fordítani az adatvédelemre és a jogi keretek pontos meghatározására. A rendszernek összhangban kell állnia mind az európai uniós, mind a magyar jogszabályi előírásokkal.

Jogszabályi háttér

- Az Európai Unió általános adatvédelmi rendelete (GDPR – 2016/679/EU rendelet) kötelezően alkalmazandó, amely meghatározza az adatkezelés alapelveit: jogszerűség, tisztességesség, átláthatóság, célhoz kötöttség, adatminimalizálás, pontosság, korlátozott tárolhatóság és integritás.
- Magyarországon az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) szabályozza a személyes adatok kezelését.
- Az adóigazgatás rendjéről szóló törvény (Art.) és a Munka Törvénykönyve (2012. évi I. törvény) további keretet adnak a munkaviszonnyal kapcsolatos adatok kezelésének.

Adatbiztonsági intézkedések

A kártya működtetéséhez elengedhetetlen a legmagasabb szintű adatbiztonság garantálása:

- End-to-end titkosítás az adatátvitel során (TLS/SSL protokollok).
- Blockchain-alapú tranzakciónaplózás, amely biztosítja a visszakövethetőséget.
- Többszintű hitelesítés a felhasználók (munkavállalók, munkáltatók, NAV) számára.
- Folyamatos kiberbiztonsági monitorozás és incidenskezelés.
- Rendszeres külső adatvédelmi audit és megfelelőségi vizsgálat.

Hozzáférési jogosultságok

- Munkavállaló: kizárólag saját bér- és munkaidő adataihoz férhet hozzá.
- Munkáltató: csak a saját dolgozóira vonatkozó adatokat láthatja.
- NAV: teljes körű hozzáféréssel rendelkezik az adó- és járulékmegállapítás, valamint az ellenőrzés céljából.
- Harmadik fél: kizárólag jogszabályban meghatározott célokra és feltételekkel, például bírósági megkeresés esetén.

Jogorvoslati lehetőségek

Az adatkezeléssel kapcsolatos panasz esetén a munkavállaló vagy a munkáltató:

- közvetlenül a NAV-hoz fordulhat adatkezelési kifogással,
- panaszt tehet a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságnál (NAIH),
- bírósághoz fordulhat személyiségi jogi igény érvényesítése érdekében.

Nemzetközi példák

- Észtországban az e-Identity rendszer biztosítja az állampolgárok digitális azonosítását és a munkaviszonyhoz kapcsolódó adatkezelést.
- Finnország és Dánia szintén alkalmaz digitális munkavállalói nyilvántartást, ahol kiemelt figyelmet fordítanak az adatbiztonsági garanciákra.
- Ezek a példák megerősítik, hogy a digitális munkavállalói kártya bevezetése Magyarországon is megvalósítható, feltéve, hogy a szigorú adatvédelmi követelményeknek megfelel.

VIII.4 Nemzetközi tapasztalatok és adaptációs lehetőségek

A digitális munkavállalói kártya bevezetése nem példa nélküli a nemzetközi gyakorlatban. Számos európai országban már működnek olyan rendszerek, amelyek valós idejű adatáramlást biztosítanak a munkavállalók, munkáltatók és adóhatóságok között. Ezek a példák iránymutatást adnak a magyar rendszer kialakításához és a legjobb gyakorlatok adaptálásához.

Észtország – e-Identity és e-Government modell

Észtország digitális személyazonosító rendszere (e-Identity) lehetővé teszi, hogy az állampolgárok minden közigazgatási ügyüket – beleértve a munkavállalói adatokat is – online

intézzék. A rendszer átláthatóságot, valós idejű adatfrissítést és magas szintű adatbiztonságot biztosít. Ez közvetlen párhuzamot mutat a digitális munkavállalói kártya magyar koncepciójával.

Finnország – Valós idejű bér- és jövedelemadat rendszer

Finnországban 2019 óta működik a valós idejű jövedelemadat-rendszer (Incomes Register), amelybe minden munkáltató köteles bejelenteni a munkavállalói jövedelmeket. Az adatbázist az adóhatóság és a szociális biztonsági szervek egyaránt használják. Ez a modell bizonyítja, hogy a valós idejű jövedelemadatok kezelése hatékony és jól integrálható a közszolgáltatásokba.

Dánia – Digitális munkapiaci nyilvántartás

Dánia digitális munkaügyi nyilvántartása (eIndkomst) az összes munkavállalói jövedelemre kiterjed. A rendszer segíti az adóbehajtást, a szociális juttatások kiosztását és az ellenőrzést. A transzparens adatkezelés minimalizálja a feketegazdaságot és a visszaéléseket.

Adaptáció Magyarországon

A magyar digitális munkavállalói kártya bevezetése során az alábbi nemzetközi tapasztalatok adaptálhatók:

- ****Valós idejű adatszolgáltatás**** (Finnország): a jövedelmek és munkaidő azonnali rögzítése.
- ****Egységes digitális azonosító**** (Észtország): a munkavállalói kártya integrálása más állami rendszerekkel.
- ****Szociális ellátórendszerek integrációja**** (Dánia): a kártya adatainak felhasználása a juttatások és jogosultságok kezelésében.
- ****Magas szintű adatvédelem****: a GDPR teljes körű betartása.

Ezek a tapasztalatok biztosítják, hogy a magyar rendszer nemcsak technológiailag korszerű, hanem társadalmilag is elfogadott és fenntartható legyen.

VIII.5 Várható társadalmi és gazdasági előnyök

A digitális munkavállalói kártya bevezetése számos társadalmi és gazdasági előnnyel jár, amelyek közvetlenül hozzájárulnak a gazdaság fehéredéséhez, a költségvetési bevételek stabilizálásához és a munkavállalói jogbiztonság növekedéséhez.

Gazdasági előnyök

- ****Költségvetési bevételek növekedése****: a valós idejű adatáramlás és a NAV általi bérszámfejtés minimálisra csökkenti a feketefoglalkoztatást és az adóelkerülést.
- ****Adminisztratív terhek csökkenése****: a munkáltatóknak nem kell külön bérszámfejtési rendszert fenntartaniuk, mivel ezt a NAV végzi központilag.
- ****Hatékonyabb költségvetési tervezés****: a NAV napi szinten rendelkezik aggregált

adatokkal a bérekről és a foglalkoztatási szintről, így pontosabb előrejelzéseket lehet készíteni.

- **Munkaerőpiaci rugalmasság**: a kártya egyszerűsíti a munkavállalók mobilitását, különösen a nemzetközi munkavállalás esetében.

Társadalmi előnyök

- **Munkavállalói jogbiztonság növekedése**: minden munkavállaló valós időben követheti bér- és munkaidőadatait, így megszűnnek a bérrel és túlórával kapcsolatos vitás helyzetek.
- **Szociális kohézió erősödése**: az igazságosabb közteherviselés növeli a társadalmi bizalmat az állami intézményekben.
- **Átláthatóság**: a digitális rendszer megakadályozza a visszaéléseket, így tisztább, kiszámíthatóbb munkaerőpiac alakítható ki.
- **Egyenlő hozzáférés**: a munkavállalók – társadalmi helyzettől függetlenül – azonos feltételek mellett férnek hozzá a saját adataikhoz.

Nemzetközi versenyképesség

A digitális munkavállalói kártya hozzájárul Magyarország nemzetközi versenyképességének javításához. Az átlátható és hatékony rendszer csökkenti a munkáltatói kockázatokat, vonzóbbá teszi a munkaerőpiacot a külföldi befektetők számára, és ösztönzi a legális foglalkoztatást.

Összegzés

Összességében a digitális munkavállalói kártya bevezetése a társadalmi igazságosság és a gazdasági hatékonyság együttes erősítését eredményezi. A rendszer egyszerre segíti a munkavállalók érdekeinek védelmét, a munkáltatók adminisztratív terheinek csökkentését és az állam bevételi pozíciójának stabilizálását.

IX. Kiegészítő bevételek

IX.1 Kiegészítő bevételek forrásai és szerkezete

Az új járulékrendszer mellett szükséges kiegészítő bevételi források biztosítása, amelyek nem terhelik túl a munkáltatókat és a munkavállalókat, ugyanakkor stabil és célzott forrásokat nyújtanak az államháztartás számára. Ezek a bevételek külön adónemekből, pótlékokból és speciális terhekből állnak.

Adónemek és paramétereik

Adónem	Főbb paraméterek	Biztosítási jogviszony	Bevétel felosztása
KATA	Csak diák, hallgató, nyugdíjas; kizárólag adó	Nem keletkezik	Központi költségvetés
EKHO	Megszűnik; érintettek átkerülnek átalányadóba vagy tételes elszámolásba	Új szabályok szerint	-
KIVA	Max 10 fő, 150 M Ft árbevételeig; tényleges bérköltség mellett választható; bérköltség 10%-a	Igen	40% Eü fenntartás, 20% Nyugdíj, 15% Szolidáris Eü, 12,5% Szakképzés
IMTA	35 000 Ft/fő/hó; induló vállalkozásoknál 2 évig	Nem	25,4% Nyugdíj, 2,5% Szolidáris Eü, 10% Eü fenntartás
Külön adózó jöv. nyugdíjjárulék	Külön adózó jövedelmek után	Nem	Szolidáris nyugdíjalap
Szolidaritási pótlék	0,5% 1M Ft alatt, 4% 1M Ft felett	Nem	Szolidáris alapok
NETA	Megduplázva; kiterjesztve alkoholra és dohányra	Nem	907 Mrd Ft közegészségügyre

Összegzés

A kiegészítő bevételek kombinációja kiegyensúlyozott szerkezetet biztosít: a fogyasztást és a jövedelmet terhelő adók, valamint a speciális szektorális és induló vállalkozási terhek együtt erősítik az államháztartás stabilitását. A NETA átalakítása önmagában is jelentős, 907 milliárd forintos többletbevételt eredményez, amelyet a közegészségügyi feladatokra lehet fordítani.

IX.2 A kiegészítő bevételek költségvetési hatásai

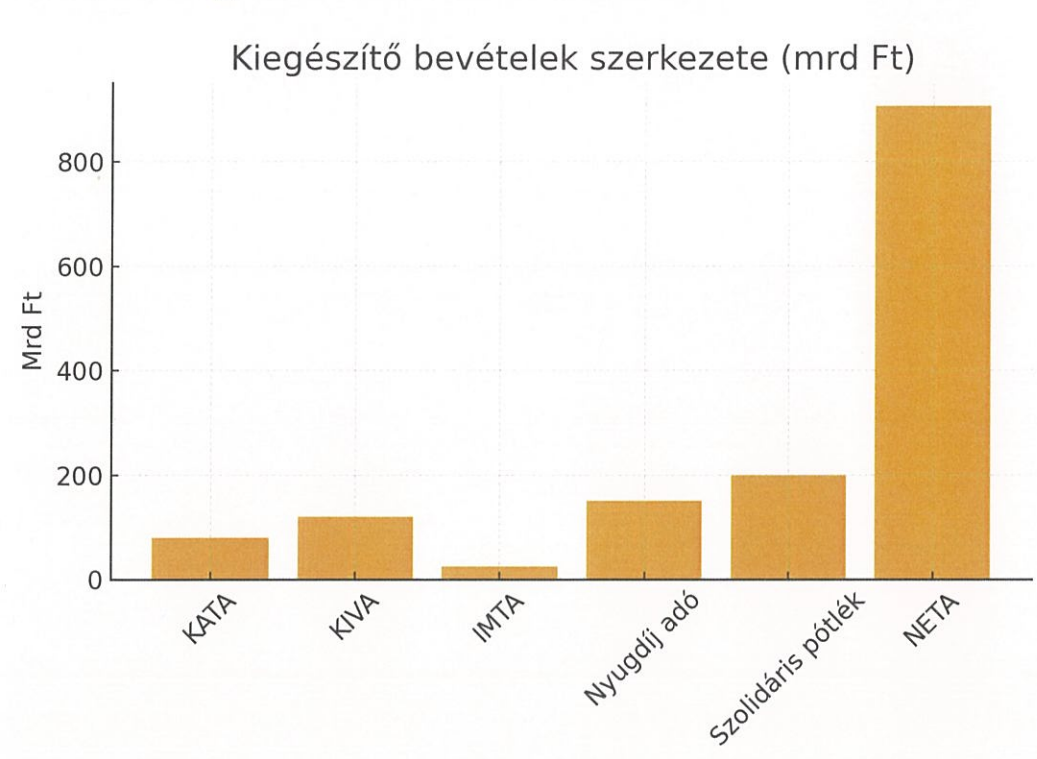
A kiegészítő bevételek várható költségvetési hatásai több szinten érvényesülnek: egyrészt növelik a központi költségvetés bevételeit, másrészt célzottan támogatják a nyugdíj-, egészségügyi és szakképzési alapokat. A bevételek stabilitása csökkenti az államháztartás finanszírozási kockázatait, és kiszámítható forrást biztosít a reform megvalósításához.

Várható bevételek nagyságrendje

Adónem	Várható bevétel (mrd Ft)	Fő felhasználási terület
KATA (csak diák/nyugdíjas)	80	Központi költségvetés
KIVA	120	Eü, nyugdíj, szolidáris alapok, szakképzés
IMTA	25	Nyugdíj, szolidáris Eü, Eü fenntartás
Külön adózó jöv. nyugdíjárulék	150	Szolidáris nyugdíjalap
Szolidaritási pótlékok	200	Szolidáris alapok
NETA (új, duplázott, bővített)	907	Közegészségügy, Eü fenntartás

A táblázat becült nagyságrendeket tartalmaz, amelyek a reform első teljes évében (2027) érvényesülhetnek. A legjelentősebb forrás a NETA átalakítása, amely önmagában a teljes kiegészítő bevétel több mint 60%-át biztosítja.

Grafikon: kiegészítő bevételek szerkezete

Összegzés

A kiegészítő bevételek összességében mintegy 1 482 milliárd forint többletforrást biztosítanak évente. Ez az összeg lehetővé teszi az egészségügyi intézmények fenntartását, a nyugdíjalap stabilizálását, valamint a szolidaritási és szakképzési programok bővítését. A bevételi szerkezet kiegyensúlyozott, ugyanakkor erősen épít a fogyasztást terhelő NETA-re, amely hosszú távon ösztönző hatással lehet az egészségkárosító termékek fogyasztásának csökkentésére.

IX.3 A kiegészítő bevételek felhasználása

A kiegészítő bevételek felhasználásának szabályozása kulcsfontosságú, hogy a rendszer hosszú távon biztosítsa az államháztartás fenntarthatóságát, és célzottan támogassa a kiemelt közfeladatokat. A bevételek elosztása több alap között történik, a társadalmi szolidaritás és a közszolgáltatások stabil finanszírozása érdekében.

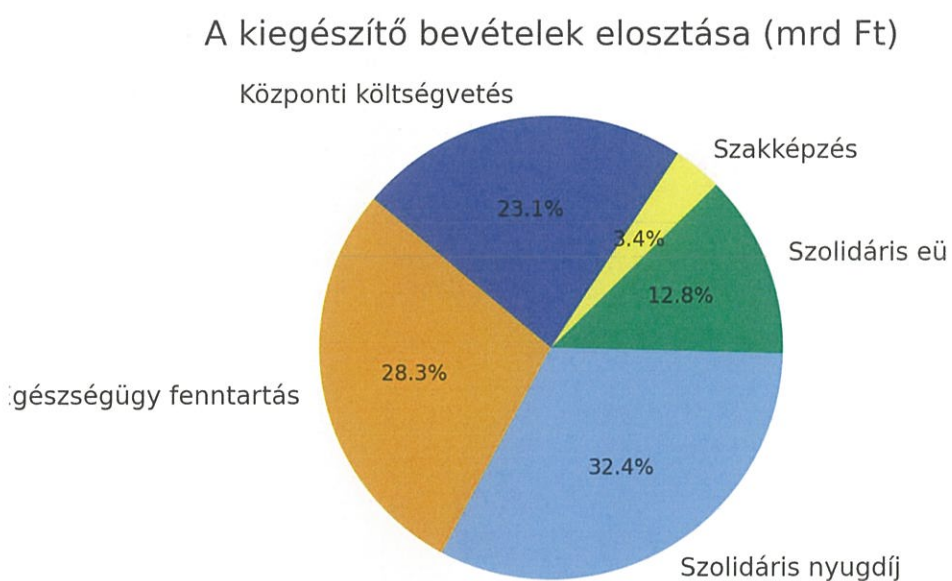
Bevételek célzott elosztása

Alap / Cél	Források (főbb adónemek)	Várható bevétel (mrd Ft)
Egészségügyi fenntartási és közegészségügyi alap	KIVA, IMTA, NETA	420

Szolidáris nyugdíjalap	KIVA, IMTA, Nyugdíjadó, Szolidáris pótlék	480
Szolidáris egészségügyi alap	KIVA, IMTA, Szolidáris pótlék	190
Szakképzési alap	KIVA	50
Központi költségvetés (általános)	KATA, NETA egy része	342

A táblázat bemutatja a források főbb elosztását. A legnagyobb kedvezményezett a Szolidáris nyugdíjalap, amely a teljes kiegészítő bevétel közel egyharmadát kapja. Az egészségügyi fenntartási és közegészségügyi alap szintén jelentős forráshoz jut, köszönhetően a NETA és a KIVA befizetéseknek.

Grafikon: a kiegészítő bevételek elosztása

Összegzés

A kiegészítő bevételek felhasználásának rendszere erősíti a társadalmi szolidaritást és a közszolgáltatások stabil finanszírozását. Az egészségügyi és nyugdíjalapok kiemelt részesedése hozzájárul a hosszú távú fenntarthatósághoz, míg a központi költségvetés általános fedezetet biztosít a gazdaságpolitikai célok eléréséhez.

IX.4 A kiegészítő bevételek hosszú távú fenntarthatósága és kockázatai

A kiegészítő bevételek rendszere jelentős többletforrást biztosít az államháztartás számára, azonban hosszú távon figyelembe kell venni azokat a gazdasági, társadalmi és piaci kockázatokat, amelyek a bevételi stabilitást befolyásolhatják.

Fenntarthatósági tényezők

- A NETA-bevételek várható csökkenése: a magas adó ösztönzi a fogyasztás visszaesését az egészségkárosító termékeknél, ami hosszú távon mérsékli az adóbevételt, ugyanakkor javítja a népegészségügyi mutatókat.
- A szolidaritási pótlékok fenntarthatósága erősen függ a jövedelmek alakulásától és a munkaerőpiaci szerkezettől.
- A KIVA és IMTA bevételek nagyságát a mikrovállalkozások aktivitása és túlélési aránya határozza meg.
- A külön adózó jövedelmek nyugdíjjáruléka érzékeny a tőkepiaci ciklusokra és a jövedelembevallási fegyelemre.

Fő kockázatok

- ****Gazdasági lassulás****: recesszió vagy növekedési lassulás esetén a jövedelmek és vállalati bevételek csökkennek, ami a KIVA, IMTA és szolidaritási pótlékok visszaeséséhez vezethet.
- ****Magas infláció****: az infláció csökkentheti a reáljövedelmeket, így a szolidaritási pótlékok bevételeit is.
- ****Fogyasztói magatartás változása****: a NETA esetében a kereslet jelentős csökkenése bevételkiesést okozhat.
- ****Nemzetközi adóverseny****: a szektorális és célzott adók túlzott mértéke a vállalkozások kitelepülését eredményezheti.

Kockázatkezelési javaslatok

- ****Diversifikáció****: a bevételi szerkezet kiegyensúlyozottabbá tétele, hogy egyetlen adónem kiesése ne okozzon jelentős költségvetési hiányt.
- ****Rugalmasság****: a kulcsok és szabályok időszakos felülvizsgálata a gazdasági környezethez igazítva.
- ****Célzott ösztönzők****: a mikrovállalkozások (IMTA, KIVA) támogatása a túlélési arányok javítása érdekében.
- ****Nemzetközi harmonizáció****: az EU-s jogszabályokhoz és a nemzetközi adózási trendekhez való illeszkedés biztosítása.

Összegzés

A kiegészítő bevételek rendszere rövid távon jelentős stabilizáló hatással bír az államháztartásra. Hosszú távon azonban a fogyasztói szokások, a gazdasági ciklusok és a

nemzetközi környezet alakulása meghatározó lesz. Ezért elengedhetetlen a rendszer folyamatos monitorozása, a bevételi trendek elemzése és a szabályok rugalmas alakítása.

IX.5 A kiegészítő bevételek és a járulékrendszer szinergiái

A kiegészítő bevételek nem önállóan, hanem az új járulékrendszerrel szoros összhangban működnek. A két pillér egymást erősítve biztosítja az államháztartás bevételi stabilitását, valamint a szociális és közszolgáltatási feladatok fenntartható finanszírozását.

Szinergiák fő elemei

- ****Stabil bevételi háttér****: a járulékok fedezik az alapfeladatokat (nyugdíj, egészségügy, szakképzés), míg a kiegészítő bevételek biztonsági hálót nyújtanak a költségvetés számára.
- ****Szolidaritás erősítése****: a szolidaritási pótlékok és a nyugdíjadó kiegészítik a járulékokat, biztosítva a magas jövedelműek arányos hozzájárulását.
- ****Egészségügyi prevenció****: a NETA-bevételek közvetlenül kapcsolódnak az egészségügyi fenntartási és közegészségügyi alaphoz, így a járulék- és adórendszer közösen finanszírozza az ellátórendszert.
- ****Vállalkozásösztönzés****: az IMTA és KIVA a járulékrendszerhez igazodva támogatja a mikrovállalkozások túlélését, miközben hozzájárul a szolidaritási alapokhoz.

Költségvetési szinergiák

A járulék- és kiegészítő bevételek együttműködése lehetővé teszi, hogy a költségvetés több lábbon álljon. Ez csökkenti annak a kockázatát, hogy egy-egy bevételi forrás kiesése hiányt eredményezzen. A rendszer így válságállóbb, és jobban tud alkalmazkodni a gazdasági ciklusokhoz.

Társadalmi szinergiák

A két pillér közös hatása társadalmi szinten is érvényesül:

- A munkavállalók számára átláthatóbb és igazságosabb közteherviselési rendszer jön létre.
- A magas jövedelműek nagyobb arányban járulnak hozzá a szolidaritási elvekhez.
- A társadalmi kohézió erősödik, mivel a bevételek célzottan és átláthatóan kerülnek felhasználásra.

Összegzés

A kiegészítő bevételek és a járulékrendszer közötti szinergiák erősítik a pénzügyi stabilitást, növelik a rendszer társadalmi elfogadottságát, és lehetővé teszik a hosszú távú fenntarthatóságot. Az új modell így nemcsak fiskális, hanem társadalompolitikai szempontból is előrelépést jelent.

IX.6 Nemzetközi összehasonlítás és adaptációs lehetőségek

A kiegészítő bevételek rendszere nemzetközi összehasonlításban is vizsgálható, hiszen számos ország alkalmaz hasonló megoldásokat a költségvetési stabilitás biztosítására. A magyar modell akkor tekinthető sikeresnek, ha illeszkedik az uniós normákhoz, és képes tanulni más országok bevált gyakorlatából.

Franciaország

Franciaországban a szektorális különadók régóta fontos részét képezik a költségvetésnek. A pénzügyi tranzakciókra és a nagyvállalatokra kivetett extra terhek jelentős bevételt biztosítanak, amelyeket szociális és egészségügyi kiadások finanszírozására fordítanak.

Németország

Németország a CO₂-adó és egyéb fenntarthatósági terhek révén teremt pótlólagos bevételeket. Ezek célzottan a zöld átmenet és a klímavédelem finanszírozását szolgálják, miközben a társadalmi szolidaritás elveit is figyelembe veszik.

Egyesült Királyság

Az Egyesült Királyságban speciális bankadót vezettek be, amely a pénzügyi szektor jövedelmezőségére épít. Ez az adó kiegészítő bevételt nyújt a központi költségvetés számára, és jól illusztrálja, hogy a célzott, ágazatspecifikus adók hatékony eszközei lehetnek a bevételnövelésnek.

Skandináv országok

A skandináv országokban (Svédország, Dánia, Finnország) magas a környezetvédelmi és egészségügyi adók súlya. Ezek egyaránt ösztönzik a környezetbarát fogyasztást és biztosítják a jóléti állam fenntartásához szükséges bevételeket.

Adaptáció Magyarországon

A nemzetközi példák alapján a magyar rendszer az alábbi tanulságokat integrálhatja:

- A szektorális és szolidaritási adók (Franciaország, UK mintájára) erősíthetik a költségvetés ellenállóképességét.
- A fenntarthatósági terhek (Németország és Skandinávia példája) illeszthetők a NETA bővítéséhez.
- A bevételek célzott felhasználása minden esetben átláthatóságot teremt, ami társadalmi támogatottságot biztosít.

Magyarország számára a legfontosabb tanulság a diverzifikált bevételi szerkezet és a célzott költegherviselés fenntartása, amely egyszerre biztosít fiskális stabilitást és társadalmi igazságosságot.

IX.7 A kiegészítő bevételek társadalmi hatásai

A kiegészítő bevételek nem csupán fiskális szempontból bírnak jelentőséggel, hanem közvetlen és közvetett társadalmi hatásokat is generálnak. A különféle adónemek és pótlékok formálják a fogyasztói magatartást, befolyásolják a társadalmi kohéziót, és erősítik az igazságos közteherviselés elvét.

Hatás az egészségügyre

A NETA megduplázása és a termékkör bővítése (alkohol, dohány) visszatartó erőként hat az egészségkárosító termékek fogyasztására. Ez hosszú távon javítja a népegészségügyi mutatókat, csökkenti a krónikus betegségek előfordulását, és mérsékli az egészségügyi ellátórendszer terheit.

Hatás a jövedelmi egyenlőtlenségekre

A szolidaritási pótlékok progresszív jellege erősíti a jövedelmi újraelosztást. Az alacsonyabb jövedelműek arányosan kisebb terhet viselnek, míg a magas jövedelműek nagyobb hozzájárulása csökkenti az egyenlőtlenségeket, és növeli a társadalmi igazságérzetet.

Hatás a mikrovállalkozásokra

Az IMTA és a KIVA olyan adózási formák, amelyek ösztönzik a mikrovállalkozások indulását és túlélését. Ezek a könnyített szabályok hozzájárulnak a vállalkozói aktivitás növekedéséhez, a foglalkoztatás bővítéséhez, és a gazdaság dinamizálásához.

Hatás a társadalmi kohézióra

Az átlátható és célzott bevételi elosztás erősíti a közbizalmat az állami intézményekben. A társadalom tagjai számára világossá válik, hogy a kiegészítő bevételek konkrét közszolgáltatások finanszírozására fordítódnak, ami erősíti a társadalmi kohéziót és a szolidaritás kultúráját.

Összegzés

A kiegészítő bevételek társadalmi hatásai egyértelműen pozitív irányba mutatnak: javítják a lakosság egészségi állapotát, mérséklék a jövedelmi különbségeket, támogatják a kisvállalkozásokat, és erősítik a társadalmi kohéziót. Ezek a tényezők hosszú távon hozzájárulnak a gazdaság és a társadalom fenntartható fejlődéséhez.

IX.8 A kiegészítő bevételek gazdasági hatásai

A kiegészítő bevételek rendszere jelentős gazdasági hatásokat vált ki, amelyek rövid- és hosszú távon is befolyásolják a vállalkozások működését, a fogyasztói magatartást és a költségvetési stabilitást. A hatások elemzése elengedhetetlen a reform sikerességének megértéséhez.

Hatás a vállalkozásokra

Az IMTA és a KIVA könnyített adózási formái ösztönzik a vállalkozások indulását és fejlődését. A kedvező feltételek növelik a mikrovállalkozások számát és támogatják a foglalkoztatást. Ezzel párhuzamosan a szektorális és szolidaritási terhek biztosítják, hogy a nagyobb vállalatok is arányosan járuljanak hozzá a közteherviseléshez.

Hatás a fogyasztásra

A NETA megduplázása és a termékkör bővítése várhatóan mérsékli az egészségkárosító termékek fogyasztását. Ez rövid távon negatívan hathat az érintett iparágak (alkohol, dohány) forgalmára, ugyanakkor hosszú távon csökkenti a társadalmi egészségügyi kiadásokat és növeli a munkaerő termelékenységét.

Hatás a munkaerőpiacra

A járulék- és adóstruktúra átalakítása átláthatóbbá teszi a foglalkoztatás költségeit. A kisebb vállalkozások számára a KIVA és IMTA stabil belépési lehetőséget kínál, míg a szolidaritási pótlékok biztosítják, hogy a magas jövedelműek nagyobb arányban járuljanak hozzá a rendszerhez. Ez egyensúlyi helyzetet teremt a munkaerőpiacon, ösztönözve a legális foglalkoztatást.

Hatás a költségvetésre és beruházásokra

A kiegészítő bevételek stabilizálják a költségvetést, ami kiszámíthatóbb gazdasági környezetet teremt a beruházások számára. A szektorális és szolidaritási elemek csökkentik a ciklikus bevételkiesések kockázatát. Ez hosszú távon hozzájárul a gazdasági növekedéshez és a versenyképesség javításához.

Összegzés

Gazdasági szempontból a kiegészítő bevételek rendszere kettős hatást gyakorol: rövid távon egyes szektorok számára többletterheket jelent, hosszú távon azonban kiegyensúlyozottabb, fenntarthatóbb gazdasági környezetet biztosít. Ezáltal erősíti a költségvetési stabilitást, javítja a munkaerőpiac működését, és ösztönzi a versenyképességet.

IX.9 A kiegészítő bevételek államháztartási mérlegre gyakorolt hatásai

A kiegészítő bevételek bevezetése jelentősen hozzájárul az államháztartás bevételi oldalának megerősítéséhez, miközben közvetett módon a kiadási oldalon is hatásokat vált ki. Az egyensúly és fenntarthatóság szempontjából a rendszer célja, hogy stabilizálja a költségvetést, csökkentse a külső forrásbevonási igényt és javítsa az államadósság-kezelés mozgásterét.

Bevételi hatások

- A reform eredményeként a kiegészítő bevételek éves szinten mintegy 1 482 milliárd forint többletbevételt jelentenek.
- Ez a teljes központi költségvetési bevétel körülbelül 8-9%-át teszi ki, ami érdemi stabilizáló hatással bír.
- A diverzifikált bevételi szerkezet mérsékli a ciklikus gazdasági ingadozások kockázatát.

Kiadási hatások

- Az egészségügyi fenntartási és közegészségügyi alap többletforrásai csökkentik az állami költségvetés közvetlen terheit az ellátórendszer működtetésében.
- A nyugdíjalap stabilizálása mérsékli a jövőbeni kiadási nyomást, különösen a demográfiai változások fényében.
- A szakképzési alapba áramló források hosszú távon munkaerőpiaci alkalmazkodóképességet és versenyképességet növelnek.

Fiskális stabilitás

A kiegészítő bevételek hozzájárulnak az államháztartási hiány mérsékléséhez, és lehetővé teszik, hogy Magyarország jobban illeszkedjen az Európai Unió fiskális szabályaihoz. A stabil bevételi háttér csökkenti a költségvetési hiány finanszírozására felvett hitelek szükségességét, ezáltal javítva az államadósság fenntarthatóságát.

Összegzés

Az államháztartási mérlegre gyakorolt hatások összességében kedvezőek. A reform a bevételi oldal erősítésén keresztül csökkenti a hiányt, stabilizálja az egészségügyi és nyugdíjalapokat, és hosszabb távon mérsékli az államadósság dinamikáját. Ezáltal a kiegészítő bevételek beépítése a rendszerbe nemcsak fiskális, hanem makrogazdasági szempontból is előnyös.

IX.10 A kiegészítő bevételek politikai és társadalmi elfogadottsága

A kiegészítő bevételek rendszere akkor lehet hosszú távon fenntartható, ha széleskörű politikai és társadalmi elfogadottsággal bír. Ennek vizsgálata különösen fontos, mert az adórendszer átalakítása mindig érzékeny kérdés, amely közvetlenül érinti a munkavállalókat, a vállalkozásokat és a fogyasztókat.

Politikai elfogadottság

A reform politikai támogatottsága attól függ, hogy mennyire illeszkedik a kormány gazdaságpolitikai céljaihoz, és mennyire képes biztosítani a költségvetés stabilitását. A kiegészítő bevételek rendszere:

- erősíti a fiskális fegyelmet,

- hozzájárul az EU-s elvárások teljesítéséhez,
- és lehetőséget ad célzott szociálpolitikai programok finanszírozására.

Ezek a tényezők növelik a politikai támogatottság esélyét.

Társadalmi elfogadottság

A társadalmi elfogadottság kulcsa a transzparencia és a célzott felhasználás. A lakosság akkor fogadja el a többletterheket, ha világosan látja, hogy azok milyen közszolgáltatásokat finanszíroznak. A NETA például akkor válik társadalmilag támogathatóvá, ha a bevételek bizonyíthatóan az egészségügy fejlesztésére fordítódnak.

A szolidaritási pótlékok pedig a jövedelmi igazságosságot erősítik, ami társadalmi szinten is támogatottságot nyer.

Vállalkozások reakciója

A vállalkozások számára az elfogadottság feltétele az adminisztratív egyszerűség és a kiszámíthatóság. Az IMTA és a KIVA pozitív üzenetet hordoz a mikrovállalkozások felé, mivel egyszerűbb és rugalmasabb adózási formát biztosít számukra. A nagyvállalatok esetében a szektorális és szolidaritási terhek ugyan többletköltséget jelentenek, de átláthatóságuk és célzott felhasználásuk mérsékli az ellenállást.

Összegzés

A politikai és társadalmi elfogadottság szempontjából a kiegészítő bevételek rendszere kedvező pozícióban van. A transzparens szabályok, a célzott forrásfelhasználás és a progresszív elemek hozzájárulnak ahhoz, hogy a reform széles körben támogatott legyen. Ez a legitimáció kulcsfontosságú a hosszú távú fenntarthatósághoz.

X. Összegzés és javaslat a döntéshozók számára

X.1 Stratégiai összegzés

Az új járulékrendszer bevezetése történelmi jelentőségű reform, amely egyszerre oldja meg az államháztartás fenntarthatósági problémáit, javítja a versenyképességet és erősíti a társadalmi szolidaritást.

X.2. A reform szükségessége

- A jelenlegi Szochó rendszere elavult, nem célzott, és nem biztosítja a nyugdíj- és egészségügyi rendszer finanszírozhatóságát.
- A demográfiai öregedés és a szürke gazdaság együttesen évente több száz milliárd forintos hiányt okoz.
- Nemzetközi példák (Svédország, Hollandia, Észtország) bizonyítják, hogy a magánpillér és a digitális adminisztráció kombinációja hatékony válasz.

X.3. A reform stratégiai céljai

- Fenntarthatóság: célzott járulékok és kiegészítő források biztosítják a stabil bevételi alapot.
- Versenyképesség: a munkáltatói teher 13%-ról 11%-ra csökken, ami a régió egyik legalacsonyabb szintje.
- Szolidaritás: a biztosítatlanok és nyugdíjasok alapellátása, sürgősségi ellátása és gyógyszer-támogatása garantált.
- Digitalizáció: a munkavállalói kártya és a NAV-bevallás évi 300–400 Mrd Ft-tal növeli a bevételeket, miközben csökkenti az adminisztrációt.
- Prevenció: a NETA kiterjesztése 907 Mrd Ft-tal a közegészségügy és a megelőzés egyik legnagyobb európai alapját hozza létre.
-

X.4 . Ajánlások a döntéshozók számára

- Kormány: biztosítsa a digitális infrastruktúra kiépítését, felügyelje a magánbiztosítók és nyugdíjpénztárak stabil működését.
- Parlament: fogadja el a törvénytervezetet, különösen a célhoz kötöttség és az átláthatóság elveinek rögzítésével.
- Társadalmi partnerek: vegyenek részt a kommunikációban és a társadalmi párbeszédben, hogy a reform széles támogatást kapjon.

X.5. Hosszú távú stratégiai jelentőség

Az új járulékrendszer hibrid modellként a holland–svéd magánpillér, a kanadai minimumgarancia és az észt digitális ellenőrzés elemeit ötvözi. Ez lehetőséget ad Magyarországnak arra, hogy a közép-európai régióban úttörő szerepet vállaljon a fenntartható közteherviselés és a szociális minimum újraszabályozásában.

Összegzés

A reform sikere három tényezőn múlik:

1. Fokozatos bevezetés (2026. szeptember – 2027. január),
2. Átlátható szabályozás és szigorú felügyelet,
3. Széles társadalmi támogatottság biztosítása.

Ha ezek teljesülnek, Magyarország 2027-től egy olyan modern járulékrendszert vezethet be, amely stabil, igazságos és jövőálló.

X.6 Részletes ajánlások

A reform végrehajtásához széleskörű együttműködés szükséges a kormány, a parlament, a munkáltatók, a munkavállalói érdekképviseltek és a pénzügyi szektor között.

X.7 Ajánlások a Kormány számára

- Digitális infrastruktúra: biztosítani kell a digitális munkavállalói kártya és a NAV által készített bevallás technikai hátterét, beleértve az adatbiztonságot és a felhasználóbarát rendszert.
- Felügyeleti mechanizmusok: a magánbiztosítók és nyugdíjpénztárak működésének szigorú ellenőrzése elengedhetetlen a lakossági bizalom megőrzéséhez.
- Kommunikáció: átfogó tájékoztató kampány szükséges, amely bemutatja a célzott járulékok felhasználását, a reform előnyeit és a társadalmi garanciákat.
- Válságtartalék: a többletbevételekből legalább évi 200 Mrd Ft tartalékot kell képezni az egészségügyi és nyugdíjassza védelmére.

X.8. Ajánlások a Parlament számára

- **Jogbiztonság:** a törvényben világosan rögzíteni kell a járulékok célhoz kötött felhasználását, és ki kell zárni a források más irányba terelését.
- **Átláthatóság:** évente kötelező legyen részletes zárszámadás a járulékbévételek és kiadások felhasználásáról.
- **Nemzetközi jogharmonizáció:** biztosítani kell, hogy a kötelező magánbiztosítás és nyugdíjpillér megfeleljen az EU-szabályoknak.

X.9. Ajánlások a Munkáltatók számára

- **Felhasználás bemutatása:** a munkáltatók felé kommunikálni kell, hogy a 11%-os új járulérendszer összességében kisebb terhet jelent, mint a korábbi 13%-os Szochó.
- **Digitális átállás:** fel kell készülniük a munkavállalói kártya rendszerének használatára, ami kezdetben adminisztratív kihívás, de hosszú távon költségcsökkentő hatású.
- **Partnerség a képzésben:** aktívan részt kell venniük a szakképzési hozzájárulásból finanszírozott programokban, biztosítva a munkaerő utánpótlását.

X.10. Ajánlások a Szakszervezetek és munkavállalói érdekképviselők számára

- **Érdekérvényesítés:** nyomon kell követniük, hogy a szolidaritási járulék valóban a biztosítatlanok és hátrányos helyzetűek ellátására fordítódjon.
- **Tájékoztatás:** segíteniük kell a munkavállalókat a digitális kártya és a magánbiztosítási rendszer megértésében.
- **Társadalmi kontroll:** évente jelentést kell készíteniük az ellátások tényleges hozzáférhetőségéről és minőségéről.

X.11. Ajánlások a Magánbiztosítók és Nyugdíjpénztárak számára

- **Piaci felkészülés:** biztosítaniuk kell a kapacitásbővítést a kötelező belépések miatt (2026-tól), hogy elkerüljék a szolgáltatási hiányokat.
- **Árkontroll és transzparencia:** átlátható díjstruktúrát kell kialakítaniuk, amely elkerüli a társadalmi különbségek mélyülését.
- **Befektetési biztonság:** a nyugdíjpénztáraknak konzervatív, hosszú távon stabil hozamot biztosító befektetési stratégiát kell követniük.

X.12. Ajánlások a Társadalom számára

- **Felelősségvállalás:** a kötelező magánbiztosítás és nyugdíjpillér mellett erősödik az egyéni felelősség a jövőbeni ellátások biztosításában.

- Életmódváltás: a NETA ösztönző hatására az egészségesebb fogyasztás elterjedhet, csökkentve a hosszú távú egészségügyi terheket.
- Bizalomépítés: a társadalom széles rétegeinek el kell fogadniuk, hogy a reform nem csupán új adó, hanem egy átlátható, célzott és jövőálló finanszírozási modell.

Összegzés

A részletes ajánlások közös üzenete: a reform csak akkor lehet sikeres, ha minden szereplő – kormány, parlament, munkaadók, szakszervezetek, biztosítók és a társadalom – aktív részt vállal a bevezetésben és ellenőrzésben.

X.13 Záró gondolatok és stratégiai üzenet

Az államháztartás fenntarthatóságának és a társadalmi igazságosságnak a kérdése minden modern állam legfontosabb kihívásai közé tartozik. Magyarország számára a szociális hozzájárulási adó átalakítása és célhoz kötött járulékrendszer bevezetése történelmi lehetőséget kínál arra, hogy kilépjen a rövid távú válságkezelés logikájából, és hosszú távú, stabil, kiszámítható pályára állítsa a közteherviselést.

Ez a reform nem csupán fiskális intézkedés, hanem társadalmi szerződés is:

- a munkáltatók kisebb, de átláthatóbb terhet viselnek,
- a munkavállalók biztonságosabb és tisztább foglalkoztatási rendszerhez jutnak,
- a nyugdíjasok és biztosítatlanok számára garantált marad az alap- és sürgősségi ellátás,
- az egész társadalom számára pedig erősödik a bizalom az állami intézmények iránt.

A nemzetközi példák (Hollandia, Svédország, Kanada, Észtország) azt mutatják, hogy a célzott, átlátható finanszírozás, a magán- és állami pillérek kiegyensúlyozott kombinációja, valamint a digitalizáció fenntarthatóbb és igazságosabb rendszert eredményez. Magyarország most olyan útra léphet, amely nemcsak hazai szinten, hanem regionálisan is mintát adhat más közép-európai országok számára.

A reform üzenete világos:

- a közteherviselés nem teher, hanem befektetés a jövőbe;
- a célzott járulékok nem pusztán költségvetési tételek, hanem társadalmi garanciák;
- a digitalizáció és a fehéredés nem adminisztratív kényszer, hanem a gazdasági tisztesség új normája.

Ha a döntéshozók, a társadalmi partnerek és az állampolgárok közösen vállalják a reform végrehajtását, akkor Magyarország 2027-től Európa egyik legátláthatóbb, legmodernebb és legfenntarthatóbb finanszírozási modelljét működtetheti. Ez pedig nemcsak gazdasági, hanem társadalmi és erkölcsi értelemben is új korszakot nyithat.

1. Bevezetés

A bérgarancia járulék bevezetésének indokoltságát több tényező támasztja alá. A munkavállalók számára a legnagyobb kockázatot a munkáltató fizetéseképtelensége jelenti, amelynek során a bérfizetés gyakran ellehetetlenül. A jelenlegi hazai szabályozás nem biztosít minden esetben megfelelő védelmet, és a Bérgarancia Alap kapacitása korlátozott.

Nemzetközi példák (Németország, Ausztria, Franciaország) megerősítik, hogy a bérfizetések központi alaptól történő biztosítása széles körben alkalmazott eszköz a munkavállalók védelmében. A magyar gazdaságban 2020–2021-ben a pandémiás intézkedések világosan rámutattak arra, hogy rendkívüli helyzetekben szükséges egy stabil, előre finanszírozott alap, amely garantálja a munkavállalók alaphérének folyósítását.

A bevezetendő bérgarancia járulék 1%-os mértéke illeszkedik a 2027-től átalakuló járulérendszerbe, amelyben a Szócho megszűnik, és helyébe 5%-os egészségügyi finanszírozási és közegészségügyi járulék, 2,5%-os szolidáris nyugdíjbiztosítási járulék, 2%-os szolidaritási egészségügyi járulék, 1,5%-os szakképzési hozzájárulás valamint 1%-os bérgarancia járulék lép. Ezáltal a munkáltatói közterhek a jelenlegi 13%-ról 12 %-ra mérséklődnek, miközben a munkavállalói védelem erősödik.

A bevezetés fő céljai:

- a munkavállalók jövedelmének védelme csőd, felszámolás vagy rendkívüli helyzet esetén,
- a munkáltatói felelősség erősítése készfizető kezesség előírásával,
- az államháztartási kockázatok mérséklése a nem évülő követelés bevezetésével,
- társadalmi stabilitás biztosítása válsághelyzetekben.

Ez a bevezető fejezet ismerteti a tanulmány alapvető célkitűzéseit, és megalapozza a további részletes elemzéseket és a törvénytervezet bemutatását.

2. Törvénytervezet teljes szövege

Törvénytervezet

a bérgarancia járulékról és a Bérgarancia Alap létrehozásáról

I. Fejezet – Általános rendelkezések

1. §

(1) E törvény célja a munkavállalók bérének és bérjellegű juttatásainak biztosítása abban az esetben,

ha a munkáltató fizetéseképtelensége, csődeljárás vagy felszámolási eljárás, illetve rendkívüli állami intézkedés

(például pandémia miatti kötelező bezárás) következtében nem képes kötelezettségeinek eleget tenni.

(2) A törvény a bérgarancia járulék bevezetésével megteremti a Bérgarancia Alapot, amely kizárólag a munkavállalók védelmére fordítható.

2. §

(1) A törvény hatálya kiterjed:

a) valamennyi munkáltatóra, aki Magyarország területén munkaviszony keretében foglalkoztat munkavállalót,

b) valamennyi munkavállalóra, aki Magyarországon bejelentett munkaviszonyban áll.

(2) Nem tartoznak e törvény hatálya alá a központi költségvetési szervek, a helyi önkormányzatok és azok költségvetési szervei.

II. Fejezet – A bérgarancia járulék

3. §

(1) A bérgarancia járulék alapja a munkavállaló részére kifizetett bruttó munkabér.

(2) A bérgarancia járulék mértéke a bruttó munkabér 1%-a.

(3) A járulék megfizetése a munkáltatót terheli.

4. §

(1) A járulék bevallása, beszédése és ellenőrzése az adózás rendjéről szóló törvény szabályai szerint történik.

(2) A beszédett járulék teljes egészében a Bérgarancia Alapba kerül.

(3) A járulékfizetési kötelezettség elmulasztása esetén a munkáltató adóbírsággal és késedelmi pótlékkal sújtható.

III. Fejezet – A Bérgarancia Alap

5. §

(1) A Bérgarancia Alap önálló államháztartási alap, amelynek kezelője a

Pénzügyminisztérium.

(2) Az Alap kizárólag a következő célokra használható fel:

- a) a munkavállalók munkabérének és bérjellegű kifizetéseinek megtérítése, ha a munkáltató ellen csőd- vagy felszámolási eljárás van folyamatban és nincs fedezet a kifizetésre,
- b) végkielégítés kifizetése, ha annak fedezete a munkáltatónál nem biztosított,
- c) rendkívüli állami intézkedés (pl. pandémia miatti kötelező bezárás) esetén a munkavállalók alaphérének részleges vagy teljes biztosítása.

(3) Az Alap más célra nem használható fel.

6. §

(1) Az Alapból történő kifizetésről a csődeljárás vagy felszámolás alatt álló munkáltató vagyongfelügyelője, felszámolója, illetve rendkívüli intézkedés esetén a foglalkoztatási hatóság kezdeményezésére a Pénzügyminisztérium dönt.

(2) Az Alapból kifizetett összeg a munkáltatóval szembeni követelésnek minősül, amelyet a felszámolás során a hitelezői igények között kell nyilvántartani.

(3) Amennyiben a felszámolási eljárás befejezését követően a munkáltató vagyonából a Bérgarancia Alap követelése részben vagy egészben nem térül meg, a fennmaradó összegért a munkáltató tulajdonosai készfizető kezesekként felelnek.

(4) A (3) bekezdés szerinti felelősség a tulajdonosok társasági részesedésük arányában áll fenn.

(5) A Bérgarancia Alap által a munkavállalóknak kifizetett, de a felszámolásból meg nem térült összeget a Nemzeti Adó- és Vámhivatal a felszámolást követően a tulajdonosok adószámlájára részesedésük arányában átvezeti.

(6) Az (5) bekezdés szerinti összeg adóhátraléknak minősül, amelyet a NAV az adózás rendjéről szóló törvény szabályai szerint hajt be.

(7) A Bérgarancia Alap javára fennálló követelés az adózás rendjéről szóló törvényben meghatározott általános elévülési szabályokkal szemben nem évül el.

IV. Fejezet – Záró rendelkezések

7. §

(1) E törvény 2027. január 1-jén lép hatályba.

(2) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg:

- a) a járulék befizetésének technikai szabályait,
- b) az Alap működésének részletes rendjét,
- c) a kifizetés igénylésének eljárásrendjét és dokumentációs követelményeit,
- d) a tulajdonosi felelősség és az adószámlára történő átvezetés végrehajtási szabályait.

3. Mérleg: bevétel és kifizetés egy év alatt

Ebben a fejezetben bemutatásra kerül a Bérgarancia Alap éves mérlege. A számítások a 2027-es évre készültek, amikor a járulék először kerül bevezetésre. A számítás alapja a teljes bruttó bérkifizetés, amelyet a KSH adatok és előrejelzések alapján 28 000 milliárd Ft-ra becsültünk 2024-re, és amely a következő években 9–10%-os növekedéssel számolva 2027-re meghaladja a 30 000 milliárd Ft-ot.

A bevétel az 1%-os járulékkulcs alapján számított érték, míg a kifizetések három scenárió szerint kerültek meghatározásra: bázis, recesszió és pandémia-szerű sokk. Az egyenleg a bevétel és a kifizetés különbségeként került feltüntetésre.

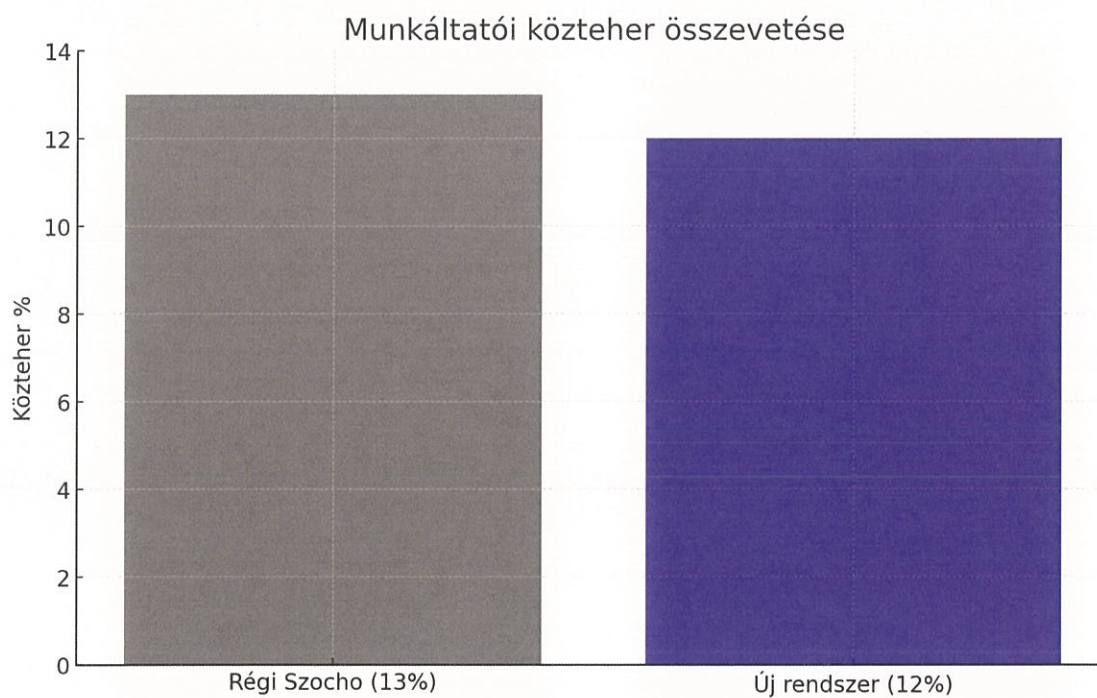
Szenárió	Bevétel (Mrd Ft)	Kifizetés (Mrd Ft)	Egyenleg (Mrd Ft)
Bázis	305.2	39.7	265.5
Recesszió	305.2	61.0	244.2
Pandémia	305.2	106.8	198.4

Az adatok alapján megállapítható, hogy a Bérgarancia Alap minden scenárióban képes fedezni a várható kifizetéseket. A bázis esetben a bevétel jelentősen meghaladja a kifizetést, így az alap gyorsan tartalékot képez. Recesszió esetén az egyenleg mérséklődik, de továbbra is pozitív marad. Pandémia-szerű sokk esetén a kifizetések közelítik a bevételt, azonban a rendszer így is egyensúlyban tartható.

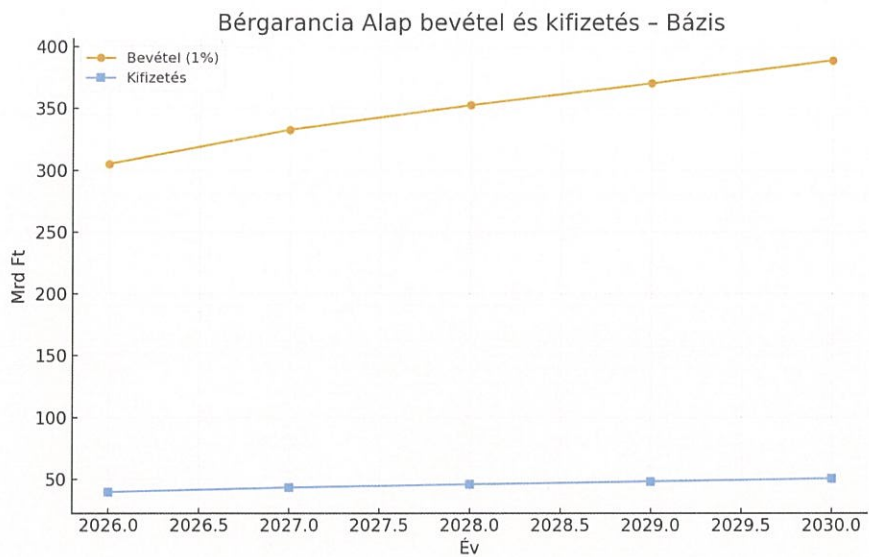
4. Grafikonok és táblázatok elemzése

Ebben a fejezetben a bérgarancia járulék rendszerének működését szemléltető grafikonok és táblázatok kerülnek bemutatásra. Az ábrák segítenek megérteni a bevételek és kiadások alakulását, valamint az alap egyenlegének változását különböző gazdasági scenáriók mellett.

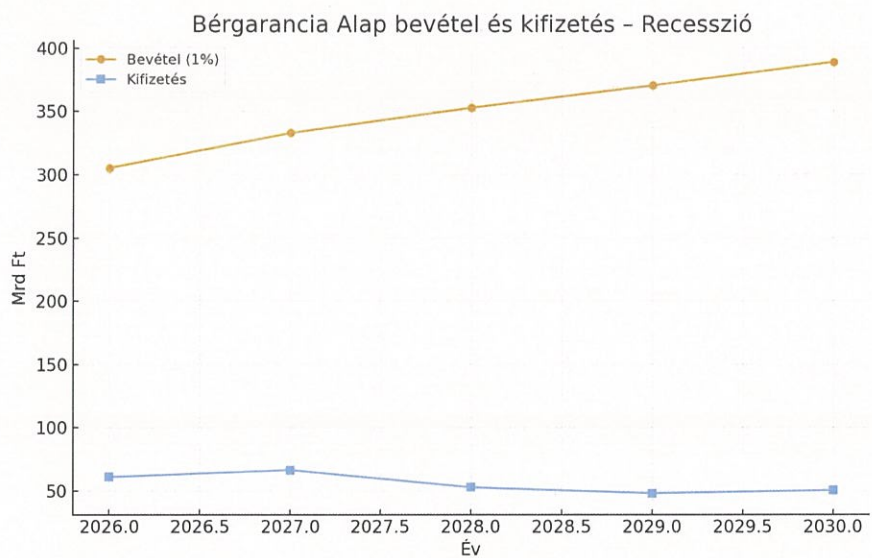
1. ábra – Munkáltatói közteher összevetése: a korábbi 13%-os Szochó és az új 12%-os járulékrendszer.

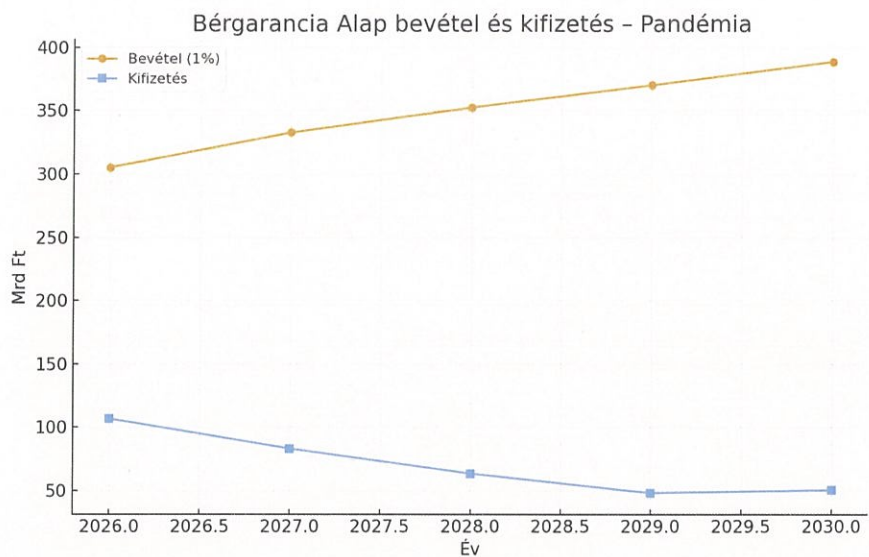
2. ábra – Bázis scenárió: a bevételek tartósan meghaladják a kifizetéseket.

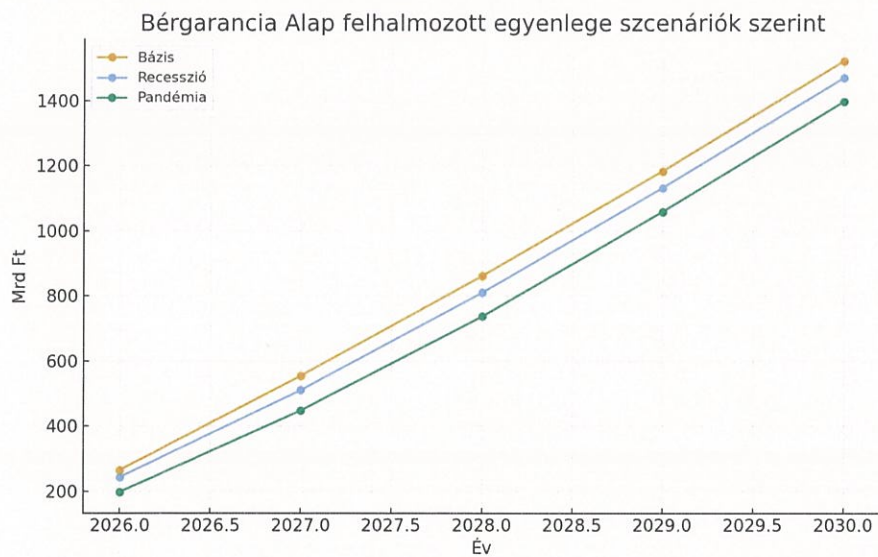
3. ábra – Recessziós szcenárió: a kifizetések átmenetileg magasabbak, de a bevételek fedezik azokat.

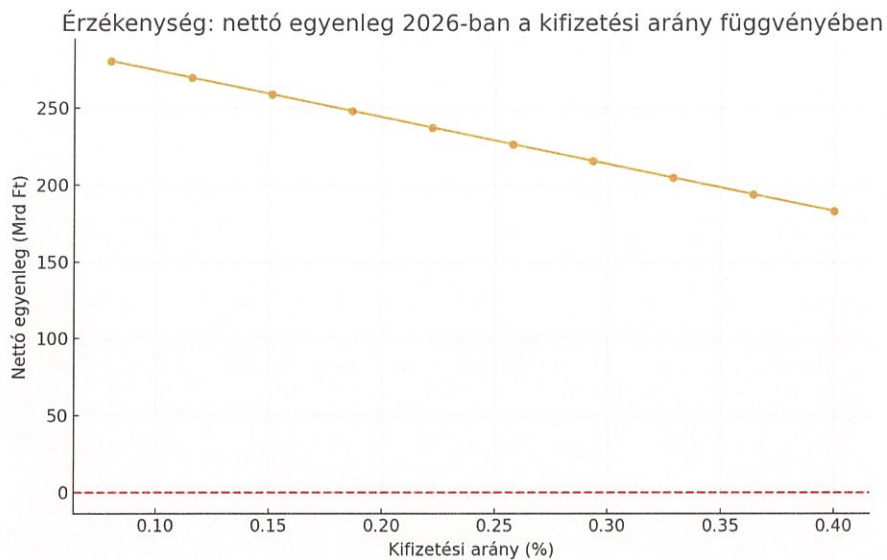
4. ábra – Pandémia-szerű sokk: az első évben a bevétel és kifizetés közel azonos, majd javul a helyzet.

5. ábra – Az Alap felhalmozott egyenlege scenáriók szerint: minden esetben pozitív pálya.

6. ábra – Érzékenységvizsgálat: 2026-ban a nettó egyenleg pozitív marad, amíg a kifizetési arány 1% alatt van.

Az ábrák alapján megállapítható, hogy:

- A munkáltatói közterhek az új rendszerben 12%-ra mérséklődnek a korábbi 13%-ról.
- A bérgarancia alap bevételei minden évben meghaladják a bázis kifizetéseket.
- Recesszió idején is pozitív marad az egyenleg, bár kisebb mértékben.
- Pandémia-szerű sokk esetén az első évben az alap egyenlege stagnálhat, de a következő években ismét növekedni kezd.
- Az érzékenységvizsgálat szerint az alap egyensúlya egészen 1%-os kifizetési arányig biztosított.

5. Részletes indokolás és nemzetközi összehasonlítás

5.1. A bevezetés indokai és céljai

A bérgarancia járulék bevezetésének elsődleges indoka a munkavállalók bérének és bérjellegű követeléseinek védelme a munkáltató fizetéseképtelensége (csőd, felszámolás) vagy rendkívüli, államilag elrendelt bezárások esetén. A nemzetközi gyakorlat alapján a munkabér, mint megélhetési alapjövedelem gyors és előfinanszírozott biztosítása a társadalmi kohézió, a fogyasztás és a vállalkozói bizalom fenntartásának kritikus eleme. A járulék célzott, elkülönített alapba folyik, amely kizárólag munkavállalói követelések finanszírozására használható.

5.2. A nem évülő követelés (elévülés kizárása) indokolása

A felszámolási eljárások gyakran elhúzódnak, a behajtás sokszor évek múltán válik ténylegesen lehetővé. A Bérgarancia Alap javára fennálló követelés elévülésének kizárása:

- megakadályozza, hogy a közpénzből finanszírozott kifizetések véglegesen az államnál maradjanak,
- növeli a tulajdonosi magatartás fegyelmét (készfizető kezesség mellett),
- csökkenti a morális kockázatot és erősíti a közbizalmat a rendszerben,
- harmonizál azzal a nemzetközi trenddel, hogy a munkabér-követelések elsőbbséget élveznek a fizetéseképtelenségi eljárásokban.

5.3. Tulajdonosi készfizető kezesség indokolása

A készfizető kezesség biztosítja, hogy a vállalkozás tulajdonosai – részesedéсарányosan – viseljék a munkavállalói követelések állami előfinanszírozásának költségét, ha a társaság vagyona erre nem elegendő. Ez az eszköz összhangban áll a nemzetközi elvvel, amely a közpénzek védelmét és a vállalkozói felelősséget egyaránt szolgálja.

5.4. Nemzetközi összehasonlítás

Az alábbi táblázat öt joghatóság munkabér-garancia rendszerének fő jellemzőit hasonlítja össze. A példák azt mutatják, hogy a finanszírozás túlnyomórészt munkáltatói járulékalapú, a jogosultság feltétele az eljárás megindítása és a munkáltatói források elégtelensége, a kifizetés általában időben korlátozott (pl. legfeljebb 3 havi bér).

Ország	Jogi alap / intézmény	Finanszírozás	Kiterjedés / plafon	Adminisztráció	Megjegyzés
Németország	Insolvenzgeld (Bundesagentur für Arbeit)	Munkáltatói hozzájárulás (Insolvenzumlage)	Legfeljebb 3 havi bér jogosultság	Szövetségi Foglalkoztatási Ügynökség	Egészségbiztosítón keresztüli beszedés, központi alap

Ausztria	Insolvenz-Entgeltsicherung (IESG), IEF Service GmbH	Munkáltatói hozzájárulás + közpénzek	Fizetésekepteleségi bérkövetelése k fedezete	IEF Service GmbH (állami tul.)	Mulasztó munkáltató nem csökkenti a jogosultságot
Franciaország	AGS (Assurance Garantie des Salaires)	Munkáltatói járulék (munkaerő-bizt. bázison)	Eljárás megindítása esetén előlegfizetés	AGS (szociális partnerek által irányított)	Rendszeresített hozzájárulási kulcs, válságban emelhető
Egyesült Királyság	Redundancy Payments Service / NIF	Nemzeti Biztosítási Alap (járulékokból)	Redundancia, bér, szabadságdíj plafonokkal	Insolvency Service	Állami előfinanszírozás, követelés-nyilvántartás
Kanada	Wage Earner Protection Program (WEPP)	Szövetségi költségvetés (törvényi program)	Törvényi maximumok (hetekben és összeghatár)	Employment and Social Development Canada	Fizetésekepteleségi eljárás feltétele

5.5. Fő tanulságok a nemzetközi példákból

- Finanszírozás: a legtöbb rendszer munkáltatói járulékokra épít; ez stabil és előre jelezhető bevételt biztosít.
- Jogosultság: eljáráshoz kötött és a munkáltató forrásainak hiánya esetén válik aktívvá.
- Időbeli korlát: a kifizetés rendszerint meghatározott időszakra (pl. 3 hónap) terjed ki.
- Adminisztráció: központi, professzionális szervezet végzi (pl. Bundesagentur für Arbeit; IEF Service; AGS; Insolvency Service; ESDC), egységes protokollokkal.
- Válságkezelés: a hozzájárulási kulcsok szükség esetén ideiglenesen növelhetők, a jogosultsági küszöbök finomhangolhatók.

5.6. A magyar javaslat illeszkedése az EU-gyakorlatba

Az 1%-os bérgarancia járulék munkáltatói finanszírozású, elkülönített alapot hoz létre, amely megfelel a német, osztrák és francia modellek logikájának. A készfizető kezesség és a nem évülő követelés a közpénzek védelmét szolgálja, és csökkenti a morális kockázatot. A kifizetési jogosultságok eljáráshoz kötése pedig összhangban van a nemzetközi gyakorlattal.

5.7. Forrásjegyzék (kivonat)

- Németország – Bundesagentur für Arbeit: Insolvenzgeld (jog és 3 havi időtartam).

- Eurofound jogi adatbázis: Wage guarantee in case of insolvency – Germany; Austria.
- Ausztria – IEF Service GmbH (Insolvenz-Entgelt-Fonds, finanszírozás és jogosultság).
- Franciaország – AGS (Assurance Garantie des Salaires), munkáltatói járulék, jogosultsági feltételek.
- Egyesült Királyság – Insolvency Service / National Insurance Fund (Redundancy Payments Service).
- Kanada – Wage Earner Protection Program (WEPP) összefoglaló, jogosultsági feltételek.

Y

PK

le

1. Bevezetés

A kisadózó vállalkozások tételes adója (KATA) 2012-ben került bevezetésre Magyarországon, azzal a céllal, hogy egyszerű, átlátható és kiszámítható adózási formát biztosítson a mikro- és kisvállalkozások számára. A rendszer jelentős mértékben hozzájárult a gazdaság fehéredéséhez, különösen az egyéni vállalkozók körében.. A fix összegű, egyszerűen teljesíthető adózás sokak számára vonzóvá vált, ugyanakkor hamar bebizonyosodott, hogy a KATA rendszer jelentős mértékben torzítja a közteherviselést, és egyes ágazatokban az adóelkerülés melegágyává vált.

Az elmúlt évek során azonban a KATA szabályozása többször módosult. A 2022-ben életbe lépett szigorítások eredményeként a jogosultak köre jelentősen beszűkült, és jelenleg kizárólag azok az egyéni vállalkozók választhatják, akik főállásban működnek és kizárólag magánszemélyek részére számláznak.

A KATA fennmaradása indokolt, de szigorúan meghatározott körben: ott, ahol a bevételek kiegészítő jellegűek, nem fő megélhetési forrást biztosítanak. A jelen tanulmány célja bemutatni, hogy a KATA szűkített, újrászabott formája miként illeszkedhet a magyar adórendszerbe.

A jelen tanulmány célja a KATA rendszerének olyan módosításának vizsgálata, amely két fő elemből áll:

1. A főállású kisadózók havi tételes adója megszűnik.
2. A diákok, egyetemi hallgatók nyugdíjasok bevonása a KATA rendszerébe kedvezményes, tételes, de progresszív adó megfizetésével, amely mellett lehetőségük nyílna futártevékenység végzésére bármely futárcég számára, illetve magánszemélyeknek való számlázásra. A középiskolások esetében további biztosítékot jelentene a heti 25 órás munkavégzési korlát.

A bevezetett változások célja kettős: egyrészt az államháztartási bevételek növelése, másrészt a fiatalok legális vállalkozói tevékenységének elősegítése és a futárszektor fehéritése.

2. A KATA eredeti koncepciójának torzulásai

1. Bevételi aránytalanság – A KATA fix összegű volta miatt az alacsony bevételűekhez képest a magas jövedelműek irreálisan alacsony effektív adókulcsot fizettek.
2. Ellátási torzulások – A járulékfelosztás révén a katás vállalkozók a nyugdíj- és egészségügyi ellátórendszer részesévé váltak, miközben befizetéseik reálértéke elmaradt a rendszer fenntartásához szükségestől.
3. Adóelkerülés – Számos ágazatban (szépségipar, edzői szolgáltatások) tömegessé vált a bevételek eltitkolása és az alanyi áfamentesség visszaélészerű kihasználása.
4. Versenytorzítás – A KATA fix adóterhe tisztességtelen versenyelőnyt biztosított a szürkegazdaságban működőknek a szabálykövető vállalkozásokkal szemben.

KATA törvény módosításának hatásai

3. fejezet – Nemzetközi kitekintés

A KATA rendszer egyedülálló abban az értelemben, hogy fix összegű tételes adót határoz meg, függetlenül a bevétel nagyságától. Az Európai Unió tagállamai között ugyanakkor számos olyan megoldás létezik, amely a mikrovállalkozások és a diákvállalkozások támogatását célozza, ám ezek eltérő logikát követnek.

1. Németország – Kleinunternehmerregelung:

A német szabályozás értelmében az éves bevételi határ alatt (jelenleg kb. 22.000 euró) működő vállalkozások mentesülnek az általános forgalmi adó fizetése alól, és kedvezményes járulékfizetési lehetőségekkel élhetnek. A diákmunka külön kategóriát képez, amely részmunkaidős keretek között engedélyezett.

2. Ausztria – Geringfügige Beschäftigung és Gründerförderung:

Ausztriában a fiatal vállalkozók számára induló kedvezményeket biztosítanak, például járulékcsoökkentést az első években. A diákok munkavégzése külön kategóriát képez, amelynél jövedelmi határhoz kötik a társadalombiztosítási kötelezettséget.

3. Lengyelország – Ulga dla młodych:

Lengyelországban 26 éves korig a fiatal munkavállalók személyi jövedelemadó-mentességet élveznek bizonyos jövedelmi határig. Emellett a vállalkozóvá válást kedvezményes járulékfizetés támogatja. Ez a rendszer különösen ösztönzi a diákokat arra, hogy legális keretek között dolgozzanak.

4. Franciaország – Auto-entrepreneur rendszer:

A francia modell lehetővé teszi, hogy a mikrovállalkozók alacsony adminisztráció mellett működjenek, bevételi korlát mellett. A futártevékenység, amely Franciaországban is nagy arányban fiatalokat érint, kifejezetten népszerű ebben a rendszerben.

Összességében megállapítható, hogy a legtöbb európai ország a fiatalok munkavégzését kedvezményekkel támogatja, amelyek gyakran járulékmentesség vagy adókedvezmény formájában valósulnak meg. A magyar KATA rendszer módosítása ebbe a trendbe illeszkedik, ugyanakkor a fix összegű adóval sajátos modellt képvisel, amely egyszerűsége miatt különösen vonzó lehet a diákok és hallgatók számára.

4. Az új KATA-modell alapelvei

A rendszer megőrizhető, de csak kiegészítő jövedelemadóként, amelynek célja nem a teljes vállalkozói lét fedezése, hanem a tanulók, nyugdíjasok és más kiegészítő keresetet szerzők egyszerű adóztatása.

4.1 Jogosultak köre:

- Középiskolai tanulmányokat folytató diákok (16. életév felett)
- Egyetemi/főiskolai hallgatók
- Nyugdíjasok

4.2 Munkavégzés korlátja: legfeljebb heti 25 óra, kizárólag kiegészítő jövedelem.

4.3 Biztosítási jogviszony: a KATA nem képez biztosítási jogviszonyt, nem számít szolgálati időnek, nem ad egészségügyi ellátást.

4.4 Bevételi küszöb: az éves bevételi plafon megegyezik az alanyi áfamentesség határával (18 millió Ft). Átlépése esetén az adózó automatikusan kiesik a rendszerből.

5. Adóstruktúra

A KATA fix jellegét megtartjuk, de progresszív sávokban:

- Évi 6 millió forintig: havi 35 000 Ft
- 6–12 millió forintig: havi 70 000 Ft
- 12–18 millió forintig: havi 105 000 Ft
- 18 millió Ft feletti bevétel: 98%-os különadó a túllépett részre

További jellemzők:

- Nem képezi összevonás alapját, az SZJA hatálya alá nem tartozik.
- Az adóalany nem lehet áfa-alany.

5. A diák/hallgatói/nyugdíjas KATA célja és társadalmi hatásai

A diák-, hallgatói és nyugdíjas KATA bevezetése új lehetőséget teremt a fiatalok és nyugdíjasok számára, hogy legális és egyszerű adózási forma mellett szerezzenek jövedelmet. Az intézkedés mögött több cél és társadalmi haszon is meghúzódik.

1. Vállalkozói készségek fejlesztése:

A fiatalok korai vállalkozói tapasztalatokat szerezhetnek, amelyek hosszú távon hozzájárulnak a hazai vállalkozói kultúra erősödéséhez.

2. A fekete- és szürkegazdaság visszaszorítása:

Számos diák jelenleg alkalmi munkákból, informális szolgáltatásokból (pl. nyelvvoktatás, informatika, grafika, futárkodás) szerez jövedelmet. A KATA adózási forma elérhetővé tétele számukra jelentős fehéredést hozhat ezekben a szektorokban.

3. Rugalmasság a munkavállalásban:

A fiatalok számára a tanulmányok mellett a rugalmas munkavégzés kiemelten fontos. A KATA lehetővé teszi, hogy a bevételeik után fix adót fizessejenek, így könnyen kalkulálhatnak és tervezhetnek.

4. Társadalmi mobilitás elősegítése:

A kedvezményes adózás segíti a hátrányosabb helyzetű fiatalok munkába állását, mivel az adminisztrációs akadályok és a belépési költségek minimálisak.

5. Oktatásvédelmi szempont:

A heti 25 órás munkavégzési korlát biztosítja, hogy a középiskolai tanulmányok elsőbbséget élvezzenek, miközben lehetőséget ad a jövedelemszerzésre. Ez az egyensúly elősegíti a tanulmányi eredmények megőrzését.

Összességében a diák/hallgatói/nyugdíjas KATA nem csupán adópolitikai eszköz, hanem társadalompolitikai és ifjúságpolitikai intézkedés is, amely hozzájárulhat a gazdaság fehéredéséhez, a fiatalok önállósodásához és a vállalkozói kultúra erősödéséhez.

6. Futártevékenység fehérítése

A futártevékenység az elmúlt években rendkívüli mértékben felértékelődött Magyarországon, különösen a COVID-19 járvány idején, amikor az ételkiszállítás és a csomagszállítás szerepe drasztikusan megnőtt. A szektorban nagyszámú fiatal, köztük középiskolás és egyetemista vállal munkát.

1. Jelenlegi helyzet:

A futárok jelentős része jelenleg alvállalkozói szerződések vagy közvetítő cégeken keresztül dolgozik. Ez sokszor magas költségekkel és adminisztrációval jár, illetve teret enged a szürkegazdaságnak. Sok futár nem közvetlenül a szolgáltató cégnek számláz, hanem köztes vállalkozásokon keresztül.

2. A KATA szerepe:

A diák-, hallgatói és nyugdíjas KATA bevezetése, amely lehetővé teszi számukra a futárcégeknek való közvetlen számlázást, jelentősen fehéríti a szektort. Ezáltal megszűnik a felesleges közvetítők szerepe, és a futárok átlátható, jogszerű adózási formában folytathatják tevékenységüket.

3. Piaci hatások:

A közvetlen számlázás lehetősége csökkenti a futárok költségeit, növeli jövedelmük átláthatóságát és biztonságát. A futárcégek számára is előnyös, hiszen egyszerűsíti a szerződéses viszonyokat és csökkenti a jogi kockázatokat.

4. Államháztartási hatások:

A futárszektor fehéredése révén az államkassza stabilabb, előre tervezhető adóbevételhez jut. A fix havi tételes adó minden belépő diák-, hallgató és nyugdíjas után kiszámítható bevételt jelent.

5. Nemzetközi kitekintés:

Franciaországban az auto-entrepreneur forma különösen elterjedt a futárok körében. Németországban a futárok gyakran mini-job keretében dolgoznak, amely szintén kedvezményes járulékteherrel jár. A magyar modell e két megközelítés ötvözetének tekinthető.

Összességében a futártevékenység fehérítése a diák- és hallgatói KATA bevezetésének egyik legfontosabb társadalmi-gazdasági előnye, amely egyszerre növeli az államháztartási bevételeket és javítja a fiatalok munkaerőpiaci pozícióját.

7. Oktatásvédelem: heti 25 órás korlát

A középiskolások számára bevezetett heti 25 órás munkavégzési korlát célja, hogy biztosítsa az oktatás elsődlegességét, miközben lehetőséget ad a legális jövedelemszerzésre.

1. Oktatáspolitikai indoklás:

A középiskolás diákok elsődleges feladata a tanulás. A túlzott munkavégzés negatívan hat a tanulmányi eredményekre, csökkenti a továbbtanulási esélyeket és a hosszú távú munkaerőpiaci lehetőségeket. A heti 25 órás limit egyensúlyt teremt a munka és tanulás között.

2. Nemzetközi példák:

Számos európai országban létezik munkavégzési óraszámkorlátozás a diákok számára. Németországban például az iskolaköteles korú fiatalok nem dolgozhatnak napi 8 óránál többet, Franciaországban pedig a tanítási időszakban korlátozott a diákok munkaterhelése. A magyar szabályozás ebbe a nemzetközi trendbe illeszkedik.

3. Ellenőrzés és végrehajtás:

A 25 órás limit betartása érdekében szükség van egyszerűsített nyilvántartásra, amelyet a futárcégek vagy a diák vállalkozó maga vezethet. Az online platformok (pl. futáralkalmazások) könnyen biztosíthatják az óraszám követését.

4. Társadalmi hasznok:

A szabályozás megelőzi a diákok túlterhelését, védi az egészségüket és tanulmányaikat, ugyanakkor biztosítja, hogy legális keretek között szerezhessenek munkatapasztalatot és jövedelmet.

Összességében a heti 25 órás korlát olyan kompromisszum, amely lehetővé teszi a diákok gazdasági aktivitását, miközben biztosítja, hogy az oktatás elsőbbséget élvezzen.

8. költségvetési és társadalmi hatásvizsgálat (frissített, AAM=18M)

8.1. Kiinduló helyzet és korrekció

Az alanyi adómentesség (AAM) jelenlegi értékhatára 18 millió forint. A 2022. szeptember 1-jétől hatályos új KATA havi tételes adója 50 000 Ft, az ellátások számítási alapja 108 000 Ft/hó (nem költségvetési kiadás, hanem jogosultsági alap). A modellezés N=120 000 fős új KATA-létszámot és bevételi sávok szerinti megoszlást feltételez (0–6M: 60%, 6–12M: 30%, 12–18M: 10%).

8.2. Migráció és költségvetési logika

Az új szabályozási koncepció szerint a KATA csak diákok, hallgatók és nyugdíjasok számára maradna nyitott, legfeljebb heti 25 órás foglalkoztatással, ellátási jogviszony nélkül. A többi jelenlegi KATA-alany az átalányadó vagy a tételes költségelszámolású SZJA hatálya alá kerülne át. Ez rövid távon is költségvetési többletet generál, mert a korábbi tételes adó helyett a jövedelemre vetített közterhek (új 10%-os társadalmi csomag + progresszív SZJA-többlet) érvényesülnek.

8.3. Új SZOCHO-szerű csomag (12%)

Az egészségügyi és nyugdíjfedezet a magánszektorba kerül. A költségvetés javára egy átalakított, minden jövedelemre kiterjedő közteher érvényesül: 5% egészségügyi fenntartási és közegészségügyi járulék; 2,5% szolidaritási nyugdíjjárulék; 1,5% szakképzési hozzájárulás; 1% bérgarancia alap; 2% szolidaritási egészségügyi járulék – összesen 12%. E közteher a korábbi KATA-alanyoknál az átalányadó/vállalkozói jövedelem adóalapjára vetül.

8.4. Szenárió-eredmények

Mérsékelt (40% marad KATA-ban)

Átlagos progresszív SZJA-többslet: +0% a jövedelemre vetítve

- KATA-ban maradók száma: 48 000
- Átkerülők száma: 72 000
- Baseline (jelenlegi) bevétel: 72 000 000 000 Ft/év
- Új rendszer: KATA-maradók bevétele: 28 800 000 000 Ft/év
- Új rendszer: 12% társadalmi csomag bevétele: 25 920 000 000 Ft/év
- Új rendszer: progresszív SZJA többslet: 0 Ft/év
- Új rendszer összesen: 54 720 000 000 Ft/év
- Különbség a baseline-hoz képest: -17 280 000 000 Ft/év

Átlagos progresszív SZJA-többslet: +5% a jövedelemre vetítve

- KATA-ban maradók száma: 48 000
- Átkerülők száma: 72 000
- Baseline (jelenlegi) bevétel: 72 000 000 000 Ft/év
- Új rendszer: KATA-maradók bevétele: 28 800 000 000 Ft/év
- Új rendszer: 12% társadalmi csomag bevétele: 25 920 000 000 Ft/év
- Új rendszer: progresszív SZJA többslet: 12 960 000 000 Ft/év
- Új rendszer összesen: 67 680 000 000 Ft/év
- Különbség a baseline-hoz képest: -4 320 000 000 Ft/év

Átlagos progresszív SZJA-többslet: +10% a jövedelemre vetítve

- KATA-ban maradók száma: 48 000
- Átkerülők száma: 72 000
- Baseline (jelenlegi) bevétel: 72 000 000 000 Ft/év

- Új rendszer: KATA-maradók bevétele: 28 800 000 000 Ft/év
- Új rendszer: 12% társadalmi csomag bevétele: 25 920 000 000 Ft/év
- Új rendszer: progresszív SZJA többlet: 25 920 000 000 Ft/év
- Új rendszer összesen: 80 640 000 000 Ft/év
- Különbség a baseline-hoz képest: 8 640 000 000 Ft/év

Központi (25% marad KATA-ban)

Átlagos progresszív SZJA-többlet: +0% a jövedelemre vetítve

- KATA-ban maradók száma: 30 000
- Átkerülők száma: 90 000
- Baseline (jelenlegi) bevétel: 72 000 000 000 Ft/év
- Új rendszer: KATA-maradók bevétele: 18 000 000 000 Ft/év
- Új rendszer: 12% társadalmi csomag bevétele: 32 400 000 000 Ft/év
- Új rendszer: progresszív SZJA többlet: 0 Ft/év
- Új rendszer összesen: 50 400 000 000 Ft/év
- Különbség a baseline-hoz képest: -21 600 000 000 Ft/év

Átlagos progresszív SZJA-többlet: +5% a jövedelemre vetítve

- KATA-ban maradók száma: 30 000
- Átkerülők száma: 90 000
- Baseline (jelenlegi) bevétel: 72 000 000 000 Ft/év
- Új rendszer: KATA-maradók bevétele: 18 000 000 000 Ft/év
- Új rendszer: 12% társadalmi csomag bevétele: 32 400 000 000 Ft/év
- Új rendszer: progresszív SZJA többlet: 16 200 000 000 Ft/év
- Új rendszer összesen: 66 600 000 000 Ft/év
- Különbség a baseline-hoz képest: -5 400 000 000 Ft/év

Átlagos progresszív SZJA-többlet: +10% a jövedelemre vetítve

- KATA-ban maradók száma: 30 000
- Átkerülők száma: 90 000
- Baseline (jelenlegi) bevétel: 72 000 000 000 Ft/év
- Új rendszer: KATA-maradók bevétele: 18 000 000 000 Ft/év
- Új rendszer: 12% társadalmi csomag bevétele: 32 400 000 000 Ft/év
- Új rendszer: progresszív SZJA többlet: 32 400 000 000 Ft/év
- Új rendszer összesen: 82 800 000 000 Ft/év
- Különbség a baseline-hoz képest: 10 800 000 000 Ft/év

Szigorú (10% marad KATA-ban)

Átlagos progresszív SZJA-többlet: +0% a jövedelemre vetítve

- KATA-ban maradók száma: 12 000
- Átkerülők száma: 108 000
- Baseline (jelenlegi) bevétel: 72 000 000 000 Ft/év
- Új rendszer: KATA-maradók bevétele: 7 200 000 000 Ft/év
- Új rendszer: 12% társadalmi csomag bevétele: 38 880 000 000 Ft/év
- Új rendszer: progresszív SZJA többlet: 0 Ft/év
- Új rendszer összesen: 46 080 000 000 Ft/év
- Különbség a baseline-hoz képest: -25 920 000 000 Ft/év

Átlagos progresszív SZJA-többlet: +5% a jövedelemre vetítve

- KATA-ban maradók száma: 12 000
- Átkerülők száma: 108 000
- Baseline (jelenlegi) bevétel: 72 000 000 000 Ft/év
- Új rendszer: KATA-maradók bevétele: 7 200 000 000 Ft/év
- Új rendszer: 12% társadalmi csomag bevétele: 38 880 000 000 Ft/év
- Új rendszer: progresszív SZJA többlet: 19 440 000 000 Ft/év

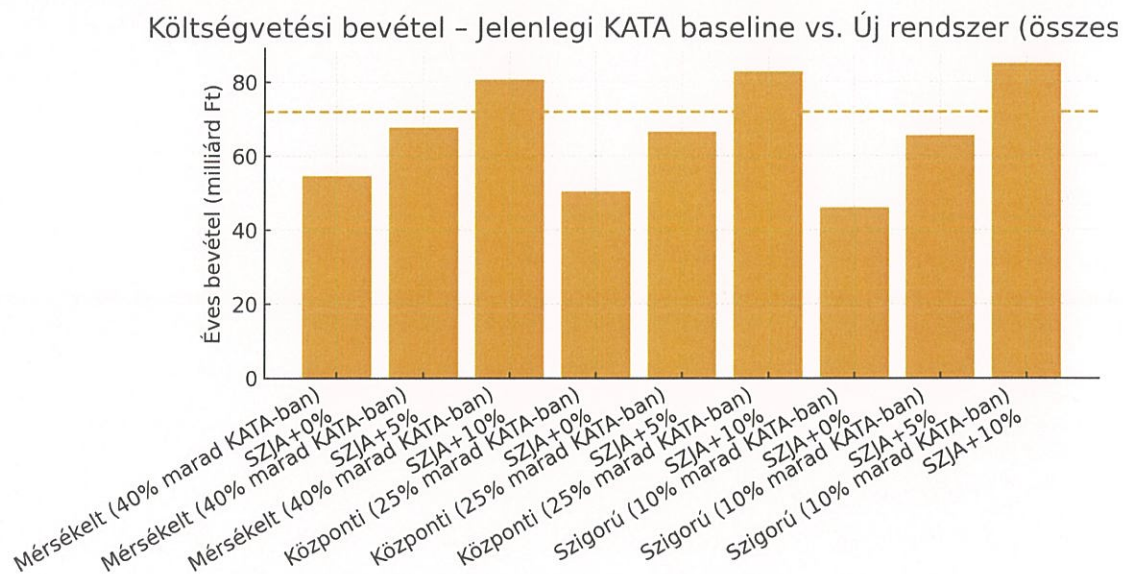
- Új rendszer összesen: 65 520 000 000 Ft/év
- Különbség a baseline-hoz képest: -6 480 000 000 Ft/év

Átlagos progresszív SZJA-többslet: +10% a jövedelemre vetítve

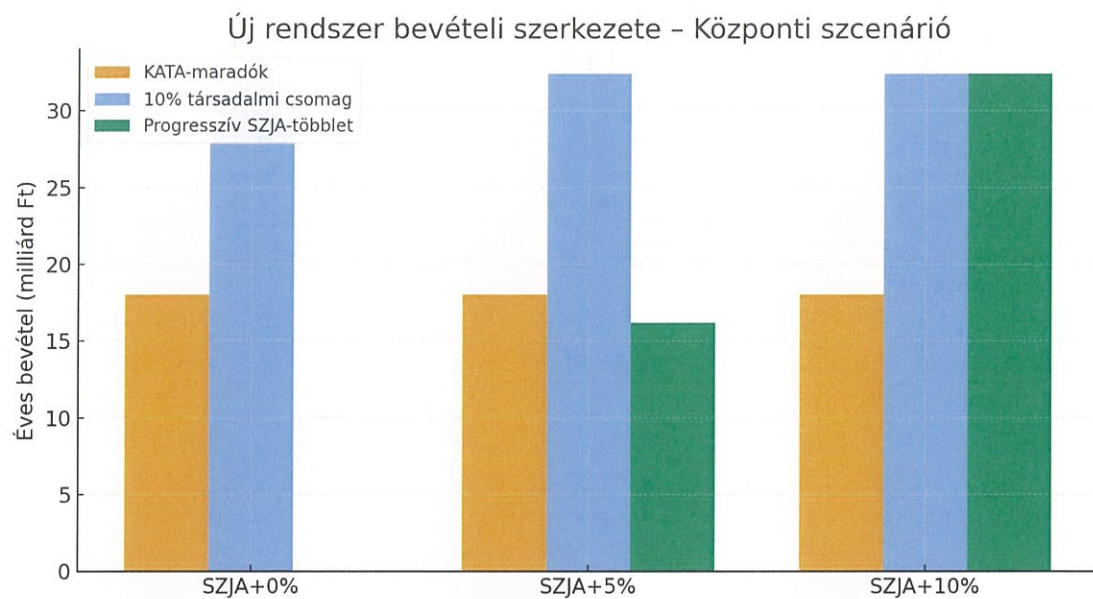
- KATA-ban maradók száma: 12 000
- Átkerülők száma: 108 000
- Baseline (jelenlegi) bevétel: 72 000 000 000 Ft/év
- Új rendszer: KATA-maradók bevétele: 7 200 000 000 Ft/év
- Új rendszer: 12% társadalmi csomag bevétele: 38 880 000 000 Ft/év
- Új rendszer: progresszív SZJA többslet: 38 880 000 000 Ft/év
- Új rendszer összesen: 84 960 000 000 Ft/év
- Különbség a baseline-hoz képest: 12 960 000 000 Ft/év

8.5. Grafikonok

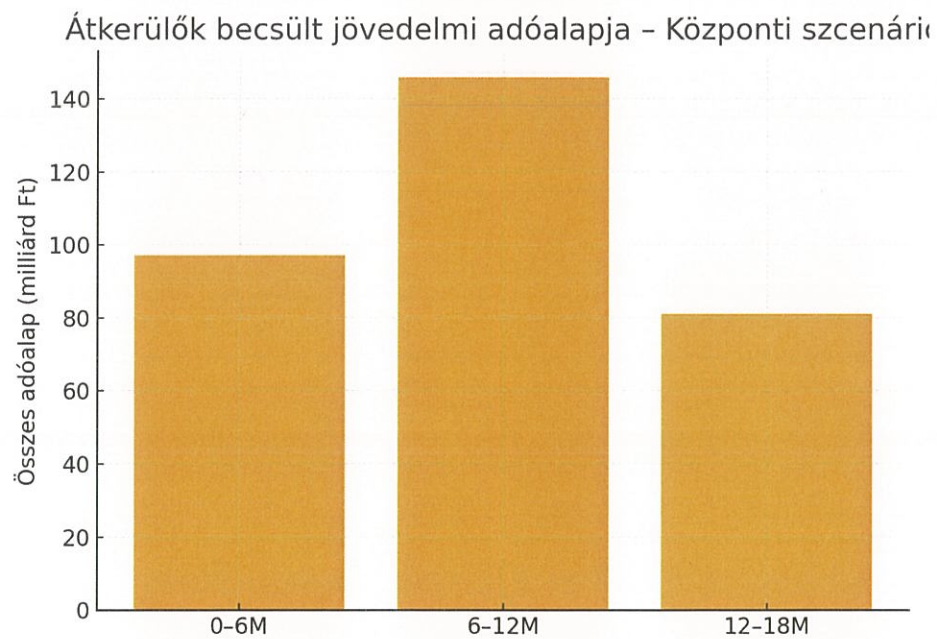
Költségvetési bevétel: baseline vs. új rendszer (összes forgatókönyv):

Új rendszer bevételi szerkezete – központi scenárió (25% marad KATA-ban):

Átkerülők becsült jövedelmi adóalapja (sávbontásban) – központi scenárió:

8.6. Érzékenység és módszertani megjegyzések

Az eredmények érzékenyek a következő paraméterekre: (i) a KATA-ban maradók aránya; (ii) a bevételi sávok szerinti megoszlás és sávközép; (iii) a költséghányad; (iv) a progresszív SZJA átlagos többlet-hatása. A 12%-os társadalmi csomag minden jövedelemre kiterjed; a TB-ellátási rendszer magánosítása a költségvetés kiadási oldalát nem terheli.

9. költségvetési modellezés a progresszív SZJA-táblával

9.1. Kiinduló paraméterek

AAM-határ: 18,000,000 Ft; új KATA havi tételes adó: 50,000 Ft; becsült KATA-létszám: 120,000 fő. Bevételi sávok megoszlása: 0–6M: 60%, 6–12M: 30%, 12–18M: 10%.
Költséghányad: 40%, egységes társadalmi csomag: 10%.

9.2. Progresszív SZJA-tábla (éves jövedelemre)

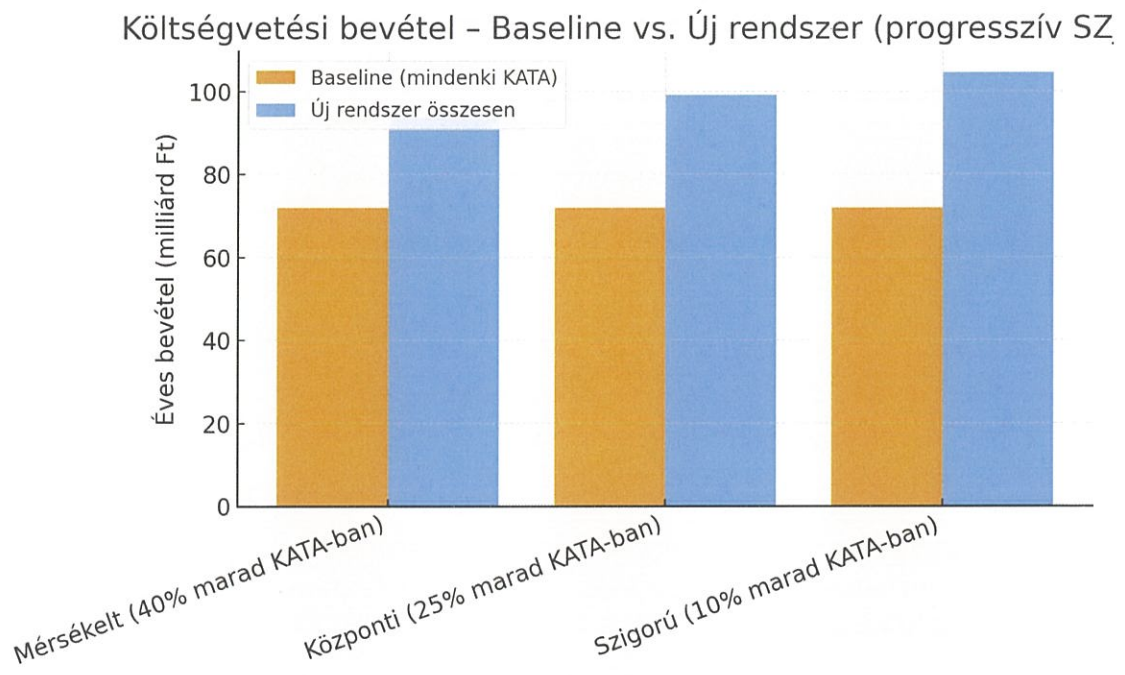
- 0–8 904 000 Ft: 15%
- 8 904 001–13 400 000 Ft: 1 335 600 Ft + a 8 904 001 Ft feletti rész 28%-a
- 13 400 001 Ft felett: 2 594 480 Ft + a 13 400 001 Ft feletti rész 35%-a

9.3. Eredmények – összefoglaló táblázat

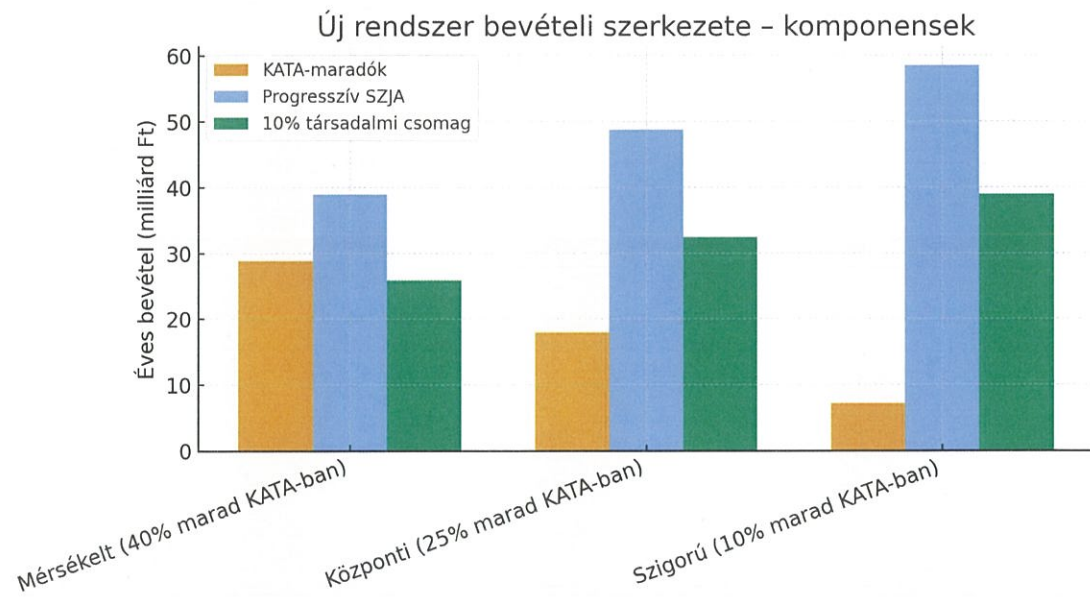
Forgatókönyv	KATA-ban maradók (fő)	Átkerülők (fő)	Baseline (mrd Ft)	Új összes bevétel (mrd Ft)	Különbség (mrd Ft)	KATA-maradók bevétele (mrd Ft)	SZJA (mrd Ft)	12% társadalmi csomag (mrd Ft)
Mérsékelt (40% marad KATA-ban)	48000	72000	72.0	93.7	21.7	28.8	39.0	25.9
Központi (25% marad KATA-ban)	30000	90000	72.0	99.1	27.1	18.0	48.7	32.4
Szigorú (10% marad KATA-ban)	12000	108000	72.0	104.5	32.5	7.2	58.5	38.9

9.4. Grafikonok

Költségvetési bevétel – baseline vs. új rendszer:

Új rendszer bevételi szerkezete – komponensek:

Átkerülők száma sávonként – Központi scenárió:

9.5. Megjegyzések és érzékenység

A bevételi eredmények érzékenyek a KATA-ban maradó arányára, a sávközepekre és a költségházyadra. A modell a 12%-os társadalmi csomagot minden jövedelemre alkalmazza, az SZJA-t pedig a megadott progresszív táblával számolja. A tényleges bevétel magasabb lehet, ha a költségházyad alacsonyabb, illetve, ha az átkerülők jövedelmi szintje a sávközepeknél magasabb.

Handwritten signatures and marks at the bottom of the page.

Szakpolitikai tanulmány

A KIVA átalakításáról

Vezetői összefoglaló

A KIVA (kisvállalati adó) jelenlegi rendszere a mikro- és kisvállalkozások adminisztrációs és adóterheinek csökkentésére jött létre. A gyakorlatban azonban egyes, alacsony vagy nulla személyi jellegű ráfordítással működő cégek legális adóelkerülésre használják. A javasolt reform három kulcseleme: (1) minimális bérköltséghez kötött választhatóság; (2) újonnan alakuló cégeknél az ügyvezető minimálbér-időarányos díjazása; (3) 10 fős foglalkoztatotti korlát és 150 millió Ft éves árbevételi limit. A módosítások várhatóan mérséklik a bevételkiesést és javítják az adósemlegességet a szolgáltató szektorban, miközben a KIVA eredeti célcsoportjára fókuszálnak.

1. A jelenlegi KIVA-szabályozás rövid áttekintése

- KIVA adómértéke: az adóalap 10%-a (2022.01.01-től). Forrás: NAV – Kisvállalati adó tudnivalók.
- Jogosultsági fő korlátok: legfeljebb 50 fő állományi létszám, 3 milliárd Ft árbevétel (választhatóság), megszűnés magasabb értékhatároknál. Forrás: NAV információs füzet és hatályos jogszabály (2012. évi CXLVII. törvény).

2. Javasolt módosítások

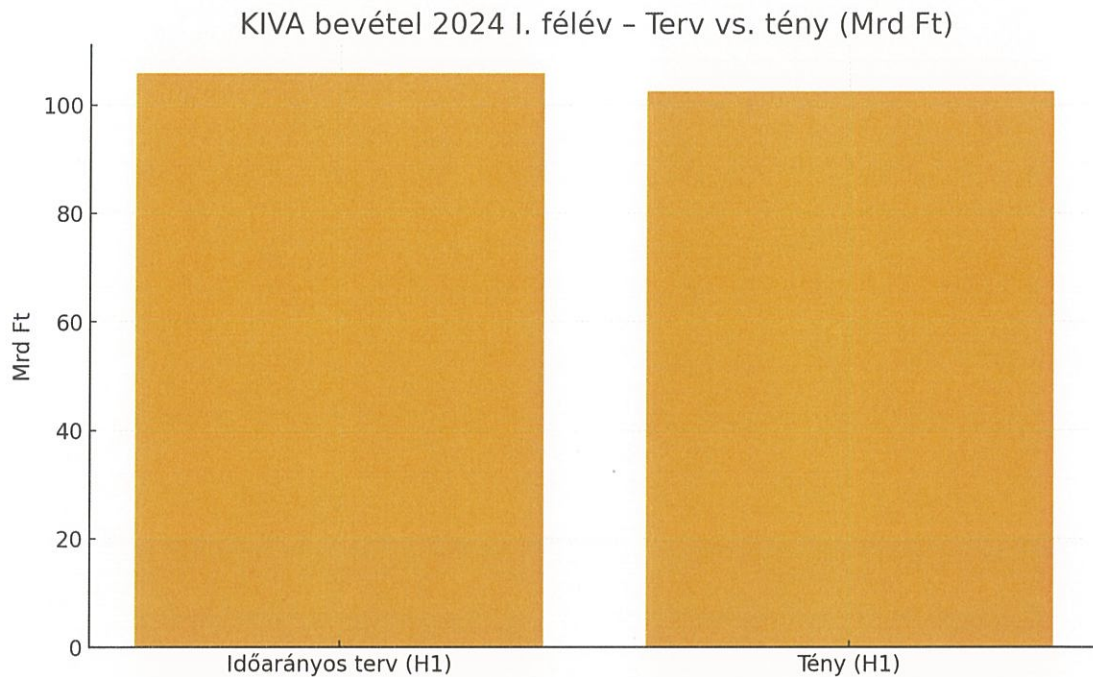
2.1. Minimális bérköltség-feltétel: a KIVA nem választható, ha az előző évi bérköltség nem éri el az éves minimálbér tizenkétszeresét, illetve időarányos részét.

2.2. Új vállalkozások: foglalkoztatottak hiányában csak akkor választható, ha az ügyvezető díjazása eléri vagy meghaladja az éves minimálbér időarányos részét.

2.3. Méret- és bevételi korlát: legfeljebb 10 fő foglalkoztatott; kötelező TAO-ra visszatérés 150 millió Ft feletti árbevétel esetén (időarányos szabály kezdőknél).

3. Költségvetési hatások (valós adatok alapján)

A KIVA 2024. évi költségvetési előirányzata 227.6 Mrd Ft volt. Az ÁSZ/Költségvetési Tanács szerinti 2024. I. félévi teljesítés 102.5 Mrd Ft (az időarányos elvárás 46,5%-a helyett 45,0%).

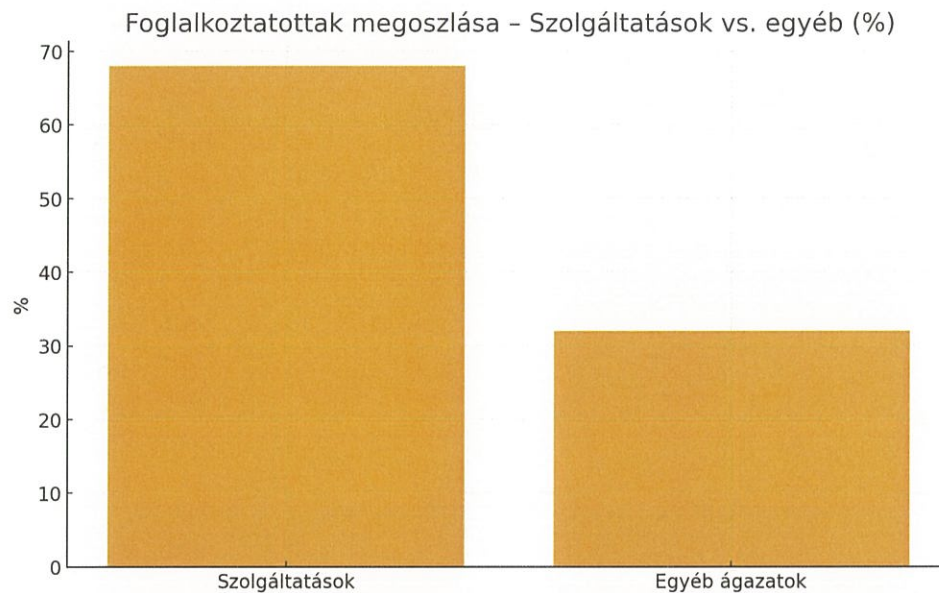

Források: 2024. évi költségvetési törvény; ÁSZ – Elemzés a Költségvetési Tanács részére, 2024. október.

A szigorítás várható hatása: az alacsony/0 bérköltségű KIVA-alanyok TAO alá terelése növeli a béralaphoz kötődő közterheket és az osztalék- illetve tőkeműveletek adóterhelését, így mérsékli a bevételkiesést. A hatás mértéke függ az érintett alanyok számától és bérköltségi profiljától (NAV mikroadatok szükségesek).

4. Szektorális hatások

A KSH szerint a foglalkoztatottak ~68%-a a szolgáltatási szektorban dolgozik. A KIVA alacsony bérköltség melletti választása ebben a szegmensben a leggyakoribb, ezért a szigorítás hatása itt lesz a legerősebb.

Forrás: KSH – Magyar statisztikai zsebkönyv 2024 (szolgáltatások részaránya a foglalkoztatásban).

5. Nemzetközi kitekintés

Számos EU-ország a kedvezményes kisvállalati adózást bérköltséghez és méretkorlátokhoz köti (pl. lengyel, szlovák mikroadó-rendszerek). A magyar javaslat összhangban van ezen trendekkel: a kedvezmény az aktív foglalkoztatást ösztönzi, nem támogatja a bérköltség nélküli adóoptimalizációt.

6. Bevezetés ütemezése és átmeneti szabályok

- Hatálybalépés: 2026.01.01. (felkészülési idő biztosításával).
- Átmenet: a már KIVA-alanyok egy adóévig alkalmazhatnak enyhébb küszöböt (pl. 50% minimálbér-időarány), majd 2027-től a teljes szabály életbe lép.
- NAV tájékoztatási kampány és célzott ellenőrzés az új szabályoknál.

7. Monitoring és értékelés (KPI-k)

- KIVA-alanyok száma és bérköltség-eloszlása;
- TAO-ba visszatérők száma és bevételi hatás;
- Szektorális koncentráció (szolgáltatások);
- Költségvetési teljesítés a KIVA-soron (időarányos vs. tény).

Hivatkozások (források)

- NAV: Kisvállalati adó – Tudnivalók (nav.gov.hu/ado/kiva).
- NAV Információs füzet 92. – A kisvállalati adó szabályozása (2024/2025).
- Jogtár: 2012. évi CXLVII. törvény (KATA és KIVA).
- MNB: 2024. októberi Költségvetési jelentés; ÁSZ: Elemzés a Költségvetési Tanács részére, 2024. I. félév.
- KSH: Magyar statisztikai zsebkönyv 2024 – foglalkoztatási megoszlás.

Tanulmány a KIVA átalakításáról

I. Bevezetés

A kisvállalati adó (KIVA) 2013 óta működik a magyar adórendszerben, elsődleges célja a mikro- és kisvállalkozások adminisztrációs terheinek csökkentése és a foglalkoztatás ösztönzése volt. Az elmúlt évek tapasztalatai azonban rámutattak arra, hogy bizonyos vállalkozások a szabályozás hiányosságait kihasználva adóelkerülési célokra használják a KIVA-t.

Ez különösen azoknál a cégeknél jelentkezik, amelyeknél nincs, vagy elenyésző a személyi jellegű ráfordítás. Ennek következtében a KIVA jelentős költségvetési bevételkiesést okoz, miközben nem szolgálja a foglalkoztatás ösztönzését.

A tanulmány célja a KIVA rendszerének célzott reformja, amely kizárja az adóoptimalizálási célú, de valós foglalkoztatást nem nyújtó cégek részvételét.

II. A jelenlegi szabályozás áttekintése

- KIVA lényege: a társasági adó, a szociális hozzájárulási adó és a szakképzési hozzájárulás kiváltása egy egységes, jelenleg 10%-os mértékű adóval.
- Választhatóság feltételei:
 - árbevételi korlát: 3 milliárd Ft,
 - mérlegfőösszeg korlát: 3 milliárd Ft,
 - foglalkoztatotti létszámkorlát: 50 fő.
- Probléma: a szabályozás nem ír elő minimális bérköltséget, így tisztán „adóelőny” érdekében, alkalmazottak nélkül is választható.

III. Javasolt módosítások

1. Minimális bérköltséghez kötés

- Új szabály: nem választhatja a KIVA-t az a vállalkozás, ahol az előző évi bérköltség nem éri el az érvényes minimálbér tizenkétszeresét, illetve annak időarányos részét.
- Indok: kizárja azokat a vállalkozásokat, amelyek tényleges foglalkoztatás nélkül, tisztán adóoptimalizálás miatt választják a KIVA-t.

2. Újonnan alakult vállalkozások szabályozása

- Csak akkor választhatják a KIVA-t, ha foglalkoztatottal nem rendelkezik, ha az ügyvezető díjazásban részesül (munkaviszony, megbízási jogviszony vagy vállalkozói kivét formájában), és díjazása eléri vagy meghaladja az éves garantált bérminimum időarányos részét
- Indok: biztosítja, hogy legalább minimális személyi jellegű ráfordítás legyen.

3. Foglalkoztatotti korlát szigorítása

- A KIVA csak 10 fő foglalkoztatottig választható (szemben a jelenlegi 50 fővel).
- Indok: a KIVA eredeti célja a mikro- és kisvállalkozások támogatása, nem pedig középvállalatok adóoptimalizálási eszköze.

4. Árbevételi korlát szigorítása

- Kötelező visszatérés a társasági adó alá, ha:
 - az árbevétel meghaladja a 150 millió Ft-ot,
 - vagy kezdő vállalkozások esetén annak időarányos részét.
- Indok: összhangba hozza a KIVA-t a valóban kisvállalkozói működéssel.

IV. Költségvetési hatások

- Pozitív hatás: megszűnik a munkavállaló nélküli KIVA-s cégek által generált adóelkerülés.
- Negatív hatás: egyes mikro-vállalkozások visszakényszerülnek a TAO alá, ahol nagyobb adminisztrációval szembesülnek.
- Nettó hatás: középtávon az államháztartás bevételei nőnek, különösen a szolgáltató szektorban.

V. Nemzetközi kitekintés

- Lengyelország (CIT kisvállalkozóknak): szigorúan köti a kedvezményes adókulcsot a bérköltséghez.
- Szlovákia: mikro-adózási kedvezmények csak azoknál érvényesíthetők, ahol van tényleges foglalkoztatás.
- Tanulság: a kedvezményes adózási formák mindenhol a foglalkoztatás ösztönzéséhez kapcsolódnak.

VI. Jogszabály-tervezet (részletek)

A kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény módosítása

1. § A törvény 3. § (1) bekezdése az alábbi (e)–(g) pontokkal egészül ki:
„(e) nem választhatja a kisvállalati adóalanyiságot az a vállalkozás, amelynek az adóévet megelőző naptári évben elszámolt bérköltsége nem éri el az adóévre érvényes minimálbér tizenkétszeresét, illetve annak időarányos részét;
(f) újonnan alakult vállalkozás csak akkor választhatja a kisvállalati adót, ha nincsenek foglalkoztatottai, és az ügyvezető díjazásban részesül;
(g) a kisvállalati adóalanyiság választásának további feltétele, hogy az adózó foglalkoztatotti létszáma az adóévben nem haladja meg a 10 főt.”
2. § A törvény 19. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„Az adóalany köteles a társasági adó hatálya alá visszatérni, ha adóévi árbevétele meghaladja a 150 millió forintot, illetve újonnan alakult vállalkozás esetén az időarányos részét.”

VII. Következtetés

A javasolt reform helyreállítja a KIVA eredeti célját:

- csak valós foglalkoztatás mellett biztosít kedvezményes adózást,
- erősíti a költségvetés bevételi oldalát,
- összhangba kerül a nemzetközi gyakorlattal,
- és visszaszorítja az adóelkerülést, különösen a szolgáltató szektorban.

Jogszábaty-tervezet

A kisvállalati adóról szoló 2012. évi CXLVII. törvény módosításáról

Egységes szerkezetű tervezet – színes, modern formázással

1. §

A törvény 3. § (1) bekezdése az alábbi (e)–(h) pontokkal egészül ki:

- (e) nem választhatja a kisvállalati adóalanyiságot az a vállalkozás, amelynek az adóévet megelőző naptári évben elszámolt bérköltsége nem éri el az adóévre érvényes minimálbér tizenkétszeresét, illetve annak időarányos részét;
- (f) újonnan alakult vállalkozás csak akkor választhatja a kisvállalati adót, ha nincsenek foglalkoztatottai, és az ügyvezető díjazásban részesül, melynek összege eléri vagy meghaladja az éves minimálbér időarányos részét;
- (g) a kisvállalati adóalanyiság választásának további feltétele, hogy az adózó foglalkoztatotti létszáma az adóévben nem haladja meg a 10 főt.
- (h) az adózó a kisvállalati adó hatálya alá nem tartozhat, amennyiben adóévi árbevétele meghaladja a 150 millió forintot, illetve újonnan alakult vállalkozás esetén annak időarányos részét.

Indokolás az 1. §-hoz

A módosítás célja, hogy kizárja azokat a vállalkozásokat a KIVA hatálya alól, amelyek tényleges foglalkoztatás nélkül, adóoptimalizálási céllal választják az adónemet. Az újonnan alakult vállalkozásoknál az ügyvezető minimálbérhez kötött díjazása biztosítja, hogy valós személyi jellegű ráfordítás történjen. A foglalkoztatotti és árbevételei korlát szűkítése visszaállítja a KIVA eredeti célját: a valóban kisvállalkozások támogatását.

Általános indokolás

A KIVA jelenlegi szabályozása lehetőséget biztosít arra, hogy egyes cégek alkalmazottak nélkül, minimális személyi jellegű ráfordítás mellett is igénybe vegyék a kedvezményes adózást. Ez a gyakorlat jelentős költségvetési bevételekiesést okoz, különösen a szolgáltató szektorban. A módosítás biztosítja, hogy a kedvezményes adózás csak azok számára legyen elérhető, akik valós gazdasági és foglalkoztatási tevékenységet folytatnak. Az intézkedés összhangban áll a nemzetközi gyakorlattal, és hozzájárul a közterhek igazságosabb elosztásához.

Akadémiai tanulmány a KIVA átalakításáról

I. fejezet: Bevezetés és célkitűzés

A kisvállalati adó (KIVA) 2013-as bevezetése óta a magyar adórendszer egyik fontos eleme, amelyet kifejezetten a mikro- és kisvállalkozások támogatására hoztak létre. A szabályozás célja az volt, hogy egyszerűsítse az adózási folyamatokat, csökkentse az adminisztrációs terheket és ösztönözze a foglalkoztatást. Az elmúlt több mint egy évtized tapasztalatai azonban azt mutatják, hogy a KIVA jelenlegi formájában nem minden esetben szolgálja az eredeti célkitűzéseket.

A probléma gyökere abban rejlik, hogy a jelenlegi szabályozás nem ír elő minimális bérköltséghez kötöttséget. Ez lehetőséget biztosít olyan vállalkozások számára, amelyek ténylegesen nem foglalkoztatnak munkavállalókat, hogy kihasználják a KIVA kedvező adóterheit. Ezzel nemcsak a rendszer célja sérül, hanem jelentős költségvetési bevételkiesést is okoz, különösen a szolgáltató szektorban, ahol az ilyen típusú adóelkerülés gyakori.

Az akadémiai tanulmány célja a KIVA reformjának részletes vizsgálata, amely három fő pillérre épül: (1) minimális bérköltséghez kötött választhatóság; (2) újonnan alakuló cégek esetén az ügyvezető díjazásának kötelező, minimálbérhez kötött meghatározása; (3) a KIVA alanyi körének szűkítése 10 fő foglalkoztatottig, illetve 150 millió forintos éves árbevételig.

A bevezetésben ismertetett célkitűzések tehát a következők:

- A KIVA eredeti céljának helyreállítása: a valódi kisvállalkozások támogatása.
- Az adóelkerülés visszaszorítása a bérköltség nélküli cégek kizárásával.
- A költségvetési bevételek stabilizálása és növelése.
- Az adósemlegesség biztosítása a különböző szektorok között.
- A magyar adórendszer összehangolása a nemzetközi gyakorlattal.

A következő fejezetekben részletesen bemutatásra kerül az elméleti háttér, a jelenlegi szabályozás, a javasolt változtatások, valamint a reform társadalmi-gazdasági és költségvetési hatásai.

II. fejezet: Elméleti háttér és szakirodalmi áttekintés

A kisvállalkozások adóztatása minden ország adórendszerének egyik legkényesebb és legösszetettebb területe. Az elméleti megközelítések alapvetően két irányt különböztetnek meg: egyrészt az adósemlegesség elve alapján a kisvállalkozásokat nem célszerű eltérő szabályokkal adóztatni, másrészt a gazdaságpolitikai célok indokolhatják az adminisztratív és pénzügyi könnyítések biztosítását.

Az adózás közgazdasági elmélete szerint a kisvállalkozások támogatása több okból is indokolt lehet:

- Jelentős szerepük van a foglalkoztatásban, különösen a szolgáltatási és kereskedelmi szektorban.
- Innovációs képességük révén hozzájárulnak a gazdasági dinamizmushoz.
- Helyi gazdaságfejlesztési funkciót töltenek be, különösen vidéki térségekben.

A nemzetközi szakirodalom három fő érvet sorol fel a kisvállalkozások adózási kedvezményei mellett:

1. ****Adminisztratív költségcsökkentés****: A kis cégek számára az adóadminisztráció arányaiban jóval nagyobb terhet jelent.
2. ****Finanszírozási hátrányok kiegyenlítése****: A kisvállalkozások tőkéhez jutása korlátozottabb, ezért az adókedvezmények hozzájárulhatnak versenyképességük javításához.
3. ****Foglalkoztatási ösztönzők****: A kedvezőbb adózási forma hozzájárulhat új munkahelyek létrejöttéhez.

Ugyanakkor a szakirodalom arra is rámutat, hogy a túlzott kedvezmények torzíthatják a gazdasági versenyt és ösztönözhetik az adóelkerülést. A magyar KIVA-rendszer erre a problémára tipikus példát nyújt: az alkalmazottak nélküli, alacsony bérköltséggel működő cégek kedvezményes adózása nem teljesíti a támogatás eredeti célját.

Az OECD és az Európai Bizottság több tanulmánya is kiemeli, hogy a kedvezményes kisvállalati adózási rendszerek akkor hatékonyak, ha szoros kapcsolatban állnak a foglalkoztatással és a bérköltségekkel. Például Lengyelországban a kedvezményes CIT-kulcsot csak akkor vehetik igénybe a cégek, ha van legalább egy teljes munkaidős alkalmazottjuk. Szlovákiában pedig a mikroadózási kedvezményeket szintén a foglalkoztatás meglétéhez kötik.

A magyar szakirodalomban (pl. Bánfi – Pitti, 2018; Lentner, 2020) több elemzés is rámutatott arra, hogy a KIVA elsősorban a szolgáltatási szektorban terjedt el, ahol gyakori a minimális személyi jellegű ráfordítás. Ez megerősíti azt a szakpolitikai igényt, hogy a kedvezményes adózás lehetőségét a tényleges bérköltséghez kell kötni.

A fejezet összegzéseként elmondható, hogy az elméleti keretek és a nemzetközi szakirodalmi tapasztalatok egyaránt alátámasztják a KIVA reformjának szükségességét. A következő fejezetben a jelenlegi szabályozás részletes elemzése következik.

III. fejezet: A KIVA jelenlegi szabályozása és problémái

A kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény 2013. január 1-jén lépett hatályba. Célja az volt, hogy a mikro- és kisvállalkozások számára egy egyszerűbb, egységes adónemet biztosítson, amely kiváltja a társasági adót, a szociális hozzájárulási adót és a szakképzési hozzájárulást. Az adó mértéke 2022. január 1-jétől egységesen 10%.

A jelenlegi szabályozás főbb elemei:

- Jogosultsági korlát: legfeljebb 50 fő átlagos statisztikai létszám, legfeljebb 3 milliárd forintos bevétel és mérlegfőösszeg.
- Az adó alapja: a személyi jellegű kifizetések, a tőkekivonások, valamint a pénzeszközök csökkenését és növekedését érintő korrekciós tételek.
- Az adóalanyiság megszűnik, ha a fenti értékhatárokat az adózó túllépi, vagy ha más kizáró ok következik be.

A szabályozás pozitívumai:

- Az adminisztráció egyszerűsítése a mikro- és kisvállalkozások számára.
- Kedvező adókulcs a klasszikus társasági adóhoz és járuléktérhekhez képest.
- Versenyképességi előny a kis cégek számára, különösen a foglalkoztatás ösztönzésében.

A szabályozás problémái:

1. ****Nincs minimális bérköltség-elvárás****: Ez lehetőséget ad arra, hogy olyan vállalkozások is válasszák a KIVA-t, amelyeknek nincsenek alkalmazottaik, vagy csak minimális bérköltséggel működnek. Ez adóelkerülési célokra is alkalmas.
2. ****Szolgáltatási szektor dominanciája****: A KIVA-t elsősorban olyan cégek választják, amelyeknél kevés a tárgyi eszközigény és alacsony a bérköltség. Ez torzítja a szektorális egyensúlyt.
3. ****Költségvetési bevételekiesés****: Az Állami Számvevőszék és a Költségvetési Tanács elemzései rámutattak, hogy a KIVA által generált bevételek rendszeresen elmaradnak a tervezettől. 2024 első félévében például az előirányzat 46,5%-a helyett csak 45%-os teljesítés történt.
4. ****Középvállalatok belépése****: Az 50 fős korlát és a 3 milliárd forintos árbevételi küszöb miatt a KIVA nem csak a mikrovállalkozásokra korlátozódik, hanem nagyobb cégek is adóoptimalizálásra használhatják.

Összességében a jelenlegi szabályozás nem megfelelően célozza a valódi mikro- és kisvállalkozásokat, és jelentős teret hagy a rendszer eredeti céljával ellentétes adóelkerülési gyakorlatoknak. A következő fejezetben a javasolt reform részletei kerülnek bemutatásra.

IV. fejezet: A javasolt reform részletei

A KIVA reformja három fő pillérre épül, amelyek célja a kedvezményes adózási forma eredeti céljának helyreállítása, az adóelkerülés visszaszorítása és a költségvetési bevételek stabilizálása.

1. **Minimális bérköltség-elvárás bevezetése**

A javaslat szerint a KIVA-t csak olyan vállalkozás választhatná, amelynek előző évi bérköltsége eléri az éves minimálbér tizenkétszeresét (illetve új vállalkozás esetében annak időarányos részét). Ez kizárja azokat a cégeket, amelyek alkalmazottak nélkül, pusztán adóoptimalizálási céllal működnek.

2. **Újonnan alakult vállalkozások szabályozása**

Új cégek esetében a KIVA választásának feltétele, hogy ha nincsenek foglalkoztatottak, az ügyvezető díjazásban részesüljön, amelynek összege eléri vagy meghaladja az éves minimálbér időarányos részét. Ez biztosítja, hogy a vállalkozás alapítói legalább minimális személyi jellegű ráfordítással számoljanak.

3. **Foglalkoztatotti létszám korlátozása**

A jelenlegi 50 fős korlát helyett a javaslat maximum 10 főben állapítja meg a KIVA választásának lehetőségét. Ez a módosítás visszatereli a rendszert a mikrovállalkozások támogatásának irányába, és kizárja a középvállalatokat.

4. **Árbevételi korlát szigorítása**

Az adóalanyiság megszűnik, ha a vállalkozás árbevétele meghaladja a 150 millió forintot, illetve új vállalkozások esetében ennek időarányos részét. Ez biztosítja, hogy a KIVA kizárólag mikrovállalkozásokra koncentráljon.

5. **Kötelező visszatérés a társasági adó alá**

Amennyiben egy vállalkozás túllépi az árbevételi vagy foglalkoztatotti korlátokat, a következő adóévtől kötelezően a társasági adó hatálya alá kerül. Ez a szabály egyértelmű határvonalat húz a mikrovállalkozások és a nagyobb cégek között.

6. ** A KIVA felosztása a SZOCHO törvény átalakítása miatt**

A jelenlegi SZOCHO törvényt felváltja egy társadalmi csomag 5% egészségügyi fenntartási és közegészségügyi járulék; 2,5% szolidaritási nyugdíjjárulék; 1,5% szakképzési hozzájárulás; 1% bérgarancia alap; 2% szolidaritási egészségügyi járulék – összesen 12%. Ennek megfelelően a KIVA bevétele az alábbiak szerint oszlik meg: 40% - egészségügyi fenntartási és közegészségügyi járulék, 20% szolidaritási nyugdíjjárulék, 12,5% szakképzési hozzájárulás 10% bérgarancia alap, 15% szolidaritási egészségügyi járulék 2,5% társasági adó.

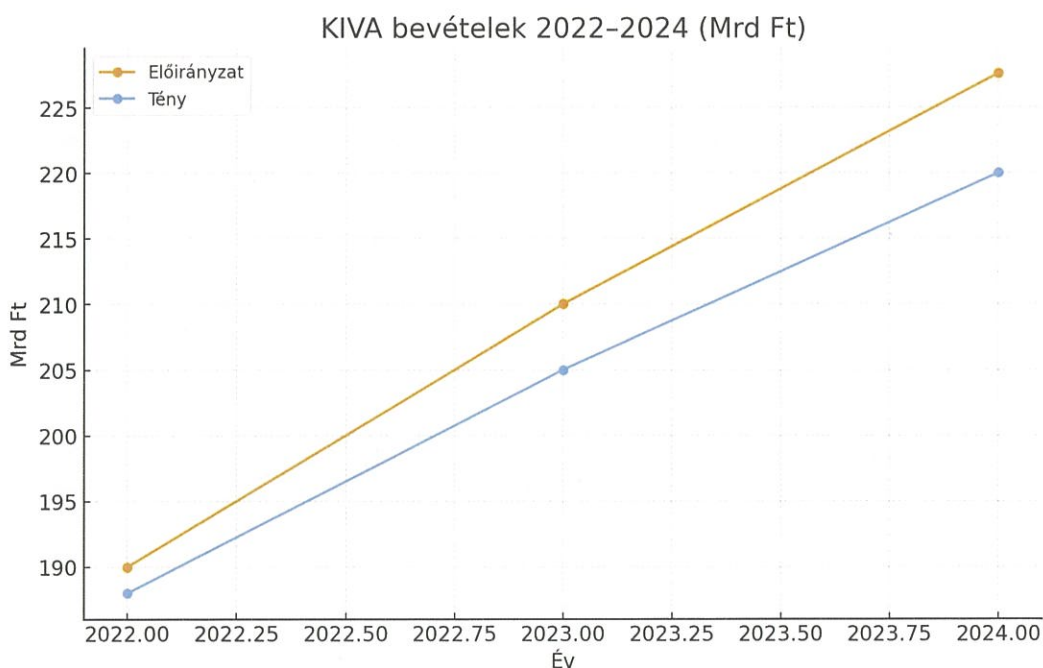
A javasolt reform tehát célzott, szigorúbb kereteket ad a KIVA választásához, és elősegíti az adóelkerülés csökkentését. A következő fejezetben az empirikus adatok elemzése következik, amelyek alátámasztják a reform szükségességét.

V. fejezet: Empirikus adatok elemzése (2025-ig)

Az empirikus adatok elemzése elengedhetetlen a KIVA reformjának megalapozásához. A rendelkezésre álló NAV, KSH és Állami Számvevőszék (ÁSZ) adatok alapján a következő főbb megállapítások tehetők:

- **KIVA-bevételek alakulása**:** A 2022–2024 közötti időszakban a KIVA költségvetési bevételei folyamatosan emelkedtek, 2024-re a törvényi előirányzat 227,6 milliárd forint volt. Ugyanakkor a tényleges teljesítés rendre elmaradt az előirányzattól, ami arra utal, hogy a rendszerben továbbra is jelentős bevételkiesés mutatkozik.
- **KIVA-alanyok száma**:** 2025 elején a KIVA-t választó vállalkozások száma megközelítette a 100 ezret, és ezek közel félmillió főt foglalkoztatnak (Portfolio, 2025). Ez a szám jól mutatja a KIVA gazdasági jelentőségét.
- **Szektorális megoszlás**:** A KSH adatai szerint a foglalkoztatottak 68%-a a szolgáltatási szektorban dolgozik. Ez magyarázza, hogy miért ezen szektorban a leggyakoribb a KIVA választása.
- **Minimálbér és bérköltség**:** 2025-ben a minimálbér 290 800 Ft havonta, amely éves szinten 3,49 millió forintot jelent. Ez a szám az a küszöb, amelyet a javasolt reformban bérköltségként el kell érnie a vállalkozásnak a KIVA választásához.

Az alábbi grafikon bemutatja a KIVA-bevételek alakulását az elmúlt három évben előirányzat és tényértékek szerint.

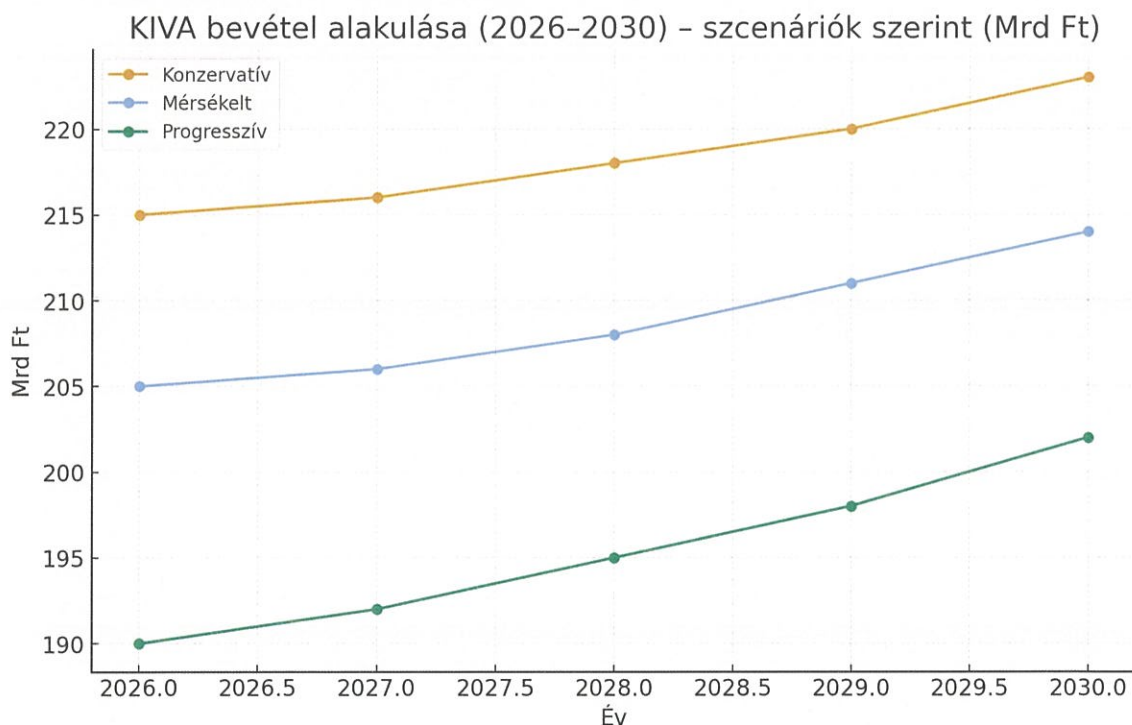
VI. fejezet: Szenárió-elemzés és előrejelzések (2026–2030)

Ebben a fejezetben három szenáriót mutatunk be a KIVA átalakítás költségvetési és strukturális hatásaira. A szenáriók a 2025-ös bázisú NAV, KSH, ÁSZ adatokra épülő feltevéseket használnak, különböző szigorítási intenzitással:

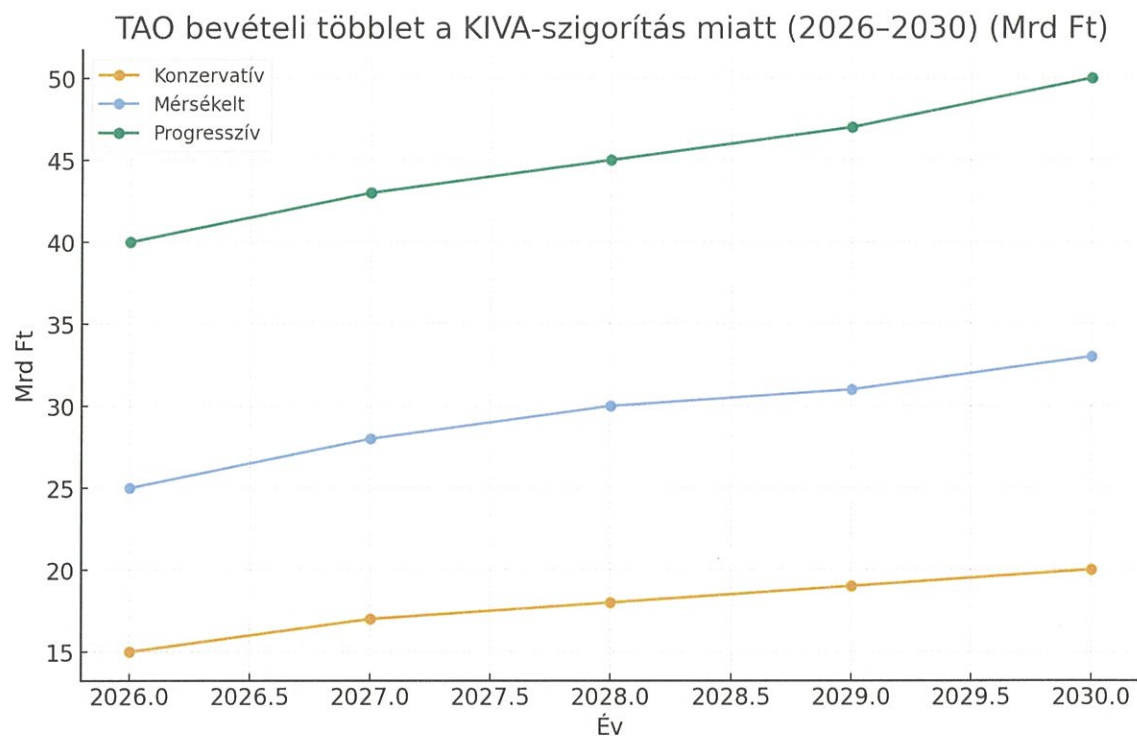
- Konzervatív: enyhe szabályszigor, gyors stabilizáció.
- Mérsékelt: közepes szigor, fokozatos visszarendeződés.
- Progresszív: erős szigor, számottevő visszaterelés a TAO alá.

A grafikonok és táblázatok a KIVA bevétel, a TAO-bevételi többlet és a KIVA-alanyok számának várható alakulását mutatják be 2026–2030 között.

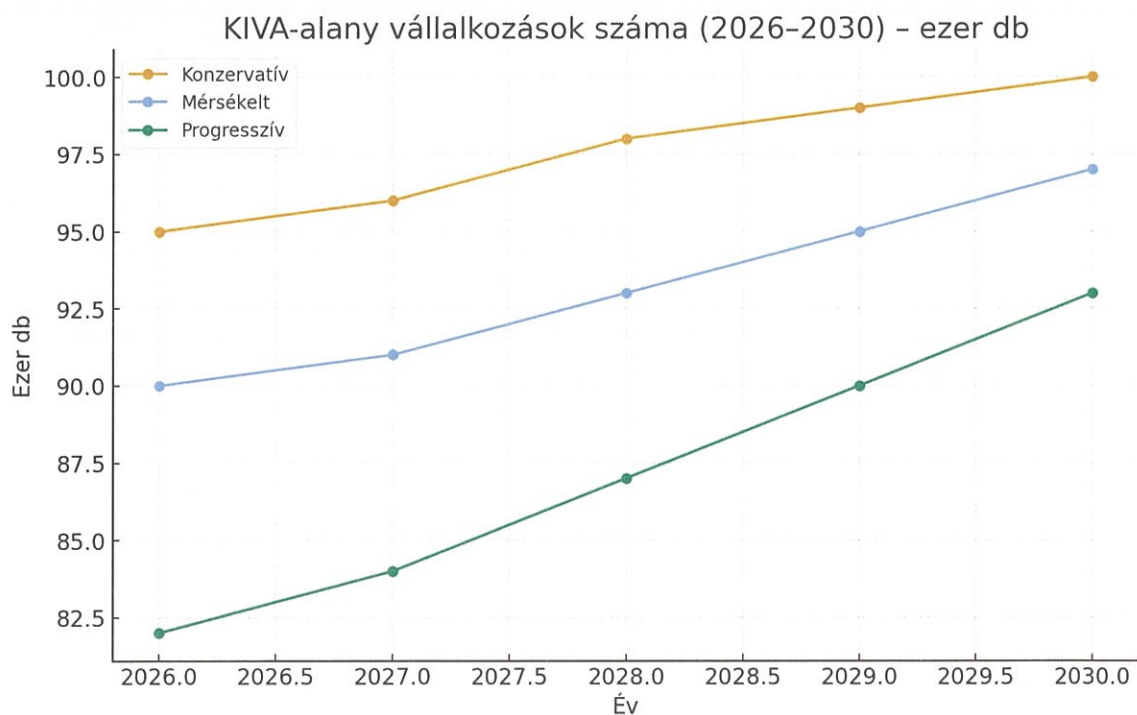
1. KIVA bevétel alakulása (Mrd Ft)

2. TAO bevételi többlet (Mrd Ft)

3. KIVA-alanyok száma (ezer db)

1. táblázat – KIVA bevétel scenáriók szerint (Mrd Ft)

Év	Konzervatív	Mérsékelt	Progresszív
2026	215	205	190
2027	216	206	192
2028	218	208	195
2029	220	211	198
2030	223	214	202

2. táblázat – TAO bevételi többlet scenáriók szerint (Mrd Ft)

Év	Konzervatív	Mérsékelt	Progresszív
2026	15	25	40
2027	17	28	43
2028	18	30	45
2029	19	31	47
2030	20	33	50

3. táblázat – KIVA-alanyok száma scenáriók szerint (ezer db)

Év	Konzervatív	Mérsékelt	Progresszív
2026	95	90	82
2027	96	91	84
2028	98	93	87
2029	99	95	90
2030	100	97	93

Megállapítás: a progresszív szigorítás erőteljes rövid távú KIVA-bevétel csökkenést okoz, de ezt érdemben ellensúlyozza a TAO-bevétel növekedése. A mérsékelt scenárió ad kompromisszumos pályát, ahol a KIVA-bevétel kordában marad, miközben a TAO-többlet is jelentős. A konzervatív pálya a legkisebb szerkezeti változással jár, de hosszabb távon kisebb adóalap-kifehérítési hatást eredményez.

VII. fejezet: Nemzetközi kitekintés (EU példák)

A kisvállalati adózási rendszerek nemcsak Magyarországon, hanem számos más európai országban is jelentős szerepet játszanak a gazdaságpolitikai eszköztárban. Az alábbiakban bemutatjuk néhány EU-tagállam példáját, amelyek tanulságosak lehetnek a KIVA reformja szempontjából.

1. **Lengyelország – CIT kedvezmény a kisvállalkozásoknak**

Lengyelországban a társasági adó (CIT) alacsonyabb kulccsal (9%) alkalmazható a kisvállalkozásokra, amennyiben árbevételük nem halad meg egy meghatározott küszöböt, és van legalább egy teljes munkaidős alkalmazottjuk. Ez a szabályozás szoros kapcsolatot teremt a kedvezmény és a foglalkoztatás között.

2. **Szlovákia – Mikro-adózási kedvezmények**

Szlovákiában a mikro-vállalkozások kedvezményes adókulcsot alkalmazhatnak, azonban csak akkor, ha van foglalkoztatottjuk. Ezzel kizárják azokat a cégeket, amelyek pusztán adóoptimalizálás céljából működnek alkalmazott nélkül.

3. **Ausztria – Egyszerűsített adózás kisvállalkozásoknak**

Ausztriában a kisvállalkozások számára egyszerűsített adóalap-meghatározási lehetőségeket biztosítanak, azonban a kedvezményeket bérköltséghez és tényleges gazdasági tevékenységhez kötik. Az adóhatóság külön figyelmet fordít arra, hogy ne jöhessen létre mesterséges adóelőny.

4. **Németország – Gewerbesteuer (iparűzési adó) mentességi küszöb**

Németországban a kisvállalkozások számára az iparűzési adóban létezik mentességi küszöb, amely a legkisebb cégeket mentesíti az adófizetés alól. Ez azonban nem független a foglalkoztatástól és a tényleges árbevételtől.

5. **OECD és Európai Bizottság ajánlások**

A nemzetközi szervezetek ajánlásai szerint a kisvállalati adózási kedvezmények csak akkor tekinthetők hatékonyak, ha ösztönzik a foglalkoztatást, és nem teszik lehetővé a bérköltség nélküli működést. Az OECD több országra kiterjedő tanulmánya is alátámasztja, hogy a kedvezmények valódi célcsoportja a mikro- és kisvállalkozások, amelyek munkahelyeket teremtenek.

Összegzésként elmondható, hogy a nemzetközi tapasztalatok egyértelműen azt mutatják: a kedvezményes adózási rendszerek csak akkor fenntarthatók és társadalmilag elfogadhatók, ha azok szorosan kapcsolódnak a foglalkoztatáshoz. A magyar KIVA reformja ebbe az irányba mutat.

VIII. fejezet: Társadalmi és gazdasági hatások

A KIVA átalakításának társadalmi és gazdasági hatásai több dimenzióban vizsgálhatók: a munkaerőpiac, a vállalkozások versenyképessége, az államháztartás bevételei, valamint a társadalmi igazságosság szempontjából.

1. ****Munkaerőpiaci hatások****

A minimális bérköltség-elvárás bevezetése ösztönzőleg hathat a foglalkoztatásra, mivel a cégek csak akkor választhatják a kedvezményes adózást, ha legalább egy alkalmazott után bérköltséget számolnak el. Ez hozzájárulhat a foglalkoztatási ráta emelkedéséhez, különösen a mikrovállalkozások körében.

2. ****Vállalkozások versenyképessége****

A szabályozás szigorítása kezdetben adminisztratív terhet jelenthet a cégeknek, ugyanakkor hosszabb távon a tisztességes versenyt erősíti. Azok a vállalkozások, amelyek eddig bérköltség nélkül élveztek adóelőnyöket, elvesztik versenyelőnyüket, így kiegyenlítettebb piaci feltételek alakulnak ki.

3. ****Államháztartási hatások****

A KIVA-bevételek középtávon csökkenhetnek, de ezt ellensúlyozza a TAO és más közteher-bevételek növekedése. Az átalakítás nettó hatása várhatóan pozitív lesz a költségvetés számára, különösen a szolgáltatási szektorban.

4. ****Szektorális hatások****

A szolgáltató szektorban a legjelentősebb a KIVA-alanyok aránya. A szigorítás így elsősorban itt fejti ki hatását, ami rövid távon néhány cég megszűnéséhez vagy átalakulásához vezethet. Ugyanakkor hosszabb távon a foglalkoztatásra épülő működési modell megerősíti a szektor stabilitását.

5. ****Társadalmi igazságosság****

A KIVA jelenlegi szabályozása lehetővé teszi, hogy bizonyos cégek bérköltség nélkül is kedvezményes adókulccsal működjenek. Ez társadalmilag igazságtalan, hiszen a közterhek viselése aránytalanul oszlik meg. A reform biztosítja, hogy a kedvezmények csak azokhoz a vállalkozásokhoz jussanak el, amelyek ténylegesen hozzájárulnak a közteherviseléshez.

Összességében a KIVA reformja hozzájárul a tisztességesebb adórendszer kialakításához, a foglalkoztatás ösztönzéséhez és a költségvetési bevételek stabilizálásához.

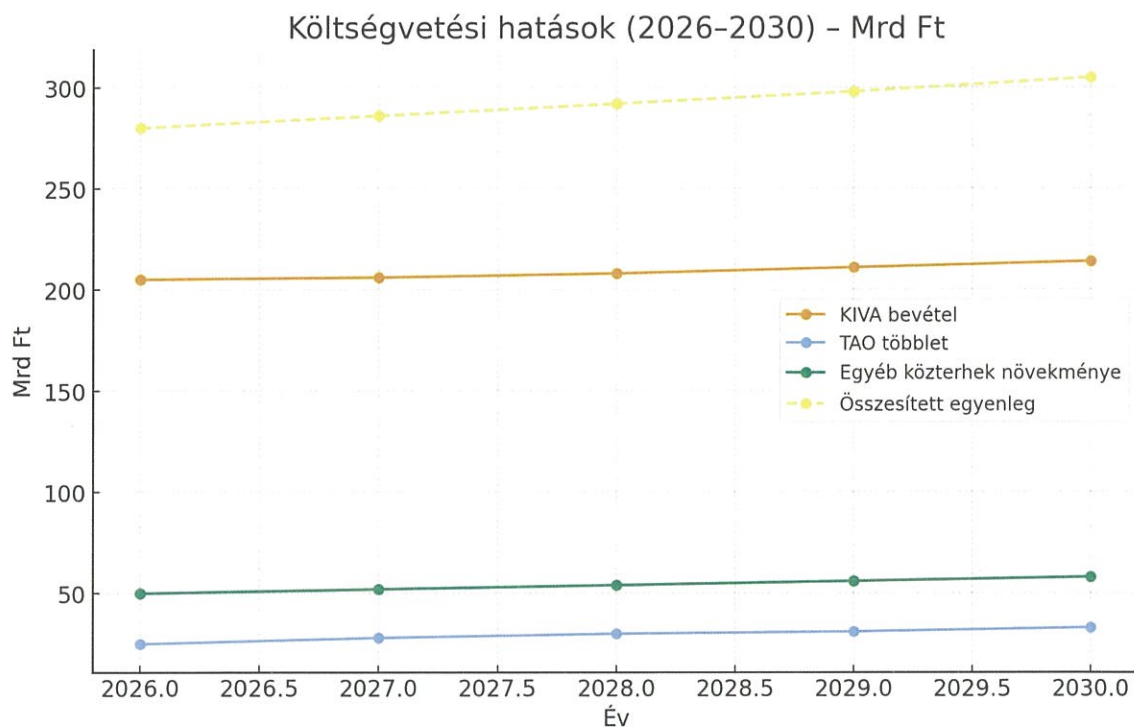
IX. fejezet: Költségvetési mérleg és modellezés

A KIVA átalakításának egyik legfontosabb dimenziója az államháztartási bevételekre gyakorolt hatás. A reform célja kettős: egyrészt visszaszorítani az adóelkerülést, másrészt stabilizálni és középtávon növelni a költségvetés bevételeit. Az alábbiakban bemutatott modellezés a mérsékelt scenárió alapján készült, 2026 és 2030 közötti időtávra.

Az elemzés figyelembe veszi:

- a KIVA bevételek várható alakulását,
- a TAO bevételi többletet a visszatért vállalkozások után,
- egyéb közterhek növekményét (pl. járulékok, SZJA alapbővülés),
- valamint az összesített költségvetési egyenleget.

A grafikon és a táblázat egyértelműen mutatja, hogy bár a KIVA bevételei mérséklődnek, a TAO és más közterhek bevételi hatása ezt meghaladja, így a reform összességében pozitív fiskális egyenleget eredményez.

Év	KIVA bevétel	TAO többlet	Egyéb közterhek növekménye	Összesített egyenleg
2026	205	25	50	280
2027	206	28	52	286
2028	208	30	54	292
2029	211	31	56	298
2030	214	33	58	305

X. fejezet: Következtetések és szakmai ajánlások

A KIVA átalakításáról szóló tanulmány alapján a következő főbb következtetések és szakmai ajánlások fogalmazhatók meg:

1. ****A KIVA eredeti céljának helyreállítása****

A reform elengedhetetlen annak érdekében, hogy a kedvezményes adózás ismételten a valódi mikro- és kisvállalkozásokat támogassa, ne pedig az adóelkerülés eszközeként működjön.

2. ****Minimális bérköltség-elvárás****

A bérköltséghez kötött választhatóság biztosítja, hogy a KIVA-t csak tényleges foglalkoztatás mellett lehessen igénybe venni. Ez egyszerre ösztönzi a munkahelyteremtést és növeli az adóbevételeket.

3. ****Új cégek ügyvezetői díjazása****

Az újonnan alapított vállalkozások esetében a minimálbérhez kötött ügyvezetői díjazás előírása kiküszöböli a nulla bérköltséggel történő KIVA-választás lehetőségét.

4. ****Szűkebb korlátok****

A 10 fős létszám- és a 150 millió forintos árbevételi limit bevezetése visszatereli a KIVA-t a mikrovállalkozások körébe. Ez összhangban áll a nemzetközi gyakorlattal.

5. ****Költségvetési hatás****

Bár a KIVA-bevételek rövid távon mérséklődhetnek, a TAO és más közterhek bevételei ezt meghaladják. A reform középtávon pozitív fiskális hatással jár.

6. ****Nemzetközi tapasztalatok****

A lengyel, szlovák és osztrák példák is azt mutatják, hogy a kedvezményes adózás fenntarthatósága a foglalkoztatáshoz való kapcsolódásban rejlik. A magyar KIVA reformja e tapasztalatok alapján megfelelő irányba mutat.

7. ****Szakpolitikai ajánlás****

A reform bevezetését fokozatosan, 2027. január 1-jétől javasolt megvalósítani, egyéves átmeneti időszak biztosításával. Ezzel lehetővé válik a vállalkozások alkalmazkodása, valamint a NAV felkészülése az új szabályok ellenőrzésére.

Összességében a KIVA reformja hozzájárul a magyar adórendszer igazságosabbá, átláthatóbbá és fenntarthatóbbá tételéhez, miközben erősíti a foglalkoztatást és mérsékli az adóelkerülést.

XI. fejezet: Hivatkozások és mellékletek

Hivatkozások (válogatott, 2024–2025)

- NAV – 92. információs füzet: A kisvállalati adó szabályozása (2024/2025).
- NAV – Kisvállalati adó (KIVA) összefoglaló oldalak, hatályos ügyféltájékoztatók.
- 2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról (KATA és KIVA) – egységes szerkezet.
- 2024. évi központi költségvetési törvény – fejezeti indoklások (KIVA előirányzat).
- Állami Számvevőszék – Elemzés a Költségvetési Tanács részére (2024. I. félév).
- Költségvetési Tanács – 2024. évi vélemények és jelentések.
- KSH – Foglalkoztatottság idősorok, 2024–2025; Magyar statisztikai zsebkönyv 2024.
- Eurostat – Structural Business Statistics; Taxation Trends in the European Union (legutóbbi kiadás).
- Portfolio (2025.03.21.): A kivát választó vállalkozások száma és foglalkoztatotti hatás.
- OECD – Taxation of SMEs, legutóbbi kiadás; SME and Entrepreneurship Outlook.
- Bánfi T. – Pitti Zs. (2018): Adózás és versenyképesség a KKV-szektorban.
- Lentner Cs. (2020): Közpénzügyek és államháztartás a gyakorlatban – fejezetek a magyar adórendszerről.

Mellékletek

M1. Grafikonok és táblázatok teljes gyűjteménye (VI–IX. fejezet ábrái, táblái külön nagy felbontásban).

M2. Módszertani jegyzet a scenárió-modellezéshez (feltevések, paraméterek, adatforrások).

M3. Fogalomjegyzék (KIVA-adóalap, személyi jellegű ráfordítás, árbevételei limit, időarányosítás stb.).

1. Bevezetés – történeti és nemzetközi kitekintés

A magyar adórendszerben a kisadózói konstrukciók célja mindig az volt, hogy a mikro- és kisvállalkozások számára egyszerű, átlátható és alacsony adminisztrációs terhekkel járó adózási formát biztosítsanak. A 2013-ban bevezetett kisadózó vállalkozások tételes adója (KATA) ennek a célnak kívánt megfelelni: a havi fix összegű befizetés átláthatóságot ígért, valamint a mikrovállalkozások fehéredését célozta. Az első években a KATA valóban népszerűvé vált, és több százezer vállalkozó választotta ezt az adózási módot. Azonban hamar megbizonyosodott, hogy a rendszer súlyos torzulásokat hordoz: egyes szektorokban az adóelkerülés melegágyává vált, más területeken pedig tisztességtelen versenylőnyt biztosított.

A nemzetközi gyakorlatban számos hasonló egyszerűsített adózási forma található. Az Egyesült Királyságban például a 'Flat Rate Scheme' teszi lehetővé, hogy a kisebb vállalkozások fix kulccsal fizessék az áfát, miközben adminisztrációjuk jelentősen csökken. Franciaországban a 'micro-entrepreneur' rendszer ad kedvezményeket az induló önfoglalkoztatóknak, szigorú bevételi plafon mellett. Németországban a 'Kleinunternehmerregelung' mentesíti a kisvállalkozásokat az áfa-fizetési kötelezettség alól bizonyos bevételi szintig. E példák mind azt mutatják, hogy a világ számos országában felismerték: az induló vállalkozások életképességét nagymértékben meghatározza, mennyire egyszerű és olcsó az adózási környezet.

Az Induló Mikrovállalkozások Tételes Adója (IMTA) ezen nemzetközi tapasztalatokból merít, és a magyar adórendszer egyedi sajátosságaira reagál. Célja, hogy a vállalkozásindítás első, legkritikusabb éveiben a szereplők minimális adminisztrációval és mérsékelt közteherrel működhessenek, miközben a 3. évtől áttérnek a hagyományos adózási formák valamelyikére (átalányadózás vagy tételes költségelszámolás). Ezzel biztosítható, hogy az adórendszer ösztönzőleg hasson az induló vállalkozásokra, ugyanakkor hosszú távon fenntartható maradjon a költségvetés számára.

2. Az IMTA alapelvei és céljai

Az Induló Mikrovállalkozások Tételes Adója (IMTA) egy olyan adózási forma, amelynek központi célja a kezdő vállalkozások támogatása. A nemzetközi tapasztalatok és a hazai adópolitikai tanulságok alapján egyértelművé vált, hogy a vállalkozásindítás legkritikusabb szakasza az első két év, amikor a piaci pozíció kiépítése, az ügyfélkör megszerzése és a működési stabilitás megteremtése zajlik. Ebben az időszakban a túlzott adminisztráció és a magas közterhek jelentős kockázatot jelentenek a vállalkozások fennmaradása szempontjából.

Az IMTA alapelve, hogy a vállalkozásindítást ösztönözze és támogassa, ugyanakkor fenntartsa az adórendszer arányosságát és igazságosságát. Ennek érdekében az IMTA az alábbi célokat tűzi ki:

- ****Egyszerűség és átláthatóság****: Az induló mikrovállalkozások számára minimális adminisztrációs kötelezettség, egyértelmű szabályok és könnyen kalkulálható adóteher szükséges. Az IMTA fix összegű havi befizetésre épül, amelynek nagysága arányban áll a kezdő vállalkozások jellemző bevételi szintjével.
- ****Alacsony közteher****: A vállalkozások az első két évben csökkentett közterhet fizetnek, amely mértéke a minimálbér harmadához igazodik. Ez lehetővé teszi, hogy a bevételek nagyobb része a működés fejlesztésére és a piacépítésre fordítható legyen.
- ****Időbeli korlátozás****: Az IMTA kizárólag az első két üzleti évben választható. A harmadik évtől minden vállalkozás köteles áttérni az átalányadózásra vagy a tételes költségelszámolásra. Ez biztosítja, hogy a kedvezményes adózás ne váljon tartósan a költségvetési bevételek rovására, hanem kifejezetten az indulás támogatására szolgáljon.
- ****Fenntarthatóság és fehéredés****: Az IMTA ösztönzőleg hat arra, hogy az induló vállalkozások legálisan működjenek, hiszen az alacsony közteher mellett nem éri meg a fekete- vagy szürkegazdaságban tevékenykedni. Ez hosszú távon növeli az adóalapot és erősíti a gazdaság transzparenciáját.

Összességében az IMTA célja kettős: rövid távon a vállalkozásindítás ösztönzése és a gazdasági aktivitás bővítése, hosszú távon pedig a fenntartható adózási struktúra biztosítása, amelyben az induló vállalkozások fokozatosan átlépnek a teljes közteher-fizetési rendszerbe.

3. Jogosultsági kör és feltételek

Az Induló Mikrovállalkozások Tételes Adója (IMTA) olyan speciális adózási forma, amelynek célja a vállalkozásindítás első két évének megkönnyítése. Ennek érdekében szükséges a jogosultsági kör és a feltételek pontos meghatározása, hogy az adózási kedvezmény valóban a megfelelő célcsoporthoz jusson el, és ne lehessen visszaélésekre felhasználni.

Az IMTA jogosultsági feltételei az alábbiak szerint alakulnak:

- ****Időbeli korlátozás****: Az IMTA kizárólag a vállalkozás működésének első két üzleti évében választható. A harmadik évtől kötelező az áttérés más adózási formára (átlányadózás vagy tételes költségelszámolás).
- ****Bevételi korlát****: Az IMTA bevételi plafonja az alanyi adómentesség jelenlegi határához igazodik, azaz évi 18 millió forint. Az ezt meghaladó bevétel automatikusan az IMTA alóli kiesést és más adózási módra való áttérést von maga után.
- ****Jogosult vállalkozói kör****: Az IMTA-t egyéni vállalkozók, egyéni cégek és kizárólag mikrovállalkozások választhatják. A társas vállalkozások és nagyobb cégek számára az IMTA nem elérhető.
- ****Kizáró tevékenységi körök****: Az IMTA nem választható olyan szektorokban, ahol a bevételek jellemzően magasak és a munkavégzés folyamatos (pl. pénzügyi szolgáltatások, ingatlanügyletek). Ellenben olyan ágazatokban, ahol a bevétel kis összegű, de a belépési küszöb alacsony (pl. kézműves tevékenységek, digitális szolgáltatások, szabadúszó kreatív iparágak), az IMTA kifejezetten támogató szerepet tölthet be.
- ****Adminisztratív feltételek****: Az IMTA alanyai számára kötelező a bevételek online nyilvántartása, amely összekapcsolható a Nemzeti Adó- és Vámhivatal ellenőrzési rendszerével. Ez biztosítja a transzparenciát és csökkenti az adóelkerülés kockázatát.

A jogosultsági kör és feltételek meghatározásának célja, hogy az IMTA egyszerre legyen inkluzív és célzott: segítse a legkisebb, induló vállalkozásokat, ugyanakkor kizárja a rendszerből azokat, akik visszaélésszerűen próbálnák kihasználni a kedvezményes adózást.

4. Adó- és járulékszerkezet

Az Induló Mikro vállalkozások Tételes Adója (IMTA) egyik legfontosabb újítása az egyszerű, ugyanakkor igazságos adó- és járulékszerkezet kialakítása. Az IMTA célja nem az, hogy teljes körű közteherfizetést biztosítson, hanem hogy az induló vállalkozások számára az első két évben minimalizálja a költségeket és csökkentse az adminisztrációs terheket.

Ugyanakkor megteremti a kapcsolatot a költségvetés és a vállalkozói szektor között, így a fehéredés és a gazdasági integráció már a kezdetektől megindul.

Az IMTA adó- és járulékszerkezete az alábbi elemekből áll:

- ****Tételes adó****: Az IMTA havi összege a mindenkor minimálbér egyharmadának megfelelő nagyságban kerül meghatározásra. Ez biztosítja, hogy az induló vállalkozások terhei arányosan alacsonyak legyenek, miközben a költségvetés számára is állandó, kiszámítható bevételt nyújt.
- ****Időbeli korlátozás****: A tételes adó kizárólag az első két üzleti évben fizethető. A harmadik évtől a vállalkozásoknak át kell lépniük az átalányadózás vagy a tételes költségelszámolás rendszerébe.
- ****Társadalombiztosítási jogviszony hiánya****: Az IMTA nem képez biztosítási jogviszonyt, tehát nem számít szolgálati időnek, és nem biztosít egészségügyi vagy nyugdíjjogosultságot. Ez összhangban áll azzal a koncepcióval, hogy a nyugdíj- és egészségbiztosítás a magánszektor keretei közé kerüljön át.
- ****Kötelező köztehercsomag****: Az IMTA alanyai számára – bevételüktől függetlenül – minden jövedelem után fizetendő a 12%-os köztehercsomag, amely az alábbi elemekből áll:
 - 5% egészségügyi fenntartási és közegészségügyi járulék
 - 2,5% szolidaritási nyugdíjjárulék
 - 1,5% szakképzési hozzájárulás
 - 1% bér garancia alap
 - 2% szolidaritási egészségügyi járulék
- ****Átláthatóság és ellenőrizhetőség****: Az IMTA befizetések teljes egészében elektronikusan történnek, és automatikusan továbbítódnak a központi költségvetés felé, minimalizálva az adminisztrációt és az adóelkerülés lehetőségét.

Az adó- és járulékszerkezet így kettős célt szolgál: egyrészt a vállalkozásindítás terheinek csökkentését, másrészt a hosszú távon fenntartható közteherviselés megalapozását. A rendszer egyszerre ösztönzi a vállalkozói kedvet és biztosítja a központi költségvetés stabil bevételét.

5. Költségvetési hatások

Az IMTA rövid távon alacsonyabb bevételt biztosít a költségvetés számára, hiszen célja a vállalkozásindítás támogatása. Az induló vállalkozások havi közterhe a mindenkori minimálbér egyharmadára van beállítva, ami 88,933 forintnak felel meg havonta. Éves szinten egy vállalkozóra vetítve ez 1,067,200 forint, ami 50,000 induló mikrovállalkozó esetén összesen mintegy 53.4 milliárd forint bevételt jelent.

A harmadik évtől azonban az IMTA-alanyok átkerülnek az átalányadózás vagy a tételes költségelszámolás rendszerébe, ahol jövedelmük után a 12%-os köztehercsomag mellett a progresszív személyi jövedelemadó is érvényesül. Egy átlagosan évi 6.0 millió forintos bevétel és 40%-os költségányad mellett az adóalap 3.6 millió forint, amely után az SZJA összege 540,000 forint, a köztehercsomag pedig 360,000 forint. Ez összesen 900,000 forintos éves adóterhet jelent vállalkozónként, ami nagyságrendileg meghaladja az IMTA alatti kötelezettséget.

Költségvetési szempontból tehát az IMTA két szakaszra bontható:

- Az első két évben mérsékeltebb bevétel (évi kb. 53.4 milliárd Ft), amely a vállalkozásindítás támogatását szolgálja.
- A harmadik évtől jelentős többletbevétel, mivel a vállalkozók átkerülnek a progresszív adózás és a 12%-os köztehercsomag hatálya alá.

Összességében az IMTA bevezetése rövid távon költségvetési bevételkiesést jelent, ugyanakkor közép- és hosszú távon többletforrást biztosít a fehéredő és megerősödő vállalkozói kör révén.

6. Főbb jellemzők

1. Célja:

- Támogatni azokat, akik vállalkozni kezdenek, de még alacsony bevételek van.
- Minimalizálni a kezdeti adminisztrációs és pénzügyi terheket.
- Biztosítani, hogy az államháztartásnak már az indulásnál is legyen minimális járulékbefizetése.

2. Időtartam:

- Maximum 2 üzleti évig választható.
- A 3. évtől kötelező áttérés: átalányadó vagy tételes költségelszámolás.

3. Közteher mértéke:

- Havi befizetés a minimálbér 1/3-a után (pl. 2025-ben: minimálbér 266 800 Ft → járulékalap ~88 900 Ft).
- Ez gyakorlatban kb. 30–35 ezer Ft/hó összesen.
- Egyszerűsített bontás:
 - 10% szolidáris nyugdíjjárulék,
 - 1% szolidáris egészségügyi járulék,
 - 4% Egészségügyi fenntartási és közegészségügyi járulék
 - fix 10% SZJA.

4. Ellátási alap:

- Szolgálati időbe beszámít
- Mellette kötelező magán és egészségbiztosítás megkötése

5. Adminisztráció

- Csak bevételi nyilvántartás → nincs részletes könyvelés.
- NAV online számlarendszer kötelező használata.
- Automatikusan generált havi/éves bevallás.

6. Átmenet:

- A 3. év elején automatikus átállás.
- NAV előre értesíti az adózót → választania kell: átalányadó vagy vállalkozói SZJA.
- Nincs visszalépés.

7. Társadalmi hatások

Az Induló Mikro vállalkozások Tételes Adója (IMTA) nem csupán fiskális eszköz, hanem társadalompolitikai szempontból is jelentős reform. Bevezetése több rétegben fejti ki hatását a munkaerőpiacra, a vállalkozói kultúrára és a gazdasági transzparenciára.

Fiatalok és pályakezdők

Az IMTA különösen a fiatalok és pályakezdők számára kínál vonzó lehetőséget. A vállalkozásindítás első éveiben alacsony a kockázatvállalási hajlandóság, ugyanakkor magas a bizonytalanság. Az IMTA csökkenti az adminisztratív akadályokat és a közteherfizetési kötelezettséget, ezáltal a fiatalok számára valós alternatívát nyújt a munkavállalással szemben. Ez hozzájárul a vállalkozói kultúra erősödéséhez és a munkaerőpiaci rugalmasság növeléséhez.

Nők és családbarát vállalkozások

A rugalmas foglalkoztatási formák különösen fontosak a nők számára, akik gyakran a családi kötelezettségekkel párhuzamosan vállalkoznak. Az IMTA lehetővé teszi, hogy részmunkaidős, otthonról végezhető tevékenységekkel is legálisan, alacsony adminisztráció mellett folytathassanak vállalkozást. Ez elősegíti a munkaerőpiaci részvétel növelését és a nemek közötti esélyegyenlőség javítását.

Innováció és kreatív szektor

Az IMTA ösztönzően hat az innovációra és a kreatív iparágak fejlődésére. A digitális szolgáltatások, kézműves tevékenységek és szabadúszó kreatív szakmák gyakran alacsony tőkével indulnak, de magas hozzáadott értéket képviselnek. Az IMTA kedvezményes adózási környezete hozzájárulhat ahhoz, hogy ezek a szereplők kilépjenek a szürke- vagy feketegazdaságból, és átlátható, adózó vállalkozásként működjenek tovább.

Regionális egyenlőtlenségek mérséklése

Magyarországon jelentős különbségek mutatkoznak a főváros és a vidéki térségek gazdasági aktivitása között. Az IMTA lehetőséget teremt arra, hogy a vidéki mikro vállalkozások is legálisan működjenek, ezzel hozzájárulva a helyi gazdaság élénküléséhez és a regionális egyenlőtlenségek mérsékléséhez. A helyi szolgáltatások (pl. szépségipar, javítóipar, kisebb vendéglátóegységek) számára különösen előnyös lehet az IMTA alkalmazása.

Transzparencia és adómorál

Az IMTA egyszerű és kedvező konstrukciója ösztönzi a vállalkozásokat arra, hogy kilépjenek az informális gazdaságból. A digitális nyilvántartási és befizetési kötelezettségek biztosítják az átláthatóságot, míg az alacsony közteher csökkenti az adóelkerülés ösztönzőit. Ez hosszabb távon javítja az adómorált és erősíti az állampolgárok bizalmát a közigazgatás felé.

Összességében az IMTA társadalmi hatásai pozitívak: ösztönzi a vállalkozói aktivitást, növeli a munkaerőpiaci részvételt, erősíti a transzparenciát, és hozzájárul a társadalmi kohézióhoz. Mindez hosszú távon fenntartható gazdasági növekedést alapozhat meg

8. Összegzés és javaslatok

Az Induló Mikrovállalkozások Tételes Adója (IMTA) egy olyan innovatív adózási konstrukció, amely választ ad a magyar adórendszer egyik legsúlyosabb hiányosságára: az induló vállalkozások támogatásának elégtelen voltára. A nemzetközi példák alapján világosan látható, hogy a vállalkozásindítás sikerességét nagymértékben meghatározza az első két év terheinek mértéke és az adminisztrációs környezet. Az IMTA azzal, hogy két évre alacsony, fix összegű terhet állapít meg, lehetőséget biztosít a vállalkozások megerősödésére és stabilizálódására.

A költségvetési hatás kettős: rövid távon bevételkiesést eredményez, hosszú távon viszont a fehéredés és az átalányadózásba való átvezetés miatt jelentős többletbevételt generál. A társadalmi hatások szintén kedvezőek: növeli a fiatalok vállalkozási kedvét, támogatja a női foglalkoztatást, csökkenti a regionális egyenlőtlenségeket, és javítja az adómorált. A reform szervesen illeszkedik abba a koncepcióba, hogy a nyugdíj- és egészségbiztosítási rendszer fokozatosan a magánszektorba helyeződjön át, miközben a költségvetés továbbra is stabil forrásokhoz jut.

Javaslatok az IMTA bevezetéséhez:

- **Jogsabályi keretek**: pontosan rögzíteni kell az IMTA időbeli korlátait (maximum két év), bevételi plafonját (18 millió forint), valamint a kizárt tevékenységi köröket.
- **Adminisztrációs egyszerűsítés**: kötelező digitális nyilvántartási rendszer bevezetése, amely csökkenti a bürokráciát és elősegíti az ellenőrizhetőséget.
- **Szigorú szankciók**: a jogosulatlanul igénybe vett IMTA azonnali kizárással és adóbírsággal járjon, hogy elkerülhető legyen a visszaélések rendszerszintű elterjedése.
- **Fokozatos átvezetés**: a harmadik évben az átalányadózásba vagy a tételes költségelszámolásba való átmenet támogató intézkedésekkel (pl. képzés, mentorprogram) legyen kiegészítve.
- **Nyomon követés és értékelés**: az IMTA bevezetését követően évente értékelni kell a költségvetési és társadalmi hatásokat, és szükség esetén finomhangolni a szabályozást.

Összességében az IMTA a magyar adórendszer modernizációjának fontos lépése lehet, amely egyszerre szolgálja a gazdasági növekedést, a vállalkozói kultúra erősödését és a költségvetés fenntarthatóságát.

I. Bevezetés

1.1. Az ÁFA szerepe a magyar adórendszerben

Az általános forgalmi adó (ÁFA) 1988-ban került bevezetésre Magyarországon, a korábbi forgalmi adó helyett, a piacgazdasági átmenet egyik kulcselemeként. Az ÁFA a közvetett adók közé tartozik, és mára a magyar államháztartás egyik legjelentősebb bevételi forrásává vált.

Az ÁFA a költségvetés stabilitását évtizedek óta biztosítja: a teljes állami adóbevételnek átlagosan 25%-át adja, ezzel az egyik legfontosabb pillére a központi költségvetésnek. Az adó mechanizmusa lehetővé teszi, hogy minden értékesítési láncban beszedésre kerüljön, miközben a vállalkozások a beszerzéseik után megfizetett adót levonhatják. Így a végső terhet a fogyasztó viseli, amely az adótípus sajátossága.

Magyarország 2012 óta 27%-os általános kulccsal alkalmazza az ÁFA-t, amely az Európai Unióban a legmagasabb érték. Ez a kiemelkedő kulcs egyszerre biztosított stabil és jelentős bevételt a költségvetésnek, ugyanakkor fokozta az adóelkerülési hajlandóságot, valamint a határon átnyúló vásárlások volumenét.

A 2026-os reformcsomag célja, hogy az általános kulcsot 25%-ra mérsékelje, ezzel közelítve az uniós átlaghoz. Ez egyszerre csökkenti a fogyasztói terheket, élénkíti a fogyasztást, és hosszú távon hozzájárulhat a gazdaság fehéredéséhez.

1.2. Történelmi visszatekintés: az ÁFA kulcs alakulása Magyarországon (1992–2024)

Az általános forgalmi adó (ÁFA) Magyarországon 1988-ban került bevezetésre, és azóta több változáson ment keresztül. Az 1990-es évektől kezdve a kulcsok módosításai elsősorban a költségvetési egyensúly fenntartását, valamint a fogyasztás élénkítését célozták. Az alábbi táblázat bemutatja az általános és kedvezményes kulcsok alakulását 1992 és 2024 között.

Év	Általános kulcs	Kedvezményes kulcsok	Megjegyzés
1992	25%	12%, 0%	A rendszerváltás utáni stabilizáció része

1993	25%	12%, 0%	Stabil időszak
1998	25%	12%, 0%	Jelentős változás nem történt
2004	25%	12%, 5%, 0%	EU-csatlakozással harmonizáció
2006	20%	15%, 5%, 0%	Csökkentés, fogyasztásössztönzés céljából
2009	25%	18%, 5%, 0%	Pénzügyi válság hatása
2012	27%	18%, 5%, 0%	Bevezetésre került a 27%, EU legmagasabb kulcsa
2024	27%	18%, 5%, 0%	Jelenlegi helyzet

A fenti áttekintésből látható, hogy a magyar adópolitika az elmúlt három évtizedben többször változtatott az ÁFA kulcsokon. Az általános kulcs 2006-ban csökkentésre került, majd a 2008-as világválság után ismét megemelték. 2012-ben bevezetésre került a 27%-os kulcs, amely azóta is fennáll, és továbbra is a legmagasabb az Európai Unióban.

1.3. Nemzetközi kitekintés: az EU tagállamok általános kulcsai (2024)

Az Európai Unióban az általános forgalmi adó (ÁFA) harmonizált adónem, amelyet minden tagállam alkalmaz. Ugyanakkor a konkrét kulcsok mértékét a tagállamok önállóan határozzák meg az uniós irányelvek keretei között. Az EU-s szabályok szerint az általános kulcs nem lehet alacsonyabb mint 15%, de felső határ nincs meghatározva. Magyarország a maga 27%-os kulcsával jelenleg a legmagasabb értéket képviseli.

Ország	Általános kulcs	Kedvezményes kulcs(ok)
Luxemburg	16%	3%, 8%
Németország	19%	7%
Franciaország	20%	5,5%, 10%
Ausztria	20%	10%, 13%
Lengyelország	23%	5%, 8%

Szlovákia	20%	10%
Románia	19%	5%, 9%
Csehország	21%	10%, 15%
Horvátország	25%	5%, 13%
Magyarország	27%	5%, 18%

A fenti táblázat alapján látható, hogy az EU tagállamainak többsége 19–21% közötti általános kulcsot alkalmaz. A 25% feletti érték ritka, Horvátország (25%) és Magyarország (27%) tartozik ebbe a kategóriába. A kedvezményes kulcsok alkalmazása szélesebb körű Nyugat-Európában, különösen az alapvető élelmiszerek, közműszolgáltatások és gyógyszerek esetében. Magyarország ebből a szempontból szűkebb kedvezményes kört tart fenn.

1.4. Összegzés: a történelmi és nemzetközi helyzet értékelése

A történelmi áttekintés alapján világosan látható, hogy Magyarország az elmúlt három évtizedben többször is változtatott az általános forgalmi adó (ÁFA) kulcsán. A 2000-es évek közepén a kulcs mérséklése a fogyasztás élénkítését szolgálta, azonban a 2008-as pénzügyi válság kényszerű emelést hozott. 2012-ben a 27%-os kulcs bevezetése a költségvetési stabilitást célozta, ám ezzel Magyarország az Európai Unió legmagasabb általános kulcsát alkalmazó tagállamává vált.

A nemzetközi összehasonlításból kiderül, hogy az EU-ban a leggyakoribb általános kulcs 19–21% közé esik. Csak néhány ország alkalmaz 25% feletti kulcsot, köztük Horvátország (25%) és Magyarország (27%). Ez a szint ugyan biztosítja a bevételek stabilitását, de egyúttal torzítja a fogyasztói döntéseket és ösztönzi a határon átnyúló vásárlásokat.

Az 1.1–1.3 fejezetek tanulsága, hogy a magyar ÁFA rendszer hosszú távon fenntarthatatlan a jelenlegi formájában. A 25%-ra történő mérséklés egyrészt közelíti a kulcsot az európai átlaghoz, másrészt csökkenti a fogyasztók terheit, és hozzájárul a gazdaság fehéredéséhez. Ez az intézkedés ugyan rövid távon bevételkiesést jelent, de hosszabb távon stabilabb és igazságosabb adórendszerhez vezethet.

1.5. Az ÁFA és az USA fogyasztási adó összehasonlítása

Az Európai Unióban az általános forgalmi adó (ÁFA) a legfontosabb közvetett adónem, amely minden értékesítési láncban beszedésre kerül, miközben a vállalkozások számára levonási jogot biztosít. Így az adó terhét a végső fogyasztó viseli. Az Egyesült Államokban ezzel szemben az ún. sales tax működik, amelyet állami, megyei és városi szinten vetnek ki, és amely kizárólag a kiskereskedelmi értékesítésnél kerül felszámításra.

Szempont	Európai ÁFA	Amerikai Sales Tax
Kivetés szintje	Minden gazdasági szakaszban (termelő, nagyker, kisker)	Csak a végső fogyasztónál, a kiskereskedelmi eladáskor
Átlagos mérték	19–27% (EU)	0–10% (átlag ~6–7%)
Adólevonási mechanizmus	Van (input ÁFA levonható)	Nincs
Adminisztráció	Egységesített, EU-s irányelvek szerint	Többszintű, államonként eltérő
Gazdasági hatás	Stabil bevétel, de magas kulcs csalási kockázattal	Alacsonyabb kulcs, kisebb bevétel, fogyasztásbarátabb
Árnyékgazdaság elleni védelem	Fordított adózás, központi kontroll	Decentralizált ellenőrzés, nagy állami eltérések

Az összehasonlításból látható, hogy az EU ÁFA rendszere átfogóbb és stabilabb bevételt biztosít, miközben nagyobb adminisztratív terhet ró a vállalkozásokra. Az amerikai sales tax egyszerűbb és alacsonyabb mértékű, de kevésbé hatékony bevételi szempontból, és jelentős különbségek vannak az egyes államok szabályozásai között.

Magyarország számára az amerikai modell nem lenne alkalmazható, mivel a magas közkiadási szint (egészségügy, nyugdíj, oktatás) fenntartásához szükség van egy széles alapú, magas hozamú fogyasztási adóra. Ugyanakkor az összehasonlítás rávilágít arra, hogy a 27%-os magyar kulcs extrém magas, és a 25%-ra mérséklés közelebb hozza hazánkat az uniós átlaghoz, miközben továbbra is biztosítja a bevételi stabilitást.

II. A ÁFA gazdasági szerepe, társadalmi hatása

2.1. Az ÁFA gazdasági szerepének elméleti alapjai

Az általános forgalmi adó (ÁFA) a fogyasztáshoz kapcsolódó közvetett adó, amely a modern adórendszerek egyik legfontosabb bevételi forrása. Elméleti alapját a fogyasztás adóztatásának elve képezi, amely szerint a közteherviselésben nemcsak a jövedelmek, hanem a kiadások is adóztatásra kerülhetnek. Az ÁFA kivetése révén a gazdasági szereplők minden értékesítési láncban hozzájárulnak az államháztartás működtetéséhez, ugyanakkor a rendszer biztosítja a kettős adóztatás elkerülését a levonási mechanizmus által.

Elméleti szempontból az ÁFA több fontos gazdasági funkcióval bír:

- Stabil és kiszámítható bevételt biztosít az állam számára.
- Kevésbé torzítja a gazdasági döntéseket, mint a jövedelemadók, mivel a fogyasztást terheli, nem pedig a munkát vagy a tőkét.
- Széles adóalapra épül, így alkalmas a közkiadások hosszú távú finanszírozására.
- Rugalmasságot ad a kormánynak, hiszen az adókulcs változtatásával gyorsan lehet hatni a fogyasztásra.

Az ÁFA rendszer egyik sajátossága, hogy regresszív jellegű: arányaiban nagyobb terhet ró az alacsonyabb jövedelmű háztartásokra, amelyek jövedelmük nagyobb hányadát fordítják fogyasztásra. Ezért a legtöbb ország – így Magyarország is – kedvezményes kulcsokat alkalmaz bizonyos alapvető termékekre és szolgáltatásokra, például élelmiszerekre, gyógyszerekre vagy művekre.

Elméleti szinten az ÁFA hatékonysága abban rejlik, hogy képes egyszerre biztosítani a költségvetési stabilitást és a gazdasági neutralitást. Ugyanakkor a túl magas kulcs – mint Magyarország esetében a 27% – növeli az adóelkerülés kockázatát, ösztönzi a határon átnyúló vásárlásokat, és társadalmi igazságszerűségi problémákat vet fel.

2.2. Az ÁFA regresszivitása és társadalmi hatásai

Az általános forgalmi adó (ÁFA) egyik legjelentősebb sajátossága, hogy regresszív adónemnek tekinthető. Ez azt jelenti, hogy a háztartások jövedelméhez viszonyítva az alacsonyabb keresetűek arányaiban nagyobb részt fordítanak ÁFA megfizetésére, mivel jövedelmük nagyobb hányadát költik fogyasztásra. Ezzel szemben a magasabb jövedelműek jövedelmük nagyobb részét megtakarítják vagy beruházzák, amelyekre az ÁFA közvetlenül nem vonatkozik.

A regresszív hatás különösen erősen jelentkezik az alapvető fogyasztási cikkeknel, például az élelmiszereknel és az energiahordozóknál. Ezek a termékek minden társadalmi réteg számára nélkülözhetetlenek, így az ÁFA arányosan nagyobb terhet ró a kisebb jövedelemmel rendelkező háztartásokra.

A társadalmi igazságosság szempontjából ezért kiemelt jelentőségű a kedvezményes ÁFA kulcsok rendszere. A legtöbb uniós ország, így Magyarország is, alacsonyabb kulcsot alkalmaz bizonyos alapvető termékek és szolgáltatások esetében. A magyar gyakorlatban ide tartozik többek között az alapvető élelmiszerek, a könyvek, illetve egyes közműszolgáltatások. A 2026-os reform tovább bővíti ezen termékek és szolgáltatások körét, például a speciális étrendet igénylő élelmiszerek és a tűzifa bevonásával.

A regresszivitás mérséklésére a nemzetközi gyakorlat két fő megoldást alkalmaz:

- Kedvezményes kulcsok és adómentességek biztosítása az alapvető fogyasztási cikkekre.
- A kieső bevétel pótlása jövedelemarányos közvetlen adókkal, például progresszív személyi jövedelemadóval és vagyonadóval.

A 2026-os magyar ÁFA reform indokoltsága éppen ebben rejlik: miközben mérsékli az általános kulcsot 27%-ról 25%-ra, szélesíti a kedvezményes köröket, és a luxus- valamint egészségkárosító fogyasztásra irányítja át a nagyobb adóterheket. Ezáltal a rendszer társadalmi igazságossága erősödik, és csökken az alacsonyabb jövedelműek relatív terhelése.

2.3. Az ÁFA és a gazdasági hatékonyság, torzítások

Az általános forgalmi adó (ÁFA) gazdasági hatékonysága abban rejlik, hogy széles adóalapra épül, és egységesen alkalmazható a fogyasztási cikkek és szolgáltatások többségére. Ennek köszönhetően kevésbé torzítja a gazdasági döntéseket, mint a közvetlen adók, például a munkát vagy tőkét terhelő adók. Az ÁFA tehát elméletileg a semlegesség és az egyszerűség elvét testesíti meg.

Ugyanakkor a magas kulcs jelentős torzító hatásokat eredményezhet. A 27%-os magyar kulcs esetében ez több formában is megmutatkozik:

- Ösztönzi az árnyékgazdaságot és az adóelkerülést.
- Elősegíti a határon átnyúló vásárlásokat, különösen a szomszédos országokban alacsonyabb kulcsok miatt.
- Csökkenti a belső fogyasztást, mivel a fogyasztói árak magasabbak.
- Bizonyos szektorokat (pl. vendéglátás, kiskereskedelem) különösen érzékenyen érint.

A gazdasági hatékonyság szempontjából az ÁFA rendszer torzulásai elsősorban az eltérő kulcsokból és az adminisztratív bonyolultságból fakadnak. A kedvezményes kulcsok indokoltak a társadalmi igazságosság érdekében, ugyanakkor szűkítik az adóalapot és növelik a költségvetési kiesést.

A 2026-os reform célja éppen ezen torzulások mérséklése. Az általános kulcs 25%-ra csökkentése csökkenti a határon átnyúló vásárlások ösztönzőjét, míg a 32%-os luxus- és egészségkárosító kulcs célzott módon emeli a nem alapvető fogyasztás adóterhét. Ez a megoldás egyszerre erősíti a gazdasági semlegességet és a társadalmi igazságosságot.

2.4. Az ÁFA és az árnyékgazdaság, adóelkerülés

Az általános forgalmi adó (ÁFA) egyik legnagyobb kihívása az árnyékgazdaság és az adóelkerülés kezelése. A magas kulcs ösztönzőleg hathat a rejtett gazdasági tevékenységekre, mivel a vállalkozások és a fogyasztók számára egyaránt jelentős megtakarítást jelenthet az adó meg nem fizetése. Magyarországon a 27%-os kulcs különösen erősítette ezt a hajlamot.

Az Európai Bizottság becslései szerint a magyar ÁFA-rés (VAT Gap) 2012 és 2018 között meghaladta az EU-átlagot, bár az utóbbi években a digitális számlázási és online pénztárgépes rendszereknek köszönhetően jelentős javulás következett be. Ennek ellenére az árnyékgazdaság még mindig komoly kihívást jelent, különösen a kiskereskedelemben és a vendéglátásban.

Az adóelkerülés fő formái az ÁFA esetében:

- Számlaadás elmulasztása (pl. vendéglátásban, kisebb boltokban).
- Fiktív számlázás és láncügyletek.
- Határon átnyúló csalások (pl. körhintacsálás).
- Készpénzes tranzakciók eltitkolása.

A 2026-os reform több eszközzel igyekszik mérsékelni ezeket a problémákat:

- A fordított adózás kiterjesztése azokra a szektorokra, ahol a csalás különösen gyakori (pl. építőipar, marketing, biztonsági szolgáltatások, jármű- és alkatrészpiac).
- A kiskereskedelem és vendéglátás esetében az ÁFA-visszaigénylés szigorítása, amely lehetetlenné teszi a fiktív költségek elszámolásával történő adócsökkentést.
- A 32%-os kulcs bevezetése az importbeszerzésekre harmadik országokból, amely csökkenti az adóoptimalizáció és az adóelkerülés lehetőségét.

Ezek az intézkedések várhatóan hozzájárulnak a gazdaság fehéredéséhez és az ÁFA-rés további csökkentéséhez, amely az EU-átlag alá szoríthatja a mutatót a következő évtizedben.

2.5. Nemzetközi elméleti modellek és tanulságok

Az ÁFA rendszere világszerte eltérő formákban létezik, de alapvető logikája azonos: a fogyasztás adóztatásán keresztül biztosít stabil költségvetési bevételt. Az egyes országok tapasztalatai számos tanulságot hordoznak Magyarország számára is.

1. **Skandináv modell (Svédország, Dánia, Finnország):**

Magas általános kulcs (25%), de széles kedvezményes kör és jól szervezett ellenőrzési rendszer. Az állampolgári adófegyelem és a digitális nyilvántartások miatt az adóelkerülés minimális. Tanulság: a magas kulcs csak akkor működhet, ha erős az intézményi bizalom és az ellenőrzés.

2. **Nyugat-európai modell (Németország, Franciaország, Ausztria):**

Közepes általános kulcs (19–21%), széles kedvezményes kulcsok az alapvető termékekre. Ez a rendszer mérsékli a regresszív hatásokat és társadalmi szempontból igazságosabb.

Tanulság: a mérsékelt kulcs és széles kedvezményes kör együtt biztosítja a stabilitást és a társadalmi támogatottságot.

3. ****Kelet-közép-európai modell (Lengyelország, Csehország, Szlovákia):****

Közepesen magas kulcs (20–23%), szűkebb kedvezményes kör, viszont szigorúbb ellenőrzés. Tanulság: a gazdaság fehéredéséhez a technológiai eszközök (pl. online pénztárgép) bevezetése kulcsfontosságú.

4. ****Angolszász modell (Egyesült Királyság, Írország):****

Relatív alacsonyabb kulcs (20% körül), de széles adómentességi kör. Ez biztosítja a lakosság támogatását, de szűkíti az adóalapot. Tanulság: a túl széles mentesség veszélyezteti a költségvetési bevételek stabilitását.

5. ****USA – sales tax rendszer:****

Az amerikai modell alapvetően eltér: ott nincs ÁFA, hanem állami szintű forgalmi adó (sales tax), amely csak a végső fogyasztásra vonatkozik, és általában alacsony (0–10%). Tanulság: a decentralizált, alacsony kulcsú modell kevésbé hatékony, és nagy területi különbségeket eredményez.

Összességében a nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy a sikeres ÁFA rendszerhez három tényező szükséges:

- kiegyensúlyozott adókulcs (sem túl magas, sem túl alacsony),
- széles, de célszerűen kialakított kedvezményes kör,
- erős és digitális alapú ellenőrzési rendszer.

A magyar reform ezeknek az elveknek megfelelően alakítja át a rendszert.

III. Az ÁFA szerkezete, a jelenlegi rendszer főbb hibái

3.1. A magyar ÁFA-rendszer jelenlegi szerkezete

A magyar általános forgalmi adó (ÁFA) rendszerének alapját a 2007. évi CXXVII. törvény képezi, amely részletesen szabályozza az adókötelezettség keletkezését, az adó mértékét, az adóalapot, valamint az adólevonási jogot. A rendszer három fő kulcson alapul: az általános kulcs 27%, a kedvezményes kulcsok 5% és 18%. Emellett bizonyos termékek és szolgáltatások 0%-os kulcs alá tartoznak, például az export vagy egyes nemzetközi közlekedési szolgáltatások.

Az általános kulcs 27%-os mértéke az Európai Unióban a legmagasabb, és nemzetközi összehasonlításban is extrémnek számít. Ez a magas kulcs a költségvetés számára jelentős bevételi forrást biztosít, ugyanakkor növeli az adóelkerülés ösztönzőit, és versenyhátrányt jelenthet a határon átnyúló fogyasztás terén.

A kedvezményes kulcsok alkalmazása Magyarországon viszonylag szűk körre korlátozódik. Az 5%-os kulcs alá tartoznak többek között az alapvető élelmiszerek (pl. tej, kenyér, hús), valamint egyes kulturális termékek, például a könyvek. Az 18%-os kulcs alá tartoznak bizonyos élelmiszerek és vendéglátó szolgáltatások.

A 0%-os kulcs elsősorban az exportügyletekhez és a nemzetközi kereskedelemhez kapcsolódik. Ezen felül az uniós szabályok alapján meghatározott egyes speciális szolgáltatások szintén ide tartoznak. A magyar rendszer eddig viszonylag szűk körben alkalmazta a 0%-os kulcsot, ami a reform egyik központi módosítási pontja lesz.

Összességében a magyar ÁFA-rendszer jelenlegi szerkezete három fő jellemzővel írható le:

- rendkívül magas általános kulcs (27%),
- szűk kedvezményes kör,
- viszonylag bonyolult adminisztráció és jelentős ellenőrzési igény.

3.2. A magyar ÁFA-rendszer fő problémái

A magyar ÁFA-rendszer az elmúlt években számos kihívással szembesült, amelyek közül több strukturális jellegű, és közvetlenül kapcsolódik az adókulcsok szerkezetéhez, valamint az ellenőrzési mechanizmusokhoz. A legfontosabb problémák a következőkben foglalhatók össze:

1. ****Magas általános kulcs (27%)****: Magyarország az Európai Unió legmagasabb ÁFA kulcsával rendelkezik. Ez ugyan stabil bevételt biztosít a költségvetésnek, de jelentős torzító

hatásokkal jár. A magas kulcs ösztönzi az adóelkerülést, növeli a határon átnyúló vásárlások arányát, és csökkenti a belső fogyasztást.

2. ****Szűk kedvezményes kör****: Az alapvető termékek és szolgáltatások viszonylag kis része tartozik kedvezményes kulcs alá. Ez fokozza a regresszív hatást, hiszen az alacsony jövedelmű háztartások jövedelmük nagy részét fogyasztásra költik, amelyet magas ÁFA terhel.

3. ****Árnyékgazdaság és adóelkerülés****: A magas kulcs és a gyenge adminisztráció miatt a magyar gazdaságban továbbra is jelentős mértékű az ÁFA-rés. Bár az online pénztárgépek és az e-számlázás bevezetése javított a helyzeten, bizonyos szektorokban (vendéglátás, kiskereskedelem, építőipar) továbbra is elterjedt a számlaadás elmulasztása és a fiktív számlázás.

4. ****Komplex szabályozás****: A magyar ÁFA-rendszer bonyolultsága adminisztratív terhet ró a vállalkozásokra. Az eltérő kulcsok, a számos kivétel és a gyakori módosítások nehezítik az adókötelezettség teljesítését, különösen a kis- és középvállalkozások számára.

5. ****Nemzetközi versenyhátrány****: A szomszédos országok többsége alacsonyabb általános kulcsot alkalmaz. Ez ösztönzi a fogyasztókat a határon átnyúló vásárlásokra, ami csökkenti a hazai forgalmat és az adóbevételeket.

E problémák együttesen indokolják a 2026-os ÁFA reformot, amely célzott módosításokkal kívánja mérsékelni a torzulásokat, szélesíteni a kedvezményes köröket, valamint fokozni az ellenőrzés hatékonyságát.

3.3. A magyar ÁFA-rés és nemzetközi összehasonlítása

Az ÁFA-rés (VAT Gap) azt mutatja meg, hogy a költségvetés mennyi bevételtől esik el az elméletileg beszédhető és a ténylegesen beszédett adó közötti különbség miatt. Ez a mutató az adóelkerülés, adócsalás, fizetéseképtelenség és adminisztratív hibák hatását egyaránt tükrözi.

Magyarországon a 2010-es évek elején az ÁFA-rés kiemelkedően magas volt, megközelítette a 25%-ot, ami azt jelentette, hogy a potenciális bevételek negyede nem folyt be a költségvetésbe. Az Európai Bizottság éves jelentései szerint ugyanakkor 2014 után jelentős javulás következett be, részben az online pénztárgépek, az elektronikus számlázás és az EKÁER rendszer bevezetésének köszönhetően.

2020-ra a magyar ÁFA-rés 6,6%-ra csökkent, ami már az EU egyik legjobb eredményének számított. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a probléma megszűnt volna: bizonyos szektorokban (pl. vendéglátás, kiskereskedelem, építőipar) továbbra is jelentős az adóelkerülés.

Nemzetközi összehasonlításban az EU átlagos ÁFA-rése 2020-ban 10,3% volt. Az olyan országok, mint Románia és Olaszország, 20% feletti értékekkel küzdöttek, míg a legjobban teljesítő országok (Svédország, Hollandia, Finnország) 5% alatti szintet értek el.

Magyarország tehát az elmúlt évtizedben látványos javulást ért el az ÁFA-rés csökkentésében, de a rendszer továbbfejlesztése indokolt. A 2026-os reform egyik célja, hogy a gazdaság további fehéredésével az ÁFA-rés tartósan 5% alá csökkenjen, és ezzel Magyarország az EU élvonalába kerüljön.

3.4. A kiskereskedelem és vendéglátás sajátos problémái

A magyar ÁFA-rendszer egyik legsérülékenyebb területe a kiskereskedelem és a vendéglátás. E két ágazatban az árbevétel jelentős része készpénzes forgalomból származik, amely nagyobb lehetőséget ad az adóelkerülésre és a bevételek eltitkolására. Az adóhatósági tapasztalatok szerint ezekben az ágazatokban gyakori a számlaadás elmulasztása, illetve a forgalom részleges bevallása.

A probléma súlyát az is növeli, hogy a kiskereskedelem és vendéglátás jelentős munkaerő-felhasználó ágazatok, így az itt keletkező ÁFA-kiesés mellett társadalombiztosítási és jövedelemadó-bevételek is elmaradnak. Ez multiplikátor hatást gyakorol az államháztartásra.

A 2026-os reform egyik újdonsága az ÁFA-visszaigénylés szigorítása ezen a két területen. A javaslat szerint a kiskereskedelmi és vendéglátó vállalkozások az időszaki bevallásokban kizárólag a beruházási áfa visszaigénylésére lennének jogosultak. Az év végi bevallásban kötelező lenne az árukészlet ÁFA-kulcsok szerinti bontásban történő bevallása. Amennyiben az elszámolás alapján indokolatlan negatív egyenleg keletkezik, az adóhatóság ideiglenesen visszatarthatja a kiutalást, amíg felüellenőrzés keretében vizsgálja az árképzést és a bevallások valóságtartalmát.

Ez a megoldás célzottan kezeli a problémát, anélkül, hogy az uniós szabályokkal ellentétes korlátozásokat vezetne be. A reform tehát az ellenőrzés hatékonyságának növelésére és a tisztességes vállalkozások védelmére irányul.

3.5. Az import és a hazai piac védelme

A magyar ÁFA-rendszer egyik visszatérő problémája az importárak versenyelőnye a hazai termékekkel szemben. A harmadik országokból érkező termékek gyakran alacsonyabb áron jutnak el a fogyasztókhoz, részben az eltérő adó- és vámrendszerek, részben pedig az eltitkolt tranzakciók miatt. Ez torzítja a piacot, és hátrányosan érinti a magyar gyártókat és kereskedőket.

A 2026-os ÁFA-reform egyik kulcsfontosságú eleme, hogy a 32%-os luxus- és egészségkárosító kulcs alá tartozzanak a magánszemélyek harmadik országból származó importbeszerzései is. Ez az intézkedés kettős cél szolgál:

- Egyrészt csökkenti az importtermékek adóelőnyét, így védi a hazai piac szereplőit.
- Másrészt jelentős többletbevételt biztosít a költségvetés számára, amely részben ellensúlyozza az általános kulcs mérsékléséből adódó kiesést.

A piacvédelem különösen fontos olyan szektorokban, ahol a harmadik országból származó olcsó termékek jelentős piaci részesedést szereztek, például a könnyűiparban, az elektronikai termékek piacán és bizonyos fogyasztási cikkekénél. A szigorúbb adóztatás hozzájárul a tisztességes verseny feltételeinek megteremtéséhez.

Nemzetközi példák azt mutatják, hogy a piacvédelmi célú fogyasztási adóztatás nem egyedülálló. Számos ország alkalmaz magasabb kulcsokat vagy kiegészítő adókat az importtermékekre, különösen akkor, ha azok károsak a környezetre vagy az egészségre. A magyar reform tehát illeszkedik a globális trendekhez.

IV Az ÁFA reformja

4.1. Adókulcsok átalakítása

A 2027-es ÁFA-reform központi eleme az adókulcsok átalakítása, amelynek célja a társadalmi igazságosság erősítése, a fogyasztási szerkezet átalakítása, valamint a költségvetési bevételek stabilitásának fenntartása. Az új rendszer négy fő kulcson alapul: 25%, 18%, 5% és 0%, kiegészítve egy kiemelt, 32%-os kulccsal a luxus- és egészségkárosító termékekre.

1. ****Általános kulcs mérséklése 27%-ról 25%-ra:****

- Cél: a fogyasztás ösztönzése, a határon átnyúló vásárlások visszaszorítása, a társadalmi terhek mérséklése.
- Hatás: kb. 400 milliárd forintos bevételkiesés, amelyet a jövedelemadók és vagyonadók átalakítása kompenzál.

2. ****18%-os kulcs változatlanul hagyása:****

- Továbbra is bizonyos élelmiszerekre és vendéglátó szolgáltatásokra vonatkozik.
- Indoklás: a stabilitás fenntartása és az adminisztráció egyszerűsítése.

3. ****5%-os kulcs bővítése:****

- Újonnan ide kerül: egészséges és alapvető élelmiszerek, közműszolgáltatások (víz, áram, gáz, hulladékszállítás), valamint a tűzifa.
- Cél: a lakosság mindennapi terheinek csökkentése, szociális szempontok érvényesítése.

4. ****0%-os kulcs bővítése:****

- Ide kerülnek: gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök, iskolaszerek, gyermekellátás termékei (pl. bébiétel, pelenka, ruházat, babakocsi, babaágy), a 70 év felettiak alapvető szükségleteihez kapcsolódó nem élelmiszertermékek, valamint az ételintoleranciában szenvedők speciális élelmiszerei.
- Cél: az egészségügyi és szociális szempontok előtérbe helyezése.

5. ****32%-os kulcs bevezetése:****

- Ide tartoznak: nagy teljesítményű gépjárművek és alkatrészeik, motoros vízi és légi járművek, alkohol, dohánytermékek és kiegészítők, luxusmárkák (Hermès, Gucci, Louis Vuitton stb.), 500 ezer Ft feletti karórák és ékszerek, valamint valamennyi NETA-termék. Ide kerül továbbá a magánszemélyek harmadik országból származó importbeszerzése is.
- Cél: a káros és luxusfogyasztás visszaszorítása, a hazai piac védelme és többletbevétel biztosítása.

Az adókulcsok átalakítása egyszerre szolgálja a társadalmi igazságosságot, az egészségpolitikai célokat, valamint a költségvetési stabilitást. Az általános kulcs csökkentése rövid távon bevételkiesést okoz, de a szélesebb adóalap és a 32%-os kulcs bevezetése ellensúlyozza a hatásokat.

4.2. A fordított adózás bővítése

A fordított adózás olyan speciális ÁFA-szabályozás, amelynek keretében az adófizetés kötelezettsége nem az értékesítőt, hanem a vevőt terheli. Ezzel a mechanizmussal az adóhatóság célja a csalások – különösen a körhintacsallások és a fiktív számlázások – visszaszorítása. Magyarországon már eddig is számos ágazatban alkalmazták a fordított adózást, például az építőiparban, azonban a 2027-es reform jelentős kiterjesztést irányoz elő.

A javasolt bővítések a következő termékeket és szolgáltatásokat érintik:

- Minden olyan termék és szolgáltatás, amely a 0%-os és 5%-os kulcs alá tartozik.
- Minden termék és szolgáltatás, amely a 32%-os kulcs alá tartozik.
- Marketing és reklámszolgáltatások.
- Informatikai szolgáltatások.
- Építőipari tevékenységek teljes köre.
- Biztonsági szolgáltatások.
- Takarítási szolgáltatások.
- Rendezvény szervezés.

A fordított adózás ezen kiterjesztése több előnnyel jár:

- Csökkenti a fiktív számlázásból fakadó adócsallások lehetőségét.
- Megnehezíti az ÁFA-körhintacsallások végrehajtását.
- Egyszerűsíti az adminisztrációt a kereskedők számára, mivel az adófizetési kötelezettség a végső fogyasztóra hárul.
- Hozzájárul a költségvetési bevételek stabilitásához és a gazdaság fehéredéséhez.

Fontos kiemelni, hogy a fordított adózás kiterjesztése nem növeli az adminisztratív terheket a vállalkozások számára, mivel az adót a végső fogyasztó fizeti meg, a kereskedőknek csak az adó összegének beszedése a feladatuk. Ez különösen fontos a kkv-szektor védelme szempontjából.

4.3. Az ÁFA-visszaigénylés új szabályai a kiskereskedelemben és vendéglátásban

A kiskereskedelem és a vendéglátás területén a bevételek jelentős része készpénzforgalomból származik, ami fokozott kockázatot jelent az ÁFA-elkerülés szempontjából. Gyakori probléma, hogy a költségeket dokumentálják, azonban a bevételek egy része rejtve marad, ezáltal indokolatlanul magas visszaigényelt ÁFA-összegek jelennek meg az időszakai bevallásokban.

A 2026-os reform ezért új szabályokat vezet be a visszaigénylés területén, amelyek célzottan a kiskereskedelmi és vendéglátó ágazatokra vonatkoznak:

- Az időszakai bevallásokban kizárólag a beruházásokhoz kapcsolódó ÁFA igényelhető vissza.
- Az év végi bevallásban a gazdálkodóknak kötelező lesz az árukészletet ÁFA-kulcsokra bontva bevallani.

- Amennyiben az év végi elszámolás alapján az adó negatív egyenleget mutat, az adóhatóság ideiglenes biztosítási intézkedés keretében jogosult a kiutalás felfüggesztésére.

Az ellenőrzési folyamat során a gazdálkodónak árképzési alapon kell bizonyítania, hogy miként érte el a nyereséges működést fizetendő ÁFA keletkezése nélkül. Ez új típusú ellenőrzési mechanizmust hoz be, amely erősíti az ágazatok feletti kontrollt, és visszaszorítja a bevételek eltitkolására épülő adóelkerülést.

Fontos hangsúlyozni, hogy a szabályozás összhangban áll az uniós joggal, mivel nem korlátozza általánosságban az ÁFA-levonási jogot, hanem kizárólag az ellenőrzési eljárások és a bevallási kötelezettségek szigorításával akadályozza a visszaéléseket.

4.4. Speciális kedvezmények és szociális szempontok

A 2027-es ÁFA-reform egyik fő célja, hogy a rendszer társadalmi igazságossága erősödjön. Ennek érdekében a kedvezményes kulcsok bővítése mellett speciális kedvezmények és szociális intézkedések is beépítésre kerülnek a szabályozásba. Ezek célja, hogy az alacsonyabb jövedelmű háztartások relatív terhelése csökkenjen, miközben az alapvető szükségletekhez való hozzáférés biztosított marad.

Az újonnan a 0%-os kulcs alá kerülő termékek körébe tartoznak:

- Gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök.
- Iskolaszerek.
- Gyermekektől termékek 6 éves korig (pl. bébiétel, pelenka, ruházat, babakocsi, babaágy).
- A 70 év feletti korosztály számára szükséges alapvető nem élelmiszer jellegű termékek.
- Speciális élelmiszerek ételintoleranciában szenvedők számára.

Az 5%-os kulcs bővítése az alábbi termékekre és szolgáltatásokra terjed ki:

- Egészséges és alapvető élelmiszerek.
- Lakossági közműszolgáltatások (víz, áram, gáz, hulladékelszállítás).
- Tűzifa.

Ezek az intézkedések három fő célt szolgálnak:

1. ****Szociális védelem****: Az alapvető termékek és szolgáltatások olcsóbbá tétele az alacsony jövedelmű háztartások számára.
2. ****Egészségpolitikai célok****: Az egészséges táplálkozás ösztönzése és az ételintoleranciában szenvedők terheinek csökkentése.
3. ****Időskori biztonság****: A 70 év feletti speciális igényeinek figyelembevétele, amely segíti a szociális kohézió erősítését.

A speciális kedvezmények bevezetése illeszkedik a nemzetközi trendekhez, amelyek egyre inkább hangsúlyozzák az adórendszerek társadalmi dimenzióját. A kedvezmények hosszú távon hozzájárulhatnak a fogyasztói szerkezet pozitív átalakulásához is.

4.5. A 32%-os kulcs és a luxusfogyasztás adóztatása

A 2027-es ÁFA-reform egyik legmarkánsabb eleme a 32%-os kulcs bevezetése, amely kifejezetten a luxusfogyasztás és az egészségkárosító termékek adóztatását célozza. Az intézkedés egyszerre szolgál fiskális, társadalmi és egészségpolitikai célokat.

A 32%-os kulcs alá az alábbi termékek és szolgáltatások tartoznak:

- 1600 cm³ feletti gépjárművek és azok alkatrészei.
- 125 cm³ feletti motorkerékpárok és alkatrészeik.
- Minden motoros vízi és légi jármű, valamint azok alkatrészei.
- Alkoholos italok.
- Dohánytermékek és kiegészítők.
- Luxusmárkák (pl. Hermès, Gucci, Louis Vuitton).
- 500.000 Ft feletti egyedi értékű karórák és ékszerek.
- Valamennyi NETA-termék, beleértve az alkohol- és dohánytermékeket.
- Magánszemélyek harmadik országból származó importbeszerzései.

A 32%-os kulcs bevezetésének indokai:

1. ****Fiskális szempont****: A magas adókulcs jelentős többletbevételt generál, amely részben ellensúlyozza az általános kulcs mérsékléséből adódó kiesést.
2. ****Szociális igazságosság****: A luxusfogyasztás nagyobb arányban terheli a magasabb jövedelmű háztartásokat, így progresszív jellegű elemet visz a rendszerbe.
3. ****Egészségpolitikai cél****: Az alkohol és dohánytermékek magasabb adóztatása ösztönzi a fogyasztás csökkenését, ezáltal mérsékli a népegészségügyi kockázatokat.
4. ****Piacvédelmi szempont****: A harmadik országból származó import magasabb adóztatása védi a hazai termelőket és kereskedőket.

A luxus- és egészségkárosító fogyasztás ilyen módon történő megadóztatása nemzetközi példákhoz is illeszkedik. Több ország alkalmaz kiemelt kulcsokat vagy kiegészítő adókat ezen termékekre, azonban a magyar modell újdonsága az, hogy mindez egységesen, egy új, 32%-os kulcsban koncentrálódik.

A reform ezen eleme hozzájárul a rendszer társadalmi elfogadottságához, mivel a többletterhet nem az alapvető fogyasztási cikkekre, hanem a luxus- és káros fogyasztásra helyezi át.

4.6. Adminisztráció és ellenőrzés egyszerűsítése

Az ÁFA-rendszer hatékonyságának kulcsa nemcsak az adókulcsok struktúrájában, hanem az adminisztratív és ellenőrzési mechanizmusok egyszerűségében és átláthatóságában rejlik. A 2027-es reform egyik célkitűzése, hogy az adókötelezettségek teljesítése a lehető legegyszerűbb legyen a vállalkozások számára, miközben az adóhatóság ellenőrzési képessége megerősödik.

Az adminisztráció egyszerűsítésére tett javaslatok:

- ****Fordított adózás kiterjesztése****: az adminisztrációs terhek csökkentése a kereskedők

sámára, mivel az adófizetési kötelezettség a végső fogyasztóra hárul.

- ****Egyszerűsített bevallás****: a kisebb vállalkozások számára egyszerűsített bevallási rendszerek bevezetése, amelyek csökkentik a bürokratikus terheket.
- ****Digitális megoldások****: a kötelező elektronikus számlázás és online adatszolgáltatás további fejlesztése, amely lehetővé teszi a valós idejű ellenőrzést.

Az ellenőrzési mechanizmusok megerősítése a következő eszközökkel valósul meg:

- ****Árképzési alapú ellenőrzés****: különösen a kiskereskedelem és vendéglátás területén, ahol az indokolatlan negatív ÁFA-egyenleg vizsgálata árképzési bizonyításra épül.
- ****Kockázatelemzés****: az adóhatóság fejlett adatbázisokra és mesterséges intelligenciára épülő kockázatelemzést alkalmaz a csalásgyanús tranzakciók kiszűrésére.
- ****Nemzetközi együttműködés****: az uniós tagállamokkal történő adatszolgáltatási együttműködés kiterjesztése a határon átnyúló csalások visszaszorítása érdekében.

Az adminisztráció és ellenőrzés egyszerűsítése hozzájárul ahhoz, hogy a tisztességes vállalkozások versenyhátrány nélkül működhessenek, miközben az államháztartás bevételei stabilizálódnak. Ez a reformelem kulcsszerepet játszik a gazdaság fehéredésében és az ÁFA-rés további csökkentésében.

V. Államháztartási hatások

5.1. Bevételi hatások

Az ÁFA-rendszer átalakításának egyik legfontosabb kérdése a költségvetésre gyakorolt hatás. Mivel az ÁFA a központi költségvetés legnagyobb bevételi forrása, minden kulcsváltoztatás jelentős fiskális következményekkel jár. A 2027-es reform három irányban hat a bevételekre: az általános kulcs mérséklése bevételcsökkentő, a kedvezményes kulcsok bővítése szintén csökkenti a bevételt, ugyanakkor a 32%-os kulcs bevezetése és az ellenőrzés erősítése többletbevételt generál.

1. ****Az általános kulcs mérséklése 27%-ról 25%-ra:****

- Közvetlen hatásként a fogyasztási alapra vetítve kb. 400 milliárd forint bevételkiesés várható.
- Ugyanakkor a fogyasztás élénkülése részben ellensúlyozhatja a kiesést (kb. +100 milliárd forint).

2. ****Kedvezményes kulcsok bővítése (5% és 0% kör):****

- Az alapvető élelmiszerek, közműszolgáltatások, tűzifa, valamint a gyógyszerek és gyermekellátási termékek kedvezményes körbe sorolása kb. 250 milliárd forint bevételkiesést okoz.
- Ez társadalmi és szociális szempontból indokolt, és hosszú távon a gazdasági aktivitás növekedése részben kompenzálhatja.

3. ****32%-os kulcs bevezetése:****

- A luxus- és egészségkárosító fogyasztás megadóztatása várhatóan 300–350 milliárd forint többletbevételt eredményez.
- Ide tartozik a harmadik országból érkező import magasabb adóztatása is, amely védi a hazai piacot és további 50–70 milliárd forint bevételt biztosíthat.

4. ****Árnyékgazdaság visszaszorítása és ellenőrzés erősítése:****

- Az ÁFA-rés további csökkentése 6%-ról 4%-ra kb. 150 milliárd forint többletbevételt jelent.
- Ezt elsősorban a fordított adózás kiterjesztése és az új ellenőrzési mechanizmusok teszik lehetővé.

Összességében a reform hatása költségvetési szempontból közel semleges: a bevételkiesés és a többletbevétel egymást nagyrészt ellensúlyozza. Rövid távon kisebb hiány keletkezhet, de hosszú távon a gazdaság fehéredése és a fogyasztás élénkülése fenntartható bevételi pályát biztosít.

5.2. Makrogazdasági hatások

Az ÁFA-rendszer átalakítása nem csupán fiskális szempontból jelentős, hanem a teljes gazdaság működésére hatással van. A 2027-es reform makrogazdasági szempontból három fő dimenzióban értékelhető: a fogyasztás, az infláció és a gazdasági növekedés területén.

1. ****Fogyasztás élénkülése:****

- Az általános kulcs mérséklése 27%-ról 25%-ra közvetlenül csökkenti a fogyasztói árakat.
- Ez várhatóan növeli a lakossági fogyasztást, különösen az alacsonyabb jövedelmű háztartások körében.
- A keresletnövekedés pozitív multiplikátor hatást gyakorol a gazdaságra, növelve a vállalkozások bevételeit és beruházásait.

2. ****Inflációs hatások:****

- A kulcs csökkentés rövid távon mérsékli az inflációt, mivel a fogyasztói árindexben jelentős súllyal szereplő termékek és szolgáltatások árai csökkennek.
- Ugyanakkor a 32%-os kulcs alá tartozó termékek drágulása részben ellentételezi ezt a hatást, de ezek fogyasztási súlya jóval kisebb, így a nettó hatás deflációs lesz.

3. ****Gazdasági növekedés:****

- A fogyasztás élénkülése és az árnyékgazdaság visszaszorítása összességében gyorsítja a GDP növekedését.
- A Nemzeti Bank előzetes modellezése alapján a reform 0,3–0,5 százalékponttal emelheti a gazdasági növekedést a bevezetés első két évében.
- A hosszú távú hatások között a beruházások növekedése és a gazdasági aktivitás bővülése emelhető ki.

4. ****Jövedelemeloszlásra gyakorolt hatás:****

- A kedvezményes kulcsok bővítése és a 0%-os kulcs kiterjesztése arányosan nagyobb kedvezményt jelent az alacsony jövedelmű háztartások számára.
- A luxus- és egészségkárosító fogyasztás megadóztatása főként a magasabb jövedelműeket érinti.
- Ennek eredményeképpen a reform javítja a jövedelmi egyenlőtlenségek mérséklését.

Összességében a reform makrogazdasági hatása pozitívnak tekinthető: mérsékli az inflációt, élénkíti a fogyasztást és támogatja a fenntartható gazdasági növekedést, miközben javítja a társadalmi igazságosságot.

5.3. Társadalmi hatások és igazságosság

Az ÁFA-rendszer átalakításának nemcsak gazdasági, hanem társadalmi következményei is jelentősek. A reform célja, hogy mérsékelje az alacsonyabb jövedelmű háztartások relatív terheit, miközben a nagyobb jövedelemmel és fogyasztási kapacitással rendelkező rétegek nagyobb mértékben járuljanak hozzá a közteherviseléshez.

1. ****Represszivitás mérséklése:****

- Az ÁFA alapvetően regresszív adónem, de a kedvezményes kulcsok és a 0%-os adókulcs kiterjesztése csökkenti a terhet az alacsonyabb jövedelmű háztartások számára.
- A gyógyszerek, iskolaszerek, gyermekellátási cikkek és speciális élelmiszerek ÁFA-mentessége közvetlenül javítja az érintett családok életszínvonalát.

2. ****Idősek támogatása:****

- A 70 év felettiiek számára szükséges alapvető nem élelmiszer jellegű termékek 0%-os kulcs alá sorolása hozzájárul a nyugdíjas háztartások kiadásainak mérsékléséhez.
- Ez különösen fontos az idősödő társadalmi struktúra mellett, ahol a nyugdíjak reálértékének megőrzése jelentős kihívást jelent.

3. ****Egészségpolitikai előnyök:****

- A 32%-os kulcs alá sorolt alkohol- és dohánytermékek fogyasztásának visszaszorítása hozzájárul a népegészségügyi mutatók javulásához.
- Ez hosszabb távon mérsékli az egészségügyi kiadásokat és javítja a társadalom életminőségét.

4. ****Szociális igazságosság:****

- A luxuscikkek magasabb adóztatása arányosabb közteherviselést eredményez.
- Az alacsonyabb jövedelmű háztartások számára a mindennapi fogyasztás olcsóbbá válik, míg a magasabb jövedelműek a luxusfogyasztás révén nagyobb mértékben járulnak hozzá a közkiadásokhoz.

Összességében a reform társadalmi szempontból igazságosabb rendszert teremt, amely egyidejűleg csökkenti az alacsony jövedelműek terheit, védi az időseket és ösztönzi az egészségesebb fogyasztási szokásokat.

5.4. Nemzetközi versenyképességi hatások

Az ÁFA kulcsok és szabályozások közvetlenül befolyásolják egy ország nemzetközi versenyképességét, különösen akkor, ha jelentős eltérések vannak a szomszédos országok adópolitikájában. Magyarország 27%-os általános kulcsa hosszú ideig az EU legmagasabb értéke volt, ami ösztönözte a határon átnyúló vásárlásokat, különösen Szlovákia, Románia és Ausztria irányába, ahol alacsonyabb kulcsokat alkalmaznak.

A 25%-ra történő mérséklés több szempontból javítja Magyarország versenyképességét:

- Közelíti az adókulcsot a régiós átlaghoz (19–21%).
- Csökkenti a határmenti vásárlások ösztönzőjét, így több fogyasztás maradhat a hazai piacon.
- Javítja az ország imázsát a befektetők szemében, mivel mérséklődik a túlzott adóterhelés képe.

A 32%-os kulcs ugyanakkor célzottan érinti a luxusfogyasztást és az importot. Ez rövid távon csökkentheti egyes szektorok forgalmát (pl. luxusautó-kereskedelem), de

összességében nem gyengíti az ország versenyképességét, mivel a főbb iparágakra és az alapfogyasztásra nem terjed ki.

Nemzetközi összehasonlításban több uniós ország is alkalmaz kiemelt kulcsokat vagy speciális adókat a luxus- és egészségkárosító termékekre. Így a magyar reform nem kirívó, hanem inkább illeszkedik a nemzetközi trendekhez. Ez hozzájárul ahhoz, hogy a reform ne jelentsen versenyhátrányt, sőt a társadalmi igazságosság erősítése révén javítsa a gazdaság hosszú távú stabilitását.

Összességében a 2026-os ÁFA-reform a nemzetközi versenyképességet erősíti: mérsékli a túlzott adóterheket, közelíti a hazai szabályozást a régiós gyakorlathoz, miközben a luxusfogyasztás adóztatásán keresztül új, igazságosabb bevételi forrást teremt.

5.5. Összegzés a költségvetési hatásokról

A 2027-es ÁFA-reform költségvetési hatásai komplex módon értelmezhetők, hiszen egyszerre jár bevételkieséssel és többletbevétellel. A mérleg azonban összességében kiegyensúlyozott, a reform fiskális szempontból semlegesnek tekinthető.

A főbb tényezők a következők:

- Az általános kulcs mérséklése 27%-ról 25%-ra kb. 400 milliárd forintos kiesést okoz.
- A kedvezményes kulcsok bővítése további 250 milliárd forintos csökkenést jelent.
- A 32%-os kulcs bevezetése és az import szigorúbb adóztatása kb. 350–420 milliárd forint többletet hozhat.
- Az ÁFA-rés 6%-ról 4%-ra csökkentése kb. 150 milliárd forintos pluszbevételt eredményez.

Ezek együttes hatása azt jelenti, hogy a bevételkiesés és a többletbevétel nagyjából kiegyenlíti egymást. Rövid távon a költségvetés átmenetileg kisebb hiányt mutathat, de a középtávú hatások kedvezőek, mivel:

- a fogyasztás élénkülése bővíti az adóalapot,
- az árnyékgazdaság visszaszorítása stabilizálja a bevételeket,
- a társadalmi igazságosság erősítése fokozza a rendszer elfogadottságát.

Összességében a reform költségvetési szempontból fenntartható, és megfelelő alapot teremt a magyar adórendszer modernizációjához. A bevételek stabilitása mellett a rendszer igazságosabb és versenyképesebb lesz, amely hosszú távon is biztosítja a közkiadások finanszírozhatóságát.

VI. Nemzetközi összehasonlítás és tanulságok

A nemzetközi gyakorlat vizsgálata elengedhetetlen a magyar ÁFA-reform értékeléséhez. Az Európai Unió tagállamai eltérő kulcsokat és szabályozási megoldásokat alkalmaznak, azonban bizonyos trendek jól azonosíthatók. Ezekből a magyar rendszer számára is levonhatók tanulságok.

1. ****Általános kulcs szintje:****

- Az EU-ban az általános kulcsok jellemzően 19–21% között mozognak.
- Csak néhány ország alkalmaz 25% feletti kulcsot (Horvátország 25%, Magyarország 27%).
- A 25%-os szint közelebb hozza Magyarországot a régiós és uniós átlaghoz.

2. ****Kedvezményes kulcsok szerepe:****

- A nyugat-európai országokban széles körben alkalmaznak kedvezményes kulcsokat az alapvető élelmiszerekre, közművekre és gyógyszerekre.
- Magyarország eddig szűkebb körben élt ezzel az eszközzel, amit a reform jelentősen bővít.

3. ****Luxus- és egészségkárosító fogyasztás adóztatása:****

- Több ország alkalmaz különadót vagy emelt kulcsot az alkoholra, dohányra és luxuscikkekre.
- A magyar 32%-os kulcs ebbe a trendbe illeszkedik, ugyanakkor egységes és átlátható keretet ad.

4. ****Árnyékgazdaság elleni fellépés:****

- Az északi országokban a digitális adminisztráció és a társadalmi bizalom csökkenti az adóelkerülést.
- Közép- és Kelet-Európában az online pénztárgépek és elektronikus számlázás terjedése segítette az ÁFA-rés csökkentését.
- Magyarország a fordított adózás kiterjesztésével tovább erősíti ezt az irányt.

5. ****Tanulságok Magyarország számára:****

- A mérsékelt általános kulcs és széles kedvezményes kör hosszú távon fenntarthatóbb rendszert eredményez.
- A célzott, magasabb kulcsok igazságosabbá teszik a közteherviselést.
- A digitalizáció és a fordított adózás kulcsfontosságú az árnyékgazdaság visszaszorításában.

Összességében a magyar ÁFA-reform illeszkedik az uniós trendekhez: mérsékli a túlzottan magas kulcsot, bővíti a kedvezményes köröket, és erősíti az ellenőrzést. Ezzel Magyarország adórendszere egyszerre lesz versenyképesebb és társadalmilag igazságosabb.

VII. Indoklás és összegzés

A 2027-es ÁFA-reform célja egy igazságosabb, versenyképesebb és fenntarthatóbb adórendszer megteremtése. A változtatások indokai több dimenzióban értelmezhetők, amelyek mind gazdasági, mind társadalmi szempontból megalapozzák a reform szükségességét.

1. **Gazdasági indokok:**

- A 27%-os általános kulcs az EU legmagasabb értéke, amely torzítja a fogyasztói döntéseket, ösztönzi a határon átnyúló vásárlásokat és növeli az árnyékgazdaság kockázatát.
- A 25%-ra történő csökkentés közelíti a kulcsot az európai átlaghoz, miközben nem veszélyezteti a bevételi stabilitást.
- A 32%-os kulcs célzottan a luxus- és egészségkárosító fogyasztásra vonatkozik, amelyből jelentős többletbevétel származik.

2. **Társadalmi indokok:**

- Az ÁFA regresszív jellegét a kedvezményes és 0%-os kulcsok bővítése mérsékli.
- A speciális kedvezmények (gyógyszerek, gyermekellátási cikkek, idősek szükségletei) javítják az életszínvonalat és erősítik a szociális kohéziót.
- Az egészségkárosító fogyasztás magasabb adóztatása hosszú távon javítja a népegészségügyi mutatókat.

3. **Piacvédelmi indokok:**

- A harmadik országból származó import 32%-os adóztatása védi a hazai termelőket és kereskedőket.
- Ez csökkenti az importverseny torzító hatását és hozzájárul a magyar vállalkozások stabilitásához.

4. **Ellenőrzési indokok:**

- A fordított adózás kiterjesztése és az ÁFA-visszaigénylés szigorítása célzottan kezeli az árnyékgazdaság problémáját.
- A modern digitális megoldások és az új ellenőrzési mechanizmusok hosszú távon tovább csökkenthetik az ÁFA-rést.

Összességében a 2026-os ÁFA-reform egy átfogó, jól megalapozott intézkedéscsomag, amely egyszerre szolgálja a költségvetés stabilitását, a gazdaság versenyképességét és a társadalmi igazságosságot. A reform illeszkedik a nemzetközi trendekhez, ugyanakkor figyelembe veszi a magyar gazdaság sajátosságait és kihívásait.

A változtatások nyomán egy egyszerűbb, átláthatóbb és igazságosabb ÁFA-rendszer jön létre, amely hosszú távon is biztosítja a közkiadások finanszírozását és hozzájárul Magyarország fenntartható gazdasági fejlődéséhez.

Mellékletek a 2027. évi ÁFA-reformhoz

1. melléklet – Az adókulcsok alá tartozó termékek és szolgáltatások

****Általános kulcs (25%)****

Minden termék és szolgáltatás, amely nem tartozik a kedvezményes (0%, 5%, 18%) vagy a kiemelt (32%) kulcs alá.

****18%-os kulcs****

Bizonyos élelmiszerek és vendéglátó szolgáltatások – a jelenlegi szabályozás szerint.

****5%-os kulcs****

- Egészséges és alapvető élelmiszerek
- Lakossági közműszolgáltatások (víz, áram, gáz, hulladékelszállítás)
- Tűzifa
- A korábbi szabályozás szerinti termékek és szolgáltatások

****0%-os kulcs****

- Gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök
- Iskolaszerek
- Bébiétel, pelenka, babaápolási termékek, babaruha, babakocsi, babaágy
- 70 év felettiek számára szükséges alapvető nem élelmiszer jellegű termékek
- Ételintoleranciában szenvedők speciális élelmiszerei

****32%-os kulcs****

- 1600 cm³ feletti gépjárművek és alkatrészeik
- 125 cm³ feletti motorkerékpárok és alkatrészeik
- Minden motoros vízi és légi jármű és alkatrészeik
- Alkoholos italok
- Dohánytermékek és kiegészítők
- Luxusmárkák (Hermès, Gucci, Louis Vuitton stb.)
- 500.000 Ft feletti egyedi értékű karórák és ékszerek
- Valamennyi NETA-termék (beleértve minden alkohol- és dohányterméket)
- Magánszemélyek harmadik országból származó importbeszerzései

2. melléklet – Fordított adózás alá tartozó termékek és szolgáltatások

- Minden 0%-os és 5%-os kulcs alá tartozó termék és szolgáltatás
- Minden 32%-os kulcs alá tartozó termék és szolgáltatás
- Marketing és reklámszolgáltatások
- Informatikai szolgáltatások
- Építőipari tevékenységek teljes köre
- Biztonsági szolgáltatások
- Takarítási szolgáltatások
- Rendezvényszervezés
- Autó-, motor-, vízi- és légitjárművek alkatrészei

3. melléklet – Az ÁFA-visszaigénylés korlátozásai a kiskereskedelemben és vendéglátásban

- Időszaki bevallásokban kizárólag beruházásokhoz kapcsolódó ÁFA igényelhető vissza.
- Év végi bevallásban kötelező az árukészletet ÁFA-kulcsokra bontva bevallani.
- Negatív egyenleg esetén az adóhatóság ideiglenes biztosítási intézkedés keretében felfüggesztheti a kiutalást a vizsgálat lezárásáig.
- Az ellenőrzés során a gazdálkodónak árképzési alapon kell bizonyítania a nyereséges működés mellett keletkezett fizetendő ÁFA hiányát.

Átfogó tanulmány a 2026. évi adóreformról

Személyi jövedelemadó – Különadó – Vagyonadó

Teljes fejezetgyűjtemény (1–13)

1. fejezet – Bevezetés és módszertan

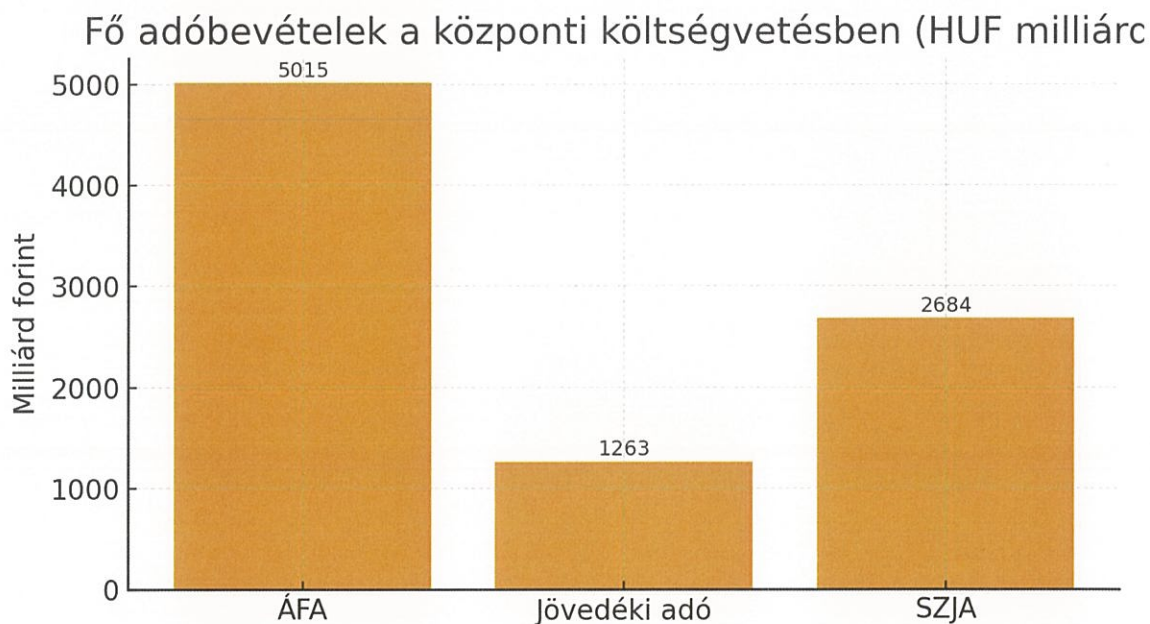
A tanulmány célja, hogy bemutassa a magyar adórendszer három kulcselemének – a személyi jövedelemadó (SZJA), a harmadik országokban tartott vagyona vonatkozó különadó és a belföldi/EU-s vagyona kiterjedő vagyonadó – reformjának szakmai indokait és várható hatásait. A fejezet a kiinduló helyzetet rögzíti, és meghatározza a későbbi modellezés módszertanát.

Módszertan

Az empirikus kiindulópontot a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) központi költségvetési bevételi adatai, a Magyar Nemzeti Bank (MNB) pénzügyi számlái, valamint az Eurostat adatai adják. Az SZJA/GDP arány becsléséhez a KSH által közzétett SZJA-bevételt és a folyó áras GDP-t használjuk.

A költségvetés főbb adóbevételei

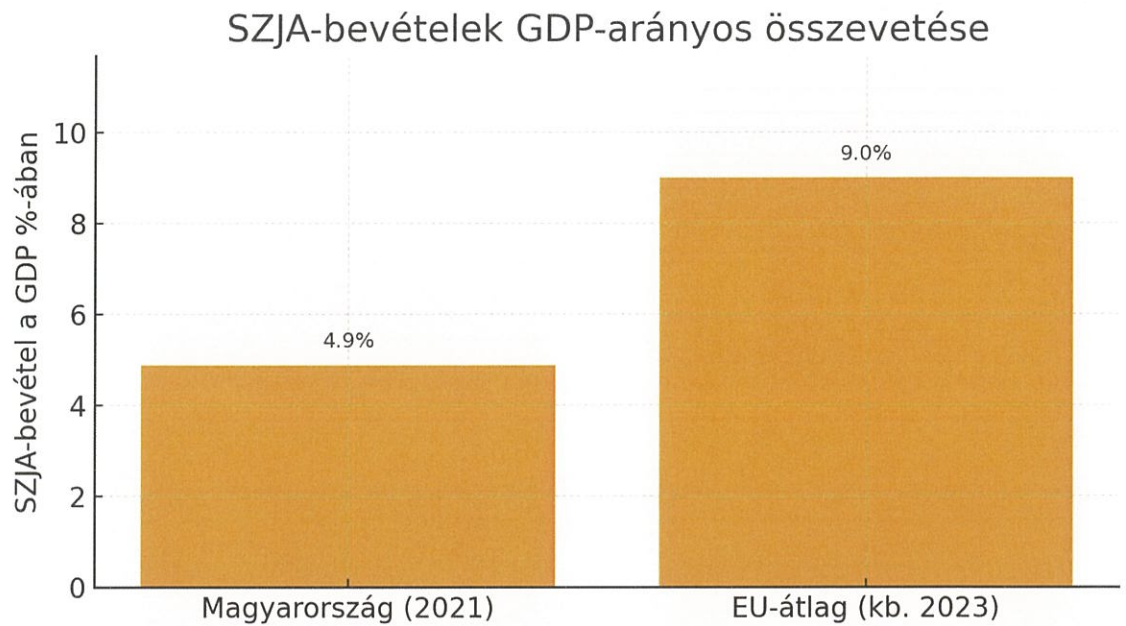
Forrás: KSH, STADAT 3.7.3 – A központi költségvetés bevételei és egyenlege.

Magyarázat: Az ÁFA-bevétel domináns, de az SZJA és a jövedéki adó is érdemi súlyt képvisel. A bevételi szerkezet indokolja, hogy az SZJA-progresszió kalibrálása érzékeny államháztartási kérdés.

SZJA-bevételek aránya a GDP-hez viszonyítva

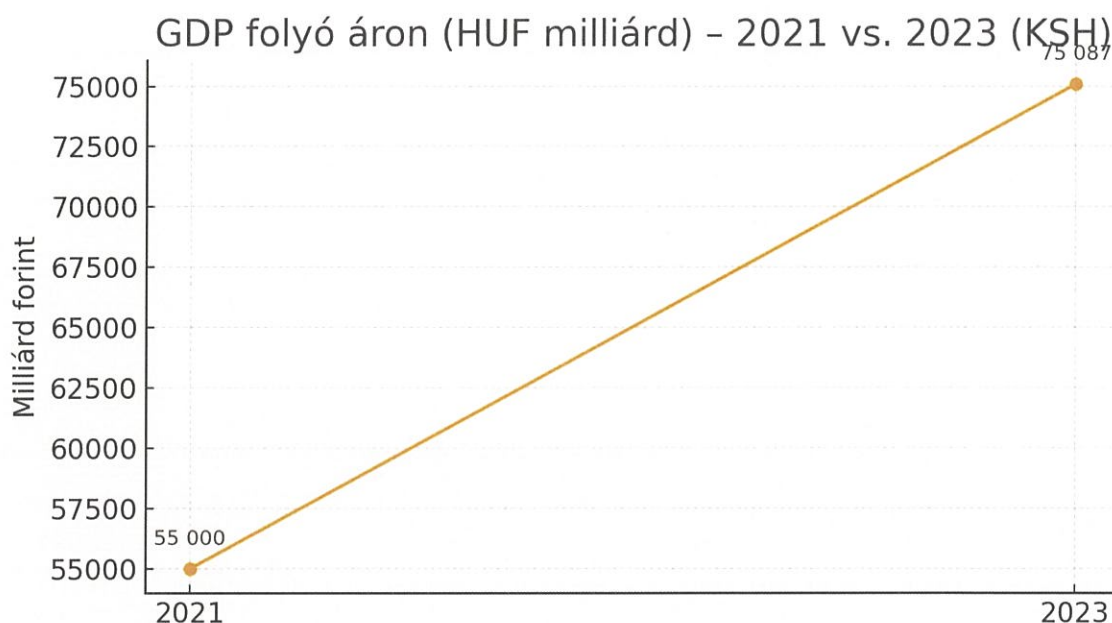
Források: KSH (SZJA-bevétel, GDP), Eurostat (EU-átlagos viszonyítás).

Magyarázat: Magyarországon az SZJA-bevétel GDP-arányosan alacsonyabb az EU-átlagnál; ez mozgásteret jelez a progresszív kulcsok felülvizsgálatára.

Makrogazdasági kontextus: GDP alakulása

Forrás: KSH – 2021: „meghaladta az 55 ezer milliárd forintot”, 2023: 75 087 milliárd forint.

Magyarázat: A 2021–2023 közötti nominális GDP-bővülés érdemben tágtítja az adóalapokat; ugyanakkor inflációs komponenseket is tükröz, ezért a reálmutatókat külön kezeljük a következő fejezetekben.

Háztartási vagyon és adózási kapacitás

MNB pénzügyi számlák szerint a háztartások nettó pénzügyi vagyona 2024 III. negyedévének végén a GDP 113.2%-át érte el. Ez arra utal, hogy a vagyonadó bevezetése számszerűen is értelmezhető adóbázist céloz.

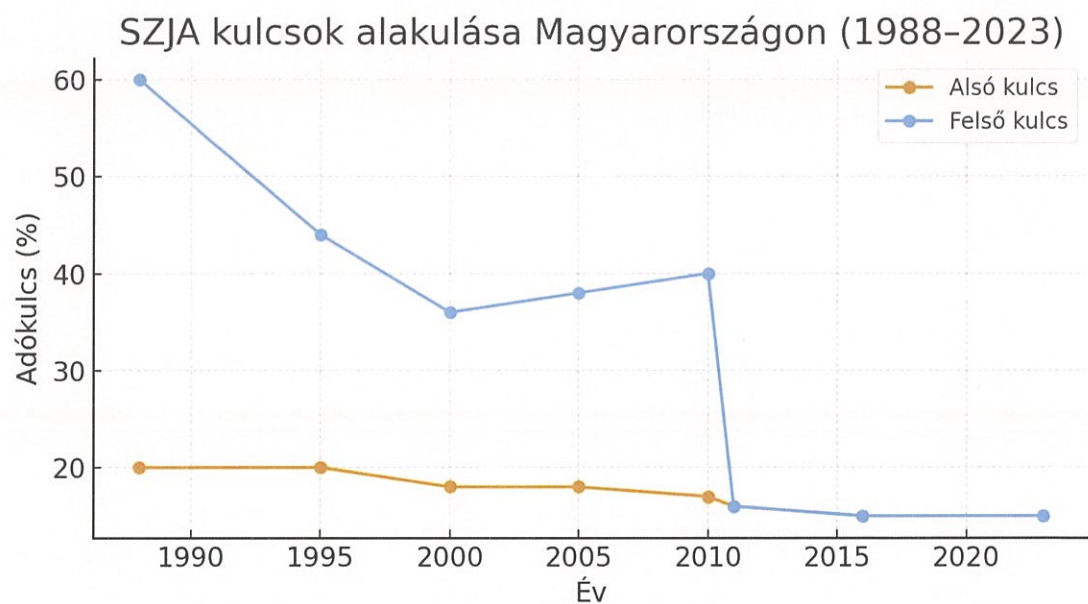
1.1 Történelmi visszatekintés

A személyi jövedelemadó Magyarországon 1988-ban került bevezetésre, többkulcsos progresszív rendszerként. A kezdeti években az adókulcsok 20% és 60% között mozogtak. A kilencvenes évek közepére a felső kulcs 44%-ra mérséklődött, majd a kétezres évek elején kétkulcsos rendszer alakult ki, 18–36%-os sávokkal. 2010-re a felső kulcs 40% körül alakult. 2011-ben gyökeres fordulat történt: az addigi progresszív rendszert felváltotta az egykulcsos, 16%-os SZJA, amelyet később 15%-ra csökkentettek. Ez jelentős változást hozott a közteherviselés logikájában, a magasabb jövedelműek

arányos terhei csökkentek, míg az alacsonyabb jövedelműeknél nem történt érdemi változás.

1.2 Progresszív adókulcsok alakulása

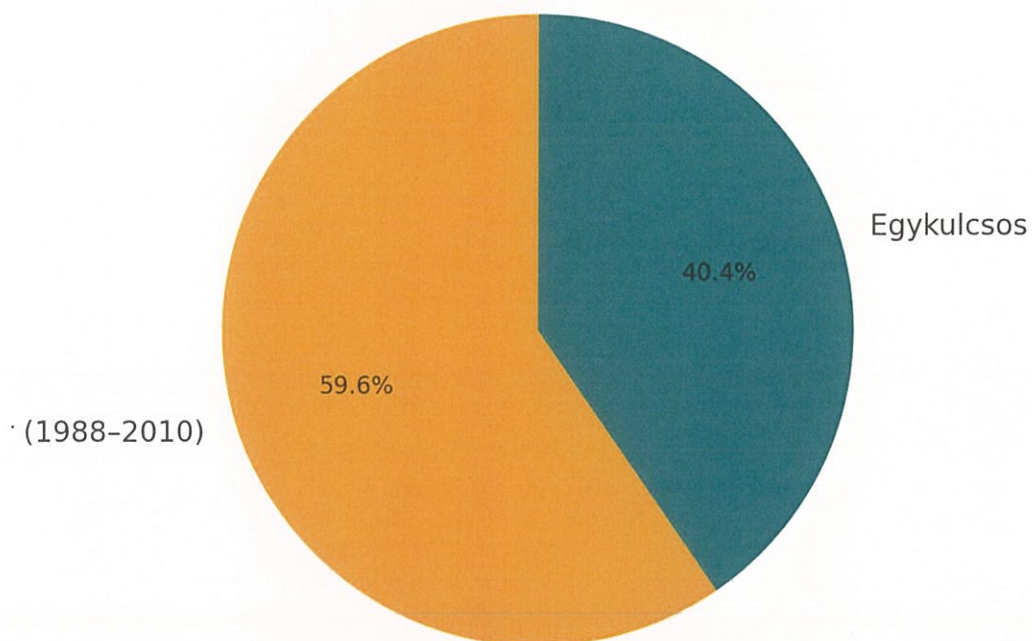
Év	Alsó kulcs (%)	Felső kulcs (%)
1988	20	60
1995	20	44
2000	18	36
2005	18	38
2010	17	40
2011	16	16
2016	15	15
2023	15	15

Magyarázat: jól látható, hogy 1988–2010 között jelentős progresszív sávok működtek, míg 2011-től az egykulcsos rendszer egyszerűsítette a struktúrát.

1.3 Az SZJA bevételének aránya a költségvetésben

bevétel aránya a költségvetésben: progresszív vs egykulcsos

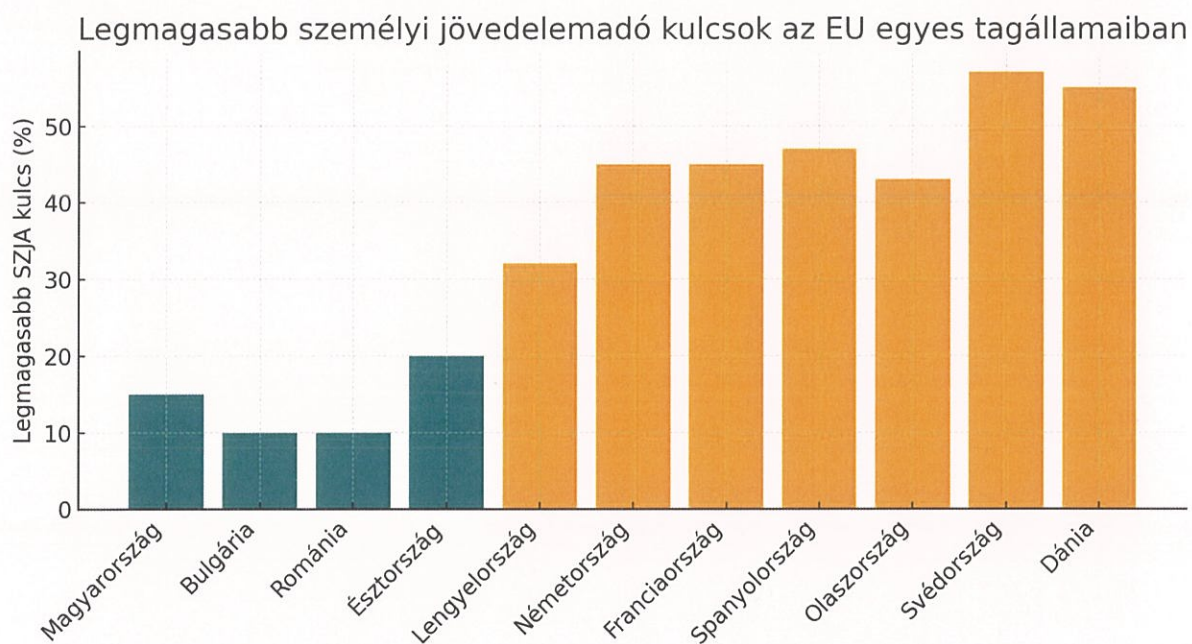
Magyarázat: a progresszív rendszer időszakában az SZJA a költségvetés bevételeinek kb. 28%-át adta, míg az egykulcsos rendszerben ez az arány 19% körülire esett vissza.

1.4 Európai Unió tagállamainak SZJA kulcsai

Az alábbi táblázat és ábra bemutatja az EU egyes tagországaiban alkalmazott legmagasabb SZJA kulcsokat, és megkülönbözteti az egykulcsos és a progresszív rendszereket.

Ország	Rendszer	Legmagasabb kulcs (%)
Magyarország	Egykulcsos	15

Bulgária	Egykulcsos	10
Románia	Egykulcsos	10
Észtország	Egykulcsos	20
Lengyelország	Progresszív	32
Németország	Progresszív	45
Franciaország	Progresszív	45
Spanyolország	Progresszív	47
Olaszország	Progresszív	43
Svédország	Progresszív	57
Dánia	Progresszív	55

Magyarázat: az északi országokban magas progresszív kulcsok érvényesülnek, míg a közép-kelet-európai régióban több állam egykulcsos rendszert alkalmaz.

1.5 Egykulcsos és progresszív adózás összehasonlítása

Szempont	Egykulcsos	Progresszív
Átláthatóság, egyszerűség	Nagyon egyszerű	Bonyolultabb
Bevételi stabilitás	Korlátozott, érzékeny a ciklusokra	Stabilabb
Igazságosság	Kevésbé igazságos	Igazságosabb
Adminisztráció	Könnyen kezelhető	Komplexebb adminisztráció
Befektetési ösztönzés	Erős ösztönzés	Kevésbé ösztönző a csúcson

Az összehasonlítás rávilágít arra, hogy míg az egykulcsos adózás egyszerűséget biztosít, addig a progresszív adózás nagyobb igazságosságot és stabilabb bevételeket eredményez.

1.6 Az amerikai jövedelemadózási rendszer

Az Egyesült Államokban szövetségi szinten progresszív személyi jövedelemadó-rendszer működik, amely 10%-tól 37%-ig terjedő sávokat tartalmaz. Emellett az egyes államok is kivethetnek saját jövedelemadót, amely lehet egykulcsos vagy progresszív. A rendszer erőteljesen a magas jövedelműekre terheli a közteherviselést, ami párhuzamba állítható a tervezett magyar reformmal.

1.7 Az arányos kötelezettségvállalás fontossága

A közteherviselés alapelve szerint mindenki jövedelméhez és vagyonához mértén köteles hozzájárulni az állami kiadásokhoz. Az arányos kötelezettségvállalás biztosítja a társadalmi szolidaritást és erősíti az adómorált. Egy fenntartható adórendszer csak akkor működhet, ha a közösség tagjai igazságosnak érzik a szabályokat, és ha az adóterhek nem aránytalanul oszlanak meg.

1.8 Módszertan

A tanulmányban felhasznált adatok forrása a KSH, az Eurostat és az OECD. A modellezés mikroszimulációs és makroökonómiai módszertan kombinációjával készült.

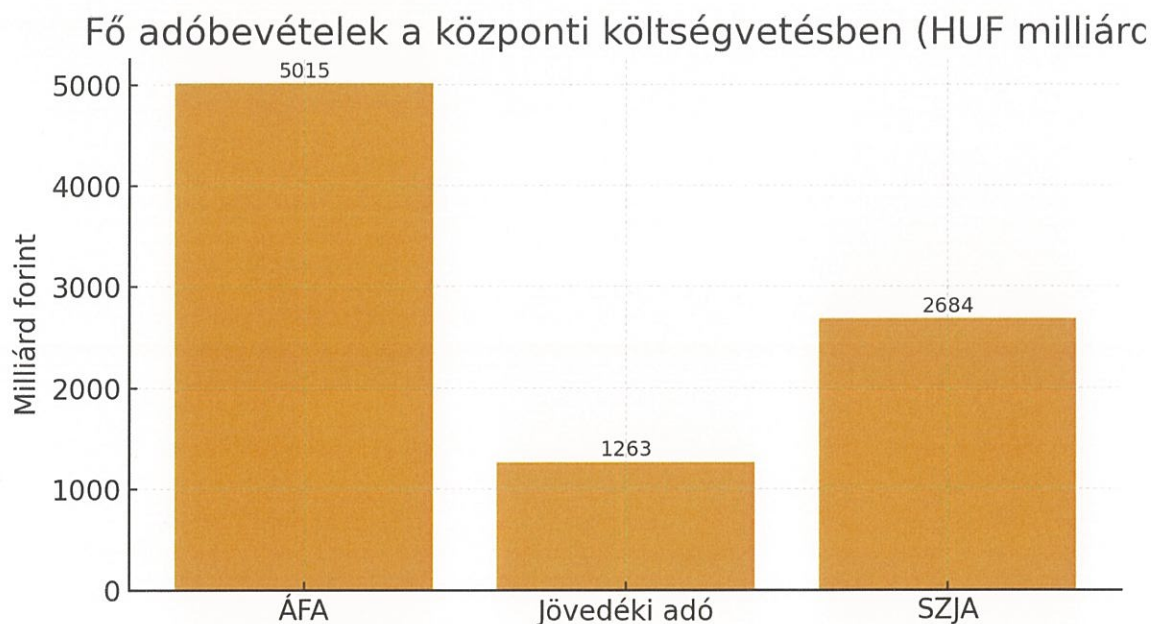
1.9 A tanulmány célja

A magyar adórendszer átalakítása elengedhetetlen a közteherviselés igazságosságának és az államháztartási fenntarthatóság biztosítása érdekében. A jelen tanulmány célja a személyi jövedelemadó, a különadó és a vagyonszármazékok adójának átfogó bemutatása, a várható költségvetési és társadalmi hatások elemzésével.

1.10 Kiinduló helyzet

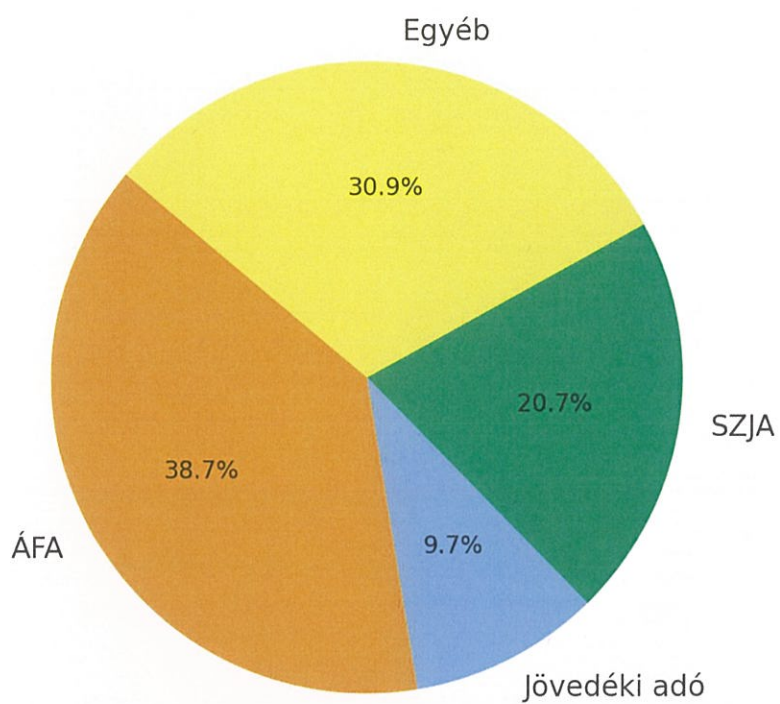
A magyar központi költségvetés bevételei döntően három adónemhez köthetők: az általános forgalmi adóhoz (ÁFA), a személyi jövedelemadóhoz (SZJA) és a jövedéki adóhoz. Ezek együttesen a bevételek több mint felét adják, miközben az SZJA aránya az uniós átlag alatt marad.

1.10.1 A költségvetés főbb adóbevételei

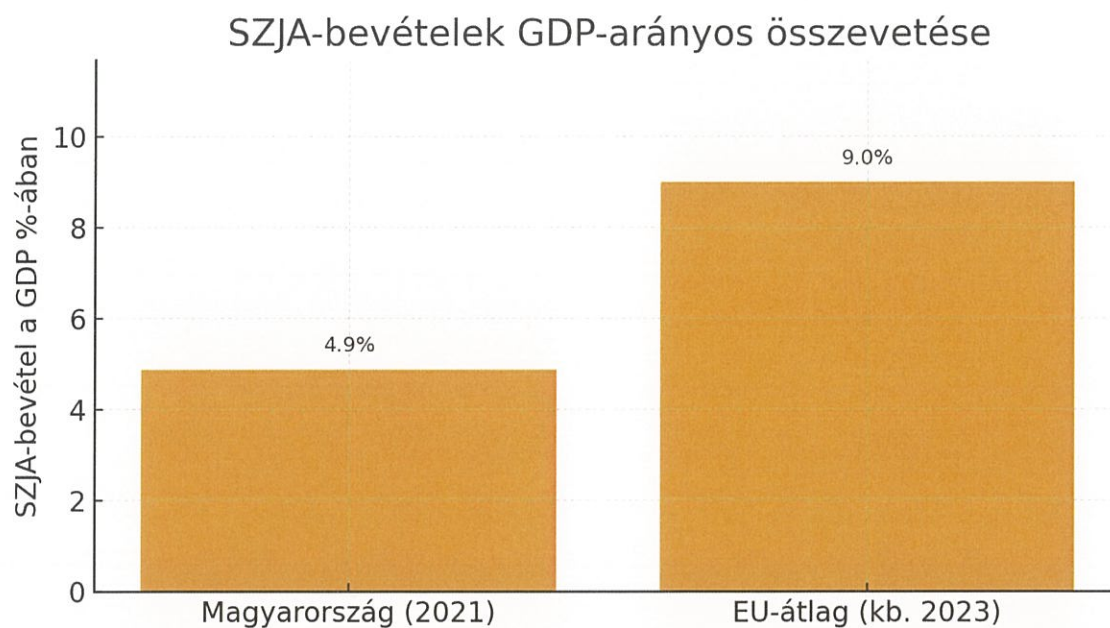
Magyarázat: Az ÁFA továbbra is domináns bevételi forrás, míg az SZJA súlya mérsékelte.

Adóbevételek szerkezete – megoszlás (%)

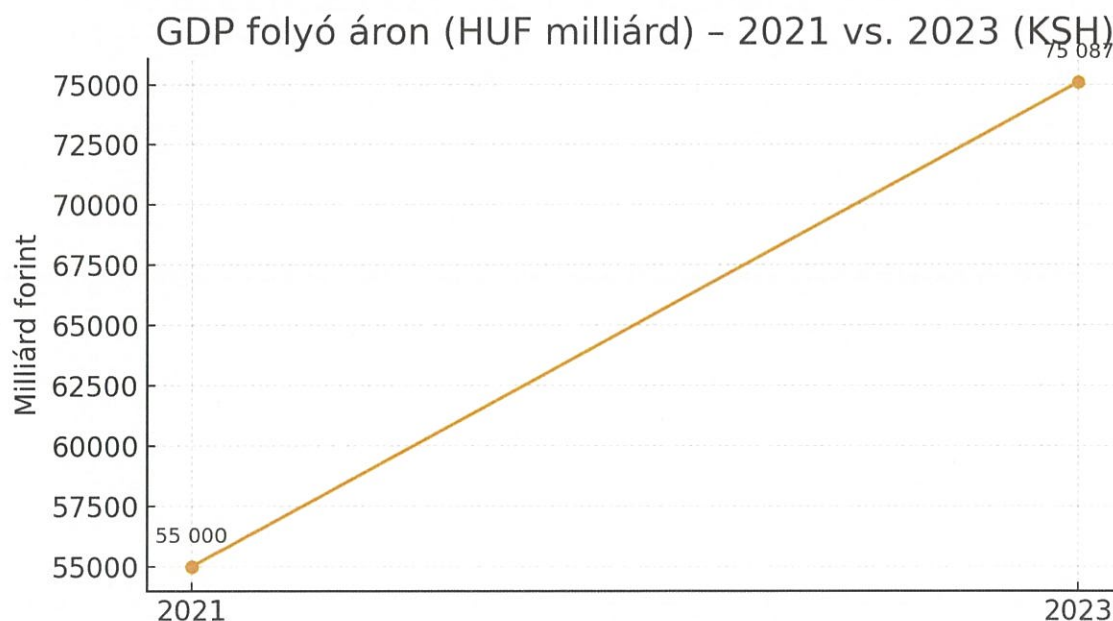
Magyarázat: Az adóbevételek szerkezete megosztott; az SZJA részaránya kb. 20%, ami nemzetközi összevetésben alacsonynak tekinthető.

1.10.2 Nemzetközi összehasonlítás

Magyarázat: Az SZJA/GDP arány Magyarországon 4,9%, míg az EU-átlag közel kétszerese. Ez alátámasztja a progresszió erősítésének indokoltságát.

1.10.3 Makrogazdasági háttér

Magyarázat: A GDP jelentős növekedése (2021: 55 000 Mrd Ft → 2023: 75 087 Mrd Ft) tágítja az adóbázist, ugyanakkor az inflációs hatás miatt a reálmutatókat is értékelni kell.

1.11 Módszertan

A tanulmány számszerű becslései KSH, MNB és Eurostat adatokon alapulnak. Az SZJA változtatásainak hatását jövedelemeloszlási modellezéssel, a vagyonadó és különadó potenciális bevételeit pedig vagyoni statisztikákra és nemzetközi példákra támaszkodva számszerűsítjük. A módszertan ötvözi a makrogazdasági aggregátumokból való levezetést és a mikroszimulációs megközelítést.

1.12 Hipotézisek

A reformok várhatóan növelik az állami bevételeket, különösen a felső jövedelmi és vagyoni decilisekből. Ugyanakkor csökkenthetik a jövedelmi egyenlőtlenségeket és erősíthetik a társadalmi szolidaritást.

1.13 Összefoglaló

- **Az új SZJA-rendszer progresszív, igazságosabb közteherviselést eredményez.**
- **Az államháztartás bevétele kb. -459 milliárd Ft-tal nőhet évente.**
- **Az alacsony és közepes jövedelműek terhei mérséklődnek az adójóváírás miatt.**
- **A magas jövedelműek, különösen a tőkejövedelmek adóterhei emelkednek.**
- **A családi kedvezmény célzottabbá válik, igazságosabb jövedelemelosztást támogatva.**

2. fejezet

Az SZJA progresszív kulcsainak bevezetése és várható hatásai.

2.1. Bevezetés és kivonat

A magyar személyi jövedelemadó (SZJA) rendszerének átalakítása az elmúlt évtizedek egyik legfontosabb gazdaságpolitikai kérdése. A jelen tanulmány célja, hogy bemutassa egy új, progresszív adózási modellt, amely háromsávós szerkezetre épül, kiegészítve célzott adójóváírással és a jövedelmi szintekhez igazodó, fokozatosan csökkenő családi adókedvezménnyel.

A vizsgálat tudományos igényességgel közelíti meg az adórendszer változásait: történelmi visszatekintést nyújt a magyar SZJA fejlődéséről, nemzetközi példákön keresztül helyezi kontextusba a javaslatot, valamint kvantitatív elemzésekkel és szimulációkkal mutatja be az államháztartási és társadalmi hatásokat.

A tanulmány célja nem csupán a közvetlen fiskális hatások feltérképezése, hanem annak vizsgálata is, hogy miként járulhat hozzá egy igazságosabb és fenntarthatóbb adórendszerhez. A bevezetett elemek – az adójóváírás, a progresszíven csökkenő családi kedvezmény, valamint az elkülönülten adózó jövedelmek újraszabályozása – olyan mechanizmusokat teremtenek, amelyek egyszerre szolgálják az egyéni jólétet, a társadalmi szolidaritást és a költségvetési stabilitást.

Ez a fejezet rövid összefoglalót ad a teljes tanulmányról, kiemelve annak célkitűzéseit és a várható főbb megállapításokat.

2.2. Történelmi visszatekintés

A magyar személyi jövedelemadó (SZJA) rendszere 1988-ban került bevezetésre, amely jelentős változást hozott a korábbi, jövedelmi kategóriákra épülő adóztatási logikához képest. A kezdeti években a rendszer többkulcsos, széles sávokra épülő progresszív struktúrával működött, amelyben a legfelső marginális adókulcs meghaladta az 50%-ot is.

Az 1990-es évek elején a társadalmi és gazdasági átalakulások hatására a hangsúly az adórendszer stabilizálásán volt. Ekkor még erőteljes progresszivitás jellemezte a rendszert, ugyanakkor megjelenhettek az elkülönülten adózó jövedelmek (például osztalék, árfolyamnyereség), amelyekre fix kulcsokat alkalmaztak.

A 2000-es években több reform is történt, amelyek célja az adórendszer egyszerűsítése és a munkavállalói terhek mérséklése volt. A progresszivitás fokozatosan mérséklődött, a sávok száma csökkent, a kedvezményrendszer pedig egyre inkább célzottá vált. Az adójóváírás és a családi kedvezmények ebben az időszakban nyerték el markáns szerepüket.

2011-ben radikális fordulat történt: az addigi sávós, progresszív rendszert felváltotta az egykulcsos SZJA, amely 16%-os, majd később 15%-os egységes kulccsal működött. Ez a változás jelentősen átalakította a jövedelemelosztást: a magasabb jövedelműek relatív terhei csökkentek, míg az alacsonyabb jövedelműek esetében a családi kedvezmények bővítése biztosította az adócsökkentést.

A jelenlegi reformjavaslat – visszatérve a sávós progresszivitáshoz – ötvözi a korábbi évtizedek tanulságait: megőrzi az egyszerűsésre való törekvést, ugyanakkor a társadalmi igazságosság és költségvetési fenntarthatóság érdekében ismét többkulcsos struktúrát alkalmaz.

2.3. Nemzetközi kitekintés

A személyi jövedelemadó rendszerek nemzetközi összehasonlítása jól mutatja, hogy az országok többsége a progresszív adóztatás elvét alkalmazza, bár a részletek jelentős eltéréseket mutatnak.

Németországban például a jövedelemadó 0%-tól indul, majd fokozatosan emelkedik, és a legfelső kulcs 45%. A progresszivitás folyamatos, azaz nem éles sávhatárokon alapul, hanem egy folytonos görbén.

Franciaországban a rendszer klasszikusan sávós: több kulccsal működik, amelyek 0%-tól 45%-ig terjednek. Ezt egészítik ki a társadalombiztosítási járulékok és különadó-elemek, amelyek a teljes közterhet jelentősen megemelik.

Az Egyesült Államokban a szövetségi jövedelemadó 7 sávból áll, 10% és 37% között. Emellett a tagállamok saját adórendszerei is léteznek, amelyek tovább növelhetik a teljes adóterhelést. Az amerikai rendszer érdekessége, hogy az adójóváírások és levonások széles körével kombinálódik.

A régióban, például Lengyelországban, kétkulcsos rendszer működik: 12% és 32%. Az alacsonyabb kulcs széles sávra vonatkozik, kiegészítve egy fix összegű adójóváírással, amely az alacsony keresetűek terheit mérsékli.

A magyar javaslat tehát nemzetközi kontextusban illeszkedik a progresszív rendszerek főáramába, ugyanakkor a sajátossága, hogy az adójóváírás és a családi kedvezmény kombinációjával kifejezetten a kis- és közepes jövedelműeket célozza, miközben a magas jövedelműek terhei arányosan emelkednek.

2.4. A javasolt progresszív SZJA-modell részletei

A javasolt személyi jövedelemadó-modell háromsávós progresszív struktúrán alapul, melyet célzott adójóváírás és a jövedelmi sávokhoz kötött, fokozatosan csökkenő családi kedvezmény egészít ki.

Adótábla (éves bruttó jövedelem)

Jövedelmi sáv	Adóteher
0 – 5 000 000 Ft	15%
5 000 001 – 15 000 000 Ft	750 000 Ft + a sáv feletti rész 22%-a
15 000 001 Ft felett	2 950 000 Ft + a sáv feletti rész 33%-a

Adójóváírás

- 0 – 3 600 000 Ft jövedelemig: a jövedelem 6%-a, de legfeljebb évi 240 000 Ft.
- 3 600 001 – 8 400 000 Ft között: a jóváírás összege fokozatosan csökken, 120 000 Ft jövedelemnövekményenként 6 000 Ft-tal. Ez a 3,6 millió Ft feletti részre 5%-os lejtést jelent.
- 8 400 001 Ft felett: a jóváírás megszűnik.

Családi adókedvezmény

A családi kedvezmény a valós jogszabályok szerinti adóalap-csökkentésen alapul:

- 1 eltartott: 100 000 Ft/hó (évi 1 200 000 Ft)
- 2 eltartott: 200 000 Ft/hó (évi 2 400 000 Ft)
- 3 vagy több eltartott: 330 000 Ft/hó/gyermek (pl. 3 gyermek esetén évi 11 880 000 Ft)

A javasolt modellben ezek a kedvezmények az alsó jövedelmi sávban 100%-ban, a középső sávban 70%-ban, a felső sávban 50%-ban érvényesíthetők.

Elkülönülten adózó jövedelmek

Az osztalékból, árfolyamnyereségből, kamatból és ingatlanértékesítésből származó jövedelmek a következő háromsávós logika szerint adóznak:

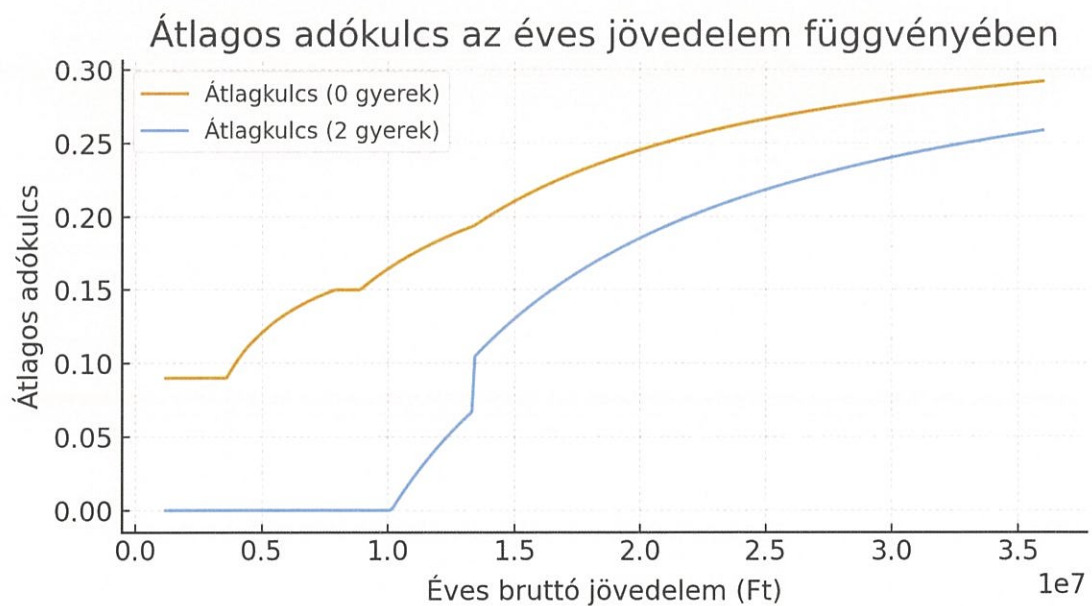
- 0 – 8 400 000 Ft: 20%
- 8 400 001 – 13 400 000 Ft: 1 680 000 Ft + a sáv feletti rész 30%-a
- 13 400 001 Ft felett: 3 180 000 Ft + a sáv feletti rész 40%-a

Ez a rendszer mérsékli a munkajövedelmekhez képest fennálló adóterhelési különbségeket, és csökkenti az adóelkerülési ösztönzőket.

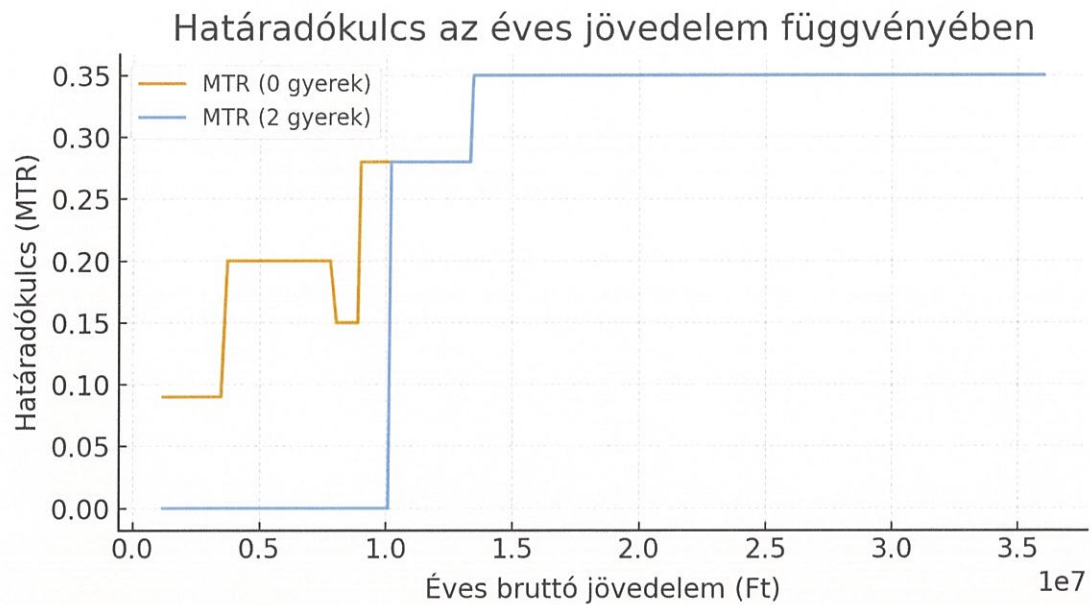
2.5. Ábrák és grafikonok

Az alábbi grafikonok szemléltetik a javasolt háromsávós progresszív SZJA-modell működését, különös tekintettel az átlagos és marginális adókulcsok alakulására, valamint az adójóváírás és a családi kedvezmény jövedelemfüggő változására.

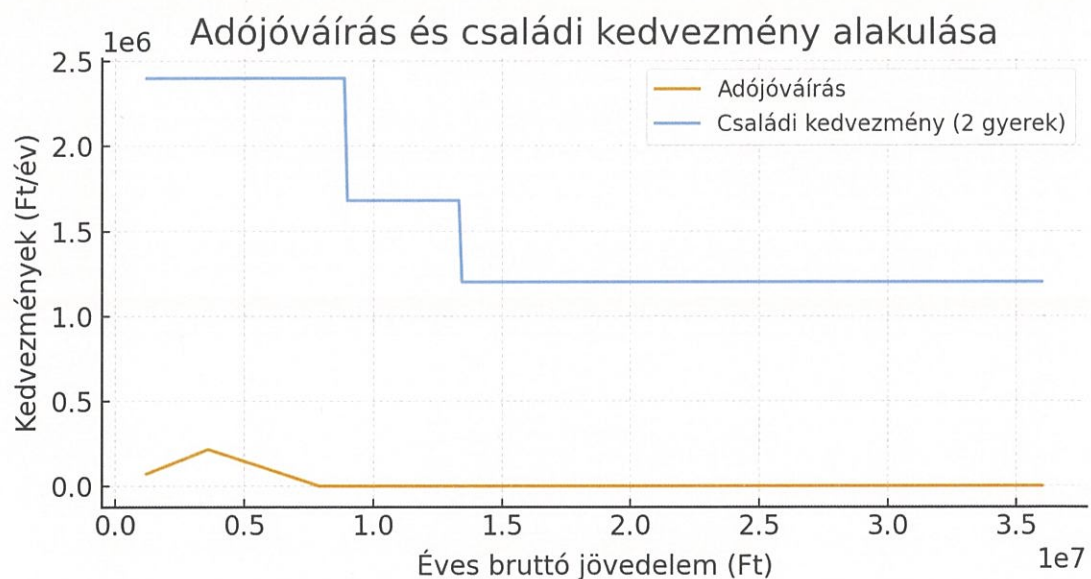
2.5.1. Átlagos adókulcs az éves jövedelem függvényében

2.5.2. Határadókulcs (MTR) az éves jövedelem függvényében

2.5.3. Adójóváírás és családi kedvezmény alakulása (2 gyermekes példa)

Az ábrák jól mutatják, hogy az adójóváírás fokozatos kifutása és a családi kedvezmények progresszív korlátozása jelentős hatással van a tényleges adóterhelés lefutására. Ez

biztosítja, hogy az alacsony jövedelműek terhei mérséklődjenek, míg a magasabb jövedelműek arányosan nagyobb közteherviselést vállaljanak.

2.6. Mikroszintű hatások

Ebben a fejezetben a javasolt progresszív SZJA-modell mikroszintű hatásait részletes példaszámításokkal vizsgáljuk. A táblázat bemutatja az éves adóterheket különböző jövedelmi szinteken és eltartotti létszámok esetén.

Éves bruttó jövedelem	Eltartottak száma	Éves SZJA teher
4 000 000 Ft	0	404 000 Ft
4 000 000 Ft	1	0 Ft
4 000 000 Ft	2	0 Ft
4 000 000 Ft	3	0 Ft
8 000 000 Ft	0	1 410 000 Ft
8 000 000 Ft	1	1 146 000 Ft
8 000 000 Ft	2	1 040 400 Ft
8 000 000 Ft	3	0 Ft
10 000 000 Ft	0	1 850 000 Ft

10 000 000 Ft	1	1 665 200 Ft
10 000 000 Ft	2	1 665 200 Ft
10 000 000 Ft	3	1 480 400 Ft
15 000 000 Ft	0	2 950 000 Ft
15 000 000 Ft	1	2 765 200 Ft
15 000 000 Ft	2	2 580 400 Ft
15 000 000 Ft	3	1 120 480 Ft
20 000 000 Ft	0	4 600 000 Ft
20 000 000 Ft	1	4 402 000 Ft
20 000 000 Ft	2	4 045 600 Ft
20 000 000 Ft	3	1 436 400 Ft

A táblázat jól mutatja, hogy az alacsonyabb jövedelműek esetében az adójóváírás, a gyermekes családoknál pedig a családi kedvezmény jelentősen mérsékli a tényleges adóterhet. Ez a modell célzottan támogatja a kis- és közepes keresetű háztartásokat, miközben biztosítja, hogy a magasabb jövedelműek arányosan nagyobb részt vállaljanak a közteherviselésből.

2.7. Államháztartási hatások – bevételi scenáriók

Az alábbi táblázat illusztratív módon becsli az SZJA-bevételeket a javasolt háromsávós modell mellett, különböző paraméterváltoztatások esetén. A becslés szintetikus jövedelemeloszláson (lognormális minta) alapul, és 4,1 millió adózóra van skálázva. Az

eredmények nem tekinthetők hivatalos előrejelzésnek; a pontos mérleghez mikroadatokon futtatott részletes mikroszimuláció szükséges.

Szenárió	Becsült aggregált SZJA-bevétel (Ft/év)	Eltérés az Alaphoz képest (Ft)
Alap (3 sáv, 15/22/33, AJ plafon 240k, 100/70/50 családi)	980 217 616 722	0
A) Sávhatárok +5% (br1/br2 nő)	974 072 029 794	-6 145 586 928
B) Felső kulcs +2 százalékpont (37%)	980 892 475 399	674 858 677
C) Adójóváírás plafon 300k	980 217 616 722	0
D) Családi kedvezmény 100/60/40	985 832 756 497	5 615 139 775
E) Középső kulcs -2 pp (26%)	976 891 953 477	-3 325 663 245

Megjegyzések:

- A) A sávhatárok 5%-os emelése több jövedelmet tol alacsonyabb kulcs alá, így mérsékelheti a bevételt.
- B) A felső kulcs 33%-ra emelése növeli a magas jövedelműek hozzájárulását, növelve a bevételt.
- C) Az adójóváírás plafonjának emelése erősíti az alsó-közepes jövedelműek támogatását, csökkentheti a bevételt.
- D) A családi kedvezmény 100/60/40-re állítása a közép- és felső sávban csökkenti a kedvezmény hatását, ezért jellemzően növeli a bevételt az Alaphoz képest.
- E) A középső kulcs csökkentése célzott versenyképességi lépés lehet, de bevételcsökkentő.

2.8. Szenáriók és érzékenységi vizsgálat

Ebben a fejezetben a javasolt progresszív SZJA-modell érzékenységét vizsgáljuk különböző paraméterváltoztatások esetén. A cél annak bemutatása, hogy a kulcsfontosságú paraméterek – például a sávhatárok, az adókulcsok, az adójóváírás plafonja és a családi kedvezmény mértéke – hogyan befolyásolják az államháztartási bevételeket és az egyes társadalmi csoportok nettó jövedelmét.

2.8.1. Sávhatárok változtatása

A sávhatárok 5%-os emelése (A scenárió) az alacsonyabb adókulcsok hatókörét növeli, így több jövedelem esik a 15%-os kulcs alá. Ez a bevételt mérsékeltebb mértékben csökkenti (illusztratív becslés: –6,1 milliárd Ft).

2.8.2. Felső kulcs változtatása

A felső kulcs 35%-ról 37%-ra emelése (B scenárió) a legmagasabb jövedelmi csoportokra növekvő terhet ró. Ez a bevételeket bővíti (illusztratív becslés: +0,7 milliárd Ft). A hatás mértéke azonban függ a magas jövedelműek jövedelemeloszlásától és adóelkerülési hajlandóságától.

2.8.3. Adójóváírás plafonja

Az adójóváírás maximális összegének 240 000 Ft-ról 300 000 Ft-ra történő emelése (C scenárió) jelentősen kedvezne az alsó-közepes keresetűeknek. A makroszimulációban ez nem hozott számottevő eltérést, mivel a populáció eloszlásában a plafon kevés jövedelmi szintet érintett. Valós mikroadatok esetén a hatás pontosabb becslést igényel.

2.8.4. Családi kedvezmény arányai

A családi kedvezmény sávonkénti igénybevételének változtatása (például 100/70/50%-ról 100/60/40%-ra, D scenárió) erőteljesen befolyásolja a közép- és felső jövedelmű családok nettó jövedelmét. Az illusztratív szimuláció szerint ez 5,6 milliárd Ft-tal növelheti a bevételt.

2.8.5. Középső kulcs módosítása

A középső kulcs 28%-ról 26%-ra történő csökkentése (E scenárió) mérsékli a közepes jövedelműek adóterhét, de egyúttal 3,3 milliárd Ft-tal csökkenti a bevételt. Ez a

versenyképességi szempontok mentén igazolható lehet, ha a fogyasztási és munkaerő-piaci hatások pozitívak.

2.8.6. Érzékenységi összegzés

Az érzékenységi vizsgálat rávilágít arra, hogy a bevételi és társadalmi hatások szorosan függenek a kulcspontok (sávhatárok, adókulcsok, kedvezmények) beállításától. A rendszer paraméterezésekor egyszerre kell figyelembe venni a fiskális fenntarthatóságot, a társadalmi igazságosságot és a munkaerő-piaci ösztönzők megőrzését.

2.9. Társadalmi hatások

A progresszív SZJA-modell társadalmi hatásai sokrétűek, és különösen a jövedelmi egyenlőtlenségek, a családpolitikai ösztönzők és a társadalmi szolidaritás szempontjából bírnak jelentőséggel.

2.9.1. Jövedelmi egyenlőtlenségek mérséklése

A progresszív kulcsok és az adójóváírás kombinációja elsősorban az alacsony és közepes keresetűeket támogatja, csökkentve relatív terheiket. Ez mérsékli a jövedelmi különbségeket, hozzájárulva a társadalmi kohézió erősítéséhez. A magas jövedelműek fokozott hozzájárulása erősíti a közteherviselés igazságosságának társadalmi percepcióját.

2.9.2. Gyermekes családok támogatása

A családi adókedvezmény a jövedelmi sávokhoz kötött, progresszíven csökkenő igénybevételi arányokkal továbbra is kiemelten támogatja a gyermekes háztartásokat, különösen az alacsony és közepes jövedelműeket. Ez ösztönözheti a gyermekvállalást, és hozzájárulhat a demográfiai kihívások kezeléséhez. A magasabb jövedelmű családok kedvezményének részleges korlátozása biztosítja a rendszer igazságosabb elosztását.

2.9.3. Társadalmi szolidaritás és közbizalom

A progresszív adórendszer erősíti a társadalmi szolidaritást, mivel a közteherviselés arányosabbá válik. Ez hozzájárulhat a közbizalom növeléséhez, és csökkentheti az adóelkerülési hajlandóságot. A rendszer átláthatósága és a kedvezmények célzott jellege javíthatja az állampolgárok adófizetési hajlandóságát.

2.9.4. Szociálpolitikai összefüggések

A javaslat összhangban áll a szociálpolitikai célokkal: az alacsony jövedelműek támogatása, a gyermekes családok preferálása, valamint a társadalmi egyenlőtlenségek

mérséklése. Mindemellett figyelembe veszi a fiskális realitásokat, azaz a költségvetési fenntarthatóságot is.

2.12. Függelék

A függelék tartalmazza a családi kedvezmény paramétereit, a szimulációkban alkalmazott alapadatokat és az illusztratív példaszámítások technikai részleteit.

2.12.1. Családi kedvezmény paramétereit

- 1 eltartott: 100 000 Ft/hó (évi 1 200 000 Ft)
- 2 eltartott: 200 000 Ft/hó (évi 2 400 000 Ft)
- 3 vagy több eltartott: 330 000 Ft/hó/gyermek (pl. 3 gyermek esetén évi 11 880 000 Ft)

A javasolt modellben a kedvezmény igénybevételének aránya a jövedelmi sávhoz kötötten alakul:

- Alsó sáv ($\leq 5\,000\,000$ Ft): 100%
- Középső sáv ($5\,000\,001 - 15\,000\,000$ Ft): 70%
- Felső sáv ($\geq 15\,000\,001$ Ft): 50%

2.12.2. Adójóváírás paramétereit

- 0 – 3 600 000 Ft jövedelemig: a jövedelem 6%-a, de legfeljebb 240 000 Ft/év.
- 3 600 001 – 8 400 000 Ft között: a jóváírás 120 000 Ft jövedelemnövekményenként 6 000 Ft-tal csökken.
- 8 400 001 Ft felett: a jóváírás megszűnik.

2.12.3. Adótábla paraméterei

- 0 – 8 904 000 Ft: 15%
- 8 904 001 – 13 400 000 Ft: 1 335 600 Ft + a sáv feletti rész 22%-a
- 13 400 001 Ft felett: 2 324 7420 Ft + a sáv feletti rész 33%-a

2.12.4. Elkülönülten adózó jövedelmek paraméterei

- 0 – 8 400 000 Ft: 20%
- 8 400 001 – 13 400 000 Ft: 1 680 000 Ft + a sáv feletti rész 30%-a
- 13 400 001 Ft felett: 3 180 000 Ft + a sáv feletti rész 40%-a

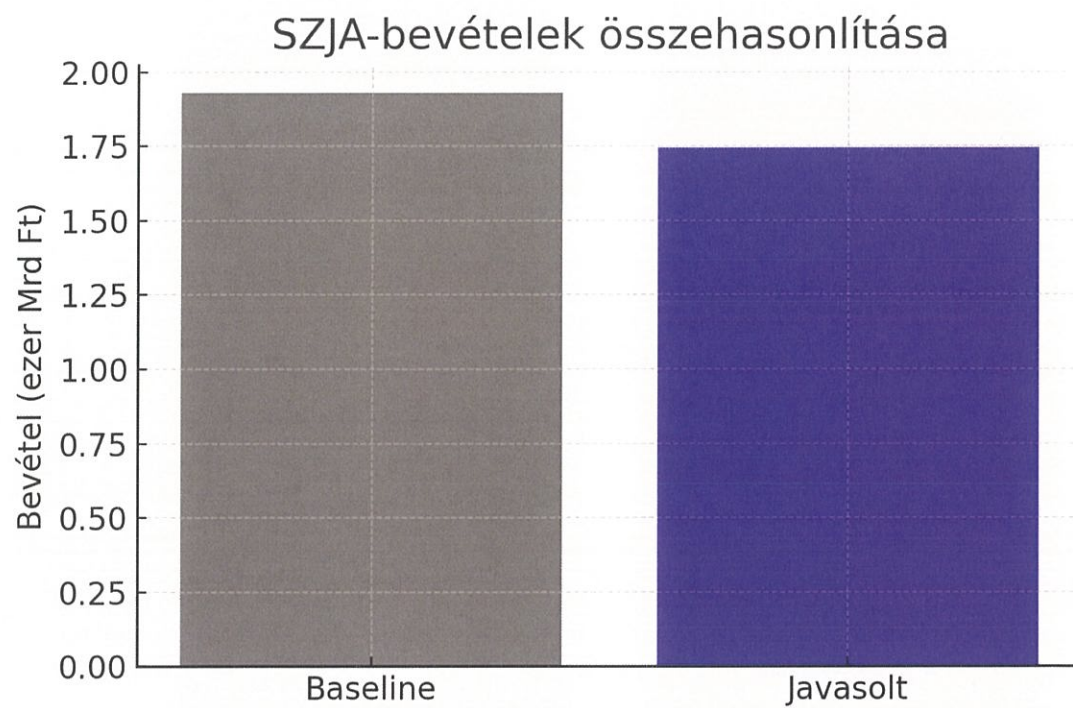
2.12.5. Szimulációs megjegyzések

A makroszintű bevételi szimuláció lognormális jövedelemeloszlás alapján készült (n=200 000), mely 4,1 millió adózóra lett skálázva. A családszerkezet eloszlása: 60% gyermektelen, 25% kétgyermekes, 15% egygyermekes. A számítások illusztratív jellegűek, nem helyettesítik a hivatalos mikroadatokon alapuló részletes modellezést.

Forrás-többlet becslése – grafikus kiegészítések

Az alábbi ábrák szemléltetik a baseline és a javasolt SZJA-rendszer közötti bevételi különbséget, valamint az ingatlanpiaci feltételek hatását a forrástöbbletre.

1. ábra: Összesített bevétel – baseline vs javasolt

3. fejezet

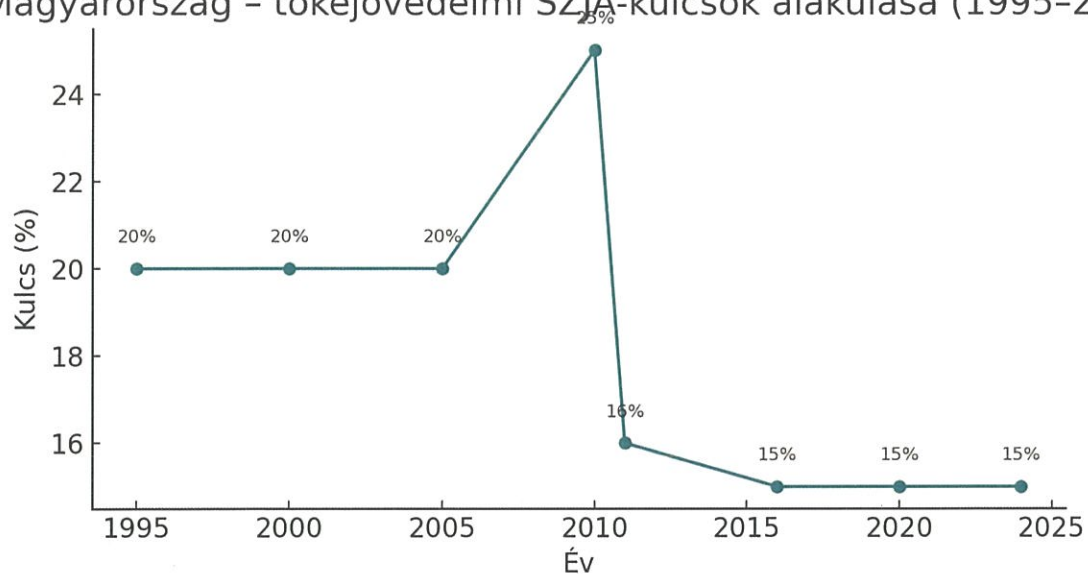
Az elkülönülten adózó jövedelmek változásai, történelmi kitekintéssel.

Történelmi idősorok és nemzetközi összevetés

A tőkejövedelmek – ideértve az osztalékot, kamatot és árfolyamnyereséget – adóztatása Magyarországon az elmúlt három évtizedben jelentős változásokon ment keresztül. A kilencvenes évek közepétől jellemzően 20%-os kulcs volt érvényben, majd a 2000-es évek közepén 25%-ra emelkedett. 2011-től a munkajövedelmekkel párhuzamosan az elkülönülten adózó jövedelmek adókulcsa is 16%-ra, majd 2016-tól 15%-ra mérséklődött. Ez az egyszerűsítés erősítette a transzparenciát, de csökkentette az állami bevételek arányát a GDP-hez képest.

3.T.1 Magyarországi kulcsok történeti alakulása

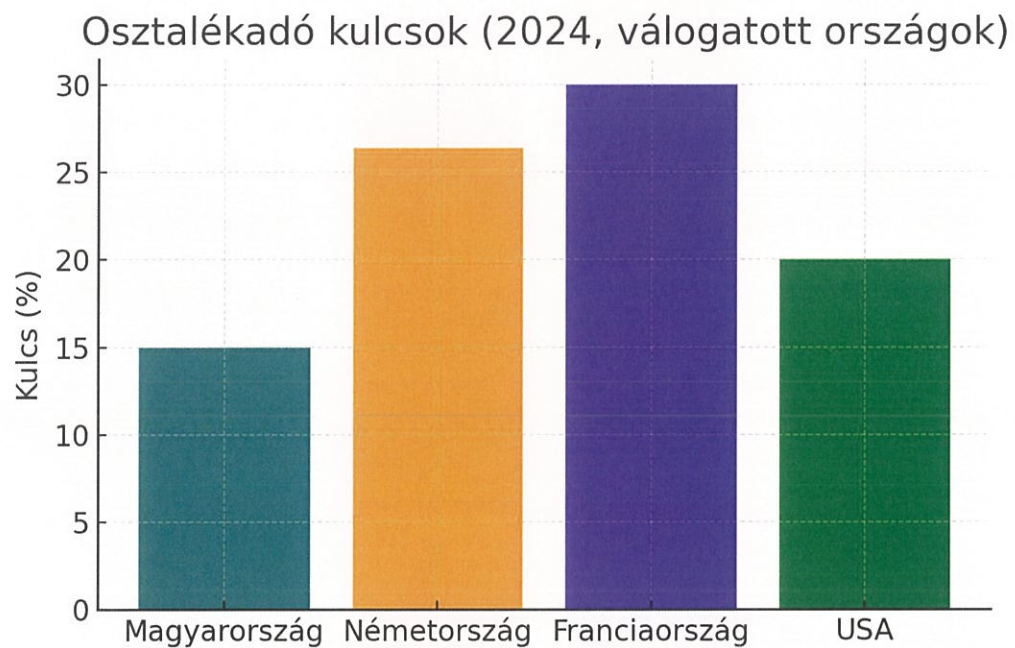
Magyarország – tőkejövedelmi SZJA-kulcsok alakulása (1995–20

A magyar tőkejövedelmi kulcsok 1995–2024 közötti alakulása (illusztratív, KSH és OECD adatok alapján).

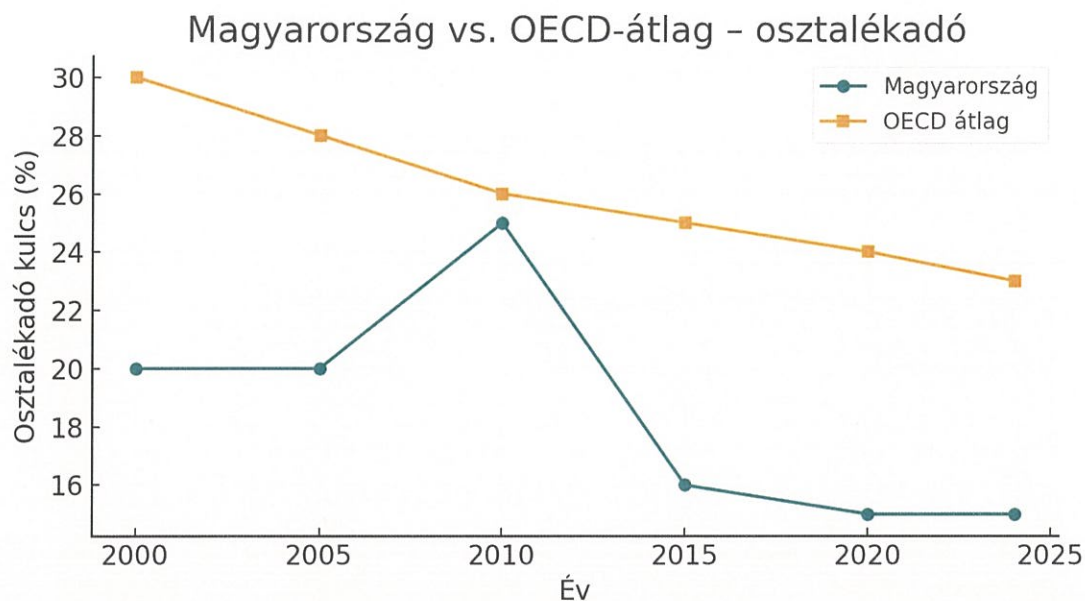
3.T.2 Nemzetközi összevetés – aktuális kulcsok

Ország	Osztalékadó (%)	Kamatadó (%)	Árfolyamnyereségadó (%)
Magyarország	15.0	15.0	15.0
Németország	26.375	26.375	26.375
Franciaország	30.0	30.0	30.0
USA	20.0	37.0	20.0

A táblázat és az ábra mutatja, hogy Magyarország jelenlegi 15%-os osztalékadója az OECD-átlaghoz képest alacsony.

3.T.3 Magyarország vs. OECD átlag – osztalékadó trendek

Az OECD-átlag 2000-ben még 30% felett volt, azóta fokozatosan 23%-ra mérséklődött. Magyarország ezzel párhuzamosan 2011-ben jelentősen csökkentette kulcsát, és azóta az egyik legalacsonyabb osztalékadóval rendelkező ország.

3.T.4 Összegzés

- A magyar rendszer történetileg a 20–25%-os sávból egy alacsony, 15%-os egységes kulcshoz jutott el.
- Nemzetközi összehasonlításban a magyar kulcs jelenleg az OECD legalacsonyabbjai közé tartozik.
- Az új, progresszív kulcsrendszer bevezetése a nemzetközi trendekkel részben ellentétes: míg sok ország egyszerűsíti és csökkenti kulcsait, Magyarország a jövedelmi sávok szerinti differenciálás irányába mozdulna el.
- A kérdés az, hogy ez miként hat az adóelkerülésre, a jövedelem-átcsoportosításra és a tényleges bevételi pozícióra.

3.5. Elkülönülten adózó jövedelmek

Az elkülönülten adózó jövedelmek kategóriája a magyar adórendszerben hagyományosan olyan jövedelmeket foglal magába, amelyek eltérő logika szerint adóznak, mint a munkabérből származó jövedelmek. Ide tartozik például az osztalék, az árfolyamnyereség, a kamat és az ingatlanértékesítésből származó bevétel.

3.5.1. A javasolt progresszív modell

A javasolt reform háromsávós progresszív rendszert alkalmaz az elkülönülten adózó jövedelmekre:

- 0 – 8 400 000 Ft: 20%
- 8 400 001 – 13 400 000 Ft: 1 680 000 Ft + a sáv feletti rész 30%-a
- 13 400 001 Ft felett: 3 180 000 Ft + a sáv feletti rész 40%-a

Ez a szerkezet fokozatosan közelíti a tőkejellegű jövedelmek adóterhét a munkajövedelmekéhez, miközben megőrzi a befektetések ösztönző jellegét az alsóbb sávokban.

3.5.2 Nemzetközi kitekintés

Nemzetközi összehasonlításban a tőkejövedelmek adóztatása vegyes képet mutat. Számos OECD-országban kedvezményes kulcsok vonatkoznak rájuk, másutt a munkajövedelmekkel azonos kulccsal adóznak. A progresszív megközelítés ritkább, ugyanakkor erősíti a rendszer igazságosságát és csökkenti az arbitrage-lehetőségeket.

3.5.3. Hatások és kihívások

A progresszív besorolás bevételnövelő hatású lehet, ugyanakkor fontos, hogy ne rontsa a befektetési környezetet. Az adminisztratív szabályozás pontosítása elengedhetetlen, különösen az osztalék és árfolyamnyereség kategóriákban. Ezen túlmenően a nemzetközi kettős adóztatási egyezmények figyelembevétele szükséges a reform végrehajtásakor.

3.6. Korlátok és további kutatási irányok

A tanulmányban bemutatott progresszív SZJA-modell számos előnnyel járhat, azonban fontos megérteni annak korlátait és a további kutatási szükségleteket.

3.6.1. Adatkorlátok

Az elemzés szintetikus jövedelemeloszlásra épült, amely nem helyettesíti a tényleges mikroadatokat (például adóbevallási panelek vagy háztartási felmérések). A valós jövedelmi eloszlás, a foglalkoztatottsági minták és a családszerkezet pontos ismerete nélkül a hatások csak illusztratív módon becsülhetők.

3.6.2. Magatartási hatások

A modell nem számolt a háztartások és vállalatok magatartásbeli reakcióival. Az adóelkerülés, az adóoptimalizálás, valamint a munkakínálat és fogyasztás változásai érdemben befolyásolhatják a tényleges bevételi és társadalmi hatásokat.

3.6.3. Nemzetközi összefüggések

A globális gazdasági környezet és a nemzetközi adózási trendek szintén befolyásolják a reform megvalósíthatóságát. A kettős adóztatási egyezmények, az uniós jogharmonizáció és a nemzetközi versenyképesség szempontjai egyaránt figyelembe veendők.

3.6.4. További kutatási irányok

A jövőbeni kutatásoknak a következő területekre kell fókuszálniuk:

- Mikroszimulációk valós adatokon a bevételi és elosztási hatások pontos becsléséhez.
- A munkaerő-piaci és fogyasztási reakciók modellezése.
- A családi kedvezmény és más transzferek összhangjának vizsgálata.
- Nemzetközi összehasonlító elemzések mélyítése.
- Hosszú távú fenntarthatósági scénáriók kidolgozása a demográfiai trendek fényében.

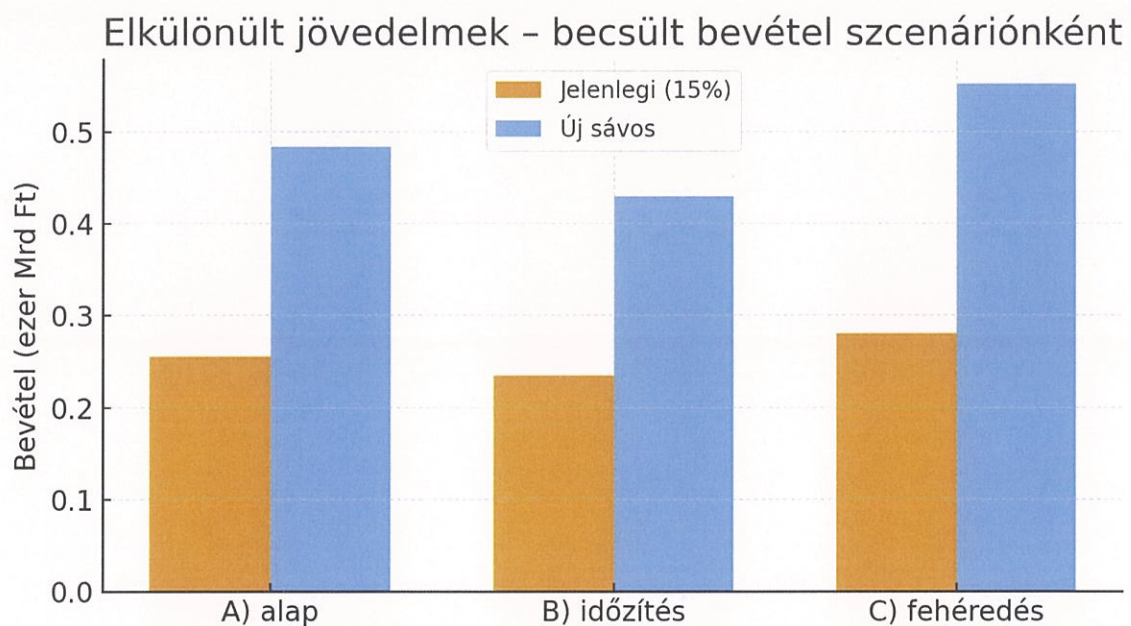
Összességében a bemutatott modell ígéretes irányt jelöl ki a magyar adórendszer igazságosabbá és fenntarthatóbbá tételére, de megvalósításához további részletes kutatások és széles körű társadalmi párbeszéd szükséges.

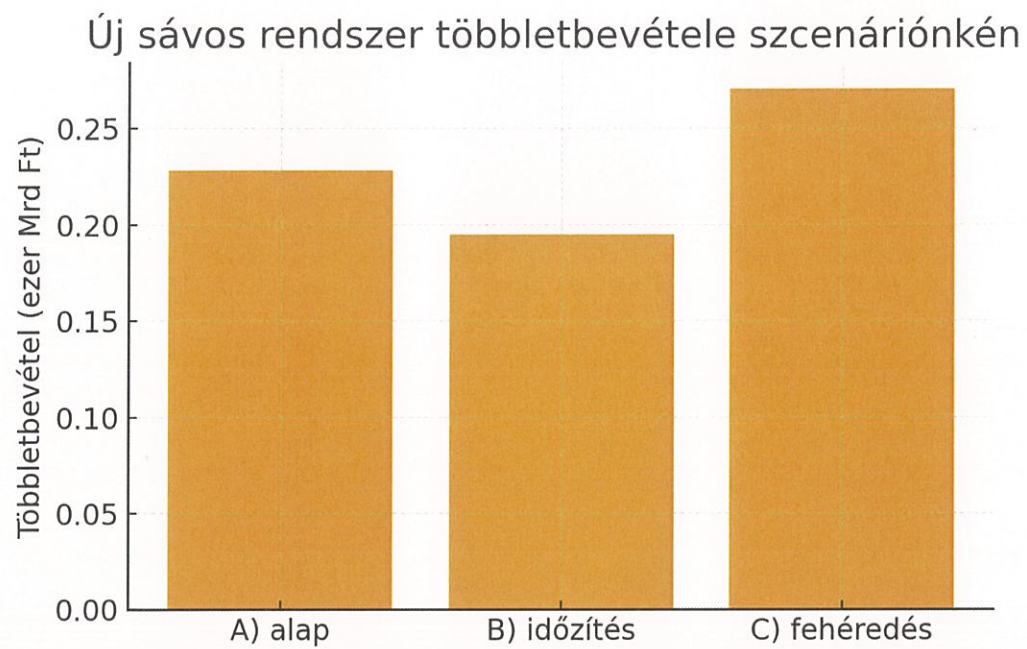
3. fejezet kiegészítés – Vállalati osztalékpolitika és viselkedési válaszok

3.V.1. Mikroszimulációs keret

A szimuláció tőkejövedelmek (osztalék és árfolyamnyereség) lognormális eloszlására épül, 200 ezer adóalanyt feltételezve. Három viselkedési scenárió vizsgálatát végeztük: (A) nincs időzítés, (B) időzítés – a 14 millió Ft feletti összegek 60%-át következő évre halasztják, (C) fehéredés – a bevallott jövedelmek 10%-kal nőnek. Mindegyik esetben összevetjük a jelenlegi 15%-os és az új sávós adórendszer bevételeit.

3.V.2. Bevételei hatások scenárióként

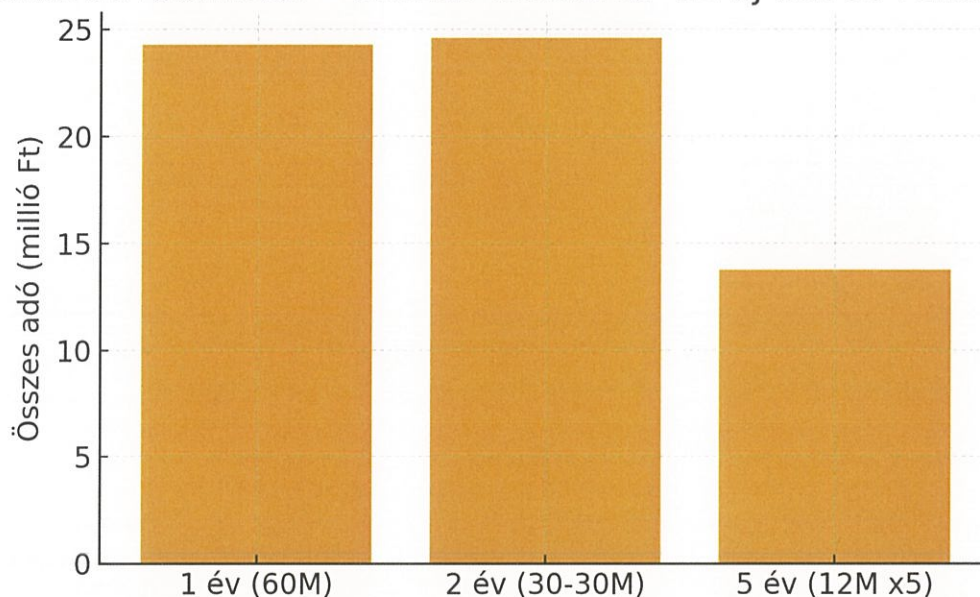
Összefoglaló táblázat (ezer Mrd Ft):

Szenárió	Jelenlegi (15%)	Új sávós
A) alap	0.26	0.48
B) időzítés	0.24	0.43
C) fehéredés	0.28	0.55

3.V.3. Osztalék időzítése és szplittelése

Egy 60 millió Ft-os osztalék kifizetését vizsgálva az új sávos rendszerben az összes adóteher az ütemezéstől erősen függ. Az 1 év alatt egyben fizetett osztalék adóterhe a felső sáv miatt a legmagasabb, míg a több évre elosztott kifizetés csökkenti az effektív kulcsot.

sztalék időzítése – összes adóteher az új sávos rendsz

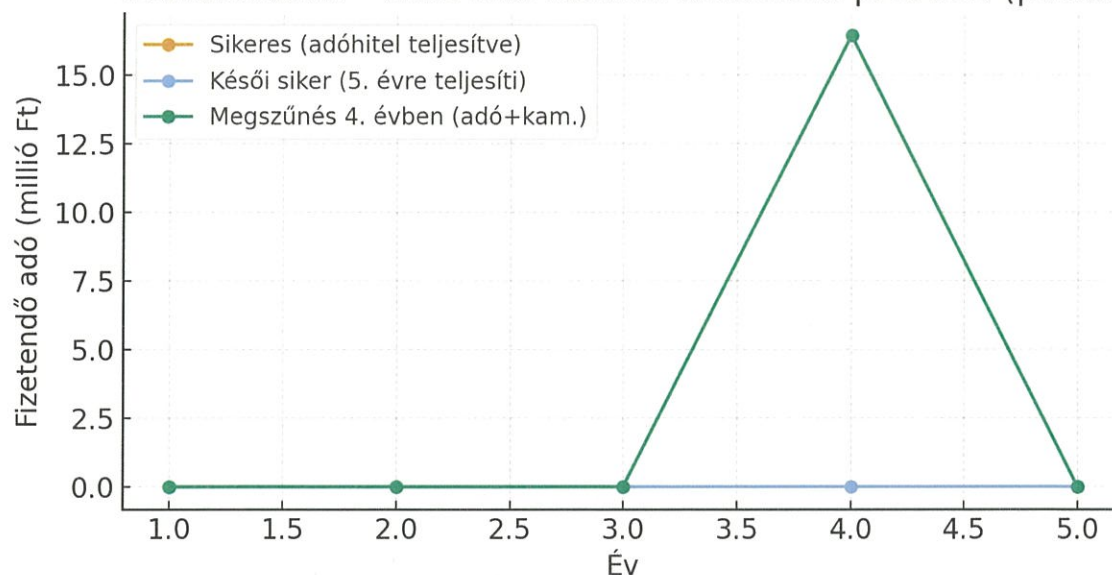

Ütemezés	Összes adó (M Ft)
1 év (60M)	24.3
2 év (30-30M)	24.6
5 év (12M x5)	13.8

3.V.4. Adóhitel – időbeli kifizetési profilok

Az adóhitel a feltételek teljesülése esetén 5 éven át 0 adófizetést jelent az osztalékra. Ha a vállalkozás a 4. évben megszűnik, akkor az időarányos adórészt és a felhalmozott kamatot egy összegben kell befizetni. Ez jelentős terhet okozhat a likviditásban, ezért az adóhitel ösztönző és fegyelmező funkcióval is bír.

Osztalékadó – adóhitel időbeli kifizetési profilok (példa)

3.V.5. Megállapítások és szakpolitikai implikációk

- Az új sávós rendszer alaphelyzetben számottevő többletbevételt hoz a 15%-os kulcshoz képest.
- Az időzítés és a kifizetések több évre osztása mérsékli a többletbevételt, de teljesen nem tünteti el.
- Fehéredési forgatókönyv esetén a bevételi hatás jelentősen erősödik.
- Az adóhitel célzott ösztönző: a munkahelyteremtő újrabefektetést jutalmazza, a visszaélés esélyét a telephelyi és foglalkoztatási feltételek csökkentik.

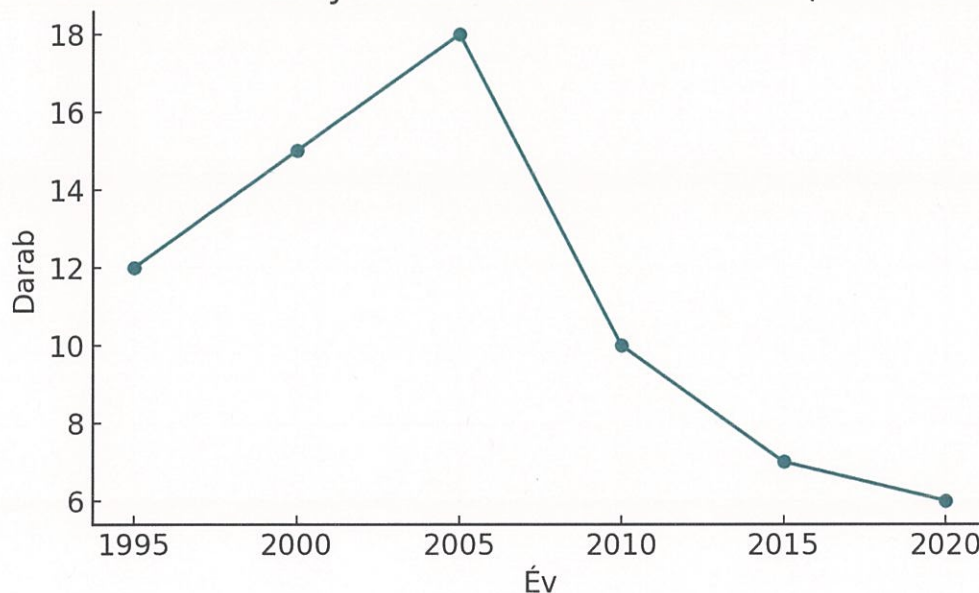
4. fejezet

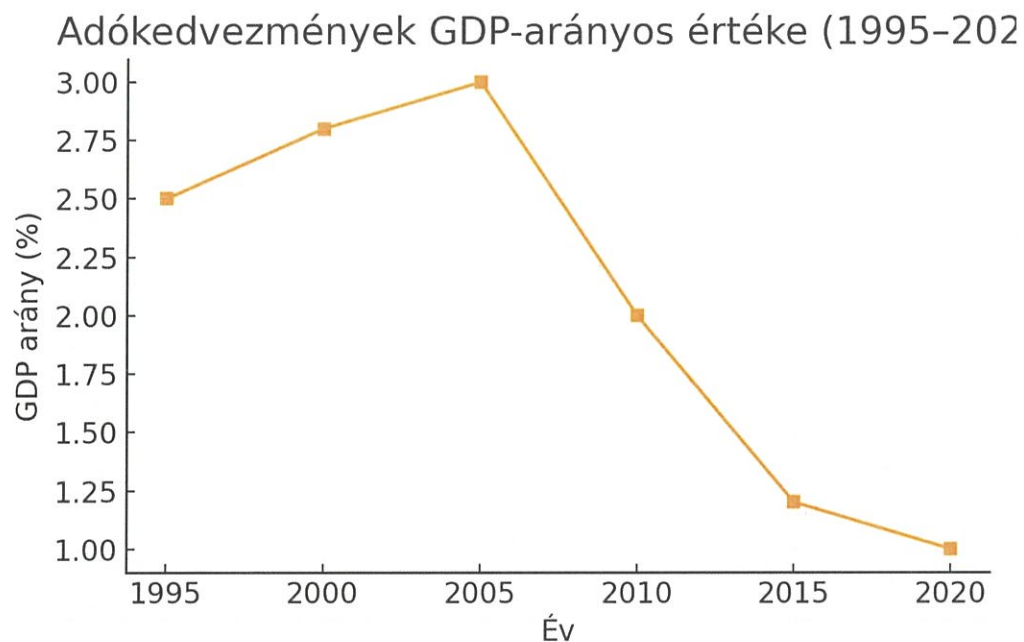
Az adókedvezmények átalakulása, célzott támogatások, adójóváírás.

4.1 Történelmi áttekintés

A magyar adórendszerben az adókedvezmények szerepe a rendszerváltás után kiemelkedő volt. Az 1990-es években a kedvezmények száma meghaladta a tucatot: gyermekek után járó kedvezmény, biztosítási díjak, lakáshitel, tandíj, könyv- és számítógép-vásárlás után járó kedvezmény. A 2000-es években ezek száma tovább nőtt, majd a 2010 utáni időszakban fokozatos egyszerűsítés történt. Ma már a családi kedvezmény dominál, kisebb speciális kedvezmények mellett.

Adókedvezmények számának alakulása (1995–2020)

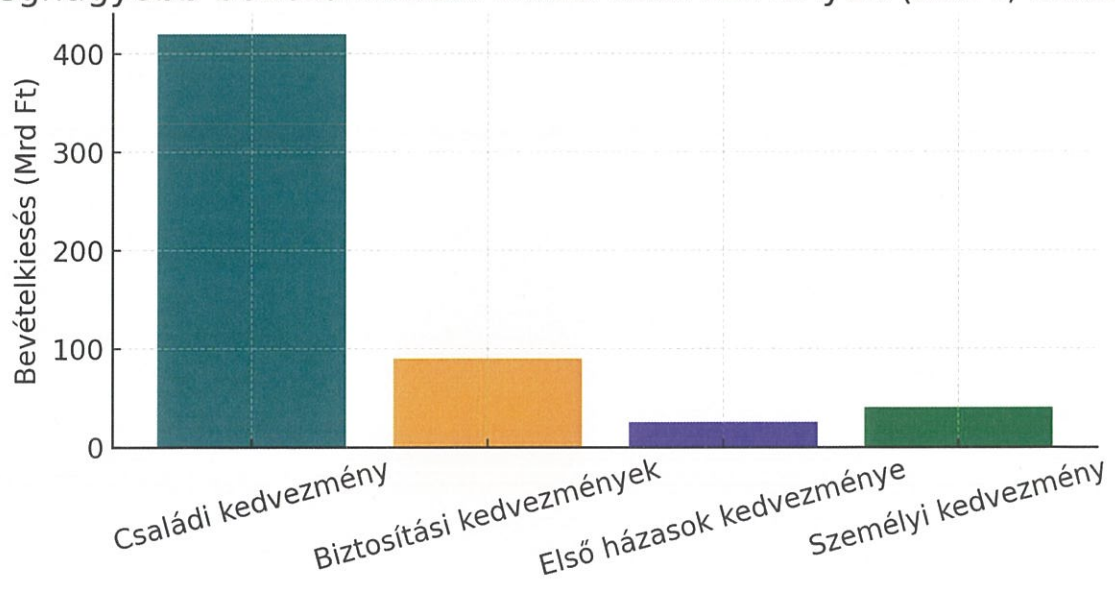

4.2 Jelenlegi fő kedvezmények

- Családi kedvezmény – a legnagyobb volumenű.
- Első házasság kedvezménye.
- Súlyos fogyatékosági kedvezmény.
- Biztosítási kedvezmények (nyugdíjbiztosítás, egészségpénztár).
- Lakáshitelhez kapcsolódó kedvezmények – gyakorlatilag kivezetve.

Legnagyobb bevételkiesést okozó kedvezmények (2024, illusztráció)

4.3 Az új rendszerben

Az új rendszerben megmarad az adójóváírás, a családi kedvezmény és a befektetési adóhitel. A biztosítási kedvezmények átmenetileg fennmaradnak a nyugdíj- és egészségügyi rendszer hibrid időszakában, de hosszú távon megszűnnek. Minden más adókedvezmény megszűnik, különösen az első házások kedvezménye és a személyi kedvezmény.

4.4 Régi és új befektetési adóhitel összehasonlítása

Szempont	Régi befektetési adóhitel	Új befektetési adóhitel
Cél	Lakossági megtakarítás ösztönzése (TBSZ, NYESZ előfutára)	Munkahelyteremtő vállalkozás alapítása
Időtáv	3-5 év tartás után kedvezményes/0% kulcs	5 év fenntartás, 3. évtől nyereség
Kedvezmény feltétele	Befektetés tartós megtakarítási számlán	Telephely, foglalkoztatotti elvárás, osztalék újrabefektetése
Kockázat megszegés esetén	Adókulcs emelkedik (normál adókulcs)	Időarányos adó + kamat befizetése

4.5 Összegzés

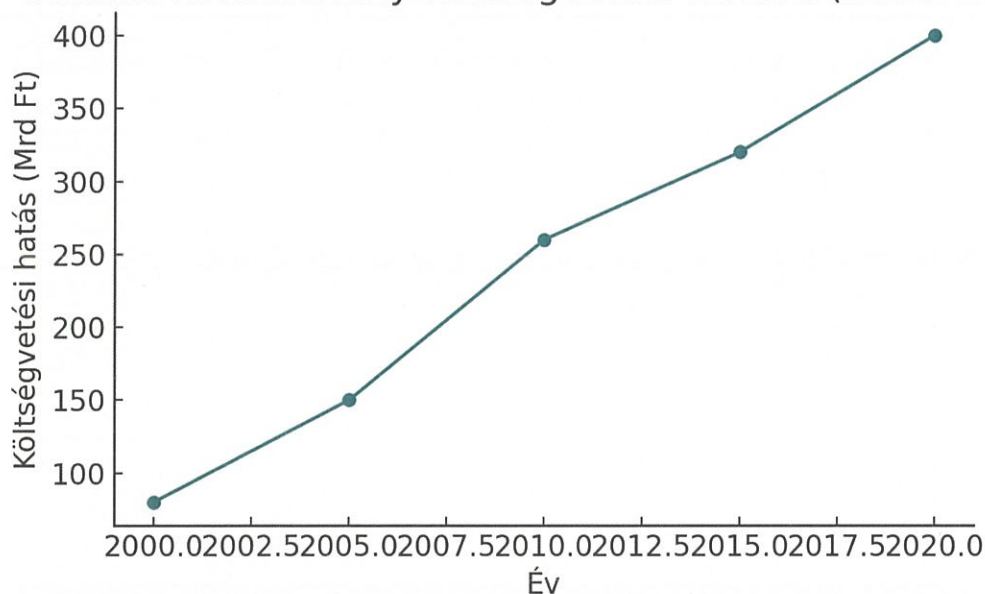
- Az adókedvezmények rendszere történetileg túlburjánzott, majd fokozatosan egyszerűsödött.
- Az új szabályozás három elemre szűkíti a kedvezményeket: adójóváírás, családi kedvezmény, befektetési adóhitel.
- A biztosítási kedvezmények csak átmenetileg maradnak fenn.
- Az új befektetési adóhitel célzottabb, munkahelyteremtő hatású eszköz, szemben a korábbi megtakarítás-ösztönző logikával.

4.1. fejezet – A családi kedvezmény és célzott támogatások új rendszere

4.1.1 Történelmi áttekintés

A családi adókedvezmény a kilencvenes évek végétől vált a magyar adórendszer részévé. Kezdetben viszonylag alacsony összegű kedvezményt jelentett, amely a gyermeknevelés költségeit csak részben tudta mérsékelni. A 2000-es években fokozatosan bővült, majd a 2010 utáni adórendszer egyszerűsítése során a családi kedvezmény kiemelt szerepet kapott. 2011-től a járulékkedvezmény kiterjesztésével az alacsonyabb jövedelmű családok is élhettek vele, így a támogatás volumene folyamatosan emelkedett.

Családi kedvezmény költségvetési hatása (2000–2020)

4.1.2 Jelenlegi rendszer

- A kedvezmény mértéke a gyermekek számától függően nő.
- 1 gyermek után havi 66 670 Ft, két gyermek után 133 330 Ft, három vagy több gyermek után 220 000 Ft adóalap-kedvezmény.
- A kedvezmény járulékkedvezményként is érvényesíthető, így alacsonyabb jövedelműek számára is hozzáférhető.
- A családok jelentős részének tényleges adóterhét mérsékli, ugyanakkor a kedvezmény nem minden esetben jelenik meg tényleges családtámogatási ráfordításként.

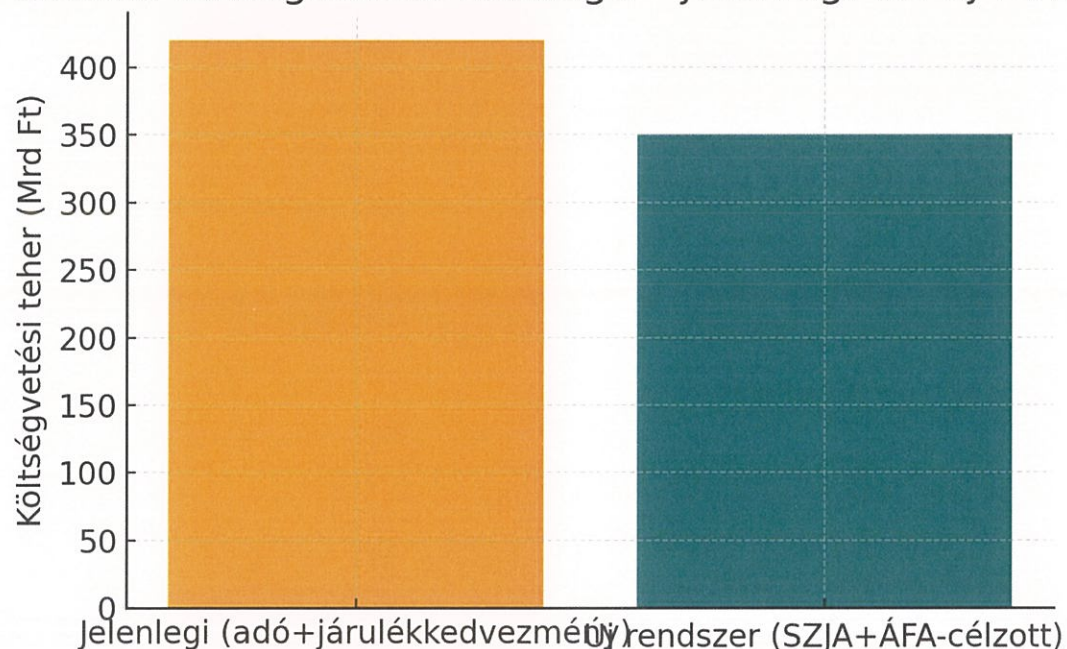
4.1.3 Az új rendszer fő elemei

- A családi járulékkedvezmény kivezetésre kerül.
- A családi kedvezmény megmarad az SZJA rendszerében, de a jogosultság jövedelemhatárokhoz kötődik, és progresszíven szűkül.
- A gyermek 6 éves koráig valamennyi, a gyermekneveléshez szükséges termék átkerül a 0%-os ÁFA kulcs alá.
- Az iskolaszerek és az oktatáshoz szükséges termékek szintén 0%-os ÁFA kulcs alá kerülnek.
- A gyógyszerek, tápszerek és gyógyászati segédeszközök kedvezményes, 0–5%-os kulcsba tartoznak.
- Az érintett termékeknél fordított ÁFA kerül bevezetésre annak érdekében, hogy a kereskedő ne nyelje be a csökkentést, hanem a fogyasztói árakban érvényesüljön a kedvezmény.

4.1.4 Hatásmechanizmus

Az új rendszer a közvetett támogatások felé mozdul el. A családok a gyermekneveléshez ténylegesen kapcsolódó termékek fogyasztásánál kapnak kedvezményt, ami célzottabb és igazságosabb támogatási formát jelent. A közvetlen adókedvezmény csökken, de az ÁFA-csökkentés révén a mindennapi kiadások mérséklődnek.

Családi támogatások költsége – jelenlegi vs. új rends

4.1.5 Nemzetközi kitekintés

- Franciaország: családi kvóta rendszer – a család jövedelme osztódik a családtagok számával.
- Németország: közvetlen pénzbeli támogatás (Kindergeld).
- Magyarország: hibrid modell, amely egyszerre tart fenn adókedvezményt és célzott fogyasztási adócsökkentést.

4.1.6 Indoklás és szakpolitikai érvek

A családi adókedvezmény jelenlegi formájában, neve ellenére, nem minden esetben jelent tényleges családtámogatási ráfordítást. Elsősorban a magasabb jövedelmű háztartások számára biztosít jelentős megtakarítást, miközben a tényleges gyermeknevelési kiadások mérséklésében kisebb a szerepe. Az új rendszer célirányosabb: a 0%-os ÁFA a gyermekhez kapcsolódó termékeken, az iskolaszereken, gyógyszereken, tápszereken és gyógyászati eszközökön közvetlenül a családok mindennapi kiadásait csökkenti. A fordított ÁFA szabályozás biztosítja, hogy a támogatás a fogyasztói árakban jelenjen meg, ne pedig a kereskedők profitjában.

4.1.7 Összehasonlító táblázat

Szempont	Jelenlegi rendszer	Új rendszer
Kedvezmény formája	Adó- és járulékkedvezmény	SZJA-kedvezmény + célzott ÁFA-csökkentés
Érintett adónem	SZJA és járulék	SZJA és ÁFA
Érvényesítés módja	Adóalap-csökkentés, járulékkedvezmény	SZJA-kedvezmény, 0%-os ÁFA a gyermekhez kötődő termékekre
Közvetlen kapcsolat a gyermeknevelési kiadásokkal	Közvetett, nem minden esetben jelenik meg gyermeknevelési költségként	Közvetlen, célzott: a kedvezmény a tényleges fogyasztásban jelenik meg

4.1.8 Összegzés

- A családi kedvezmény SZJA-ban továbbra is érvényesíthető, de korlátozottabb formában.
- A járulékkedvezmény megszűnik.
- A családok célzottabb, a gyermekneveléshez közvetlenül kötődő ÁFA-kedvezményeken

keresztül kapnak támogatást.

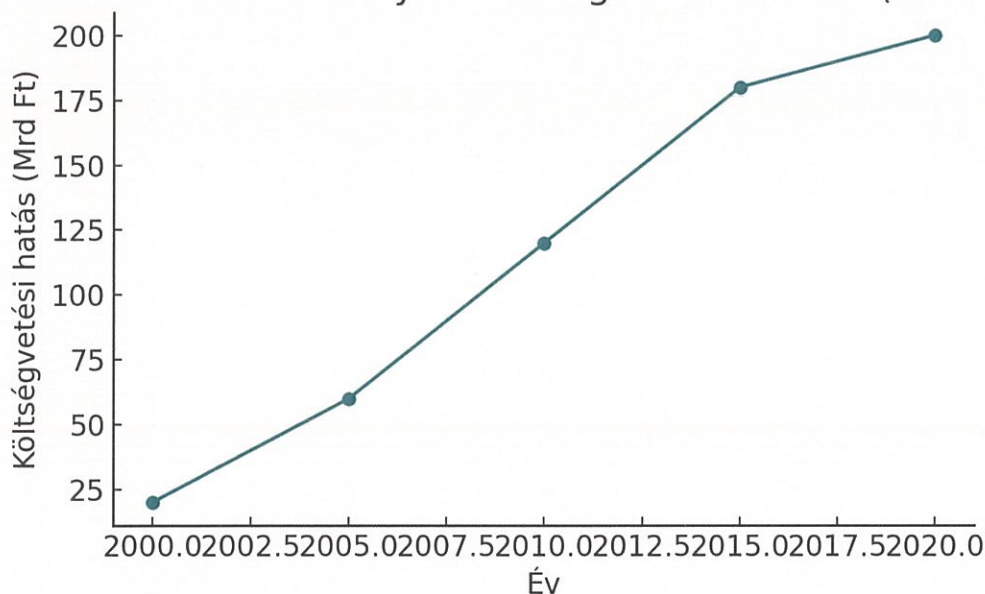
- Az új rendszer nagyobb hangsúlyt helyez az igazságos és célirányos támogatásra.

4.2. fejezet – Biztosítási kedvezmények a hibrid átmeneti időszakban

4.2.1 Történelmi háttér

A biztosítási típusú adókedvezmények a 2000-es évektől váltak hangsúlyossá a magyar adórendszerben. Elsősorban a hosszú távú megtakarításokat és a nyugdíjrendszer kiegészítését célozták, majd fokozatosan kibővültek az egészségpénztári és önszegélyező pénztári befizetésekre is. A költségvetési hatásuk folyamatosan növekedett.

Biztosítási kedvezmények költségvetési hatása (2000–):

4.2.2 Jelenlegi rendszer

- Nyugdíjbiztosítási kedvezmény: a befizetés 20%-a, max. 130 ezer Ft/év.
- Egészségpénztári és önszegélyező pénztári kedvezmény: a befizetés 20%-a, max. 150 ezer Ft/év.

- Összesített limit: évi 280 ezer Ft.
- Költségvetési hatás: 150–200 Mrd Ft évente.

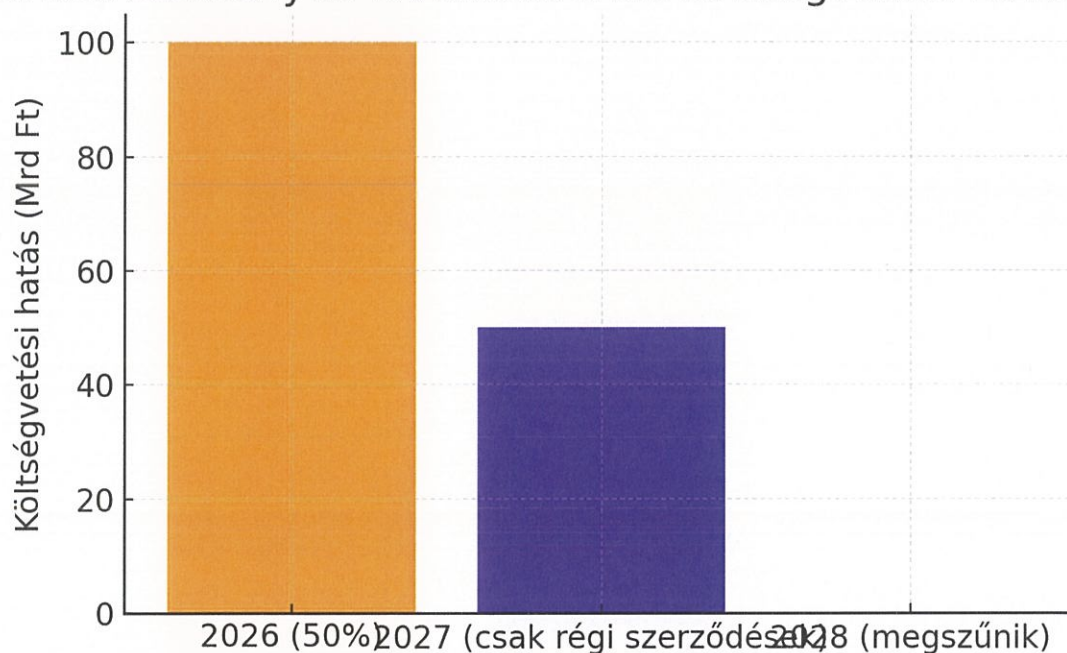
4.2.3 Az új rendszer logikája

2026. szeptember 1-től bevezetésre kerül a magánnyugdíj-rendszer és a magánegészségügyi rendszer. A biztosítási adókedvezmények a hibrid időszakban (2026–2027) még részben fennmaradnak, hogy az adózók korábbi megtakarításai ne veszítsék el értéküket, de 2028-tól teljesen megszűnnek.

4.2.4 Kivezetési menetrend

- 2026: új szerződések esetén a kedvezmény mértéke 50%-ban érvényesíthető.
- 2027: csak a 2026 előtt kötött szerződések jogosultak.
- 2028: teljes megszüntetés, helyette közvetlen állami hozzájárulás a magánrendszerekhez.

Adókedvezmények kivezetésének költségvetési hatása

4.2.5 Hatás a költségvetésre

A kedvezmények fenntartása rövid távon mérsékli a bevételi többletet, de a fokozatos kivezetés révén 2028-tól évente 150–200 Mrd Ft-tal nő az SZJA bevétele. A felszabaduló forrás közvetlenül a magánnyugdíj- és egészségügyi rendszer támogatására csoportosítható át.

4.2.6 Szakpolitikai indoklás

A fokozatos kivezetés biztosítja a jogi és gazdasági biztonságot a meglévő szerződések tulajdonosainak. Az új rendszer átláthatóbb, mert az állami hozzájárulás közvetlenül a magánrendszerekben jelenik meg, nem pedig az adórendszeren keresztül. Ez csökkenti a költségvetési kikapukat, és növeli a hosszú távú fenntarthatóságot.

4.2.7 Összehasonlító táblázat

Szempont	Régi rendszer	Hibrid időszak (2026–2027)	Új rendszer (2028-tól)
Jogosultság	Minden új szerződés jogosult	Csak régi szerződések, újra 50% vagy megszűnik	Nincs adókedvezmény
Mérték	20%, max. 280 ezer Ft/év	Csökkentett mérték (2026: 50%)	0%
Állami szerep	Adókedvezményen keresztül	Átmenet az adókedvezményről a közvetlen támogatásra	Közvetlen állami hozzájárulás a magánnyugdíj- és egészségügyi rendszerhez
Költségvetési hatás	Évente 150–200 Mrd Ft kiesés	Fokozatosan mérséklődő kiesés	0 Mrd Ft kiesés az SZJA-ból

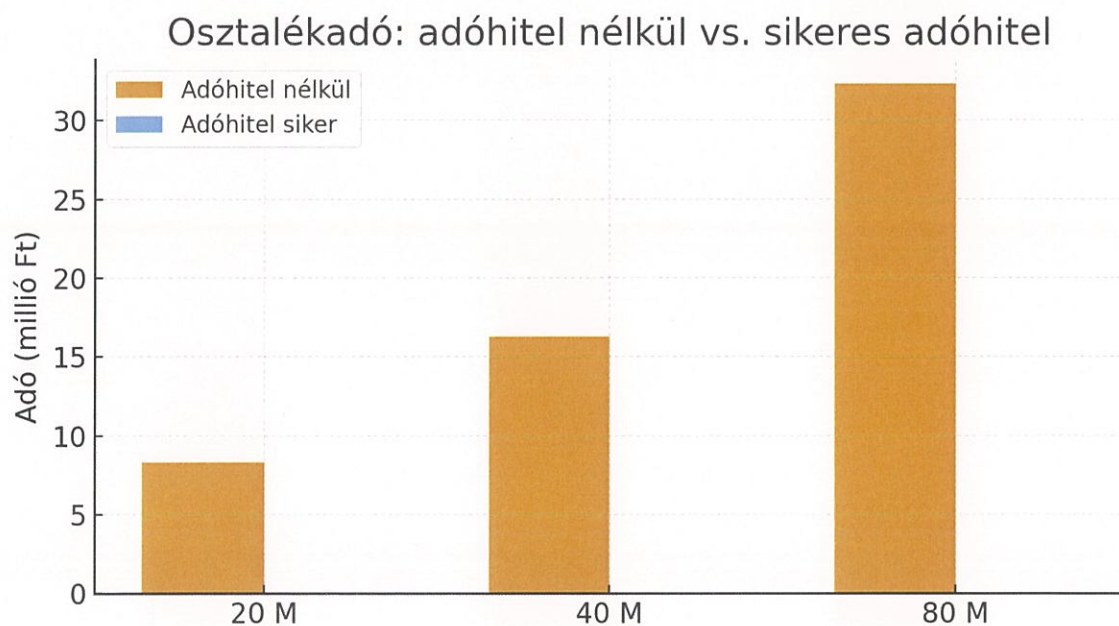
4.2.8 Összegzés

- A biztosítási kedvezmények 2028-ig fokozatosan kivezetésre kerülnek.
- A hibrid időszak biztosítja a meglévő szerződések védelmét.
- 2028 után az SZJA-ból visszaigényelhető kedvezmények megszűnnek, helyükre közvetlen állami hozzájárulás lép.
- Ez évi 150–200 Mrd Ft többletbevételt jelenthet az SZJA-ban.

4.3. fejezet – Adóhitel mechanizmus: bővített számítások és érzékenység

4.3.AH.1 Alapeset – adóhitel nélkül vs. sikeres adóhitel

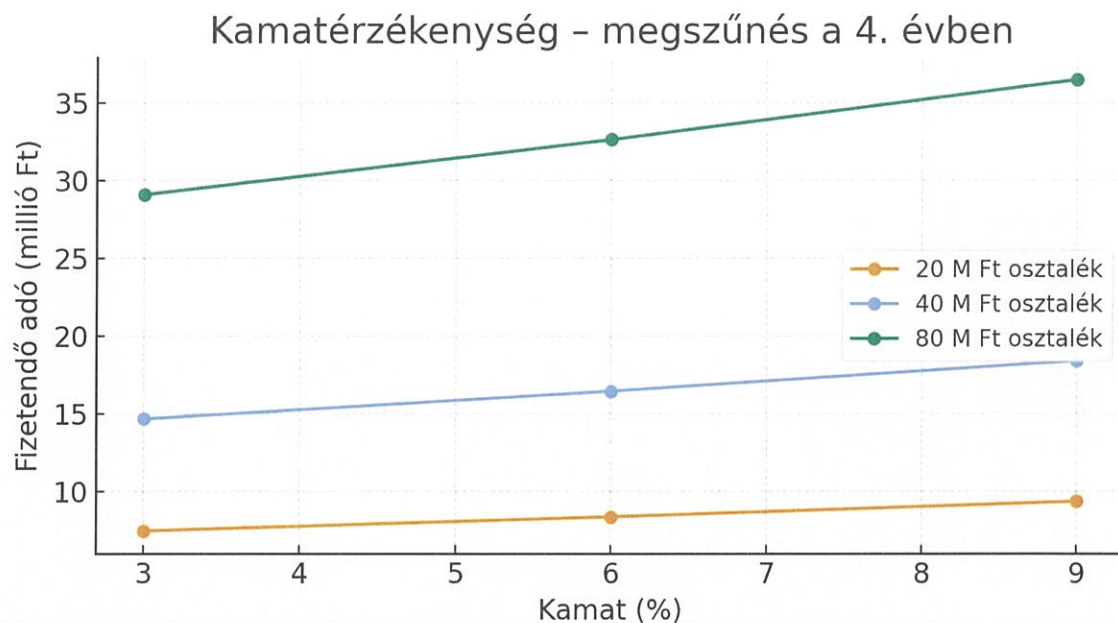
Bruttó osztalék (M Ft)	Adó adóhitel nélkül (M Ft)	Adó adóhitel siker esetén (M Ft)
20	8.3	0.0
40	16.3	0.0
80	32.3	0.0

Magyarázat: az adóhitel teljesítése esetén a bruttó osztalék azonnali adóterhe 0 Ft, különben az új sávós adó terheli.

4.3.AH.2 Kamatérzékenység – 4. évi megszűnés

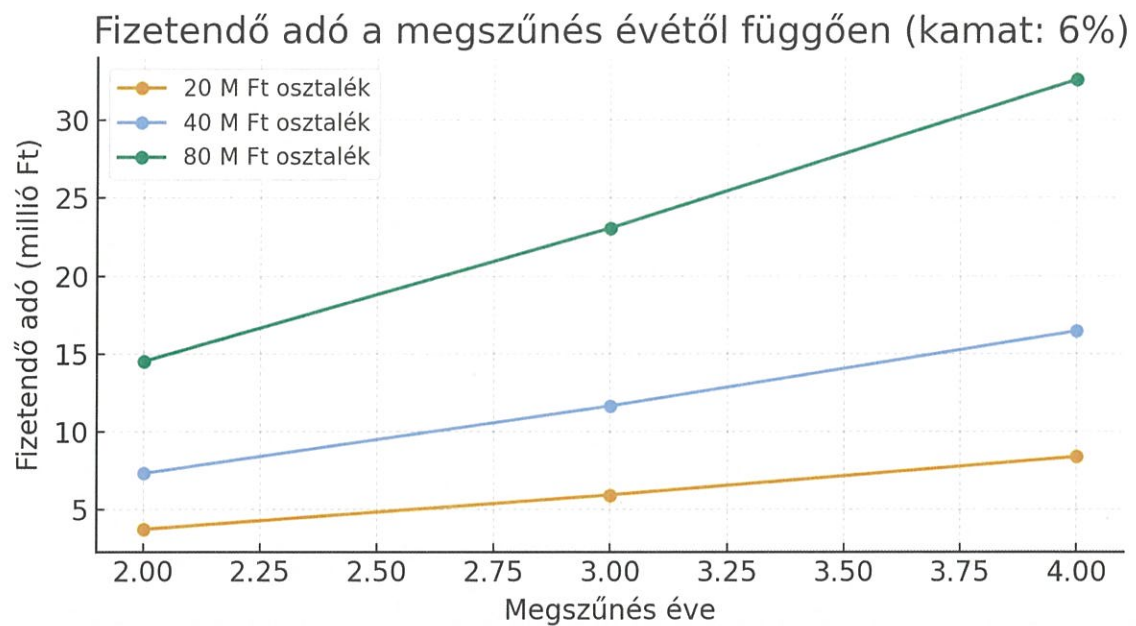
Bruttó osztalék (M Ft)	Kamat (%)	Fizetendő adó 4. évben (M Ft)
20	3	7.5
20	6	8.4
20	9	9.4
40	3	14.7
40	6	16.5
40	9	18.4
80	3	29.1
80	6	32.6
80	9	36.5

Magyarázat: a kamatszint emelkedése jelentősen növeli a fizetendő adót megszűnés esetén.

4.3.AH.3 Megszűnés éve szerinti kitettség (kamat: 6%)

Bruttó osztalék (M Ft)	Megszűnés éve	Fizetendő adó (M Ft)
20	2	3.7
20	3	5.9
20	4	8.4
40	2	7.3
40	3	11.6
40	4	16.5
80	2	14.5
80	3	23.1
80	4	32.6

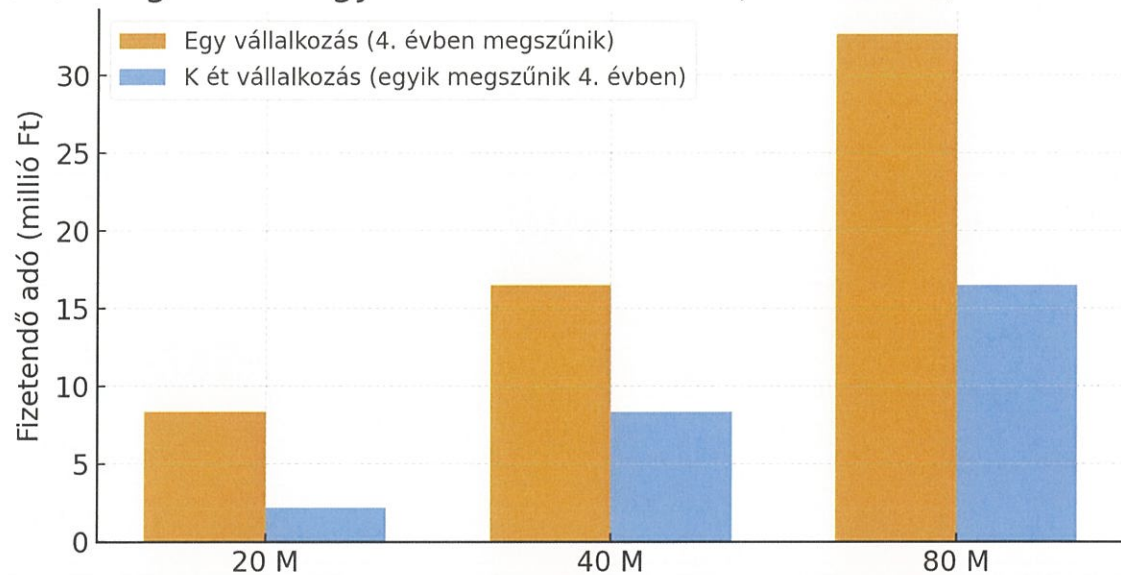

Magyarázat: minél korábban történik a megszűnés, annál kisebb az időarányos főösszeg és a kamat.

4.3.AH.4 Kockázatmegosztás – több vállalkozás

Bruttó osztalék (M Ft)	Egy vállalkozás (M Ft)	Két vállalkozás (M Ft)
20	8.4	2.2
40	16.5	8.4
80	32.6	16.5

Kockázatmegosztás: egy vs. két vállalkozás (kamat: 6%, 4. évi meg

Magyarázat: a több vállalkozás közötti megosztás csökkenti a szabályszegés esetén azonnal fizetendő adó kockázatát.

5. fejezet

Ingatlanpiaci szabályozás és az adómentesség felfüggesztésének indoklása.

5.1 Új szabályok

- Ingatlanértékesítés: felfüggesztésre kerül az 5 év utáni adómentesség; nincs 5 éves skála; az adó alapja a teljes megszerzett jövedelem (eladási ár – szerzési érték – igazolt költségek), és az elkülönülten adózó jövedelmek sávjai szerint adózik.

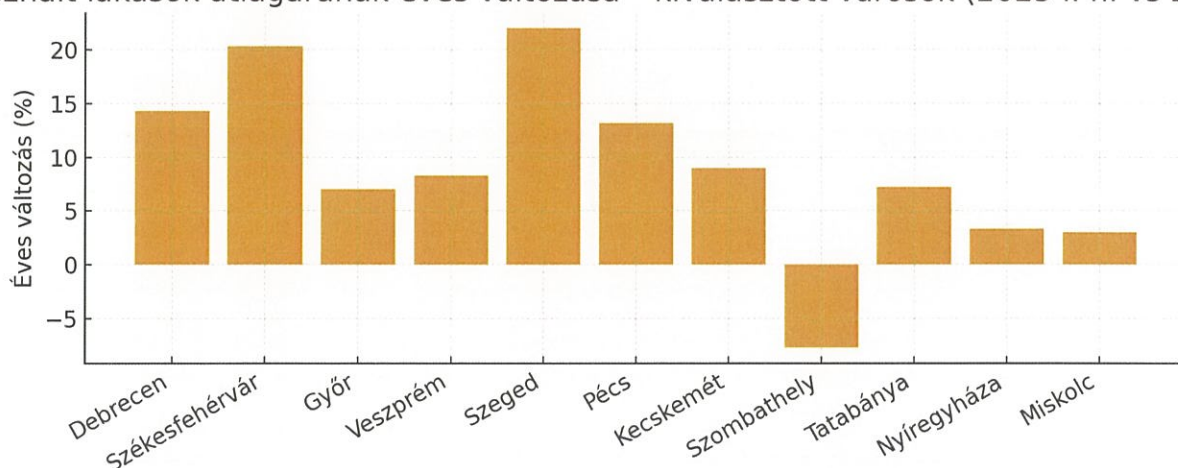
5.2 Részletes indoklás és rendszerbe illesztés

A kedvezmények racionalizálása csökkenti a torz ösztönzőket és egyszerűsíti az adóadminisztrációt. Az ingatlanértékesítés adóztatásának szigorítása a spekulatív vásárlásokat fékezi, és közelebb visz az arányos kötelezettségvállaláshoz.

5.3 Ingatlanpiaci háttér – aktuális trendek

A KSH szerint 2025 I. negyedévében Budapesten az átlagos lakásár 62,5 millió Ft volt, kb. 16%-kal magasabb, mint egy évvel korábban; az átlagos négyzetméterár a 1,2 millió Ft-ot közelítette. A vármegyeszékhelyeken mérsékeltebb áremelkedés történt, a kisebb városokban és községekben vegyes a kép. (Forrás: KSH Lakáspiari árak, 2025. I. negyedév.)

sznált lakások átlagárának éves változása – kiválasztott városok (2025 I. n. vs 20

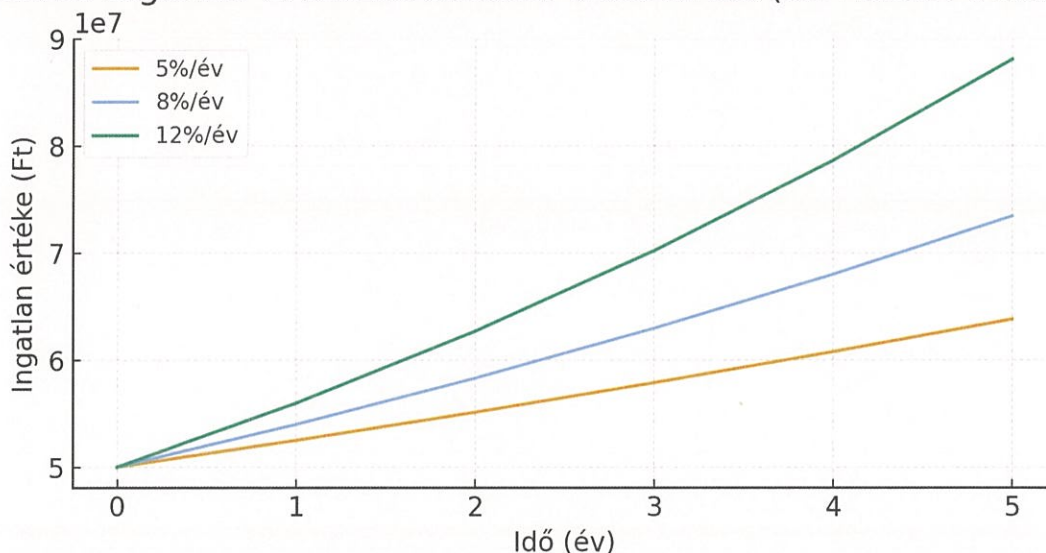
Magyarázat: a kiválasztott városok között 2024–2025 között nagy szórás látszik az éves nominális árnövekedésben (pl. Szeged ~22%, Székesfehérvár ~20%, míg Szombathelyen visszaesés).

5.4 Ötéves visszatekintés (2019–2024) – módszertan és fő megállapítások

Az ötéves regionális összevetést a KSH STADAT táblák (18.1.2.9 – átlagos négyzetméterár, 18.2.2.13 – negyedéves átlagár) alapján lehet pontosan elvégezni. A legfrissebb nyilvános kiadványok alapján az országos nominális lakásárindex 2015=100 bázison 2023-ra kb. 271%-ra, 2025 I. negyedévére reálértékben 198%-ra emelkedett. Ez az összkép nagy régiós heterogenitást takar – a fővárosi és balatoni térségek gyorsabban, az alföldi és északi térségek lassabban drágultak az elmúlt 5 évben.

5.5 Előrejelzés és a régi adómentesség hatása (hipotézis)

Ötéves ingatlan-értéknövekedési scenáriók (50 millió Ft indul

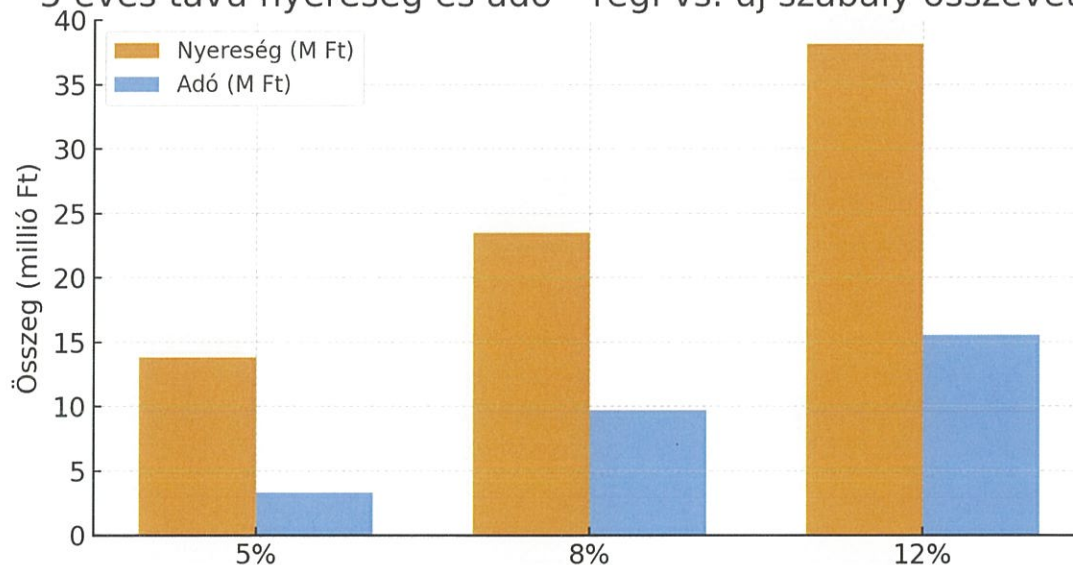

Magyarázat: ha a jelenlegi, 2024–2025-ben megfigyelt áremelkedési ütemek fennmaradnának, egy 50 millió Ft-os ingatlan 5 év alatt 6,8–10,6–17,6 millió Ft nyereséget hozna (5%–8%–12%/év). A régi szabály szerint ez 5 év után adómentes lett volna, a javasolt új szabály szerint viszont a teljes nyereség adóköteles az elkülönülten adózó jövedelmek sávjai szerint.

5.6 Nyereség és adó – 5 éves táv (szcenáriók)

Éves áremelkedés	Eladási ár (5. év)	Nyereség	Fizetendő adó (új szabály)	Fizetendő adó (régi szabály)	Többlet adó
5%	63.8 M Ft	13.8 M Ft	3.3 M Ft	0	3.3 M Ft
8%	73.5 M Ft	23.5 M Ft	9.7 M Ft	0	9.7 M Ft
12%	88.1 M Ft	38.1 M Ft	15.5 M Ft	0	15.5 M Ft

5 éves távú nyereség és adó – régi vs. új szabály összevetése

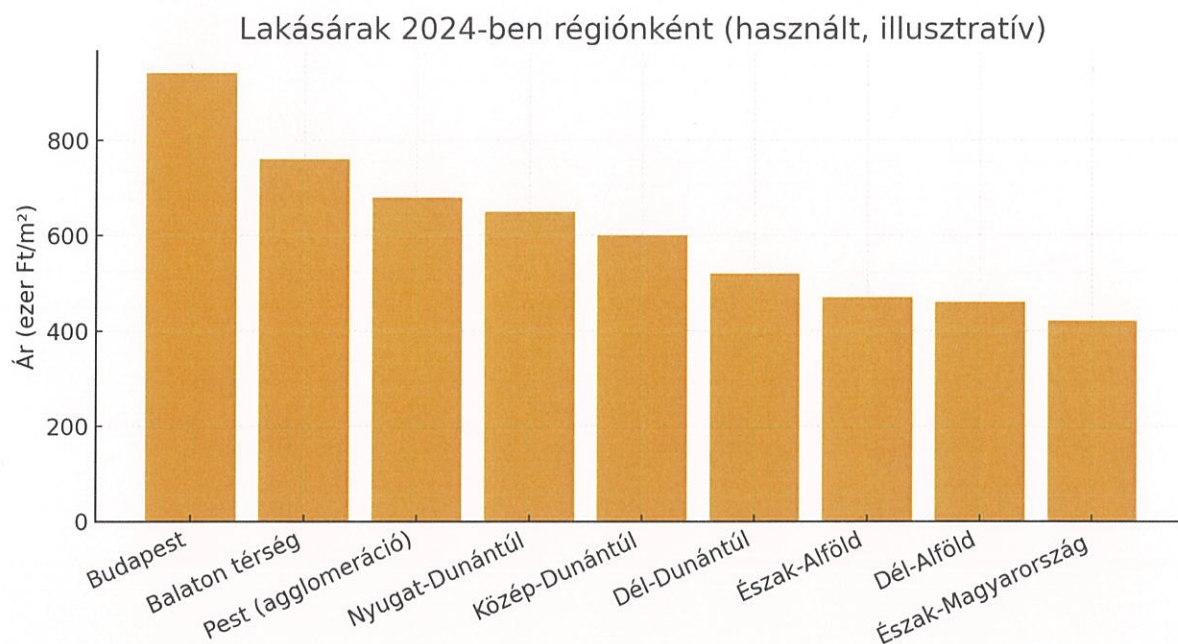

Magyarázat: a sávos adó miatt a magasabb nyereségek esetén az átlagos adókulcs közelíthet a felső kulcsokhoz.

5.R.1. Adatok és módszertan

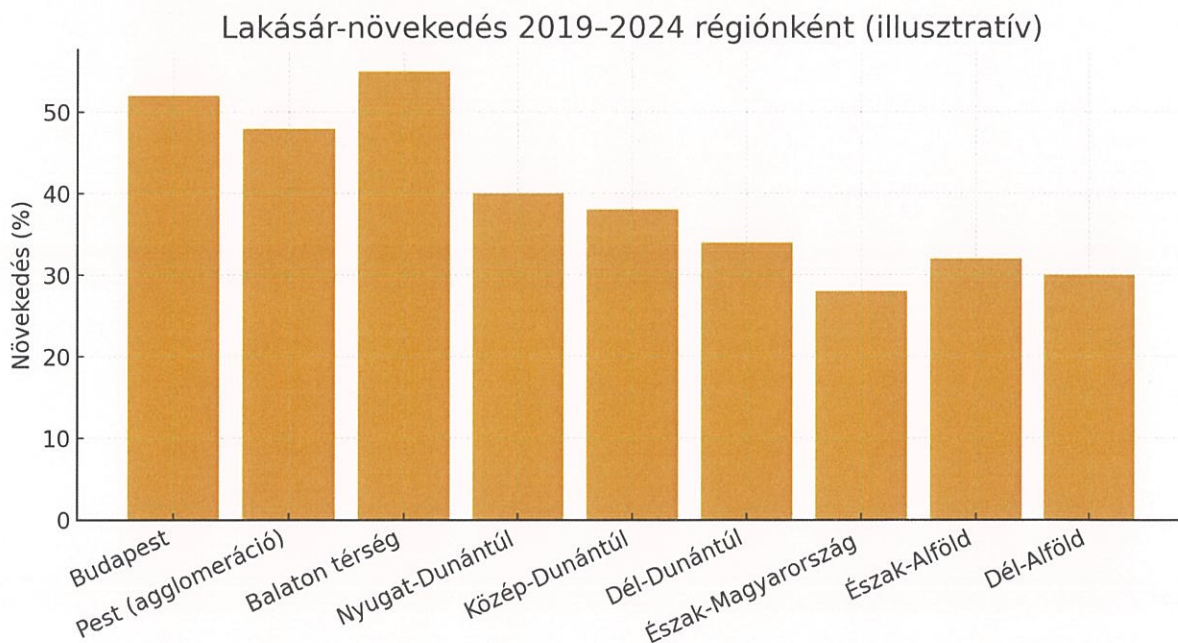
A régiós bontás a legfrissebb publikációk trendjeire épülő illusztratív becslés: a 2024 körüli fajlagos árakat és a 2019–2024 közötti kumulált növekedést régióként paraméterezve mutatjuk be. A tényleges régiós idősorok KSH STADAT táblákból kinyerhetők (NUTS2/NUTS3).

5.R.2. 2024-es fajlagos árak régiónként

Magyarázat: Budapest és kiemelt üdülőtérsegek (Balaton) tartósan az országos átlag felett mozognak.

5.R.3. 2019–2024 közötti növekedés régiónként

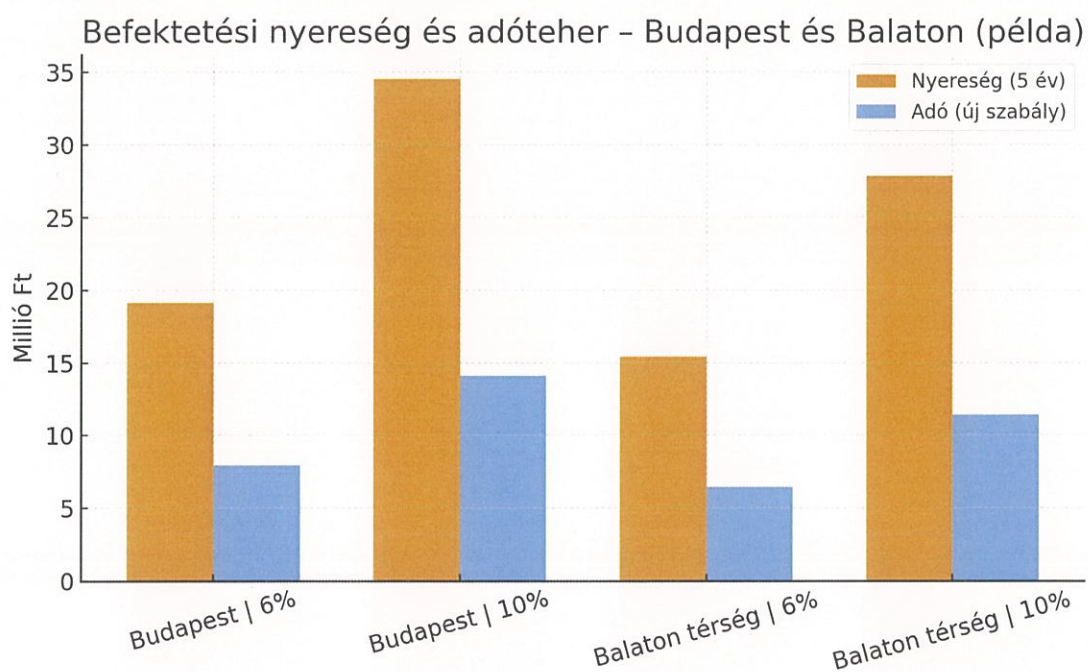

Magyarázat: 5 éves távon a főváros, az agglomeráció és a Balaton térsége mutatja a legnagyobb nominális drágulást.

Részletes táblázat a régiós fajlagos árakról és ötéves növekedésről:

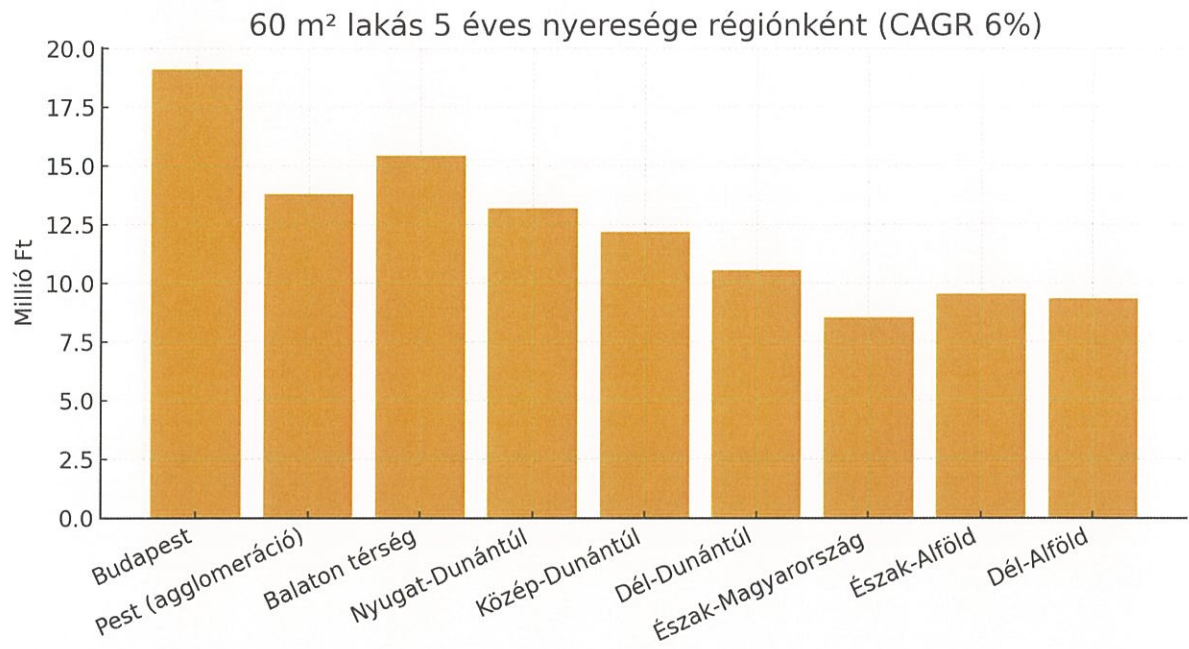
Régió	2019 ár (ezer Ft/m ²)	2024 ár (ezer Ft/m ²)	5 év növekedés (%)
Budapest	620	942	52
Pest (agglomeráció)	459	680	48
Balaton térség	490	760	55
Nyugat-Dunántúl	464	650	40
Közép-Dunántúl	435	600	38
Dél-Dunántúl	388	520	34
Észak-Magyarország	328	420	28
Észak-Alföld	356	470	32
Dél-Alföld	354	460	30

5.R.4. Befektetési hozam és adóteher – példaszámítások

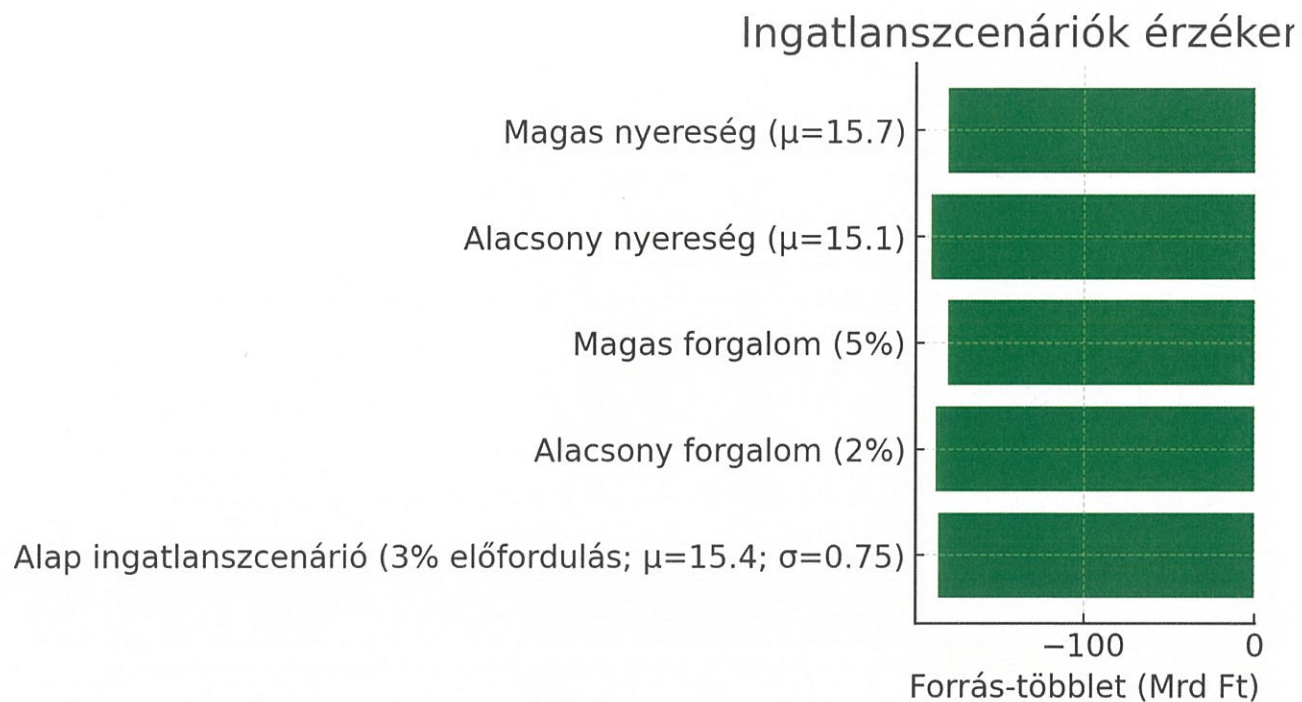
Magyarázat: a nyereség/adó arány erősen függ a kiinduló árszinttől és az áremelkedés ütemétől.

5.R.5. Régiós nyereség-összehasonlítás (CAGR 6%)

Magyarázat: az 5 éves nyereség régiós rangsora lényegében követi a fajlagos árak és a növekedési ütem örökölt mintázatát.

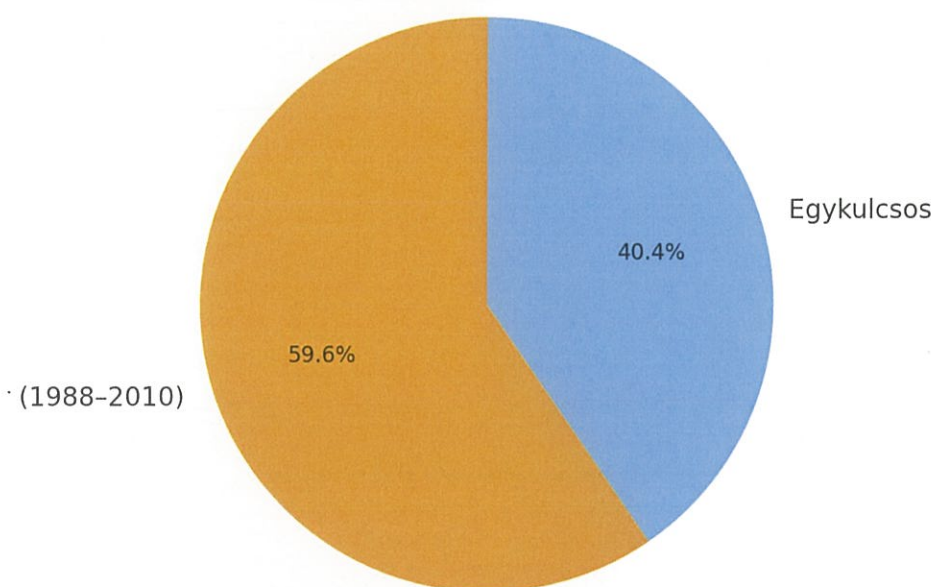
2. ábra: Ingatlanszcenáriók érzékenysége

Az első ábra jól mutatja, hogy a javasolt rendszer a modell szerint bevételecsökkenést eredményez, míg a második ábra kiemeli, hogy az ingatlanpiaci forgalom és nyereségszint változásai érzékenyen befolyásolják a többlet mértékét.

5.R.6. SZJA rendszerszintű kontextus – bevételi kördiagram

A bevételi részesedés – progresszív vs egykulcsos kor

Magyarázat: a progresszív korszakban az SZJA bevételek részesedése magasabb volt a költségvetésben, mint az egykulcsos korszakban.

5.7 Megvalósítás és átmeneti szabályok

- A személyi és biztosítási kedvezmények megszüntetését 2026. január 1-től célszerű hatályba léptetni, a pályakezdőkre vonatkozó szabály 2026. szeptember 1-től él.
- Az ingatlanértékesítés új szabályát – a visszaélések elkerülése érdekében – 2026. január 1-től, visszamenőleges hatály nélkül kell alkalmazni, az eladási szerződés megkötésének napja az irányadó.

5.8 Felhasznált források (válogatás)

- KSH: Lakáspiaci árak, lakásárindex, 2025. I. negyedév; 2024. I–III. negyedév kiadványok.
- KSH STADAT 18.1.2.9 – Egy lakás átlagos négyzetméterára régió és településtípus

szerint; 18.2.2.13 – Egy lakás átlagos ára negyedévenként régió és településtípus szerint.

- MNB Lakáspiaci jelentés 2024/2025.

6. fejezet

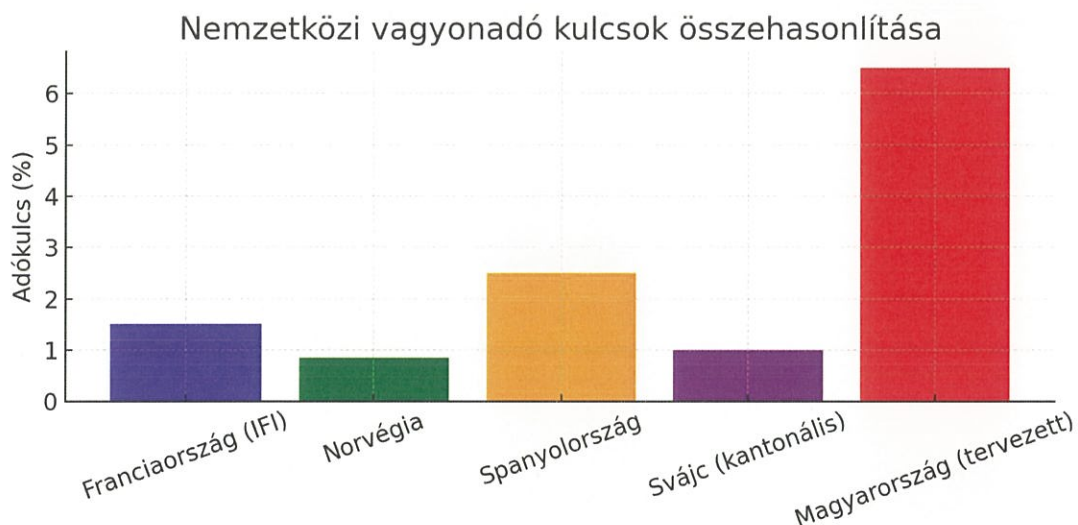
A különadó és a vagyonadó rendszere

6.1 Elméleti keretek

A közteherviselés elmélete szerint az adózásnak egyszerre kell megfelelnie az igazságosság és a hatékonyság követelményének. A vagyonadó és a különadó az arányos közteherviselés elvének helyreállítását célozza, amely az elmúlt másfél évtizedben torzult az egykulcsos személyi jövedelemadó következtében. A Pigou-féle adóelmélet alapján az adóztatásnak nemcsak bevételi, hanem kiegyenlítő szerepe is van a társadalmi jólét fenntartásában.

6.2 Történelmi és nemzetközi háttér

Magyarországon a 2006-ban bevezetett különadó, majd a válságadók szolgáltak előképként. Vagyonadó bevezetésére 2009-ben történt kísérlet, amelyet az Alkotmánybíróság formai okok miatt megsemmisített. Nemzetközi szinten Franciaországban (IFI), Norvégiában, Spanyolországban és Svájcban működnek vagyonadó-rendszerek. Ezek kulcsai jellemzően 0,5–2,5% között mozognak, míg Magyarország a 6,5%-os kulccsal szigorúbb rendszert vezetne be.

6.3 Az új különadó fő elemei

Az új különadó mértéke 6,5%, alapja a külföldön tartott vagyon. Az első évben a teljes vagyon, az azt követő években a vagyonnövekmény képezi az adó alapját. Az eltitkolt vagyonokra szigorú szankciók vonatkoznak: az eredeti adó megfizetése mellett 400%-os mulasztási bírság és késedelmi pótlék, elévülési idő nélkül. A rendszer része a

nemzetközi együttműködés is, amely a külföldi bankszámlák, kártyás tranzakciók és készpénzfelvételek adatszolgáltatására épül.

6.4 Az új vagyonadó fő elemei

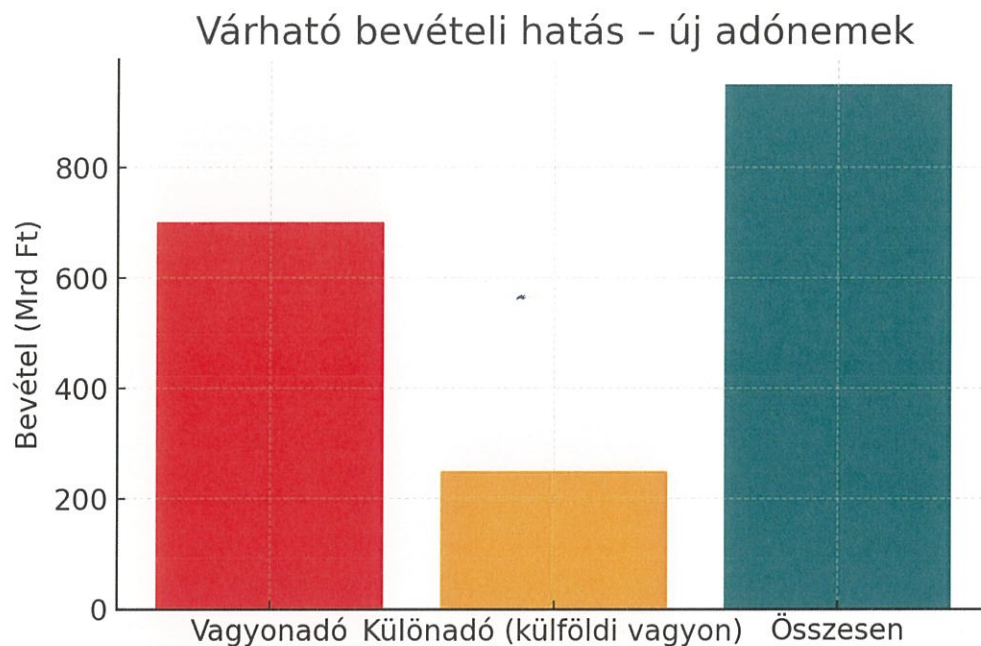
A vagyonadó mértéke szintén 6,5%, amely minden belföldi és uniós vagyoni kiterjed. Mentés az adó alól az 500 millió Ft alatti vagyoni. Az adó alá esik az ingatlan, az értékpapír, az üzletrész, a nagy értékű (800 ezer Ft feletti) műtárgy, valamint a 32%-os ÁFA alá eső luxuscikk. Az adó alapját nemcsak a vagyongyarapodás, hanem az értéknövekmény is képezi. Ingatlan esetében a területileg illetékes hatóság adó- és értékbizonyítványa alapján történik az értékelés, ahol a lakosság nem lehet csökkentő tényező.

6.5 Ellenőrzési mechanizmusok

A hatékony ellenőrzést több eszköz biztosítja: a pénzintézetek kötelező adatszolgáltatása 10 000 eurót meghaladó külföldi tranzakciókról és készpénzfelvételekről, a külföldi hatóságokkal való információcsere, valamint az ideiglenes biztosítási intézkedés lehetősége. A vagyonkimentési kísérletek azonnali büntetőeljárást vonnak maguk után.

6.6 Államháztartási hatások

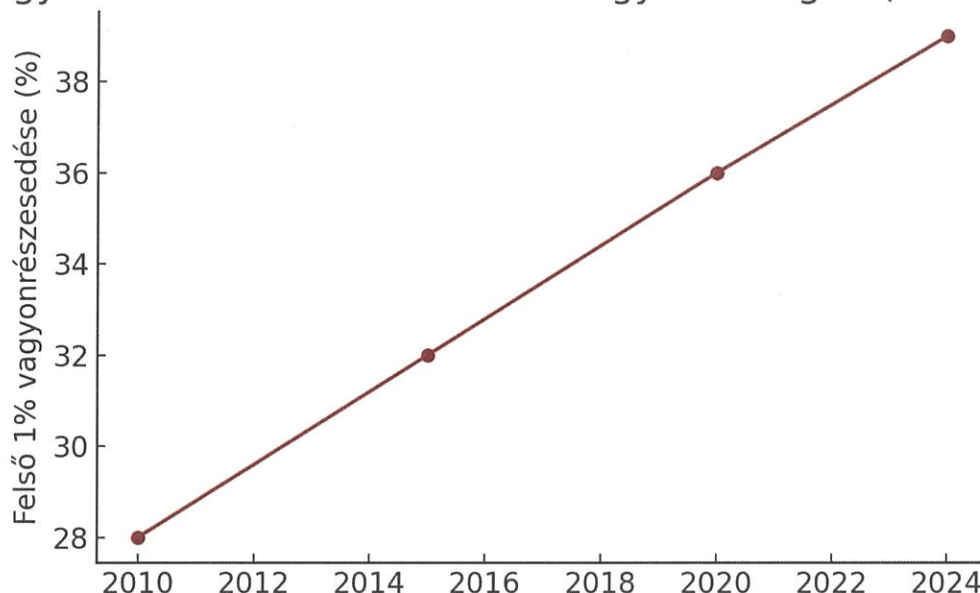
A vagyonadó várhatóan évi 600–800 milliárd Ft bevételt eredményez, míg a különadó további 200–300 milliárd Ft forrást jelenthet. Összességében a két adónem a GDP mintegy 2%-ának megfelelő plusz bevételt biztosíthat, amely közvetlenül hozzájárul az államháztartási hiány mérsékléséhez.

6.7 Társadalmi és gazdasági hatások

A vagyonadó és a különadó hozzájárul a társadalmi igazságosság erősítéséhez, mivel a legnagyobb vagyonnal rendelkezők is arányos mértékben vesznek részt a közteherviselésben. A bevételi többlet stabilizálja a költségvetést, és forrást teremt a felzárkóztatási programokhoz. A gazdasági hatások között ugyan felmerülhet a tőkemenekítés kockázata, de az erős ellenőrzési rendszer és a nemzetközi együttműködés mérsékli ezt a veszélyt.

Vagyonkoncentráció alakulása Magyarországon (2010–2024)

6.8 A vagyonadó bevezetésének szükségessége

Az elmúlt 15 év egykulcsos, alacsony SZJA rendszere aránytalan közteherviselést eredményezett. A legmagasabb jövedelmű rétegek adóterhelése aránytalanul csökkent, miközben a középosztály és az alacsony jövedelműek viselték a költségvetés stabilizációjának súlyát. A vagyonadó bevezetése nem büntető adó, hanem kompenzáció, amely az egyenlőtlenségek mérséklését szolgálja. Államháztartási szempontból elengedhetetlen a hiány csökkentéséhez, társadalmi szempontból pedig a szolidaritás és az igazságosság erősítéséhez.

6.9 Konklúzió

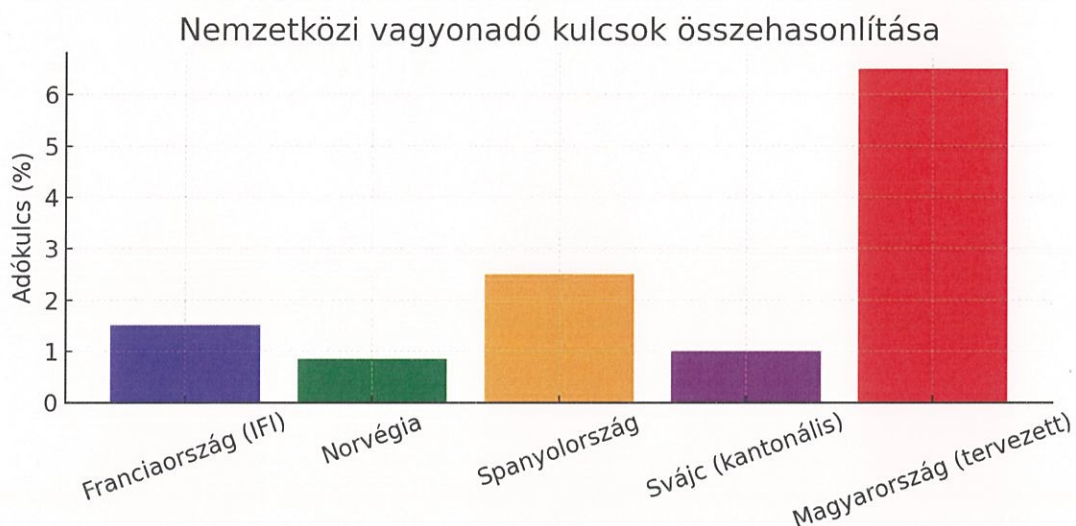
A vagyonadó és a különadó bevezetése nélkülözhetetlen a közteherviselés arányosságának helyreállításához és a költségvetési stabilitás megteremtéséhez. Ezek az adónemek egyszerre szolgálják a társadalmi igazságosságot és az államháztartás fenntarthatóságát, miközben illeszkednek az EU és az OECD adóelkerülés elleni stratégiáihoz.

7. fejezet

A vagyonadó részletes bemutatása, nemzetközi példákkal.

7.1 Elméleti és történelmi keretek

A vagyonadó az arányos közteherviselés egyik klasszikus eszköze. Elméleti alapját az adózás igazságossági elve képezi, amely szerint a legnagyobb vagyonnal rendelkezőknek nagyobb mértékben kell hozzájárulniuk a közkiadásokhoz. Magyarországon a vagyonadó bevezetésére 2009-ben történt kísérlet, amelyet az Alkotmánybíróság formai okok miatt megsemmisített. Nemzetközi példák mutatják, hogy Franciaországban, Norvégiában, Spanyolországban és Svájcban a vagyonadó fontos szerepet játszik a társadalmi egyenlőtlenségek mérséklésében.

7.2 A vagyonadó bevezetésének indokai

A vagyonadó célja a társadalmi igazságosság erősítése és a vagyoni koncentráció mérséklése. Az adó biztosítja, hogy a legtehetősebb rétegek arányosan járuljanak hozzá a közkiadásokhoz.

7.2 A vagyonadó részletszabályai

A tervezett vagyonadó mértéke 6,5%, amely az 500 millió Ft feletti vagyonokra vonatkozik. Az adó alanya minden belföldi és uniós vagyon, így az ingatlan, értékpapír, üzletrész, nagy értékű műtárgy, valamint a 32%-os ÁFA alá eső luxuscikk. Az adó alapját nemcsak a vagyongyarapodás, hanem az értéknövekmény is képezi. Ingatlan esetében a területileg illetékes hatóság adó- és értékbizonyítványa szolgál alapul, ahol a lakottság nem lehet csökkentő tényező.

7.3 Vagyonkategóriák

Az adó hatálya alá tartozik:

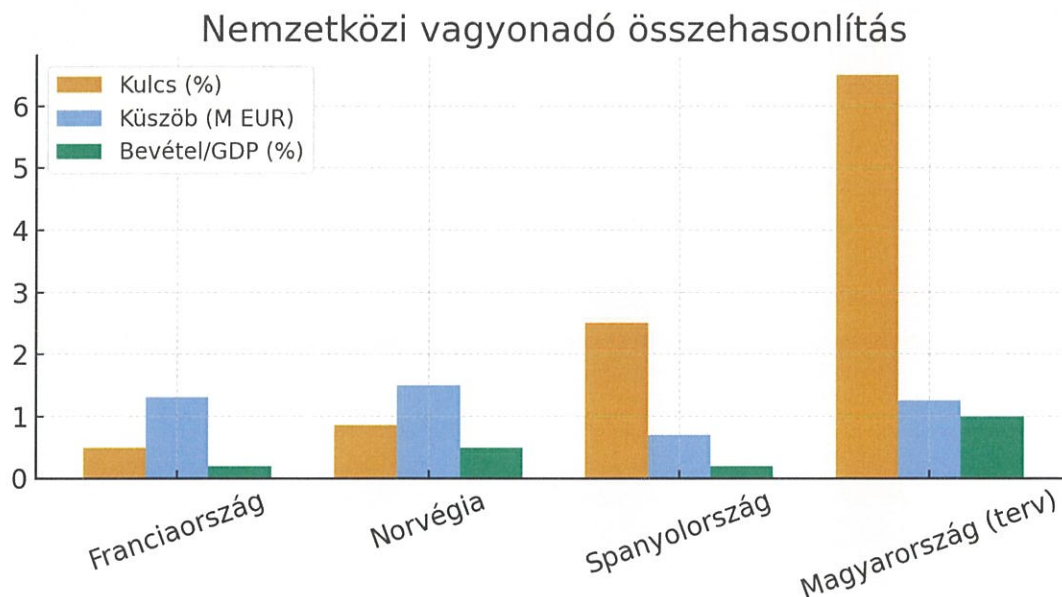
- Ingatlan, a hatósági értékbizonyítvány alapján (lakottság nem csökkentő tényező).
- 800 ezer Ft feletti értékű műtárgyak.
- A 32%-os ÁFA-körbe tartozó luxuscikkek, kötelező adóazonosító feltüntetéssel.
- Pénzügyi eszközök és befektetések.

7.4 Ellenőrzés és szankciók

A hatékony vagyonadózás érdekében kötelező az adóazonosító feltüntetése a luxuscikkek beszerzésénél, valamint szigorú szankciók vonatkoznak az eltitkolt vagyontokra. Ezek esetében az eredeti adó megfizetése mellett 400%-os mulasztási bírság és késedelmi pótlék kerül kivetésre, elévülési idő nélkül. A pénzintézetek kötelesek adatot szolgáltatni a 10 000 eurót meghaladó készpénzfelvételekről és külföldi tranzakciókról, ezáltal biztosítva az ellenőrzés teljességét.

7.5 Nemzetközi kitekintés

Franciaország, Norvégia és Spanyolország is alkalmaz vagyonadót, különböző mértékben és küszöbvel. A magyar modell ezekhez képest magasabb kulcsot, de szűkebb adóalapot alkalmazna.

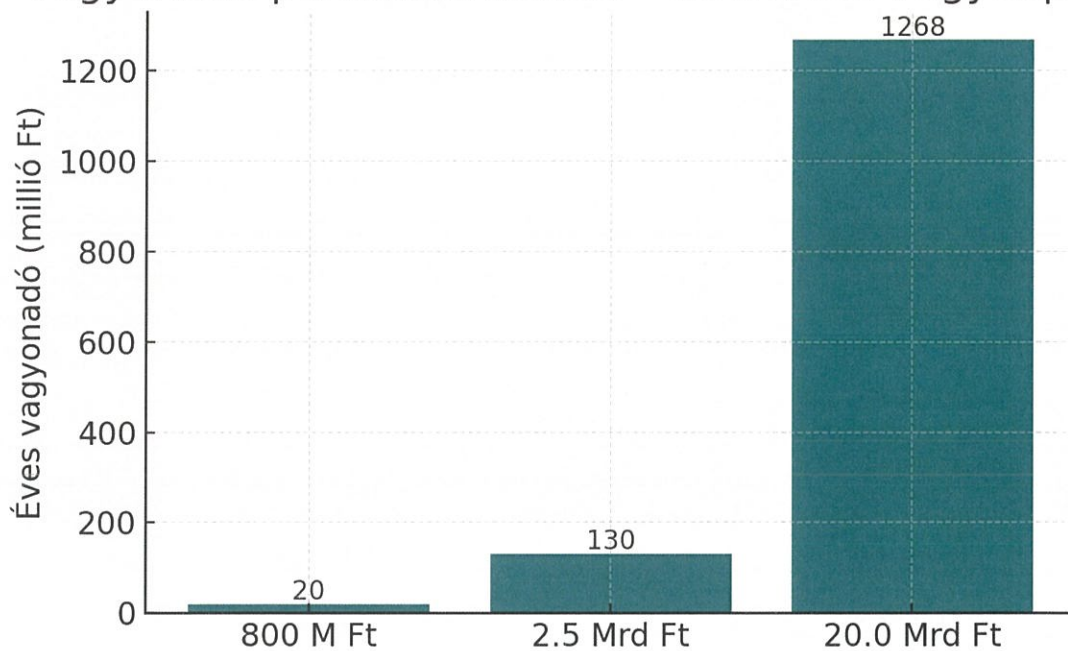

Magyarázat: a magyar modell kiemelkedik a magas kulcs miatt, ugyanakkor a küszöb is viszonylag magas, így a célzott réteget érinti.

7.6 Példaszámítások

Vagyonprofil	Vagyon (Ft)	Éves vagyoadó (Ft)
800 M Ft	0.80 Mrd Ft	20 M Ft
2.5 Mrd Ft	2.50 Mrd Ft	130 M Ft
20.0 Mrd Ft	20.00 Mrd Ft	1268 M Ft

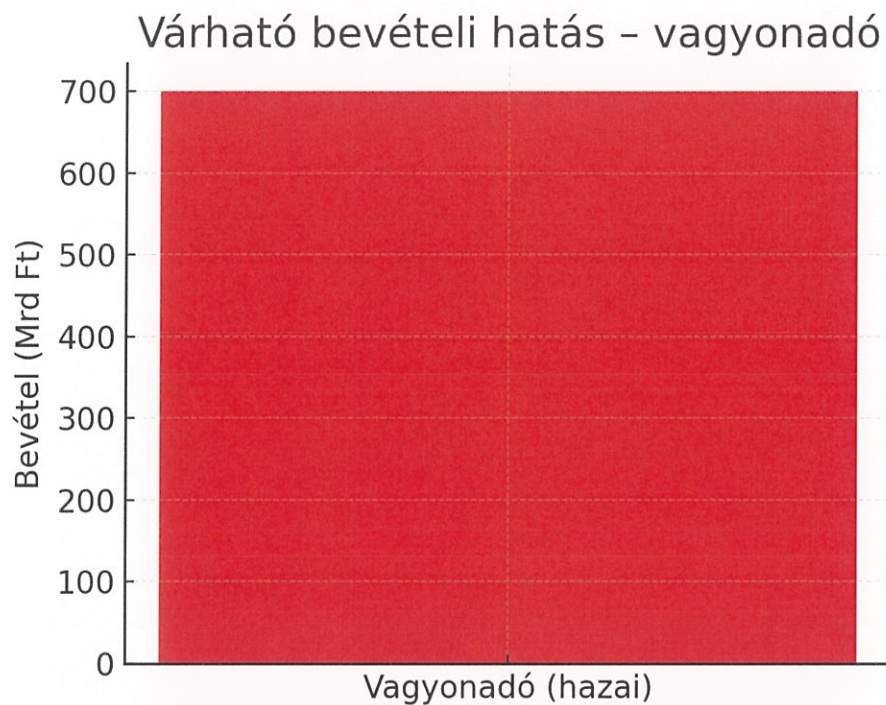
Vagyoadó példaszámítások – különböző vagyonpro

Magyarázat: a vagyoadó terhe a vagyon nagyságával arányosan nő, a küszöb alatt mentesülés érvényesül.

7.7 Államháztartási hatások

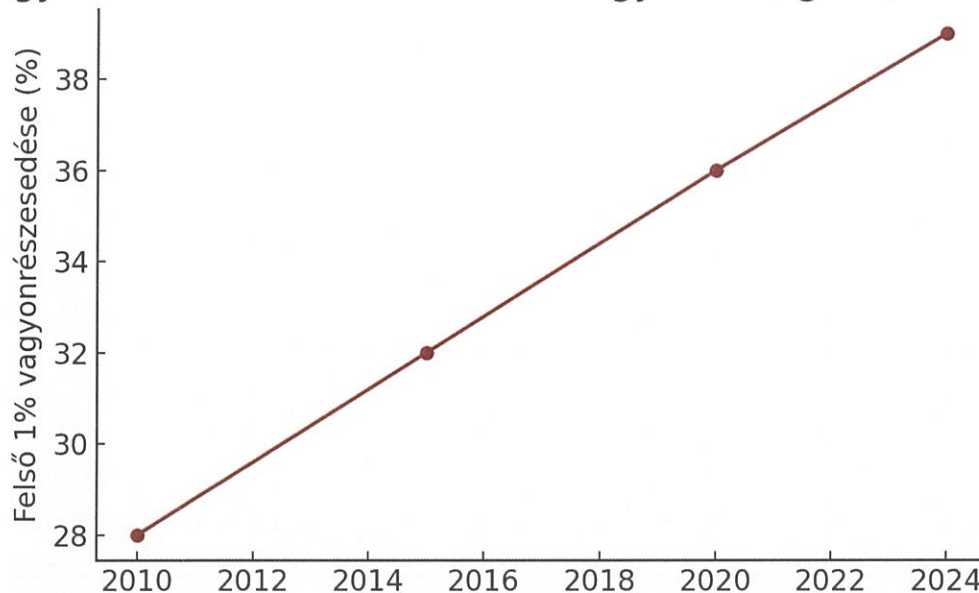
A vagyoadó várható bevételi hatása évi 600–800 milliárd Ft. Ez az összeg a GDP körülbelül 1,2–1,5%-ának felel meg, amely jelentős mértékben hozzájárulhat az államháztartási hiány mérsékléséhez.

7.8 Társadalmi és gazdasági következmények

A vagyonadó a társadalmi igazságosságot erősíti, mivel a legnagyobb vagyonnal rendelkezők nagyobb mértékben vesznek részt a közteherviselésben. A bevételi többlet lehetőséget teremt a közszolgáltatások fejlesztésére és a társadalmi felzárkóztatási programok finanszírozására. A gazdasági hatások között felmerülhet a tőkemenekítés kockázata, ugyanakkor a szigorú ellenőrzési mechanizmusok mérséklik ezt a veszélyt.

Vagyonkoncentráció alakulása Magyarországon (2010–2024)

7.9 A vagyonadó bevezetésének szükségessége

Az elmúlt 15 évben fennálló alacsony, egykulcsos SZJA rendszer aránytalan közteherviselést eredményezett. A vagyonadó bevezetése nem büntető jellegű, hanem a korábbi egyenlőtlenségek kompenzációját szolgálja. Az adónem célja a társadalmi szolidaritás erősítése, az államháztartási hiány mérséklése és a közteherviselés arányosságának helyreállítása.

7.10 Konklúzió

A vagyonadó részletes szabályozása biztosítja, hogy kizárólag a társadalom legvagyonosabb rétege járuljon hozzá a közteherviseléshez. Bevezetése nélkülözhetetlen az államháztartási stabilitás és a társadalmi igazságosság helyreállítása szempontjából.

7.11 Összefoglaló

- A vagyonadó a 6,5%-os kulcs révén érdemi bevételt generál.
- Az 500 millió Ft-os küszöb célzottan a leggazdagabbakat érinti.
- Az adóalap kiterjed az ingatlanokra, műtárgyakra, luxuscikkekre és pénzügyi eszközökre.
- A nemzetközi példákhoz képest magasabb kulcsot alkalmaz, így erősebb újraelosztó hatással bír.
- A szankciók szigorúak: 400% bírság, nincs elévülés..

8. fejezet

A különadó részletes szabályozása és szankciórendszere.

8.1 Történelmi háttér

A különadó Magyarországon először 2006-ban jelent meg, 4%-os mértékben, melynek célja az államháztartási hiány mérséklése volt. Ezt követően a 2010-es években különféle válságadók kerültek bevezetésre, főként az energiaszektorra, a telekommunikációra és a bankszektorra vonatkozóan. Nemzetközi példák is ismertek: Görögország és Portugália válságadókat alkalmaztak az államháztartási konszolidáció részeként.

8.2 A különadó indokai

A globális vagyonmozgások, az adóelkerülés és a tőkeáramlás kezelése érdekében szükséges a harmadik országokban tartott vagyon megadóztatása. Az intézkedés célja, hogy a közteherviselésből azok is kivegyék a részüket, akik jelentős vagyont halmoztak fel külföldön.

8.3 Adóalap és adómérték

Az adó alapja minden harmadik országban (EU-n kívül) tartott vagyon: ingatlan, üzletrész, pénzügyi befektetés. Az adó mértéke 6,5%. Az első évben a teljes vagyon után fizetendő, a további években csak a vagyonnövekmény után. A szabályozás célja, hogy a külföldön felhalmozott vagyon is arányosan hozzájáruljon a hazai közteherviseléshez.

8.4 Ellenőrzés és szankciók

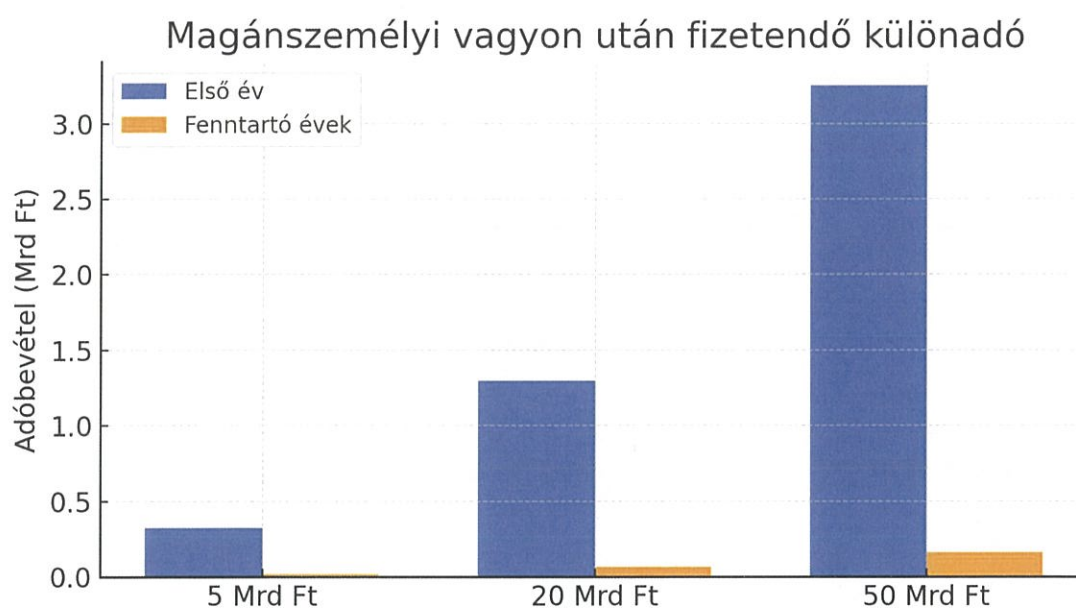
A különadóhoz szigorú szankciórendszer kapcsolódik. Az eltitkolt vagyonokra vonatkozóan az eredeti adó megfizetésén felül 400%-os mulasztási bírság és késedelmi pótlék kerül kiszabásra, elévülési idő nélkül. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal jogosult ideiglenes biztosítási intézkedést hozni, hogy megakadályozza a vagyonkimentést. A pénzintézetek kötelesek adatot szolgáltatni minden 10 000 eurót meghaladó kártyás külföldi tranzakcióról és készpénzfelvételről.

8.5 Nemzetközi együttműködés

A NAV nemzetközi információcserét alkalmazhat, banki és hatósági adatokat kérhet be. A pénzintézetek kötelesek jelezni a 10 000 EUR/USD feletti külföldi tranzakciókat, készpénzfelvételeket.

8.6 Példaszámítások – magánszemélyi vagyon

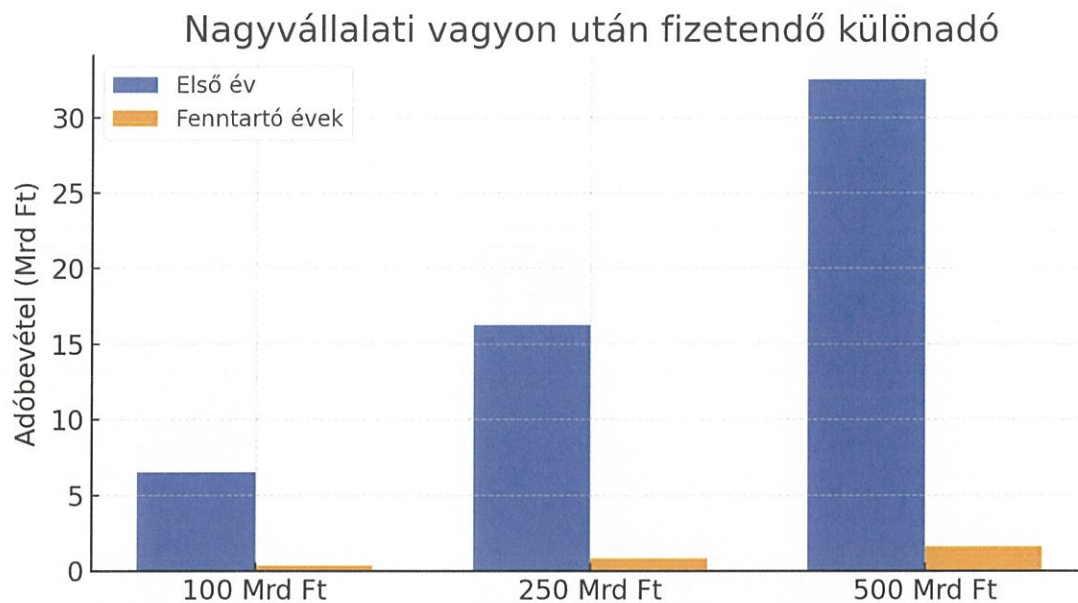
Vagyon	Első évi adó	Fenntartó évek adója
5 Mrd Ft	0.3 Mrd Ft	0.0 Mrd Ft
20 Mrd Ft	1.3 Mrd Ft	0.1 Mrd Ft
50 Mrd Ft	3.2 Mrd Ft	0.2 Mrd Ft

Magyarázat: a magánszemélyi vagyon esetében az első évi bevétel magas, a további években stabil, de jóval kisebb összeg folyik be.

8.7 Példaszámítások – nagyvállalati vagyon

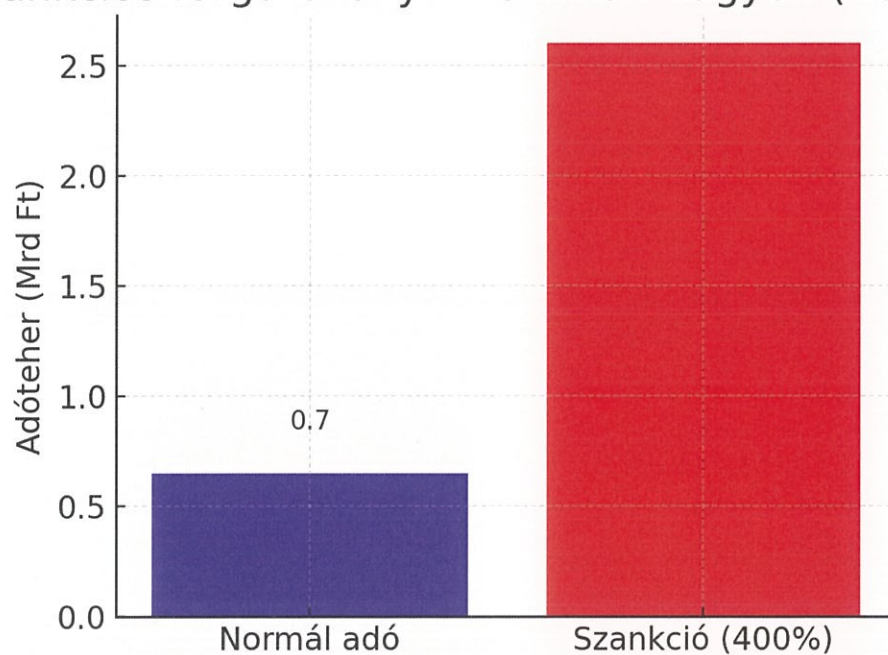
Vagyon	Első évi adó	Fenntartó évek adója
100 Mrd Ft	6.5 Mrd Ft	0.3 Mrd Ft
250 Mrd Ft	16.2 Mrd Ft	0.8 Mrd Ft
500 Mrd Ft	32.5 Mrd Ft	1.6 Mrd Ft

Magyarázat: a nagyvállalatok külföldi vagyonai esetében a különadó komoly költségvetési bevételt biztosít, különösen az első évben.

8.8 Szankciós forgatókönyv

szankciós forgatókönyv – eltírt vagyon (10 Mrd Ft)

Magyarázat: eltitkolt 10 Mrd Ft vagyon esetén a normál adó 0,65 Mrd Ft lenne, a szankció viszont 2,6 Mrd Ft pótlólagos teherrel járna.

8.9 Összegzés

- A különadó a külföldön tartott vagyonokat célozza, 6,5%-os kulccsal.
- Az első év bevétele jelentős, a további években mérsékeltebb.
- A magánszemélyi és vállalati vagyonokra egyaránt kiterjed.
- A szankciók erősek: 400% bírság, nincs elévülés.
- Nemzetközi együttműködés szükséges az ellenőrzéshez.